Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Maupassant, Guy de.; af Guy de Maupassant ; paa Dansk ved Loulou Marcussen ; Illustrationer af A. Leroux, Træsnit af G. Lemoine.
Titel | Title:	Et Liv
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : A. Christiansens Forlag, 1903
Fysiske størrelse | Physical extent:	446 s. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

58,- 309.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

1 1 58 0 8 12128 5

+REX

SAMLEDE VÆRKER

AF

GUY DE MAUPASSANT

ET LIV

PAA DANSK VED

LOULOU MARCUSSEN

ILLUSTRERET AF

A. LEROUX

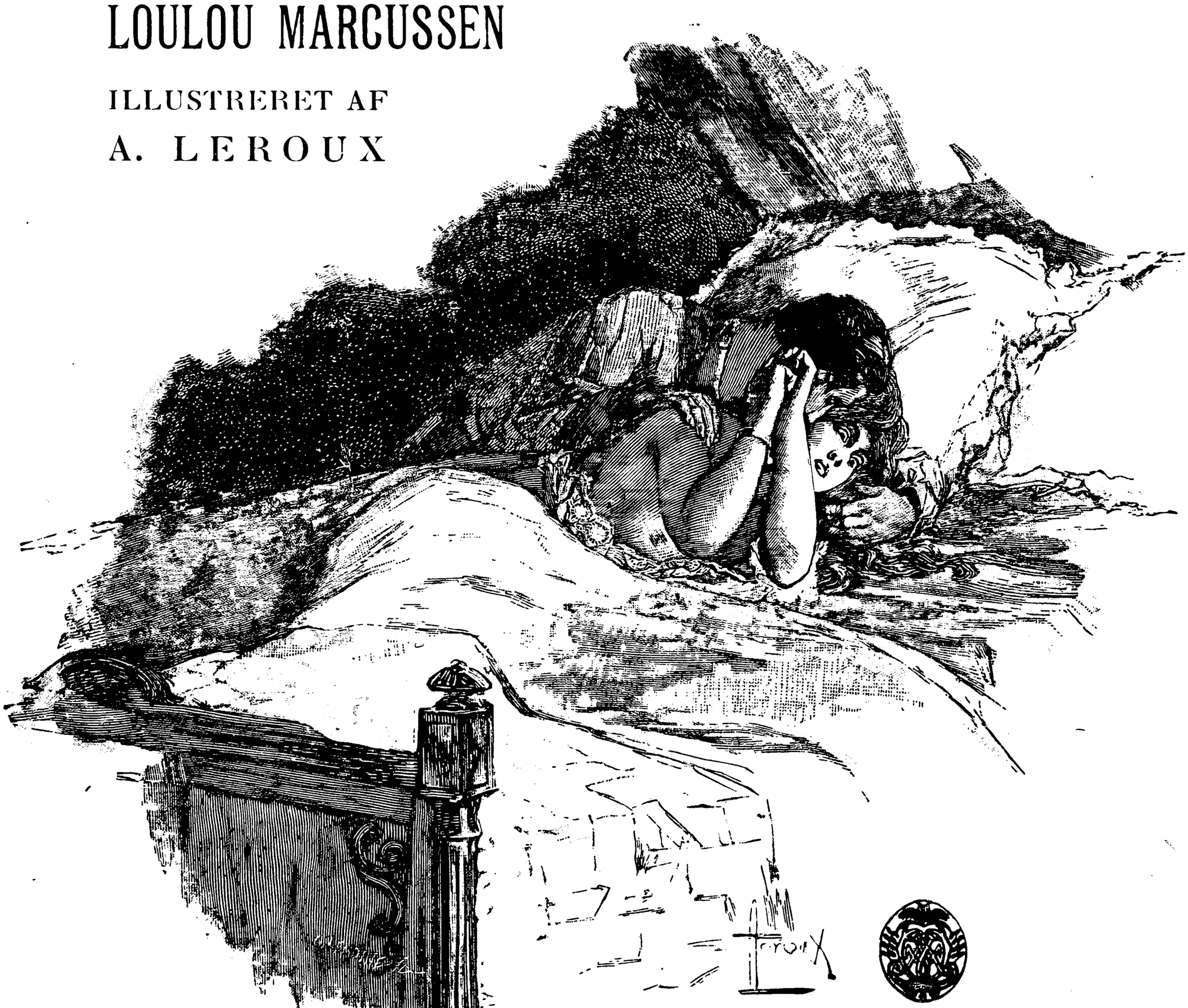

A. CHRISTIANSENS FORLAG

KØBENHAVN

PARIS BERLIN LEIPZIG

SOCIÉTÉ D'ÉDITIONS LITTÉRAIRES ET ARTISTIQUES

Librairie PAUL OLLENDORFF

GUY DE MAUPASSANT

ET LIV

SAMLEDE VÆRKER

AF

GUY DE MAUPASSANT

ET LIV

PAA DANSK VED LOULOU MARCUSSEN

ILLUSTRATIONER AF A. LEROUX

TRÆSNIT AF G. LEMOINE

KØBENHAVN MDCCCCIII

A. CHRISTIANSENS FORLAG

PARIS BERLIN LEIPZIG

SOCIÉTÉ D'ÉDITIONS LITTÉRAIRES ET ARTISTIQUES

Librairie PAUL OLLENDORFF

GRÆBES BOGTRYKKERI - KJØBENHAVN

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

I

Da Jeanne havde lukket sine Kufferter, gik hun hen til Vinduet, men Regnen hørte ikke op.

Hele Natten havde Regnbygerne plasket mod Ruderne og paa Tagene. Den lave, vandfyldte Himmel syntes at være bristet for at tømme sit Indhold ud over Jorden, der flød ud i en tyk Vælling, smeltede som Sukker. Vindstødene var svangre med lummer Varme. De oversvømmede Rendestenes Brusen fyldte de øde Gader, hvis Huse som Svampe indsugede Fugtig-

heden, der trængte ind overalt og gjorde Murene i Kælderne og paa Lofterne klamme.

Jeanne, der den foregaaende Dag var kommen ud af Klostret og endelig følte sig fri, rede til at gribe al den Livsglæde, hun allerede længe havde drømt om, var bange for, at hendes Fader kunde finde paa at udsætte Rejsen, hvis Vejret ikke klarede op. For hundrede Gang, siden hun var staaet op, undersøgte hun Horisonten.

Saa opdagede hun, at hun havde glemt at lægge sin Kalender ned i Rejsetasken. Hun tog det lille Papstykke ned fra Væggen; det var inddelt i Maaneder og bar paa Midten, indfattet i en Tegning, Aarsangivelsen 1819 med Guldtal. Med en Blyant stregede hun de første fire Rækker ud, lige til den 2. Maj, den Dag, hun kom ud af Klostret.

En Stemme kaldte bag ved Døren: „Lille Jeanne!“

Jeanne svarede: „Kom kun ind, Fader,“ og hendes Fader traadte ind i Værelset.

Baron Simon Jacques Le Perthuis des Vauds var en Adelsmandstype fra det forrige Aarhundrede. Han var god og pedantisk; som en begejstret Tilhænger af J. J. Rousseau betragtede han Naturen, Mark, Skov og Dyr med en Elskers Ømhed.

Da han af Fødsel var Aristokrat, nærede han et

instinktmæssigt Had til Revolutionsaaret, men da han af Temperament var Filosof og gennem sin Opdragelse havde lært at være liberal, afskyede han samtidig ethvert Tyranni, som udøves af et Had, hvis Magtesløshed kun kan skaffe sig Luft i Fraser.

Hans største Styrke og hans største Svaghed var hans Godhed, en Godhed, der ikke havde Arme nok til at klappe, til at give, til at favne, en alt omfattende, udflydende Godhed, der ikke kendte til Modstand, men døvede hver en Viljenerve, lammede hver Energiudfoldelse og næsten blev til en Last.

I sin Egenskab af Theoretiker havde han udtænkt en Opdragelsesplan for sin Datter, som han vilde gøre lykkelig, god, retsindig og inderlig.

Til sit tolvte Aar var hun bleven hjemme, saa var hun til Trods for Moderens Taarer bleven anbragt i Sacré Coeur Klostret.

Han havde holdt hende strængt indelukket som en klostergiven, hun skulde leve ukendt og uvidende om alle menneskelige Ting. Naar hun var bleven sytten Aar, vilde han have hende kysk tilbage for at dukke hende ned i et Slags Bad af Fornuftpoesi; ude i den frie Natur, omgiven af hele den befrugtede Jord, vilde han aabne hendes Sjæl og borttø hendes Uvidenhed ved Synet af Kærligheden i dens Oprindelighed, ved

Dyrenes naturlige Ømhedsytringer, ved Livets egne, enkle, ophøjede Love.

Hun kom nu ud fra Klostret, straalende, svulmende af Livskraft og Lykkelængsel, rede til at tage imod alle de Glæder og alle de herlige Eventyr, som hun forlængst i Dagenes ledige Timer, i Nætternes Længde og i sine Forventningers Ensomhed havde gennemlevet i Tankerne.

Hun lignede et Portræt, malet af Véronèse, med det blonde Haar, der lyste ud over den aristokratiske Hud, hvis svage, rosenrøde Skær sløredes af et let Dundække, der, naar det kærtegnedes af Solen, lignede blegt Fløjl. Hendes Øjne var blaa, af den samme mælkeagtige blaa Tone, der findes hos de gode Borgere paa det hollandske Porcellæn.

Paa den venstre Næsefløj havde hun en lille Skønhedsplet og paa højre Side af Hagen endnu en, hvoromkring der krusede sig nogle Smaahaar, der faldt saa fuldstændig sammen med Huden, at de næppe kunde skelnes. Hun var høj, fyldig over Brystet og smidig i Livet. Hendes tydelige Stemme kunde til Tider lyde lidt skarp; men hendes frejdige Latter gød Glæde omkring hende. Hun havde den Vane ofte at føre begge Hænder op over Tindingerne som for at glatte paa Haaret.

Hun løb hen imod Faderen, omfavnede og kyssede ham: „Naa, skal vi saa af Sted?“ spurgte hun.

Han smilede, rystede paa sit allerede hvide Hoved og pegede hen imod Vinduet: „Hvor kan du tænke paa at rejse i saadan et Vejr?“

Men hun bad, kælen og indsmigrende: „Aah, Fader, lad os komme af Sted, jeg beder dig. Vejret bliver godt i Eftermiddag.“

„Din Moder giver aldrig Lov til det.“

„Jo, hun gør, det lover jeg dig. Det skal jeg nok sørge for.“

„Ja, hvis du kan faa din Moder til at tillade det, vil jeg gerne.“

Hun styrtede straks afsted til Baronessens Værelse, thi hun havde ventet paa denne Dag med en stadig stigende Utaalmodighed.

Lige fra hun var kommen ind i Klostret havde hun ikke forladt Rouen, da hendes Fader ikke tillod nogen som helst Adspredelse før den Alder, han havde fastsat. Kun to Gange havde hun tilbragt fjorten Dage i Paris, men det var ogsaa en By, og hun længtes kun mod Landet.

Nu skulde hun tilbringe Sommeren i det gamle Familieslot „Poplerne“, der knejsede paa Klinten tæt ved Yport, og hun lovede sig selv, at det frie Liv

ved Bredden af Bølgerne skulde skabe hende en uendelig Glæde. Det var bestemt, at hun skulde have dette Herresæde som en Gave og at hun altid skulde bo der, naar hun en Gang blev gift.

Regnen, der uden Ophør var holdt ved lige siden den foregaaende Aften, var hendes Tilværelses første store Sorg.

Men efter tre Minutters Forløb kom hun løbende ud igen fra Moderens Værelse og raabte, saa det genlød i hele Huset: „Fader, Fader, Moder har sagt Ja, lad spænde for.“

Vandfloden stilnede ikke, man skulde snarere tro, at den fordobledes, da Kaleschevognen kørte frem for Døren.

Jeanne stod færdig til at stige til Vogns, da Baronessen kom ned ad Trappen, paa den ene Side understøttet af sin Mand, paa den anden af Stuepigen, der var høj, kraftig og sværtbygget som en Knøs. Det var en normannisk Bondepige fra Caux-Egnen; hun saa ud til at være mindst tyve Aar, skønt hun allerhøjst var atten. I Familien behandledes hun næsten som endnu en Datter, thi hun havde været Jeannes Mælkesøster. Hun hed Rosalie.

Hendes væsentligste Beskæftigelse bestod forøvrigt i at gaa omkring med sin Herskerinde, der i de sidste

Aar var bleven meget svær som Følge af en Hjærtesygdom, hvorover hun bestandig beklagede sig.

Stærkt pustende naaede Baronessen omsider ned ad Stentrappen foran den gamle Bygning; hun saa ud over Gaarden, hvor Vandet flød i Strømme, og mumlede: „Det er sandelig ikke fornuftigt.“

Hendes Mand, der stadig smilede, svarede: „Det var dig selv, der vilde have det, Fru Adelaïde.“

Da hun lød det pompøse Navn Adelaïde, ledsagede han det bestandig med dette „Fru“, der blev udtalt med en vis, lidt nargørende Ærbødighed.

Hun satte sig atter i Bevægelse og kom med Besvær op i Vognen, hvis Fjedre bøjede sig under hendes Vægt. Baronen satte sig ved Siden af hende, Jeanne og Rosalie tog Plads paa Bagsædet.

Kokkepigen Ludivine bragte et Væld af Kaaber, der blev bredt ud over Knæene, samt to store Kurve, som blev skjult under Benene; saa klavrede hun op paa Bukken ved Siden af Kusken, Fa'r Simon, og hyllede sig ind i et Tæppe, som hun trak helt op over Hovedet. Portneren og hans Kone kom ud for at hilse og lukke Vogndøren, de fik den sidste Besked om Kufferterne, der skulde følge efter paa en Arbejdskærre, og Vognen rullede af Sted.

Fa'r Simon sad med bøjet Hoved og skød Ryg

imod Regnen. En skælvende Stormbyge slog mod Ruderne og oversvømmede Kørevejen.

De to Heste havde sat i Trav, Rejsevognen svingede flot ned paa Kajen og fulgte langs med Rækken af de store Skibe, hvis Master, Raaer og Tovværk som bladløse Træer ragede op mod den drivvaade Himmel, saa drejede den ind paa den lange Boulevard Mont Riboudet.

Snart var Vognen ude paa Markerne; fra Tid til anden tegnede sig alvorsfuldt bag en Taage af Vand en halvdruknet Grædepil, hvis Grene sænkede sig mod Jorden, altopgivende som et Lig. Hesteskoene plaskede, og Hjulene dannede Sole af Dynd.

Inde i Vognen var der stille, selv Sindene syntes vaade som Jorden. Moderen havde lænet sig bagover for at støtte Hovedet, og hendes Øjne vare lukkede. Baronen saa ud paa det gennemblødte og ensformige Landskab med et mat Blik. Rosalie sad med en Pakke paa Skødet og stirrede hensunken frem for sig paa den dyriske Maade, der er egen for de lavere Klasser. Men under al denne lune Rislen følte Jeanne sig leve op som en indelukket Plante, der bliver sat ud i Luften; hendes Glæde dækkede over Hjertet som et tæt Løvtag, der holdt enhver Bedrøvelse ude. Skønt hun ikke talte, havde hun Lyst til at synge og til at

strække Haanden udenfor for at fylde den med Vand og drikke det; hun nød at blive trukket af Sted af de rask travende Heste, at se ud paa de forbiglidende trøstesløse Landskaber og at føle sig i sikker Ly midt i al denne Oversvømmelse.

Og under den sejge Regn udsendte de to Dyrs blanke Rygge en hed Damp af Vand.

Lidt efter lidt sov Baronessen ind. Hendes Ansigt slappedes langsomt, det var indrammet af seks regelmæssige Haarbukler og hvilede blødt paa Halsens tre mægtige Bølger, hvis sidste Dønninger forsvandt i Barmens mægtige Fedthav. Ved hvert Aandedrag blev hendes Hoved løftet lidt op, saa faldt det igen tilbage; Kinderne svulmede op, medens en klangfuld Snorken trængte sig ud mellem de halvtaabne Læber. Hendes Mand bøjede sig over mod hende og lagde blidt en lille Tegnebog af Læder paa hendes Hænder, der laa foldede over den fyldige Mave.

Denne Berøring vækkede hende og hun betragtede Genstanden med et svømmende Blik, ganske sløv af den afbrudte Søvn. Tegnebogen faldt ned, aabnede sig og spredte Guld og Sedler rundt i Vognen. Hun vaagnede helt og holdent; Datterens tilbagetrængte Munterhed brød ud i en Latterkaskade.

Baronen samlede Pengene sammen og lagde dem

paa hendes Knæ: „Se her, kære Veninde, det er alt, hvad der er tilbage af min Avlsgaard ved Életot. Jeg har solgt den for at betale Istandsættelsen af „Poplerne“, da vi for Fremtiden skal bo der.“

Hun talte seks tusinde fire hundrede Francs og puttede dem roligt i sin Lomme.

Det var den niende Gaard, der var bleven solgt af de en og tredive, som deres Forældre havde efterladt dem. De havde dog endnu omtrent tyve tusind i Renter fra Godser, der, hvis de var blevne godt administrerede, let kunde have indbragt tredive tusind Francs om Aaret.

Da de levede meget fordringsløst, kunde denne Indtægt alligevel have været tilstrækkelig, hvis der ikke i Huset havde været et stadig aabent, bundløst Hul, Godheden. Som Solen tørrer Vandet bort fra Moserne, saaledes tørrede Godheden Pengene væk fra deres Hænder. De løb bort, svandt og blev borte. Hvorledes? Ingen vidste noget om det. Hvert Øjeblik sagde en af dem: „Jeg begriber ikke, hvorledes det er gaaet til, jeg har givet hundrede Francs ud i Dag, og jeg har dog ikke købt noget videre.“

Denne Tilbøjelighed til at give var en af deres Livs største Glæder; paa dette Punkt mødtes de i en skøn og rørende Enighed.

Jeanne spurgte: „Er mit Slot smukt?“

Baronen svarede muntert: „Nu skal du faa at se, min lille Pige.“

Lidt efter lidt formindskedes Bygernes Voldsomhed, de gled over i en Slags Taage, i fint Støv af dansende Regn. Skyerne hvælvede sig i Højden og blev hvide, og pludselig, gennem et Hul, man ikke saa, brød en lang, skraa Solstraale igennem og faldt ud over Markerne.

Saa revnede Skyerne og den blaa Himmel kom til Syne; derpaa udvidedes Revnen som et Slør, der gaar itu, og en smuk, dyb og ren azurblaa Flade svøbte sig om Verden.

Et friskt og mildt Vindstød fór som et Lykkesuk hen over Jorden. Vognen kørte langs med Skove og Haver, og nu og da hørtes den glade Kvidren fra en Fugl, der rystede sine Fjer tørre.

Mørket begyndte at falde paa. Alle i Kaleschen sov med Undtagelse af Jeanne. To Gange blev der gjort Holdt udenfor nogle Kroer for at lade Hestene puste og give dem lidt Havre og Vand.

Solen var gaaet ned. I det fjerne ringede Klokkerne. I en lille Landsby blev Lygterne tændte og paa Himlen glimtede en Vrimmel af Stjerner. Hist og her skar oplyste Huse som Ildpunkter gennem

Mørket, og pludselig, bag en Bakke, gennem Granernes Grene, viste Maanen sig, rød og vældig og ligesom tung af Søvn.

Det var saa mildt, at de havde ladet Vinduerne blive nede. Jeanne, der var tung af Drømme og mættet af sine lykkelige Syner, hvilede sig nu. Nu og da, naar hun var stiv af at sidde stille, aabnede hun Øjnene, saa saá hun ud i den lyse Nat paa nogle Træer, der omgav en Gaard, eller paa nogle Køer, der laa spredte over Marken og løftede Hovedet. Saa satte hun sig til Rette i en ny Stilling og søgte at genoptage en halvfærdig Drøm. Men Vognens vedvarende Rullen fyldte hendes Øren og trættede hendes Tanker, hun lukkede Øjnene og følte sit Sind udmattet som sit Legeme.

Omsider standsede Vognen. Mænd og Kvinder med Lygter i Hænderne kom hen foran Dørene. Jeanne, der pludselig var vaagnet, sprang hurtig ud. En Avlskarl lyste for Faderen og Rosalie, der næsten bar den ganske ødelagte Baronesse, som klagede sig ynkeligt og uden Ophør gentog: „Aah, min Gud, mine stakkels Børn!“ Hun vilde hverken spise eller drikke, men lod sig lægge til Sengs og sov straks ind.

Jeanne og Baronen spiste til Aften alene sammen. De smilede til hinanden og trykkede hinandens

Hænder over Bordet; saa gav de sig til at inspicere det istandsatte Slot, begge fyldte af en barnlig Glæde.

Det var et af de høje og mægtige normanniske Herresæder, der paa en Gang er baade Avlsgaard og Slot. Det var bygget af hvide Sten, der efterhaanden var blevne graa, og var saa rummeligt, at det syntes bestemt til at huse en hel Slægt.

En uhyre Vestibule, der gik helt igennem Bygningen og havde store Døre ud til begge Façader, delte Huset i to Dele. En dobbelt Trappe skrævede over Forhallen, i Midten lod den Rummet være tomt og mødtes paa første Etage, saa at den dannede som en Bro.

I Stueetagen tilhøjre kom man ind i den umaadelige Dagligstue, der var betrukken med vævede Tapeter, hvorpaa Fugle tittede frem gennem Løvværk. Hele Møblementet var beklædt med fine vævede Stoffer, hvis Mønstre var Illustrationer til La Fontaines Fabler. Jeanne dirrede af Glæde ved at genfinde en Stol, hun havde holdt af som Barn, og som fremstillede Historien om Ræven og Storken.

Ved Siden af Dagligstuen laa Bibliotheket, der var fuldt af gamle Bøger, og to andre Værelser, som stod ubrugte. Til venstre var Spisestuen med sine moderne

Træpaneler, Linnedstuen, Forraadskammeret, Køkkenet og et lille Værelse, der indeholdt et Badekar.

En Korridor skar første Etage igennem paa langs. De ti Døre ind til de ti Soveværelser laa i Række. Helt nede tilhøjre laa Jeannes Værelse. De gik derind. Baronen havde ladet det gøre nyt i Stand, men havde kun anvendt de Tæpper og Møbler, der laa gemt hen rundt paa Loftskamrene.

Meget gamle, vævede Tapeter af flamsk Oprindelse befolkede Stuen med underlige Skikkelser.

Da hun fik Øje paa sin Seng, udstødte den unge Pige et Glædesskrig. I de fire Hjørner bar fire store Egetræsfugle, der var sorte og skinnende af Blankhed, Lejet, hvis Vogtere de syntes at være. Siderne dannedes af brede Guirlander af udskaarne Blomster og Frugter; fire fint kannelerede Søjler, der afsluttedes af korinthiske Kapitæler, løftede en Himmel af sammenslyngede Roser og Amoriner.

Den var monumental og alligevel yndefuld paa Trods af det strænge Træ, som Tiden havde brunet.

Tæppet og Sengeomhænget lyste som to Firmamenter. Store guldbroderede Liljer straalede paa en Bund af gammel, mørkeblaa Silke.

Da hun havde beundret den færdig, hævede Jeanne

Lyset for at undersøge Tapeterne og gøre sig Rede for, hvad de fortalte.

En ung Mand og en ung Kvinde, der paa den mest mærkelige Maade var klædt i grønt, rødt og gult, sad og talte sammen under et blaat Træ, hvorpaa der modnedes hvide Frugter. En stor Kanin af samme Farve gnavede af noget graat Græs.

Lige over Figurerne, i en vedtaget Perspektivopfattelse, opdagede man fire smaa runde Huse med skarpe Tage, og helt øverst, næsten oppe i Himlen, en luerød Vindmølle.

De næste Afdelinger lignede meget den første, blot med den Undtagelse, at man saa fire smaa Mænd komme ud af de fire smaa Huse; de var klædt efter flamsk Skik og løftede Armene mod Himlen til Tegn paa Forundring og Overmaal af Vrede.

Men det sidste Tapet fremstillede et Drama. Tæt ved Kaninen, der stadig græssede, laa den unge Mand udstrakt og syntes død. Den unge Kvinde stod og saá paa ham, medens hun gennemborede sin Barm med en Kaarde, og Træets Frugter var blevne sorte.

Jeanne havde opgivet at forstaa, da hun i et Hjørne fik Øje paa et næsten mikroskopisk Dyr, som Kaninen, hvis den havde været levende, kunde have spist saa let som et Græsstraa. Og dog var det en Løve.

Saaledes lærte hun Pyramus og Thisbes Ulykke at kende, og, skøndt hun smilede over Tegningens Enfold, følte hun sig dog lykkelig over at være lukket inde sammen med dette Kærlighedsæventyr, som uden Ophør vilde tale til hendes Tanker om kære Forhaabninger og faa den gamle Legendes Inderlighed til at svæve over hendes Søvn.

Det øvrige Møblement omfattede de mest forskellige Stilarter. Det var sammensat af de Møbler, som hvert Slægtled efterlader i Familierne, som faar gamle Huse til at ligne et Slags Musæum, hvor alt er blandet uordentligt sammen. To Lænestole i Ludvig den femtendes Stil stod endnu klædt i deres blomstrede Silke paa hver Side af en pragtfuld blændende, kobberprydet Kommode fra Ludvig den fjortendes Tid. En Sekretær af Rosentræ var stillet lige overfor Kaminen, paa hvis Hylde et Empireuhr prangede under en Glaskuppel.

Det forestillede en Bikube af Bronze, Kuben bares af fire Marmorsøjler, der skød op fra en Have med Guldblomster. Et tyndt Pendul, der stak ud gennem en aflang Revne i Kuben, sendte uophørlig en lille Bi med Emaillevinger hen over Blomsterbedet.

Skiven var af malet Porcellæn og anbragt paa Siden af Kuben.

Det slog elleve. Baronen kyssede sin Datter og trak sig tilbage til sit eget Værelse.

Saa gik Jeanne modvillig til Sengs.

Hun sendte et sidste Blik om i Værelset og slukkede Lyset. Men gennem Vinduet, der var paa venstre Side af Sengen, som kun med Hovedenden var støttet mod Væggen, brød en Maanebølge ind i Værelset og samlede sig til en Dam af Klarhed paa Gulvet.

Fra Dammen bredte et blegt Skær sig hen over Væggene og Pyramus og Thisbes stillestaaende Kærlighedsudvekslinger.

Igennem det andet Vindue, der var lige overfor hendes Fødder, fik Jeanne Øje paa et stort Træ, som var badet i mildt Lys. Hun drejede sig om paa Siden og lukkede Øjnene, saa, efter nogen Tids Forløb, aabnede hun dem igen.

Hun syntes, at hun endnu blev rystet af Stødene fra Vognen, hvis Rullen fortsattes i hendes Hoved. Hun blev først liggende uden at bevæge sig, haabende paa, at denne Hvile omsider vilde faa hende til at sove ind, men hendes Sinds Utaalmodighed bredte sig snart ud over hele hendes Legeme.

Hun fik Krampetrækninger i Benene og hendes Febrilskhed tog til. Saa stod hun op, og barbenet og

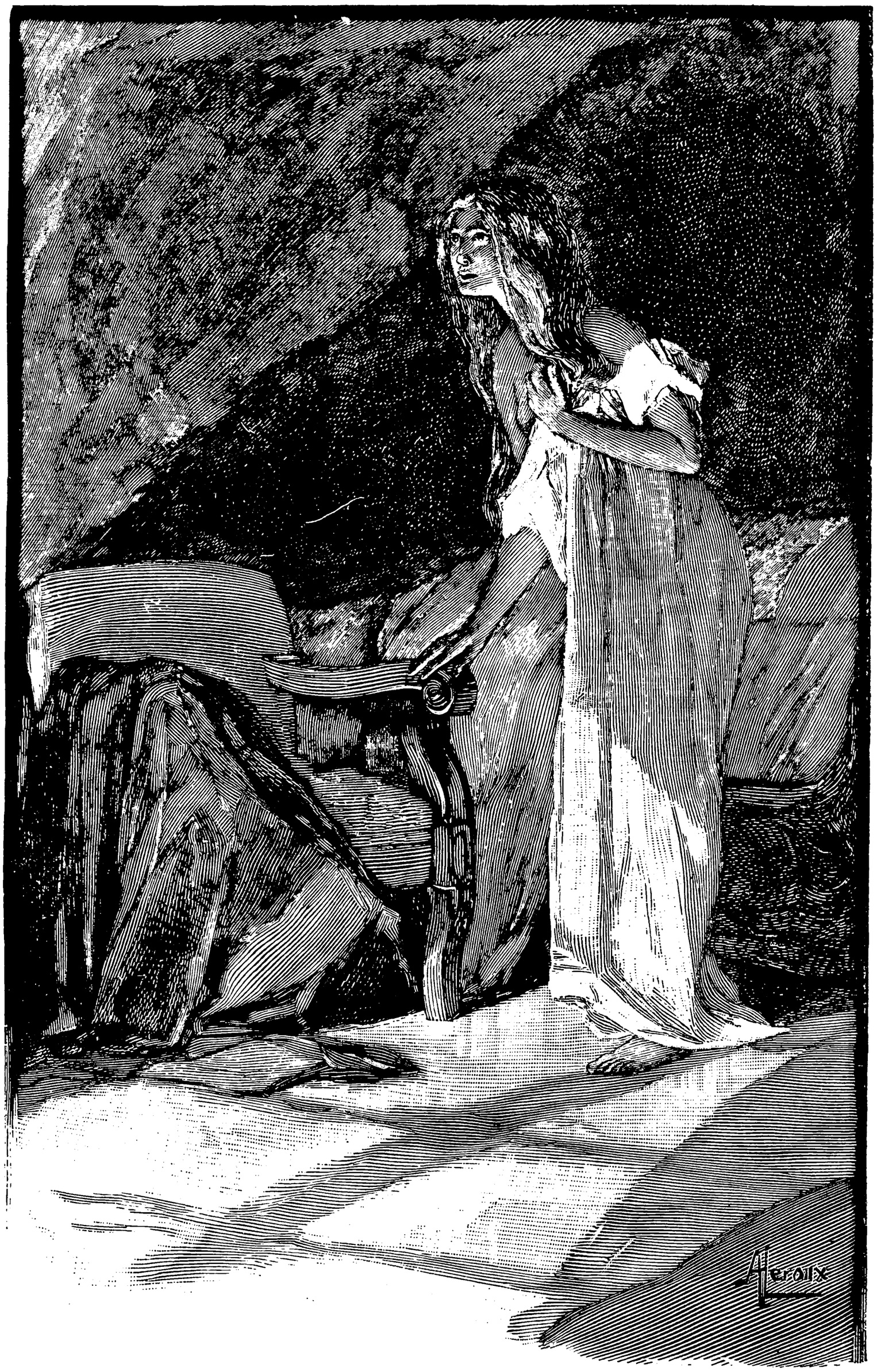
Heroux

bararmet i den lange Chemise, der fik hende til at ligne et Genfærd, skred hun over Lysdammen paa Gulvet hen til Vinduet; hun aabnede det og saa' ud.

Natten var saa klar, at det var ligesom midt om Dagen; og den unge Pige genkendte det Land, hun havde elsket fra sin tidligste Barndom.

Lige overfor hende var en bred, gul Græsmark, der saa ud som Smør i Nattelyset. To Kæmpetræer løftede deres Tinder mod Himlen, mod Nord en Platan, mod Syd en Lind.

Den store Græsmark afsluttedes langt borte af en lille Kratskov og hele dette Parti beskyttedes af fem Rækker gamle Elme, som den stadigt rasende Havvind havde forvredet, forkrøblet, afrusket, udslidt og skaaret skraat af ligesom et Tag.

Dette Tilløb til en Park var til højre og venstre afgrænset af to lange Alleer af vældige Poppeltræer, der adskilte Herskabernes Omraade fra de to tilliggende Avlsgaarde, hvoraf den ene var beboet af Familien Couillard, den anden af Familien Martin.

Det var disse Popler, der hayde givet Slottet dets Navn. Bag ved Parken strakte sig en uhyre udyrket Slette, bevokset med lave Tornebuske, hvorover Vinden hylede og jagede Dag og Nat. Saa sank Kysten pludselig

ned mod en stejl Klintvæg, der badede Foden af sin jævne hvide Flade i Bølgerne.

Jeanne skimtede i det Fjerne Bølgernes lange, moiréagtige Overflade, der syntes at sove under Stjernerne.

Alle Jordens Dufte udfoldede sig frit i Stilheden, der breder sig, naar Solen er borte. En Jasmin, der slyngede sig om Vinduet, udsendte sin gennemtrængende vedholdende Aande, som blandede sig med den lettere Duft fra de gryende Blade. Langsomme Vindstød fór forbi; de bragte med sig kraftige, saltholdige Luftninge og Algernes slibrige Sved.

Den unge Pige gav sig først helt hen til den Lykke at aande, og Landets Hvile beroligede hende som et koldt Bad.

Alle de Dyr, som vaagner op, naar Aftenen kommer, og skjuler deres lyssky Tilværelse i Nætternes Stilhed, fyldte Halvmørket med et tavst, vrimlende Liv. Store Fugle, som ikke skreg, gled som Skygger gennem Luften, en Summen af usynlige Insekter legede omkring Øret, en stum Kravlen vandrede frem over det duggede Græs og Sandet paa de øde Veje.

Kun nogle melankolske Frøer sendte deres korte og enstonige Kvæk op imod Maanen.

Det var Jeanne, som om hendes Hjerte videdes ud

og fyldtes med mumlende Stemmer ligesom denne klare Aften, tusinde Ønsker banede sig Vej og lignede i deres omstrejfende Myldren den natlige Dyreverden, hvis Skælven omgav hende. Hun følte sig blive ét med hele denne levende Poesi, og i Nattens vigende Hvidhed løb en overmenneskelig Gysen hen over hende, fik hende til at sitre i et ugribeligt Haab, noget som et Aandedræt af Lykken.

Hun gav sig til at drømme om Kærlighed.

Kærligheden! I to Aar havde den fyldt hende med en voksende Ængstelse for dens Komme. Nu var hun fri, hun kunde elske, hun behøvede kun at møde ham, h a m!

Hvorledes skulde han være? Hun vidste det ikke rigtigt og tænkte ikke en Gang over det. Han skulde være Ham, dermed var alt sagt.

Hun vidste kun, at hun vilde tilbede ham af hele sin Sjæl og at han vilde elske hende af al sin Magt. I Aftener, der lignede denne, skulde de spadsere under den lysende Aske, der falder ned fra Stjernerne. Haand i Haand skulde de gaa, saa tæt sammen, at de kunde høre deres Hjerter banke og føle Varmen strømme fra Skulder til Skulder; deres Kærlighed skulde blive ét med Sommernattens vidunderlige Klarhed, og de skulde være saa inderligt forenede, at de uden Ord, blot

gennem deres Ømheds Kraft kunde trænge helt ind til hinandens hemmeligste Tanker.

Og saaledes skulde det blive ved at være altid, i deres usigelige Følelses ophøjede Renhed.

Og hun syntes pludselig, at hun følte ham hos sig, tæt ind til sig; en ubestemt, lidenskabelig Skælven strømmede igennem hende fra Hoved til Fod. Hun trykkede Armene ind mod Brystet, uvilkaarlig, ubevidst, som for at favne sin Drøm, og noget, der næsten fik hende til at falde i Afmagt, strejfede hendes Læber, som var løftede op mod det ukendte; det var som om Foraarets Aande havde givet hende et Kærlighedskys.

Lige med ét hørte hun nogen gaa i Natten nede paa Landevejen bag Slottet. Og i en Indskydelse fra hendes søgende Sjæl, i blind Tro paa det umulige, paa Tilfældet, paa Forsynets Styrelse, paa en guddommelig Forudfølelse og paa Skæbnens forunderlige Spil, tænkte hun: „Hvis det var ham?“ Hun lyttede ængstelig efter den Gaaendes taktfaste Skridt, vis paa, at han vilde standse ved Gitterporten for at bede om Gæstfrihed.

Da Skridtene var døde hen, følte hun sig bedrøvet som efter en Skuffelse. Men hun forstod det overspændte i sit Haab og smilte over sit Vanvid.

En Smule roligere lod hun sit Sind glide ind i andre mere fornuftige Drømme, hun forsøgte at trænge ind i Fremtiden og udmale sig sit Liv.

Hun skulde leve med ham her i det stille Slot, der herskede over Havet. Hun vilde sikkert faa to Børn, en Søn til ham og en Datter til hende. Hun saa dem allerede løbe frem og tilbage paa Græsset mellem Platanen og Lindetræet, medens Fader og Moder fulgte deres Leg med henrykte Øjne og over deres Hoveder vekslede kærlighedsfulde Blikke.

Længe, længe blev hun ved at smaadrømme, medens Maanen fuldendte sin natlige Rejse over Himmelbuen og forsvandt i Havet. Luften blev køligere. Imod Øst blegnede Horisonten. En Hane galede i Avlsgaarden til højre, andre svarede i Gaarden til venstre. De hæse Gal syntes at komme langt borte fra, dæmpede af Hønsehusets Bræddevægge. Lidt efter lidt forsvandt Stjærnerne fra den uendelige Himmelhvælving, der hvidnede umærkeligt.

Et Fugleskrig vaagnede et eller andet Sted. En frygtsom Kvidren vovede sig ud fra Løvet, saa blev den dristigere, voksede sig glad og forplantede sig fra Gren til Gren, fra Træ til Træ.

Jeanne følte sig omgiven af en pludselig Lysning, og da hun løftede Hovedet, som hun havde skjult i Hænderne, maatte hun lukke Øinene, blændet af Morgenrødmens Glans.

Et Bjerg af purpurfarvede Skyer, halvt gemte bag

Alleens Popler, kastede et Blodskær ud over den vaagnende Jord.

Og langsomt, sønderbrydende de glødende Skyer og gydende Flammer over Træerne, Sletten, Havet og hele Horisonten, kom den uhyre Ildkugle til Syne.

Jeanne følte sig halvt afmægtig af Lykke. En vanvittig Glæde, en uendelig Mildhed overfor Naturens Herlighed, drog ind i hendes Hjerte. Det var hendes Sol, hendes Morgenrøde, hendes Forhaabninger, der hævede sig i Horisonten! Hun strakte Armene ud mod det straalende Rum i vild Trang til at favne Solen; hun vilde tale, raabe noget, der var guddommeligt som selve denne Dags Opvaagnen; men hun laa lammet af magtesløs Begejstring. Saa støttede hun Panden mod sine Hænder, hendes Øjne fyldtes med Taarer og hun græd af Fryd.

Da hun atter løftede Hovedet, var den gryende Dags Glans allerede blegnet, og hun selv følte sig neddæmpet, lidt træt og ligesom afkølnet. Uden at lukke Vinduet, gik hun hen til Sengen og lagde sig ovenpaa den; hun drømte endnu nogle Minutter, saa sov hun saa dybt ind, at hun ikke hørte Faderen kalde Klokken otte, men først vaagnede, da han kom ind i Værelset.

Han vilde vise hende Slottets, hendes Slots, Forskønnelse.

Facaden, som vendte ud til de indre Jorder, var

skilt fra Vejen ved en vældig Gaard, beplantet med Æbletræer. Denne Vej, der simpelt hen benævnedes Bivejen, og som snoede sig mellem Bøndernes Hegn, mundede ud en halv Mil længere nede paa Hovedlandevejen mellem Havre og Fécamp.

En ganske lige Allé førte fra Skovstenten lige ned til den store Stentrappe. Udbygningerne, smaa Længer, opførte af Strandsten og tækket med Halm, laa i Rækker paa begge Sider af Gaarden, langs med Grøfterne, der dannede Skellet ind mod Avlsgaardene.

Tagbeklædningerne var blevne fornyede, alt Træværket restaureret, Murene gjorte i Stand, Værelserne omtapetserede og hele det Indre malet. De nye blændende hvide Skodder og de spredte friske Overgipsninger paa den mægtige graalige Facade, tog sig paa det anløbne Herresæde ud som store Pletter.

Den anden Facade, hvortil et af Jeannes Vinduer vendte ud, skuede over Krattet og de af Blæsten afgnavede Elmes tætte Mur, langt ud over Havet.

Arm i Arm vandrede Jeanne og Baronen rundt og besaa alt, end ikke den mindste lille Krog blev glemt; derpaa spadserede de langsomt frem og tilbage i de lange Poppel-Alleer, der førte gennem det, der blev kaldet Parken. Græsset, som var spiret frem mellem Træerne, dækkede Jorden med sit grønne Tæppe. Helt

nede ved Enden blev Krattet smukkere, et Virvar af smaa snoede Stier, der kun adskiltes af Bladenes tynde Vægge, mødtes derinde. En Hare fór pludselig op og gjorde den unge Pige bange; med lange Spring satte den afsted ned over Skraaningen og forsvandt i Sivene ude paa Klinten.

Efter Frokost, da Fru Adelaïde, der stadig var lige ødelagt af Træthed, erklærede, at hun vilde hvile sig, foreslog Baronen at gaa ned til Yport.

De begav sig paa Vej og kom først igennem Landsbyen Etouvent, der omgav „Poplerne“. Tre Bønder hilste paa Jeanne og hendes Fader, som om de altid havde kendt dem.

De kom ind i Skoven, der stærkt skraanende sænker sig mod Havet i en Dal med stærke Omdrejninger.

Snart laa Yport for dem. Kvinder, der lappede Pjalter, sad paa Tærsklen til Husene og stirrede paa dem, da de gik forbi. Gaden gik ned ad Bakke, Rendestenen laa i Midten og udenfor alle Husene udsendte store Affaldsdynger en gennemtrængende Stank af Saltlage. De brune Net, hvor hist og her nogle lysende Skæl, der lignede smaa bitte Sølvmønter, var blevne hængende, var for at tørres slaaet op paa Dørene ind til de usle Boliger, hvorfra der udstrømmede den Lugt, der er Særkendet for en talrig Familie, som er bunket sammen i et eneste Værelse.

Nogle Duer spankede langsmed Rendestenen for at søge efter Føde.

Jeanne kunde ikke blive træt af at se, alt syntes hende nyt og ejendommeligt som en Theaterdekoration.

Men pludselig, da de drejede om en Mur, laa Havet for hende, den blaa Flade strakte sig glat og tæt, saa langt Øjet kunde række.

De blev staaende stille paa Strandbredden for at se ud over Vandet. Langt ude gled hvide Sejl forbi som Fuglevinger. Til højre og venstre hævede den mægtige Klint sig stejlt i Vejret. Et Slags Forbjerg standsede Blikket til den ene Side, medens Bakkelinien til den anden Side forlængedes uendeligt i en næsten usynlig Streg.

En Havn og nogle Huse laa gemt i Kløften og smaa, korte Bølger, der kantede Havet med en Skumfrynse, slog med en let Støj mod Rullestenene.

Fiskerbaade laa halet op paa Stranden, de var væltet halvt om paa Siden, og Solen gjennembagte deres runde Kinder, der lyste af Tjære. Nogle Fiskere var i Færd med at lave dem i Stand, saa de kunde være rede til at gaa ud, naar Floden kom tilbage henad Aften.

En Matros nærmede sig for at sælge Fisk, og Jeanne købte en Rødspætte, som hun selv vilde bære hjem til „Poplerne“.

Manden tilbød sin Tjeneste ved mulige Sejlture, og gentog sit Navn flere Gange i Træk for rigtig at fæstne det i Herskabets Hukommelse: „Lastique, Joséphin Lastique.“

Baronen lovede ikke at glemme ham. Saa vendte de tilbage til Slottet.

Da den store Fisk trættede Jeanne, stak hun Faderens Stok gennem dens Gæller, og de tog fat hver i sin Ende af Stokken; muntert marscherede de op ad Bakken, pludrende som to Børn, Blæsten legede omkring deres Pander og fik Øjnene til at straale, medens Rødspætten, der lidt efter lidt trættede deres Arme, sank ned og fejede Græsset med sin fede Hale.

II

Et frit og herligt Liv begyndte for Jeanne. Hun læste, drømte og strejfede ganske alene omkring i Omegnen. Uden Maal vandrede hun med langsomme Skridt henad Vejene, medens hendes Aand var langt borte i Drømmenes Land, eller hun satte med lange Spring ned i de krumme Dale, over hvis Skraaninger Tornbladenes Blomster bredte sig ud som en gylden Korkaabe. Deres stærke og sødlige Duft, der skærpedes af Varmen, berusede hende som krydret Vin, og den

fjerne Larm fra Dønningerne, der slog ind mod Strandbredden, vuggede hendes Sind.

Undertiden fik en Slapheds-Følelse hende til at strække sig ud paa en Skraanings tætte Græs, men til andre Tider, naar hun ved en Drejning af Dalen pludselig gennem en grønklædt Tragt fik Øje paa en Trekant af det blaa, solbeskinnede Hav med et Sejl i Horisonten, fyldtes hun af en tøjlesløs Glæde, som om en svævende Lykke svøbte sig tæt og hemmelighedsfuldt om hende.

Det friske Lands milde Skønhed og Horisontens harmoniske Ro opfostrede i hende Kærligheden til Ensomhed; hun kunde blive saa længe siddende paa Toppen af Højene, at de smaa, vilde Kaniner kom frem og legende sprang om ved hendes Fødder.

Ofte gav hun sig til at løbe oppe paa Klinten, sporet frem af Bakkernes lette Vind, skælvende af Fryd ved som Fiskene i Vandet eller Svalerne i Luften at kunne bevæge sig fremad uden at føle Træthed.

Alle Vegne saaede hun Minder, som man kaster Frø paa Marken, Minder af den Art, der først rykkes op af Døden. Det syntes hende, som om hun strøede en Del af sit Hjerte ud over Dalene.

Badene blev hendes Lidenskab. Hun svømmede ud, saa langt Øjet kunde naa, thi hun var stærk og

dristig og ejede ingen Bevidsthed om Faren. Hun følte sig saa vel til Mode i det kolde, klare, blaa Vand, der gyngende bar hende. Naar hun var kommen langt bort fra Kysten, lagde hun sig paa Ryggen, krydsede Armene over Brystet og stirrede op i Himlens dybe Azur-Hvælv, hvor en Svale hastig fløj forbi, eller en Søfugl tegnede sin hvide Silhouet. Der hørtes kun den fjerne Mumlen fra Vandets Slag mod Stenene og hen over Bølgerne kom glidende ud fra Kysten en vigende, døende, allerede næsten uvirkelig Larm fra Jordlivet derinde. Saa hævede Jeanne sig op i et Anfald af Glæde, udstødte skarpe Skrig og slog løs paa Vandet med begge Hænder.

Sommetider, naar hun havde vovet sig for langt ud, blev en Baad sendt ud for at hente hende ind.

Hun kom hjem til Slottet bleg af Sult, men let og spændstig, med Smil paa Læben og lykkestraalende Øjne.

Baronen gik paa sin Side og udpønsede store Landbrugsforbedringer; han vilde gøre Ny-Forsøg, indføre Fremskridt, eksperimentere med nye Maskiner og tilvænne fremmede Racer; en Del af sin Dag tilbragte han med at snakke med Bønderne, der rystede paa Hovederne og forholdt sig vantro overfor hans Foretagender.

Han tog ogsaa ofte til Søs sammen med Matroserne fra Yport. Efter at han havde afsøgt alle Omegnens Grotter, Fontæner og Udsigtspunkter, morede han sig med at fiske som en simpel Sømand.

Paa de Dage, hvor en gunstig Brise fylder Sejlene med Vind og sender de udhvælvede Skrog hastigt hen over Bølgeryggene, medens Makrelstimerne fra hver Side af Baaden kan skelnes som en stor vigende Linie, der naar helt ned mod Havbunden, sad han med Haanden knyttet i ængstelig Ivrighed om den lille Snøre, der gav sig til at skælve, saasnart en Fisk havde bidt paa og kæmpede for at komme løs.

Han tog ud i Maaneskin for at drage de Net ind, der var sat ud Dagen i Forvejen. Han elskede at høre Masten knage og indaande Nattens friske, susende Vinde; naar han længe med en Klippetop, et Kirketaarn eller Fécamps Fyr som Rettesnor, havde krydset rundt for at finde Garnene, holdt han gerne af bagefter at ligge ganske stille under den opgaaende Sols Straaler, som faldt skraat ned paa Dækket og fik de brede, vifteformede Rokkers slimede Rygge og Pighvarrens fede Mave til at lyse.

Ved hvert Maaltid skildrede han med Begejstring sine Ture, og lille Mo'r fortalte saa ham til Gengæld,

hvor mange Gange hun var gaaet frem og tilbage i den store Poppelallé, den til højre, der vender ind til Couillards Gaard, den anden havde ikke Sol nok.

Da det var blevet hende anbefalet at „tage Motion“, havde hun sat sig for at gaa. Saasnart Nattens Kølighed var svunden, steg hun ned ad Trappen, støttet til Rosalies Arm, indhyllet i en Kaabe og to Schawler og med hele Hovedet svøbt ind i en sort Kyse, der var anbragt oven paa et rødt, strikket Hovedtørklæde.

Saa begyndte hun om og om igen sin Tur uden Maal. I lige Linie gik den fra Hjørnet af Slottet til Enden af Alleen, hvor Krattet begyndte. Hendes venstre Ben, som var tungere end det andet, og som hun slæbte lidt efter sig, havde i hele Vejens Længde slidt to støvfyldte Furer, hvor Græsset var døet væk. Ved hver Ende af sin Spadseregang havde hun ladet anbringe en Bænk, og hver femte Minut gjorde hun Holdt og sagde til den stakkels, taalmodige Pige, der støttede hende: „Lad os sætte os lidt, lille Ven, jeg er en Smule træt.“

Ved hver Stansning efterlod hun paa en af Bænkene snart det strikkede Hovedtørklæde, snart et Schawl, snart et andet, saa Kysen og saa Kaaben, det hele hobede sig ved Alleens to Ender sammen til to store Pakker Klæd-

ningsstykker, som Rosalie, naar de gik op til Frokost, bragte tilbage paa sin frie Arm.

Efter Frokost begyndte Baronessen forfra med noget

mindre Energi og forlængede Hvilestunder, fra Tid til anden slumrede hun endogsaa blidelig en Times Tid paa en Chaiselongue, der blev rullet udenfor.

Hun kaldte det for at „tage Motion“, paa samme Maade som hun sagde „min Hypertrofi“.

En Læge, der for en halv Snes Aar siden var bleven raadspurgt, fordi hun led af Aandenød, havde talt om Hypertrofi. Fra det Øjeblik havde dette Ord, hvis Betydning hun ikke rigtig forstod, sat sig fast i hendes Hoved. Hun lod bestandig Baronen, Jeanne eller Rosalie „mærke“ paa hendes Hjerte, som ingen mere kunde føle, dertil var det forlængst altfor dybt begravet under Barmens Svulmen; men hun nægtede bestemt at lade sig undersøge af en ny Læge, da hun var bange for, at han ogsaa skulde opdage andre Sygdomme hos hende. Ved enhver Lejlighed talte hun om „sin“ Hypertrofi, til sidst var det bleven, som om denne Lidelse var noget ganske særegent for hende, noget enestaaende, der tilhørte hende, og hvortil ingen anden havde nogensomhelst Ret.

Baronen sagde „min Hustrus Hypertrofi“ og Jeanne sagde „Moders Hypertrofi“, aldeles paa samme Maade som de vilde have sagt „hendes Kjole, hendes Hat eller hendes Paraply“.

I sin Ungdom havde hun været meget smuk og

slankere end et Siv. Efter at hun havde valset i Armene paa alle Kejserdømmets Uniformer, havde hun læst *Corinna* og grædt over den; denne Roman havde ligesom sat sit Præg paa hende for hele Livet.

Efterhaanden som hendes Midje blev sværere, fløj hendes Sjæl højere og højere paa Poesiens Vinger; og da hendes Embonpoint omsider lænkede hende til Lænestolen, vandrede hendes Tanke fra det ene ømme Eventyr til det andet, og altid var det hende selv, der var Eventyrets Heltinde. Nogle af disse Tankefostre var blevne hendes særlige Yndlinge, som hun stadig lod gaa igen i sine Drømme, ligesom en Musikdaase, der, naar den bliver trukket op, atter og atter gengiver den samme Melodi. Alle sentimentale Romaner, hvori der tales om skønne, fangne Kvinder og flyvende Svaler, fik ufejlbarlig hendes Taarer til at flyde; hun holdt endogsaa af enkelte, lidt slibrige Viser hos Béranger for den Længsel mod det forbigangne, der finder Udtryk i dem.

Ofte kunde hun i Timevis sidde ganske ubevægelig, langt borte i sine Drømmerier. „Poplerne“ behagede hende i høj Grad, fordi hele Ejendommen dannede en passende Ramme om hendes Sjæls Romaner; Skovene omkring det øde Hedestrøg og Havets Nærhed mindede hende om Walter Scott, der de sidste Maaneder havde udgjort hendes væsentlige Læsning.

Naar det regnede, blev hun inde i sit eget Værelse og tog sine „Relikvier“ frem. Det var altsammen gamle Breve, Breve fra hendes Fader og Moder, Breve fra Baronen i deres Forlovelsestid og endnu flere.

Hun havde dem lukket inde i en Mahognitræssekretær, der paa Hjørnerne var prydede med Kobber-Sfinkser. Det var med en ganske egen Stemme, at hun sagde: „Rosalie, min Pige, bring mig Mindeskuffen.“

Den lille Stuepige aabnede Sekretæren, tog Skuffen og satte den hen paa en Stol ved Siden af sin Herskerinde, som langsomt gav sig til at læse Brevene et for et, fra Tid til anden faldt en Taare ned paa Papiret.

Undertiden afløste Jeanne Rosalie og spadserede med lille Mo'r, der saa fortalte hende sine Barndomserindringer. Den unge Pige fandt sig selv igen i disse Historier fra svundne Dage; hun undrede sig over Ligheden i deres Tanker og Slægtskabet i deres Længsler; thi ethvert Hjerte tror at have været det første til at skælve under de samme Følelser, som dog har faaet de første Menneskehjerter til at banke og som ogsaa vil faa Hjertet til at bæve hos den sidste Mand og den sidste Kvinde.

Deres langsomme Gang fulgte Fortællingens Tempo, nu og da tvang et Anfald af Aandenød lille Mo'r til at

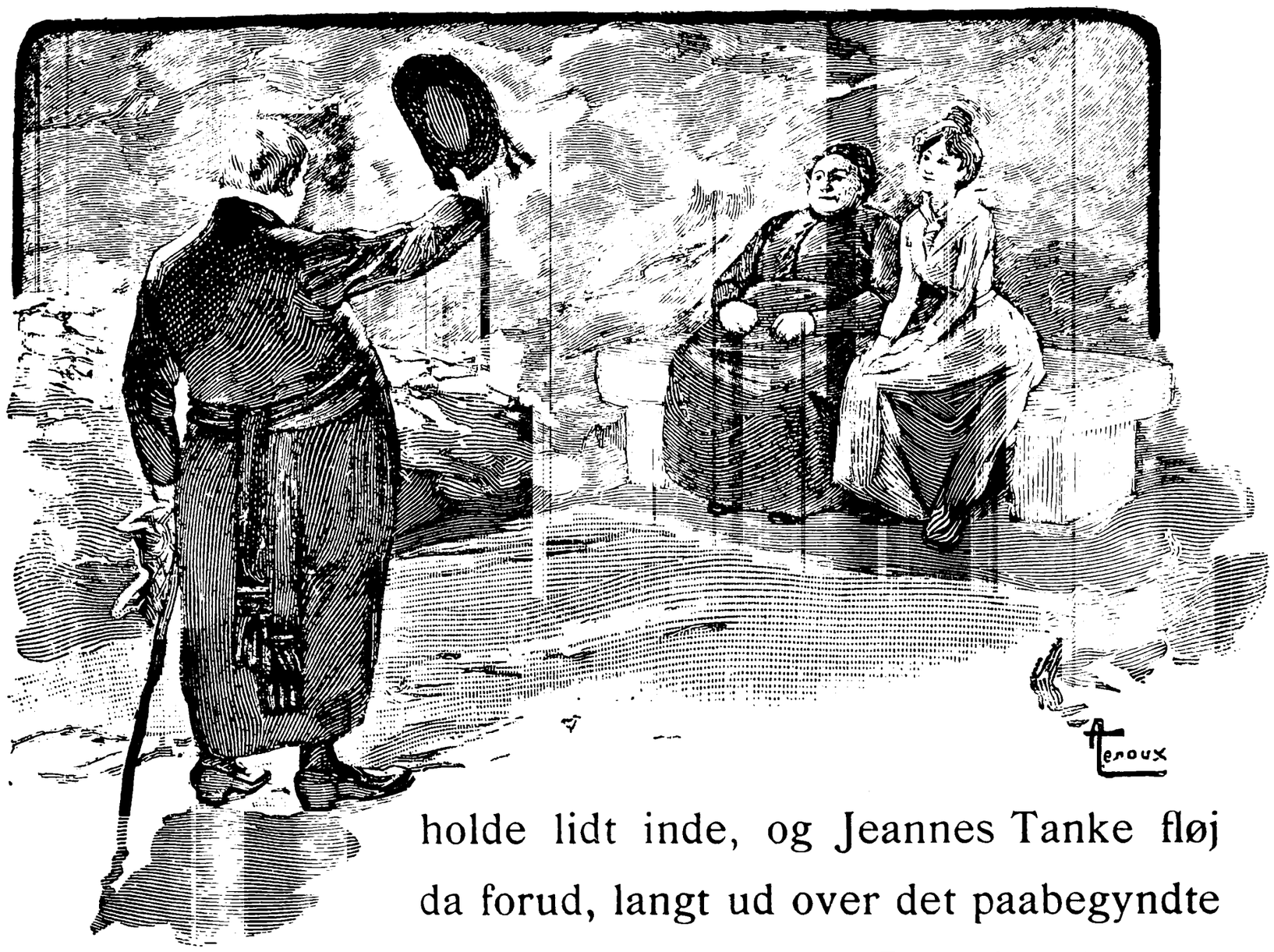

holde lidt inde, og Jeannes Tanke fløj da forud, langt ud over det paabegyndte Eventyr henimod en Fremtid, der var befolket med Glæder, eller den tumlede med lyse Forhaabninger.

En Eftermiddag, da de hvilede sig paa en af Bænkene, fik de pludselig ved Enden af Alleen Øje paa en tyk Præst, der kom henimod dem.

Han hilste langt borte fra, anlagde et stort Smil, hilste igen paa tre Skridts Afstand og sagde:

„Naa, Fru Baronesse, hvorledes har vi det?“ Det var Sognepræsten.

Lille Mo'r var født i Filosofernes Aarhundrede og midt under Revolutionen bleven opdraget af en Fader,

der heller ikke selv var videre troende, derfor gik hun kun yderst sjælden i Kirke, alligevel kunde hun med et Udslag af det religiøse Instinkt, der findes hos de fleste Kvinder, godt lide Præster.

Hun havde imidlertid aldeles glemt Sognepræsten, Abbed Picot, og rødmede, da hun saa ham. Hun undskyldte sig over ikke at være kommen hans Besøg i Forkøbet. Men den skikkelige Mand syntes ikke i mindste Maade at være krænket. Han saa paa Jeanne, komplimenterede hende for hendes raske Udseende, satte sig, lagde Hatten paa sine Knæ og tørrede sin Pande af. Han var meget tyk, meget rød og svedte i Strømme. Hvert Øjeblik trak han frem af sin Lomme et uhyre, tærnet Tørklæde, der var gjennemblødt af Sved, og lod det glide ned over Ansigtet og Halsen; men ikke saa snart var det fugtige Stykke Linned atter lagt til Hvile i hans Lommes Dybder, førend nye Draaber spirede frem paa hans Hud, faldt ned paa hans Præstekjole, der rundede sig over den fyldige Mave, og fæstnede Landevejsstøvet som smaa, runde Pletter.

Han var gemytlig, som en Præst paa Landet bør være, tolerant, snakkesalig og godmodig. Han fortalte Historier, talte om Egnens Folk og syntes slet ikke at have lagt Mærke til, at hans to nye, kvindelige Sognebørn endnu ikke havde vist sig ved Gudstjenesten.

Baronessen fik altfor godt sin Ladhed til at rime sammen med sin valne Tro, og Jeanne var altfor lykkelig ved at være sluppen ud af Klostret, hvor hun var bleven overmættet med fromme Ceremonier.

Baronen kom til. Hans pantheistiske Religion fik ham til at forholde sig ligegyldig overfor Dogmerne. Han var elskværdig mod Præsten, som han kendte paa Afstand, og bad ham blive til Middag.

Præsten forstod at indsmigre sig, takket være den ubevidste Snildhed, hvormed Behandlingen af Sjæle forlener selv de mest middelmaadige Mænd, der er kaldede til at udøve en Magt over deres Lige.

Baronessen behandlede ham med udsøgt Elskværdighed, hun følte sig rimeligvis tiltrukket ved den Slægtskabsfornemmelse, der nærmer ensartede Naturer til hinanden, den tykke Mands blodrige Ansigt og korte Aandedrag behagede hendes stakaandede Fedme.

Ved Desserten lod Præsten sig rive med af den fortrolige Gemytlighed, der gerne afslutter et fornøjeligt Maaltid.

Pludselig udbrød han, som om en heldig Indskydelse var faret gennem hans Hoved: „Men det er sandt, jeg har et nyt Sognebarn, som jeg maa forestille for Dem, Vikomte de Lamare!“

Baronessen, som kunde alle Egnens Stamtavler paa

Fingrene, spurgte: „Hører han til Familien Lamare de l'Eure?“

Præsten nikkede: „Ja, Frue, han er Søn af Vikomte Jean de Lamare, der døde i Fjor.“

Saa kom Fru Adelaïde, der satte Adel over alt i Verden, med en Mængde Spørgsmaal, hvorigennem hun fik at vide, at efter at have betalt Faderens Gæld havde den unge Mand solgt Familieslottet og slaaet sig ned i en af de tre Avlsgaarde, som han ejede i Étouvents Sogn. Hans Godser gav ham kun en fem—seks Tusind i aarlig Indtægt, men Vikomten var en fornuftig og sparsommelig Natur, hans Hensigt var i en to—tre Aar at føre et jævnt og tarveligt Liv i denne beskedne Bolig for at kunne lægge saa mange Penge op, at han senere standsmæssig kunde tage Del i Selskabslivet og gifte sig paa en saa fordelagtig Maade, at han ikke behøvede at gøre Gæld eller laane paa sine Godser.

Præsten tilføjede: „Det er en overordentlig elskværdig Fyr, saa sat og fredelig. Men han morer sig ikke her paa Egnen.“

Baronen sagde: „Tag ham med herop, Hr. Pastor, det kan maaske adsprede ham lidt fra Tid til anden.“

Og der blev talt om andre Ting.

Efter at Kaffen var drukket, gik de ind i Dagligstuen. Præsten bad om Tilladelse til at spadsere en

lille Tur i Haven, da han var vant til altid at faa lidt Motion efter Maden. Baronen gik med ham. Langsomt drev de frem og tilbage langs med Slottets hvide Facade. Deres Skygger, den ene mager og den anden rund med en champignonlignende Hat, gik og kom, snart foran, snart bagefter dem, alt eftersom de gik mod Maanen eller vendte Ryggen til den. Præsten tyggede paa en Slags Cigaret, som han havde taget op af Lommen. Med landlig Ligefremhed forklarede han dens Nytte: „Det er for at lette lidt — Fordøjelsen er noget vanskelig.“

Saa saa han op mod Himlen, hvor den klare Maane langsomt vandrede frem, og sagde: „Det dèr kan man aldrig blive træt af at se paa.“

Og han gik ind for at sige Farvel til Damerne.

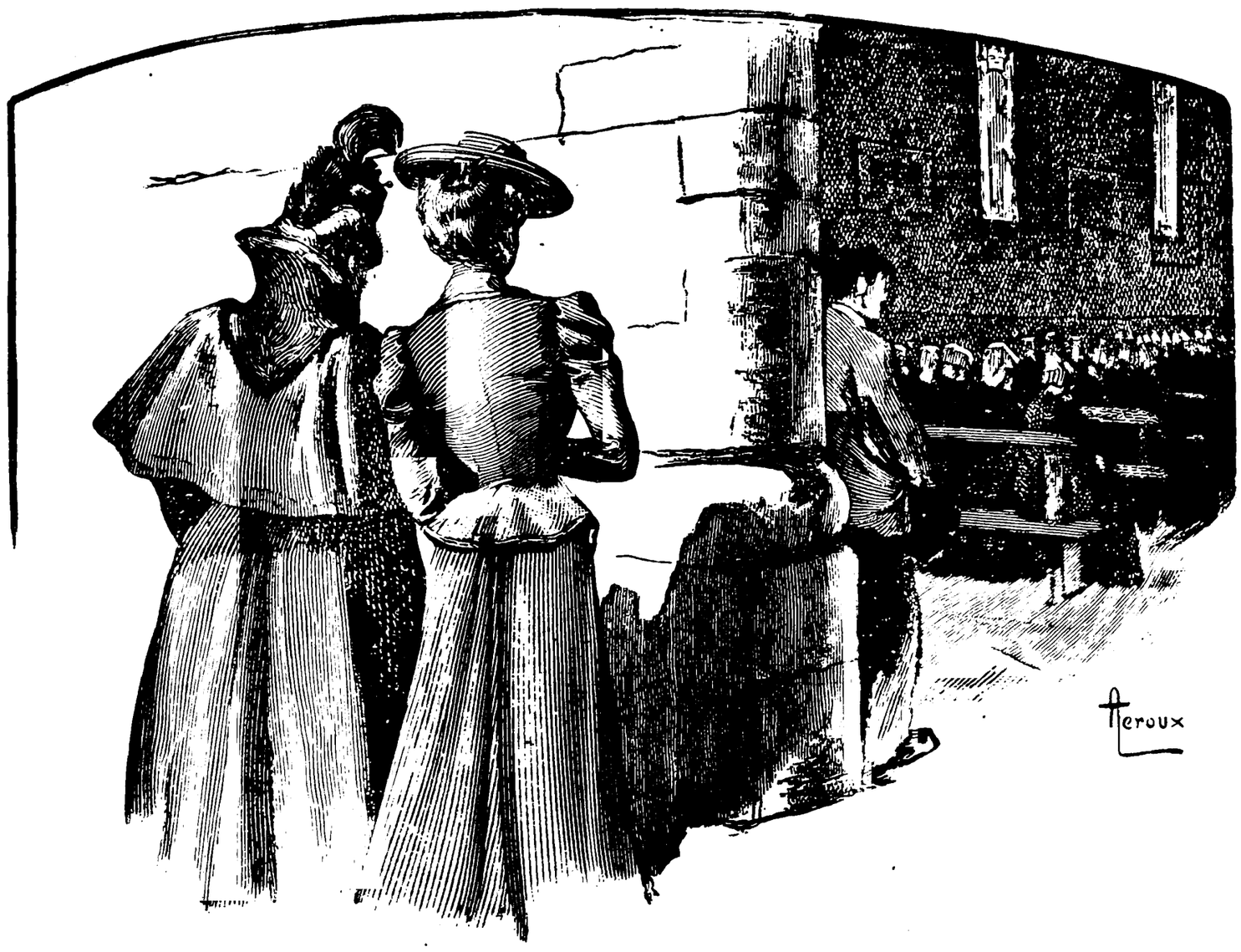

III

Den paafølgende Søndag gik Baronessen og Jeanne, tilskyndede af fintfølende Hensynsfuldhed mod Præsten, til Messe.

Efter Gudstjenesten ventede de paa ham for at indbyde ham til Frokost om Torsdagen.

Han kom ud fra Sakristiet sammen med en elegant ung Mand, som han fortrolig holdt under Armen. Da han fik Øje paa de to Damer, gjorde han en glad, overrasket Bevægelse og udbrød: „Næ, hvor det var heldigt. Tillad mig, Fru Baronesse og Frøken Jeanne, at forestille Dem Deres Nabo, Vikomte de Lamare.“

Vikomten bukkede, forsikrede, at det længe havde været hans højeste Ønske at gøre Damernes Bekendtskab og gav sig til at passiare med en Lethed, der røbede, at han var vant til at bevæge sig i Selskabslivet. Hans Ansigt var af den Slags, der faar Kvinder til at drømme og vækker Ubehag hos Mændene. Det sorte, krøllede Haar skyggede over en glat, solbrændt Pande; to stærke Øjenbryn, der var saa regelrette, som om de var tegnede, gjorde de mørke Øjne, hvori det hvide havde et blaaligt Skær, dybe og ømme.

De lange og tætte Øjenhaar gav hans Blik den lidenskabelige Veltalenhed, der i Selskabssalen forvirrer den smukke, hovmodige Dame og paa Gaden faar Pigen med Kappen paa Hovedet og Kurven paa Armen til at vende sig.

Dette Øjets bløde Trylleri fik en til at tro paa dybe Tanker og gav hans mindste Ord en særlig Betydning.

Det fine, blanke, tætte Skæg skjulte et lidt for stort Kæbeparti.

Efter mange Komplimenter skiltes de.

To Dage efter aflagde Hr. de Lamare sit første Besøg.

Han kom, netop som man var i Færd med at prøve en Træbænk, der samme Morgen var bleven anbragt

under den store Platan ligeoverfor Dagligstuevinduerne. Baronen vilde have endnu en Bænk lige overfor, under Lindetræet, men lille Mo'r, som var en Hader af al Symmetri, stred imod. Vikomten blev spurgt til Raads og var af samme Mening som Baronessen.

Saa talte han om Egnen, som han fandt meget „malerisk", da han paa sine ensomme Spadsereture havde fundet mange henrivende „Landskaber". Nu og da mødtes hans Øjne ligesom rent tilfældigt med Jeannes, og en ganske ejendommelig Fornemmelse gennemstrømmede hende ved dette pludselige Blik, der hurtig gled til Side, men hvori hun dog havde faaet Tid til at gætte en kærtegnende Beundring og en vaagen Sympathi.

Hr. de Lamares Fader, der var død det foregaaende Aar, havde netop kendt en intim Ven af Hr. des Cultaux, lille Mor's Fader, og Opdagelsen af dette Bekendtskab affødte en uendelig Samtale om Dataer, Ægteskabsforbindelser og Slægtskabsforhold. Baronessen gjorde Vidundere af Hukommelsesanstrængelser, opstillede lange Rækker af Ahner og Efterkommere og strejfede rundt i Genealogiens indviklede Labyrinth uden et eneste Øjeblik at fare vild.

— „Sig mig, Vikomte, har De hørt Tale om Saunoy de Varfleurs? Den ældste Søn, Gontran, havde giftet

sig med en Frøken de Coursil, en Coursil-Courville, og den yngste ægtede en af mine Kusiner, Frøken de la Roche-Aubert, som var beslægtet med Crisanges. Hr. de Crisange var en god Ven af min Fader og har ogsaa maattet kende Deres.“

— „Ja, Frue. Var det ikke den samme Hr. de Crisange, som udvandrede og hvis Søn ruinerede sig?“

— „Ja rigtig. Han havde friet til min Tante efter hendes Mands, Grev d'Énetrys Død, men hun vilde ikke have ham, fordi han snuste. A propos, ved De forresten, hvad der er bleven af Viloises. De forlod Touraine henimod 1813, fordi de havde mistet en Del af deres Formue, de vilde bosætte sig i Auvergne; siden har jeg ikke hørt noget om dem.“

— „Jeg tror, Frue, at den gamle Marquis døde efter et Fald med Hesten; han efterlod en Datter, der var gift med en Englænder, og en anden, som havde ægtet en vis Basolle, en rig Handelsmand, der efter Sigende skulde have forført hende.“

Og Navne, de lige fra Barnsben havde hørt og mindedes fra ældre Slægtninges Samtaler, dukkede frem. De indbyrdes Giftermaal mellem Medlemmerne af disse socialt ligestillede Familier antog i deres Tanker Karakteren af Verdensbegivenheder. De talte om Folk, de aldrig havde set, som om det var gode Be-

kendte; og rundt i andre Egne sad andre Folk og talte om dem paa samme Maade; fra det fjerne følte de sig som fortrolige, næsten som Venner og allierede, blot ved den Kendsgerning, at de hørte til samme Klasse, til samme Kaste, og at det samme Blod rullede i deres Aarer.

Baronen, der var ret sky af Naturen og hvis hele Opdragelse ikke samstemmede med hans Standsfællers Anskuelser og Fordomme, kendte ikke videre til Omegnens Familier; han spurgte Vikomten ud om dem.

Hr. de Lamare svarede: „Aah — der er ikke megen Adel heromkring," i samme Tone, hvori han kunde have sagt, at der ikke var mange Harer ad denne Kant; han kom med nærmere Oplysninger. Der fandtes kun tre Familier indenfor en overkommelig Afstand: Marquis de Coutelier, en Slags Chef for det normanniske Aristokrati; Vikomte og Vikomtesse de Briseville, som begge var af særlig god Herkomst, men som holdt sig meget for sig selv; og endelig Grev de Fourville, en rigtig Bussemand, der levede et fuldstændigt Jægerliv paa sit Slot, som var bygget midt i en Dam, og gik for at plage Livet af sin Kone.

Enkelte Parvenuer, der søgte at bore sig ind mellem de andre, havde hist og her købt sig Godser, men dem kendte Vikomten ikke.

Han rejste sig og tog Afsked. Hans sidste Blik var rettet paa Jeanne, som om han vilde sige hende et særligt, hjerteligere og ømmere Farvel.

Baronessen fandt ham yderst elskværdig og navnlig særdeles „comme il faut“. Lille Fa'r svarede: „Du har Ret, det er en meget velopdragen ung Mand.“

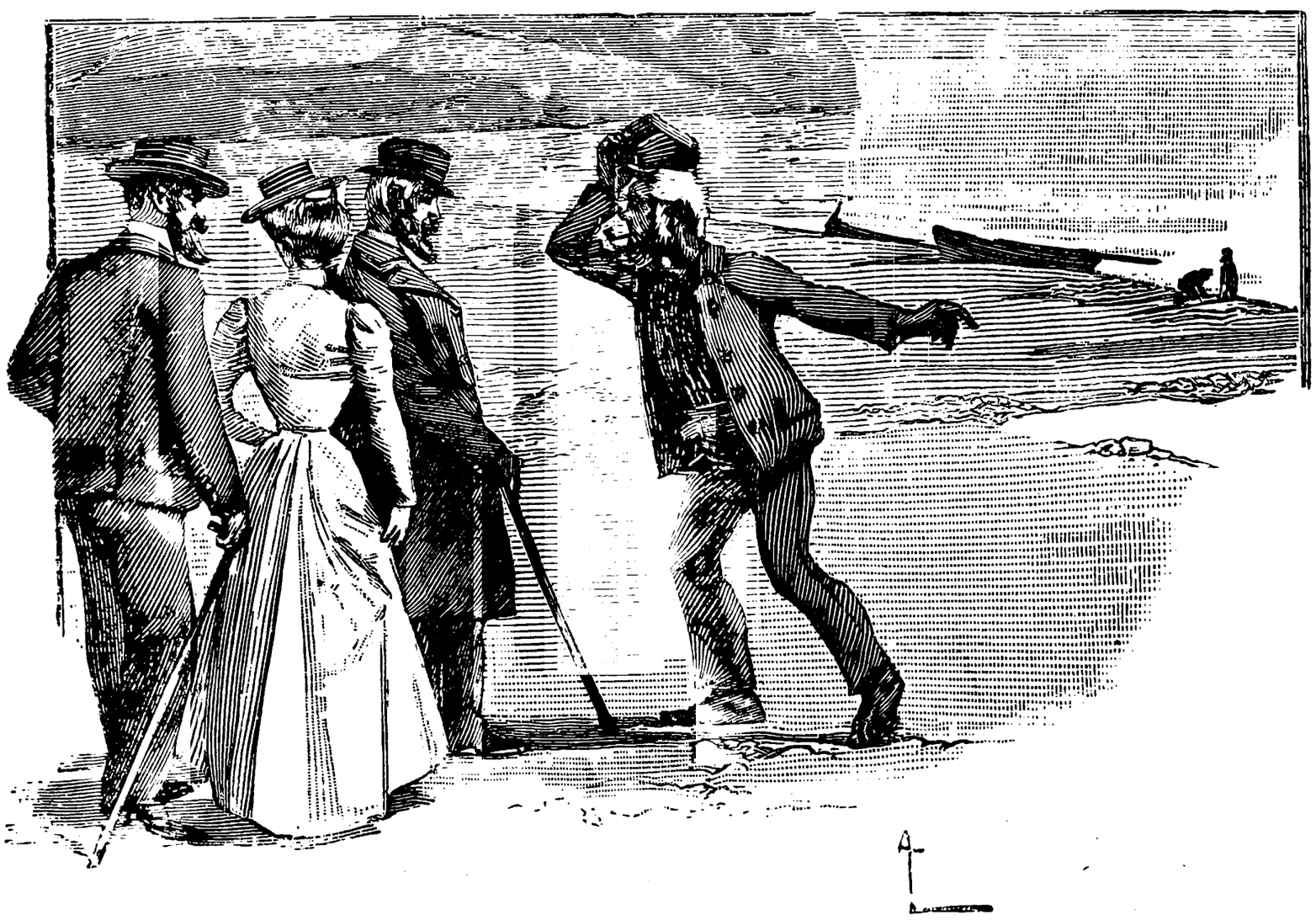

Den næste Uge blev han indbudt til Middag. Derefter kom han regelmæssigt.

Som oftest indfandt han sig henimod Klokken fire, gik lige hen til lille Mo'r i „hendes Allé“ og bød

hende Armen for at støtte hende under hendes „Motion“. Hvis Jeanne ikke var gaaet ud, gav Baronessen hende sin anden Arm og alle tre gik nu langsomt frem og tilbage og frem og tilbage uden Ophør fra den ene Ende af den store, lige Vej til den anden. Han talte kun lidt med den unge Pige. Men hans sorte Fløjels-Øjne mødte tidt Jeannes, der lignede blaa Agat.

Undertiden spadserede de begge ned til Yport sammen med Baronen.

En Aften, da de gik paa Strandbredden, kom Fa'r Lastique hen til dem, og uden at tage sin Pibe fra Munden — dens Forsvinden vilde ganske vist ogsaa have vakt større Forundring, end om han pludselig havde tabt Næsen — sagde han: „Saadan som hun kuler, Hr. Baron, kunde man magelig i Morgen sejle til Étretat og tilbage uden at spolere sin Magelighed.“

Jeanne klappede i Hænderne: „Aah ja, Far, vil Du ikke nok?“ Baronen vendte sig til de Lamare:

— „Vil De med, Vikomte? Vi kan jo tage derhen og spise Frokost.“

Og Turen blev straks bestemt.

Saasnart det begyndte at gry, var Jeanne oppe. Hun ventede lidt paa Faderen, der var længere om at klæde sig paa, saa gik de ud i Morgenduggen, først over Sletten,

saa gennem Skoven, der skælvede af Fuglesang. Vikomten og Fa'r Lastique sad og ventede paa et Gangspil.

To af Fa'r Lastiques Kammerater hjalp til med at faa Baaden sat i Vandet. De støttede deres Skuldre mod Rælingens Yderside og skød til af alle Kræfter. Det gik kun langsomt fremover Stenene. Lastique lod fedtede Træstykker glide ind under Kølen, saa indtog han atter sin Plads og fremstødte med slæbende Stemme sit uendelige „Ohøj! Hopla!", der skulde lede de fælles Anstrængelser.

Men da de var naaet til Skraaningen, tog Fartøjet pludselig Fart og gled ned over de runde Stene med en Støj, som om store Stykker Lærred blev revet itu. Det standsede brat ved Skumkanten paa de smaa Bølger; de gik alle i Baaden og satte sig paa Tofterne med Undtagelse af de to Hjælpematroser, der skød den flot.

En let og stadig Brise stod ind fra Søen og krusede Vandets Overflade. Sejlet blev hejst, det rundede sig blidt og Baaden gled fredelig afsted, næppe gynget af Havet.

De sejlede først lige ud efter. Ude i Horisonten sænkede Himlen sig og smeltede sammen med Havet. Inde paa Land kastede den høje Klint en stor Skygge ud for sin Fod, hist og her var et Indsnit af solfyldte,

græsbevoksede Skrænter. Bag ude dukkede brune Sejl ud fra Fécamps hvide Havnedæmning og for ude laa en Klippe af en underlig afrundet og gennembrudt Form, den lignede omtrent en kæmpemæssig Elefant, der bader sin Snabel i Bølgerne. Det var Indsejlingen til Étretat.

Jeanne havde lagt Haanden paa Rælingen, hun følte sig lidt bedøvet af Bølgernes Vuggen og stirrede ud i det Fjerne; hun syntes, at tre Ting var virkelig smukke i det Skabte: Lyset, Rummet og Vandet.

Ingen talte. Fa'r Lastique, der passede Roret og Skødet, tog fra Tid til anden en Slurk af en Flaske, han havde skjult under Toften; han røg uden Standsning paa Pibestumpen, der aldrig syntes at kunne gaa ud. En lille, tynd Stribe blaa Røg steg utrættelig op fra den, medens en anden banede sig Vej ud gennem hans ene Mundvig. Der var ingen, der nogensinde saa Matrosen nærme en Tændstik til Lerhovedet, der var sortere end Ibenholt, end sige fylde Tobak i det. Undertiden tog han med den ene Haand fat om Pibehovedet og fjernede Piben fra Læberne for fra den samme Mundvig, hvorfra Røgen kom, at sende en Salve af brunt Spyt ud i Havet.

Baronen, der sad i Forstavnen, passede Sejlet og gjorde Tjeneste som Matros. Jeanne og Vikomten sad

ved Siden af hinanden; de var begge en Smule forvirrede. En ukendt Kraft tvang deres Øjne til at mødes, instinktmæssig og uvilkaarlig hævede de dem paa samme Tid; den spindelvævsfine, svævende Ømhedsfølelse, der hurtig fødes mellem to unge Mennesker, naar han ikke er ilde og hun ser godt ud, var forlængst opstaaet mellem dem. De følte sig lykkelige ved at være sammen, maaske fordi de gensidig tænkte paa hinanden.

Solen steg højere som for at skaffe sig et videre Syn over det udstrakte Hav; men den fik som et Anfald af Koketteri og indhyllede sig i en let Taage, der slørede dens Straaleglans. Taagen bredte sig, gennemsigtig, meget lav, gylden, en Taage, der intet skjulte, men kun kastede et blødt Skær over det Fjerne. Men Himmellegemet skærpede sine Flammer og de smeltede Guldskyen; og da Solen havde samlet hele sin Kraft, løstes Taagen op i Damp og forsvandt; Havet laa glat som et Spejl og lod Lyset lege i sin Overflade.

Jeanne, der var helt betaget, mumlede: „Hvor er det smukt!“ Vikomten svarede: „Ja, det er virkelig smukt.“ Morgenstundens rene Klarhed vakte som et Ekko i deres Hjerter.

Og pludselig opdagede de den store, hvælvede Indsejling ud for Étretat: det saa ud, som om Klinten havde

faaet to Ben og var spadseret ud i Vandet, og Benene dannede en Bue, der var høj nok til, at Skibene kunde gaa igennem; en slank, spids hvid Klippetinde hævede sig i Vejret lige foran det forreste Ben.

De lagde til Land, og efter at Baronen, der var steget ud, ved Hjælp af et Tov havde halet Baaden tæt ind til Bredden, tog Vikomten Jeanne i sine Arme og bar hende ind paa tør Grund, for at hendes Fødder ikke skulde blive vaade. Saa gik de op over de haarde Sten Side om Side, endnu helt bevægede efter det korte Favntag; pludselig hørte de bag deres Ryg Fa'r Lastique sige til Baronen: „Jeg mener nu, at det lige-godt vilde blive et stolt Par, saamænd vilde det saa."

De spiste Frokost i en lille Kro nær ved Stranden. Stemningen blev meget fornøjelig. Havet havde døvet Stemmer og Tanker, Maden gav dem atter Lyst til at tale, og de snakkede og pludrede som ferierende Skole-drenge.

De almindeligste Ting gav Anledning til stormende Munterhed.

Da Fa'r Lastique skulde sætte sig til Bords, skjulte han først omhyggelig sin stadig rygende Pibe i sin Hue, og der blev lét. En Flue, der aabenbart følte sig tiltrukken af hans røde Næse, anbragte sig gen-tagne Gange paa dette lokkende Punkt; naar han havde

faaet den jaget væk med en Haandbevægelse, der var altfor langsom til at fange den, fløj den hen paa et Musselinsgardin, som allerede bar Mærker af adskillige af dens Søstre; fra denne Observationspost syntes den

at holde vaagent Øje med Matrosens lysende Fyrtaarn, thi den greb den første og bedste Lejlighed til igen at slaa sig ned paa sit Yndlingssted.

Hver Gang Fluen vendte tilbage, brød en jublende Latter løs, og da den gamle Matros, der blev ærgerlig

over den vedvarende Kildren, tilsidst udbrød: „Det var dog Fan'en til Enersji", var Jeanne og Vikomten lige ved at kvæles af Latter, Taarerne strømmede dem ned ad Kinderne og de stoppede Servietten i Munden for ikke at hyle højt.

Da Kaffen var drukken, foreslog Jeanne: „Skal vi ikke spadsere en lille Tur?" Vikomten rejste sig, men Baronen foretrak en mild Firbensdøs i Solskinnet paa Strandbredden: „Gaa I bare, Børn, I kan møde mig her igen om en Time."

De gik op igennem de smaa Hytter, der dannede Landsbyen, og efter at være kommen forbi et lille Slot, der mere lignede en større Avlsgaard, befandt de sig i en lang dækket Dal.

Bevægelsen ude paa Havet havde slappet dem og bragt dem ud af Ligevægt, den friske, saltholdige Luft havde gjort dem sultne og bagefter havde Frokosten og dens Munterhed bedøvet dem; nu følte de sig oplivede og havde Lyst til med kaade Spring at sætte ud over Markerne. Det summede for Jeannes Øren, hele hendes Væsen var i Uro ved de mange nye, hurtigt skiftende Stemninger.

En brændende Sol sendte sin Hede ned over dem. Paa begge Sider af Vejen stod den modne Høst helt bøjet under Varmen. Allevegne fra, inde fra Hveden,

fra Rugen, fra Marehalmen langs Kysterne, udsendte Græshopper, der var talløse som Græsstraa, deres skarpe, øredøvende Skrig.

Ingen andre Stemmer steg op mod den lumre Himmel, hvis straalende blaa spillede i det gule, som om den, ligesom Metaller, der kommer for nær til et Baal, pludselig vilde blive rød.

Længere borte til højre fik de Øje paa en lille Skov og gik dérhen.

Indrammet af to Smaaskrænter førte en snæver Allé ind under store Træer, som Solen ikke formaaede at trænge igennem. En muggen Kølighed, svanger med Fugtighed, slog dem i Møde; den fik Huden til at skælve og trængte lige ned i Lungerne. Græsset var visnet bort af Mangel paa Lys og Luft, men et Moslag dækkede Jordbunden.

De gik langsomt fremad: „Se der," sāgde hun, „der kan vi sætte os lidt." To gamle Træer var døde, og Solen benyttede sig af den Aabning, der derved var fremkommet i Løvtaget, til at sende en Byge af Lys helt ned til Jorden, og Lysbygens Varme havde kaldt Græssets, Løvetandens og Snerlernes mangfoldige Spirer til Live og udklækket smaa, hvide Blomster, fine som en Taage, og Fingerbøller, der pralede som Raketter. Og denne varme, lysende Brønd, der var udhulet i

det tunge Løvværks isnende Skygge, befolkedes af en Verden af vingede Insekter, Sommerfugle, Bier, buttede Gedehamse, lange Myg, der lignede Flueskeletter, rosenrøde, plettede Mariehøns og Biller med Horn og grønlige Reflekser.

De satte sig med Hovedet i Skygge og Fødderne strakt ud i Varmen. De iagttog hele det mylrende Liv, som en Solstraale havde skabt, og Jeanne gentog betaget: „Hvor har man det dog godt! Hvor er det herligt paa Landet! Der er Øjeblikke, hvor jeg ønsker at være en Sommerfugl eller en Bi for at kunne skjule mig i Blomsterne.“

I dæmpet og fortrolig Tone begyndte de at tale om dem selv, om deres Vaner og Tilbøjeligheder. Han sagde, at han allerede var bleven led ved Selskabslivet, træt af dets Tomhed; det var stadig det samme om igen, aldrig stødte man paa noget sandt og ærligt.

Selskabslivet! hun vilde gerne lære det at kende, men hun følte sig forud overbevist om, at det ikke kunde opveje Landet.

Og jo mere deres Hjerter kom hinanden nærmere, jo mere ceremonielle blev de i deres Tiltale „Vikomte og Frøken“, men til Gengæld søgte deres Blik oftere og oftere hinanden. De syntes, at de pludselig opfyldtes af en hel ny, altomfattende kærlig Godhed, de

havde faaet Interesse for tusinde Ting, som de aldrig før skænkede en Tanke.

Da de kom tilbage, var Baronen gaaet ud til Chambre-aux-Demoiselles, en Grotte i en af Omegnens Klitter; de ventede paa ham i Kroen.

Først Klokken fem kom han igen, efter at have gjort en lang Spadseretur langs Kysten.

De gik atter i Baaden. Den vandt kun langsomt frem, uden nogen som helst Skvulpen ligesom i Ulyst; det var næsten Vindstille, kun nu og da udspændtes Sejlet et Sekund af et trevent, lunt Vindstød, saa faldt det atter slapt ned langs Masten.

Udmattet af sin egen Glød fulgte Solen sin runde Bane og nærmede sig langsomt den tætte, uigennemsigtige Havflade, der laa stille som en død.

Havluftens døvende Indvirkning havde paany bragt dem alle til Tavshed.

Endelig sagde Jeanne: „Hvor jeg vilde holde af at rejse!“

Vikomten svarede: „Ja, men det er trist at rejse alene, man maa i det mindste være to for at kunne meddele hinanden sine Indtryk.“

Hun tænkte lidt efter: „Det er sandt . . . skøndt . . . jeg kan godt lide at spadsere alene . . . det er saa dejligt at drømme, ganske ene . . .“

Han saa længe paa hende: „Man kan ogsaa drømme, naar man er to.“

Hun slog Øjnene ned. Blev det sagt med Hensigt? Maaske. Hun saa ud i Horisonten som for at gribe noget endnu længere borte; saa sagde hun langsomt: „Jeg vilde gerne se Italien . . . og Grækenland aah, ja! Grækenland . . . og Korsika; der maa være vildt og smukt!“

Han foretrak Svejts paa Grund af dets Søer og dets Hytter.

Hun stred imod: „Nej, jeg vilde hellere til helt nye Lande som Korsika, eller ogsaa til meget gamle, der er fyldt af Minder, som Grækenland. Det maa være vidunderligt at genfinde Sporene efter de Folkeslag, hvis Historie er bleven os indprentet lige fra vor Barndom, at staa paa de Steder, hvor der er sket saa store Ting.“

Vikomten, der var mere praktisk anlagt, erklærede: „Hvad mig angaar, føler jeg mig især tiltrukken af England; det er et Land, hvor man kan lære meget.“

Saa gennemstrejfede de hele Universet, lige fra Polerne til Ækvator, diskuterede hvert Lands Fordele og blev begejstrede over Landskaber, de aldrig havde set, og over mærkelige Sæder og Skikke hos visse Folkeslag, som Kinesere og Laplændere; men de kom dog til sidst til

den Slutning, at det skønneste Land i Verden var Frankrig med dets tempererede Klima, friskt om Sommeren og mildt om Vinteren, dets rige Landskaber, dets grønne Skove, dets store, rolige Floder og dets Kunst- og Skønheds-Dyrkelse, som intet andet Land siden Athens store Aarhundreder har kunnet opvise Magen til.

Derpaa tav de.

Solen, der nu stod lavere, syntes at bløde; Baadens Kølvand udvidede sig i en bred, lysende Stribe, en blændende Vej, der førte lige ud til Havets Grænse.

Den sidste Brise løjede af, den sidste Krusning glattedes ud; det ubevægelige Sejl var luerødt. Et Vindstille uden Grænser syntes at døde Rummet, at skabe Stilhed om Elementernes Møde, medens Havet som en kæmpemæssig Elskerinde bød sit vaade, blanke Skød op mod Ildelskeren, der steg ned mod det, og fremskyndede sit Fald, purpurglødende som af Længsel efter deres Favntag. De mødtes, og lidt efter lidt opslugte Havet Solen.

Saa kom fra Horisonten en Strøm af Kølighed; en Skælven fór hen over Vandfladen, som om det opslugte Himmellegeme sendte sit Dødssuk ud over Verden.

Tusmørket var kort; Natten udfoldede sig, besaaet med Stjerner. Fa'r Lastique tog Aarerne, og de op-

dagede, at Havet var lysende. Jeanne og Vikomten betragtede Side om Side de skiftende Skær, som Baaden efterlod i Vandet. De tænkte næsten ikke mere, indaandede kun i et uendeligt Velvære den herlige Aften; og da Jeanne havde støttet sin Haand paa Toften, lagde hans Finger sig ligesom ganske tilfældig ind mod hendes Hud; hun trak ikke Haanden tilbage, hun følte sig overrasket, lykkelig og forvirret over den lette Berøring.

Da hun om Aftenen var kommen op i sit Soveværelse, følte hun det, som om der var bleven vendt op og ned paa hele hendes Væsen, og hendes Sind var saa blødt, at alt gav hende Lyst til at græde. Hun saa paa Uhret og tænkte, at Pendulens lille Bi var som et Hjerte, der slog, et Hjerte, der vilde hende vel, og at den vilde blive Vidne til hele hendes Liv, vilde ledsage alle hendes Sorger og Glæder med sit regelmæssige, travle Tik-Tak, og hun standsede det gyldne Insekt for at trykke et Kys paa dets Vinger. Hun kunde have favnet ligegyldig hvad. Hun huskede, at hun paa Bunden af en Skuffe havde gemt en af sine gamle Dukker fra tidligere Dage; hun fandt den frem og saa paa den med samme Glæde, hvormed man genfinder en tilbedt Veninde. Hun trykkede den ind til sit Bryst og strøede glødende Kys ud over dens malede Kinder og krøllede Hørparyk.

Og medens hun holdt den i sine Arme, gav hun sig til at drømme.

Var han den Ægtefælle, som tusinde hemmelige Stemmer havde varslet om og som et algodt Forsyn havde kastet ind paa hendes Vej? Var han den, som var skabt for hende og som hun skulde vie hele sit Liv? Var de to forudbestemte til at mødes, favnes, smeltes uløselig sammen og undfange Kærligheden?

Hun havde endnu ikke følt de stormende Udbrud af hele hendes Væsen, den vanvittige Henrivelse og den dybe Dragen, som hun troede hørte Lidenskaben til; men dog forekom det hende, at hun begyndte at elske ham, thi hun blev undertiden helt svimmel, naar hun tænkte paa ham, og hun tænkte paa ham uden Ophør. Hans Nærværelse gød Uro i hendes Hjerte; hun rødmede og blegnede, naar hun mødte hans Blik, og skælvede, naar hun hørte hans Stemme.

Den Nat sov hun meget lidt.

Saa, fra Dag til Dag, fik Længslen efter at elske større Magt over hende. Hun stillede stadig sig selv det samme Spørgsmaal, spurgte ogsaa Margueriterne, Skyerne og Pengestykker, hun havde kastet i Vejret.

En Aften sagde hendes Fader til hende: „Gør Dig smuk i Morgen.“ „Hvorfor, Fa'r?“ spurgte hun. „Det er en Hemmelighed,“ svarede han.

Da hun næste Morgen kom ned, frisk og ung i sin lyse Dragt, fandt hun Bordet i Dagligstuen overfyldt med Bonbonæsker, og paa en Stol laa en uhyre Buket.

En Vogn kørte ind i Gaarden. „Lerat, Konditor, Fécamp. Specialitet: Bryllupsmaaltider“ stod der paa den; og hjulpet af en Konditordreng trak Ludivine mange store, flade Kurve, der duftede lækkert, frem af Vognen gennem en Dør paa Bagsiden.

Vikomte de Lamare kom ind ad Døren. Hans Benklæder var spændt stramt ned, fastholdt af Remme, der gik ned under de elegante, lakerede Støvler, som fremhævede Fodens Lidenhed. Den lange Frakke var snøret ind om Midjen, dens Udringning over Brystet gav Plads for Kalvekrydsets rige Kniplinger; et fint Halstørklæde var slynget flere Gange om Halsen og tvang ham til at holde det smukke, brune Hoved, som prægedes af fornem Alvor, højt i Vejret. Han saa helt anderledes ud end sædvanlig, der var over ham det særegne, lidt fremmede Anstrøg, som en Højtidsdragt kaster over selv de Ansigter, vi kender bedst. Jeanne stod maalløs og saa paa ham, som om hun aldrig havde set ham før; hun fandt, at han var Adelsmanden fra Top til Taa.

Han bukkede og spurgte smilende: „Er Gudmoderen færdig?“

Hun stammede: „Hvad for noget? Hvad mener De?“

— „Det skal Du straks faa at vide,“ sagde Baronen.

Kalechevognen var bleven forspændt og kørte frem. Fru Adelaïde kom ned fra sit Værelse, ligeledes i Festdragt, hun støttede sig til Rosalie, der syntes saa betaget over Vikomtens Elegance, at lille Fa'r mumlede: „Se, se, unge Ven, det lader til, at De falder i Pigebarnets Smag.“ Han blev rød til op over begge Øren og lod som om han ikke havde hørt Baronens Bemærkning, men greb den store Buket og overrakte den til Jeanne. Hun tog den, endnu mere forundret. Alle fire steg til Vogns; og Kokkepigen, Ludivine, der bragte Baronessen en Kop kold Bouillon til at styrke sig paa, erklærede: „Man skulde virkelig tro, at det var et Bryllup.“

Da de var komne til Yport, steg de ud af Vognen og fortsatte Vejen til Fods gennem Landsbyen; efterhaanden som de skred frem, kom Matroserne i nye Klæder, der slog Folder efter Sammenlægningen, ud af deres Huse, trykkede Baronens Haand og gav sig til at gaa bagefter ligesom i en Procession.

Vikomten havde budt Jeanne Armen og gik i Spidsen med hende.

Foran Kirken blev der gjort Holdt; det store Sølvkors aabenbarede sig, baaret af en Kordreng, en anden lille Fyr i rødt og hvidt kom lige bag efter med Vievandskarret, hvorfra Vievandskosten stak op.

Saa kom tre gamle Forsangere, hvoraf den ene haltede, saa Basunblæseren, og saa Sognepræsten, hvis spidse Mave hvælvede den gyldne Stola. Han nikkede smilende Goddag, saa fulgte han med halvlukkøde Øjne, bønnemimrende Læber og med Præstehuen skudt frem over Panden helt ned til Næsen, efter sin kjortelklædte Stab ned mod Havet.

Paa Strandbredden ventede en større Mængde omkring en ny, guirlandesmykket Baad. Dens Mast, dens Sejl og dens Tovværk var bedækket med lange Baand, der flagrede i Vinden; dens Navn, Jeanne, stod med Guldbogstaver skrevet paa Bagstavnen.

Fa'r Lastique, der skulde være Fører for Baaden, som var bygget for Baronens Penge, gik Processionen i Møde. Med en og samme Gestus blottede alle Mændene samtidig Hovedet, og en Række andægtige Kvinder i mægtige, folderige Hættekaaber, knælede i Kreds ved Synet af Korset.

Præsten og de to Kordrenge gik hen til den ene Ende af Fartøjet, ved den anden stillede de tre Forsangere sig op; de saa skidne ud i deres hvide

Klæder og paa Hagen sad lange Skægstubber; med Alvorsmine og Øjnene stift hæftede paa Messebogen intonerede de af fuld Hals i den klare Morgenstund.

Hver Gang de trak Vejret, fortsatte Basunblæseren ene sin Brummen; hans smaa, graa Øjne blev helt borte i de oppustede, luftfyldte Kinder. Det saa ud som om selve Pandeskindet og Halshuden havde løsnet sig fra Kødet, saaledes spilede han sig ud, medens han blæste.

Det ubevægelige, gennemsigtige Hav syntes i Andagt at overvære sit Fartøjs Daab; de smaa Bølger, der ikke var højere end en Finger, rullede kun ganske lidt, med en ganske svag Støj, som om en Rive kradsede hen over Stenene. Og de store, hvide Maager med de udfoldede Vinger beskrev Kurver mod den blaa Himmel, fjernede sig og kom igen tilbage i deres afrundede Flugt over den knælende Mængdes Hoveder, som om ogsaa de vilde se, hvad det var, der foregik.

Men efter et Amen, det tog fem Minutter at faa udhylet, hørte Sangen op; og Præsten raabte med grødet Stemme nogle latinske Ord, hvoraf kun de klangfulde Endelser kunde skelnes.

Derpaa gik han rundt om Fartøjet og bestænkede

det med Vievand, saa stillede han sig midt for den ene Ræling lige overfor Baadens Gudfader og Gudmoder, der stod ubevægelige Haand i Haand, og begyndte paa en hel Række: „Lader os alle bede . . .“

Den unge Mand bevarede den rolige Alvor i sit smukke Ansigt, men den unge Pige blev grebet af en pludselig Bevægelse, det svimlede for hende og hun begyndte at skælve saa stærkt, at hendes Tænder klaprede i Munden. Drømmen, der i den senere Tid havde hjemsøgt hende, havde paa en Gang antaget Skikkelsen af en Hallucination, Skinnet af en Virkelighed. Der var bleven talt om Bryllup, Præsten var der, han udtalte Velsignelser, og Mænd i Messeskjorter sang Salmer; var det ikke aldeles, som om hun blev gift?

Var den nervøse Skælven naaet ud i hendes Fingre, eller var Tanken om hendes Hjertes Anfægtelse løbet langs hendes Aarer over i hendes Sidemands Hjærte? Forstod han, gættede han, blev han ligesom hun revet med af en Slags Kærlighedsrus? Eller vidste han blot af Erfaring, at ingen Kvinde kunde modstaa ham? Hun mærkede pludseligt, at han trykkede hendes Haand, først ganske blidt, saa stærkere og stærkere, som om han vilde knuse den. Og uden at hans Ansigtsmuskler

rørte sig, uden at nogen opdagede det, sagde han, ja, hun var vis paa, at han sagde det, meget tydeligt: „Aah, Jeanne, hvis De vilde, var dette vor Forlovelse!“

Hun sænkede Hovedet med en langsom Bøjning, der maaske vilde sige: „Ja“. Og Præsten, som igen stænkede med Vievand, sendte dem nogle Draaber hen over Fingrene.

Det var forbi. Kvinderne rejste sig. Tilbageturen gik for sig i vild Uorden. Korset havde mellem Kordrengenes Hænder mistet al sin Værdighed; det fór afsted, vaklede fra højre til venstre eller bøjede sig saa stærkt fremefter, at det var lige ved at falde paa Næsen. Præsten, som ikke mere bad, galoperede bagefter; Forsangerne og Basunblæseren var forsvundne ad en lille Sidegade for hurtigere at komme hjem og blive klædt om, og Matroserne hastede af Sted i Grupper. Den samme Tanke spredte Køkkenduft i deres Hjerner, gjorde Skridtene længere, drev Vandet op i Munden, banede sig Vej helt ned i Maven og fik Tarmene til at skrige.

En god Frokost ventede dem paa „Poplerne“.

Det store Bord var dækket i Gaarden under Æbletræerne. Tresindstyve Mennesker, Sømænd og Bønder, satte sig omkring det. Baronessen sad i Midten

med de to Præster fra Yport og „Poplerne“ paa hver Side. Lige overfor hende sad Baronen mellem Sogneraadsformanden og Sogneraadsformandinden, en lille, mager, tidlig gammel Landsbykone, der til alle Sider uddelte en Mangfoldighed af Smaahilsener. Hendes smalle Ansigt var snøret ind i det store normanniske Hovedtøj. Hun lignede aldeles en Høne med hvid Top og runde, bestandig forbavsede Øjne; hun spiste ogsaa med smaa, lynsnare Bevægelser, som om hun med Næsen pikkede Maden op.

Jeanne sad ved Siden af Baadens Gudfader i en Verden af Lykke. Hun saa intet, vidste intet, sad blot ganske stille med Hovedet taaget af Glæde.

„Hvad er Deres Fornavn?“ spurgte hun ham.

— „Julien,“ svarede han, „vidste De ikke det?“

Men hun svarede ikke og tænkte: „Hvor ofte vil jeg ikke komme til at gentage det Navn!“

Da Maaltidet var endt, blev Gaarden overladt til Befolkningen og de selv gik om paa den anden Side af Slottet. Baronessen tog fat paa sin Motion, støttet til Baronen og eskorteret af de to Præster. Jeanne og Vikomten gik ned til Krattet og slog ind paa de smaa, løvrige Stier; pludselig greb han begge hendes Hænder: „Vil De være min Hustru?“

Hun sænkede atter Hovedet; men da han stammede: „Svar mig, jeg beder Dem!“ løftede hun ganske blidt Øjnene mod ham, og han læste Svaret i hendes Blik.

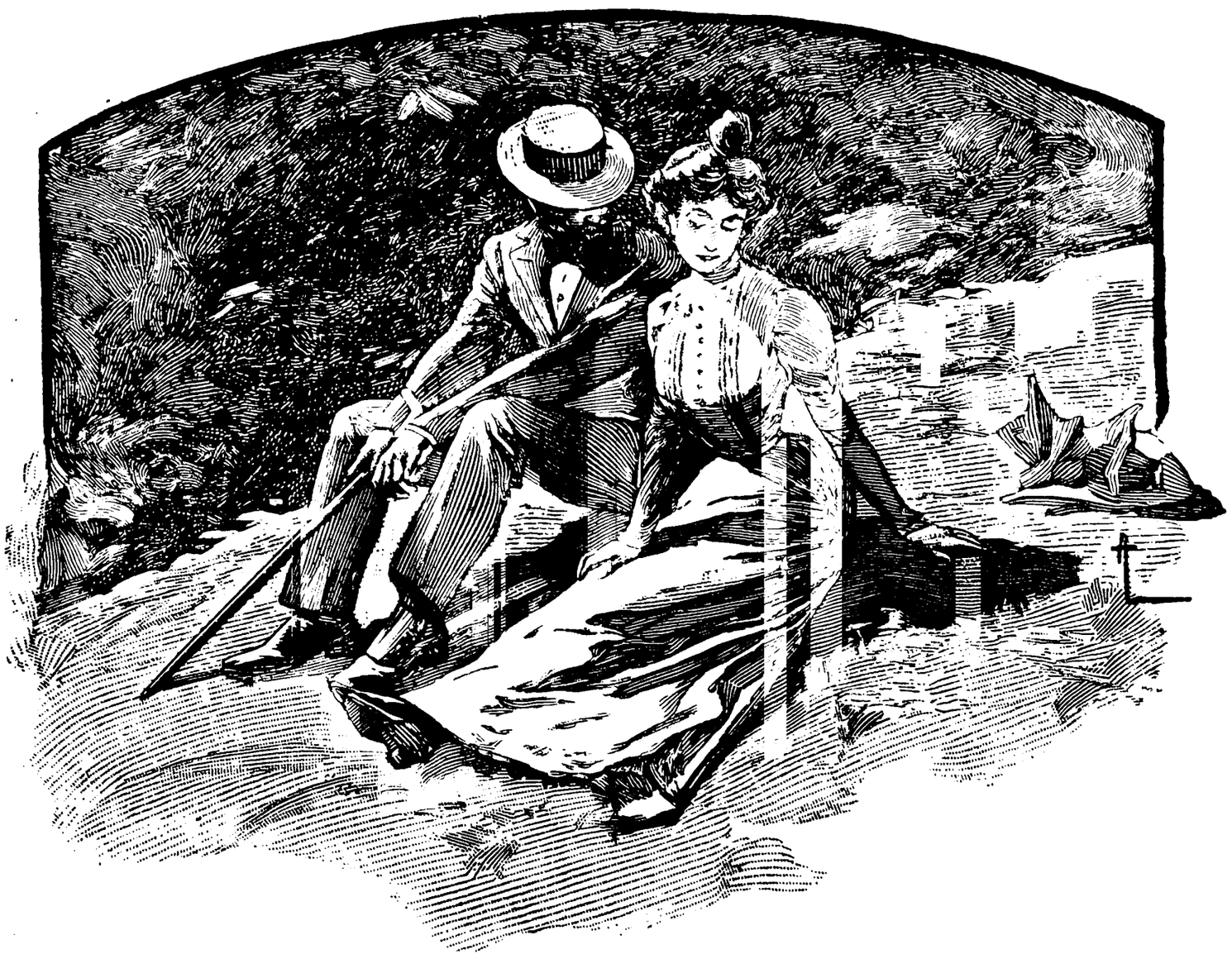

IV

En Morgen, inden Jeanne endnu var staaet op, kom Baronen ind i hendes Værelse, satte sig ved Fodenden af hendes Seng og sagde: „Vikomte de Lamare har bedt os om Din Haand.“

Hun havde Lyst til at skjule sit Ansigt under Lagenet.

Hendes Fader fortsatte: „Vi har opsat vort Svar til senere.“ Hun aandede dybt, halvkvalt af Sindsbevægelse. Efter et Minuts Forløb tilføjede Baronen smilende: „Vi har intet villet gøre uden først at have talt med Dig. Hverken Din Moder eller jeg har noget at indvende

mod dette Ægteskab, uden at vi dog derfor vil opfordre Dig til at sige Ja. Du er meget rigere end han, men naar det gælder et Livs Lykke, bør man se bort fra Pengespørgsmaalet. Ingen af hans nære Slægtninge lever; hvis Du altsaa gifter Dig med ham, vil han blive en Søn, der kommer ind i vor Familie —, med en anden, vilde det blive Dig, vor Datter, der gik bort til Fremmede. Vi synes godt om den unge Mand, men synes ogsaa Du om ham?“

Hun rødmede helt op til Haarrødderne og stammede: „Jeg vil gerne, Fa'r.“

Lille Fa'r saa hende dybt ind i Øjnene og mumlede, stadig smilende: „Jeg havde jo nok en Smule Anelse om det, lille Frøken.“

Lige til Aften gik hun som i en Rus uden at vide, hvad hun gjorde, greb fat paa forkerte Ting og var ganske slap i Benene af Træthed, som om hun havde gaaet langt.

Henimod Klokken seks, da hun sad sammen med lille Mo'r under Platanen, viste Vikomten sig.

Jeannes Hjerte gav sig til at banke vildt. Den unge Mand kom henimod dem uden at synes i mindste Maade bevæget. Da han var kommen helt hen til dem, tog han Baronessens Fingerspidser og kyssede dem, derpaa løftede han den unge Piges skælvende Haand og

pressede sine Læber mod den i et ømt og taknemligt Kys.

Og Forlovelsens straalende Tid begyndte. De passiarede alene sammen i en af Dagligstuens Hjørner, eller ogsaa sad de paa Skrænten udenfor Krattet med Udsigt over det vilde Hedestrøg. Til andre Tider spadserede de i lille Mo'rs Allé, han talende om Fremtiden, og hun med Øjnene sænkede ned mod det støvfyldte Spor efter Baronessens Fod.

Da Sagen først var afgjort, var der ingen Grund til at fremskynde Brylluppet, og det blev derfor bestemt, at Ceremonien skulde finde Sted om seks Uger, den femtende Avgust, og umiddelbart efter skulde de nygifte tiltræde deres Bryllupsrejse. Jeanne blev spurgt om, hvilket Land hun helst vilde se, og hun valgte Korsika, hvor hun mente, at de vilde blive mere alene end i Italiens Byer.

De afventede Øjeblikket for deres Forening uden altfor stærk Utaalmodighed, de følte sig indhyllede i mild Ømhed og nød det lokkende Trylleri ved ubetydelige Kærtegn, flygtige Haandtryk og lidenskabelige Blikke saa lange, at deres Sjæle syntes at smelte sammen i dem; Længslen efter et inderligere Favntag naaede ikke videre end til et vagt, ubestemmeligt Ønske.

Det blev besluttet ikke at indbyde andre til Bryl-

luppet end Tante Lison, Baronessens Søster, der levede som Pensionær i et Kloster i Versailles.

Efter Faderens Død havde Baronessen villet tage Søsteren til sig, men den gamle Frøken havde den Idé, at hun var unyttig og overflødig og faldt alle til Besvær; derfor foretrak hun at flytte hen i et af de mange Klostre, der lejer Lejligheder ud til Mennesker, som føler sig triste og ene i Tilværelsen.

Kun fra Tid til anden tilbragte hun en Maaned eller to hos sin Familie.

Det var en lille Kvinde, der kun talte lidt og gemte sig bort; hun viste sig kun ved Maaltiderne, Resten af Tiden tilbragte hun lukket inde i sit Værelse.

Hun saa blid og gammelagtig ud, skøndt hun ikke var mere end fire og fyrretyve Aar; hendes Blik var mildt og bedrøvet. I Familien var hun aldrig bleven regnet for noget. Som Barn havde hun hverken været køn eller livlig, derfor faldt kun sjældent nogen paa at kærtegne hende og hun holdt sig rolig og artig i Krogene. Under hele Opvæksten blev hun altid ved at være alene. Og da hun var bleven ung Pige, var der heller ingen, der beskæftigede sig med hende.

Hun var som en Skygge, en Genstand, et levende Møbel, som man er bleven vant til hver Dag at se om sig, men som ingen skænker nogen særlig Tanke.

Som alle andre i Hjemmet havde Søsteren faaet den Vane at betragte hende som et ganske ubetydeligt Væsen, der aldrig kunde blive til noget. Hun blev behandlet med en overfladisk Fortrolighed, der skjulte en Slags foragtelig Godhed. Hun hed Lise, og dette unge og frejdige Navn generede hende kendeligt.

Da hun ikke var bleven gift og der var Grund til at formode, at hun heller aldrig vilde blive det, var Lise bleven lavet om til Lison. Da Jeanne kom til Verden, blev hun til „Tante Lison“, en lille, beskeden, sirlig Slægtning, der var overdreven frygtsom overfor alle, selv overfor sin Søster og Svoger, der dog begge holdt af hende med en valen, ubestemmelig Følelse, sammensat af venlig Ligegyldighed, ubevidst Medlidenhed og naturlig Velvilje.

Undertiden, naar Baronessen talte om Ting, der laa langt tilbage i hendes Ungdom, sagde hun for nærmere at bestemme Tidspunktet: „Det var den Gang, Lison begik sin Ubesindighed.“

Der blev aldrig sagt mere og „Ubesindigheden“ stod bestandig som indhyllet i en Taage.

En Aften, da Lison var tyve Aar, havde hun, uden at nogen vidste hvorfor, kastet sig i Vandet. Der var intetsomhelst i hendes Liv eller i hendes Maade at være paa, der forud kunde have forberedt nogen paa

en saadan Daarskab. Halvdød var hun bleven fisket op, og hendes Forældre havde i Stedet for at søge at udfinde Grunden til hendes Handling, løftet Armene mod Himlen og indskrænket sig til at tale om „Ubesindighed“, paa samme Maade som de talte om deres Hest „Coco“, som nogen Tid i Forvejen havde brækket Benet i et Hjulspor og som man havde været nødt til at slaa for Panden.

Siden den Tid blev Lise eller Lison, som hun snart kom til at hedde, behandlet som lidt aandssvag. Den milde Foragt, hun indgød sine nærmeste, bredte sig langsomt til alle, der kom i Berøring med hende. Selv den lille Jeanne holdt sig, med den for Børn egne Gætteevne, borte fra hende; det faldt aldrig Barnet ind at opsøge hende i Sengen for at give hende et Kys eller blot nogensinde at besøge hende i hendes Værelse. Det var Pigen, Rosalie, som gjorde rent hos Tante Lison, og hun syntes at være den eneste, der overhovedet vidste, hvor hendes Værelse laa.

Naar Tante Lison kom ind i Spisestuen til Frokost, var „den Smaa“ vænnet til at gaa hen og række Panden op mod hende; det var alt.

Hvis der en sjælden Gang var nogen, der vilde tale med hende, blev en Tjener sendt op for at hente hende; men naar hun ikke var til Stede, var der som

Regel ingen, der bekymrede sig om hende, ingen tænkte paa hende, og det vilde aldrig være faldet nogen ind at blive urolig for hendes Skyld eller spørge: „Hvor er Lison henne, jeg har ikke set hende i Dag.“

Hun tog ingen Plads op; hun var et af de Væsener, der altid selv for deres nærmeste forbliver ukendte, ligesom uopdagede, hvis Død hverken efterlader Savn eller Tomhed i Hjemmet og som aldrig naar at trænge rigtig ind, hverken i Tilværelsen eller i sine Omgivelsers Kærlighed og Vaner.

Naar nogen sagde „Tante Lison“, saa var der ingen, hos hvem disse to Ord kaldte nogen som helst Ømhedsfølelse til Live. Der kunde lige saa godt være bleven sagt: „Kaffekanden“ eller „Sukkerdaasen“.

Hun gik altid med hastige og stille Skridt, gjorde aldrig Larm og stødte aldrig imod; hun syntes at meddele til alle Ting en særegen Evne til ikke at frembringe Støj. Det var, som om hendes Hænder var forede med Vat, saa let og tyst tog hun paa alt, hvad hun rørte ved.

Hun kom henimod Midten af Juli, helt ude af sig selv ved Tanken om Brylluppet. Hun havde en Mængde Forærinnger med sig, men da de kom fra hende, blev der ikke lagt videre Mærke til dem.

Allerede Dagen efter hendes Ankomst tænkte ingen mere over, at hun var der.

Men en usædvanlig Bevægelse gærede i hende og hendes Øjne forlod ikke et Sekund de Forlovede. Hun hjalp til med Udstyret med en mærkelig Energi og febrilsk Virkelyst; som en almindelig Sypige syede hun hele Dagen igennem i sit Værelse, hvor ingen kom og saa til hende.

Hvert Øjeblik kom hun og viste Baronessen Lommetørklæder, som hun havde sømmet, eller Servietter, hun havde syet Navn paa, og spurgte: „Er det godt saaledes, Adelaïde?“ Og lille Mo'r kastede et ligegyldigt Blik paa det foreviste og svarede: „Gør Dig dog ikke saa megen Besvær, stakkels Lison.“

Det var en Aften efter en lummerhed Dag henimod Slutningen af Maaneden; Maanen hævede sig over en af de lyse, lune Nætter, der forvirrer, løfter og begejstrer Sindet og faar alle Sjælens hemmeligste Strænge til at klinge. Den milde Markvind naaede helt ind i den rolige Stue. Baronessen og hendes Mand spillede et stilfærdigt Parti Kort i den runde Lyskreds, som Lampeskærmen tegnede paa Bordet; Tante Lison sad ved Siden af dem og strikkede, og de to unge Mennesker stod lænet mod det aabne Vindue og saa ud i Haven, hvor alt var Klarhed.

Lindetræet og Platanen saaede deres Skygge ud

over Grønsværet; paa den anden Side af Skyggen strakte Græsset sig videre, blegt og lysende, lige ned til det kulsorte Buskads.

Jeanne følte sig uimodstaaeligt tiltrukket af Nattens ømme Trylleri og det taagelette Lysskær, der indhyllede Træer og Buske; hun vendte sig om mod Forældrene: „Lille Fa'r, vi gaar bare lidt frem og tilbage derude paa Græsplænen foran Slottet." Baronen svarede uden at standse sit Spil: „Ja, gaa blot, lille Børn," og spillede videre.

De gik ud og begyndte langsomt at spadsere frem og tilbage over den store, hvide Plæne, helt ned til Kanten af Buskadset ved den anden Ende.

Tiden gik og de lod ikke til at tænke paa at komme ind igen. Baronessen blev træt og længtes efter at kunne trække sig tilbage til sit Soveværelse. „Vi maa kalde paa Kærestefolkene," sagde hun.

Baronen lod sit Blik løbe hen over den vældige, maanelyse Have, hvor de to Skygger vandrede fredeligt omkring.

— „Lad dem faa Lov at blive lidt længere, der er saa dejligt derude. Lison vil maaske vente paa dem, ikke sandt, Lison?"

Den gamle Frøken slog sine ængstelige Øjne op

og svarede med sin frygtsomme Stemme: „Jo, jeg skal nok vente.“

Lille Fa'r hjalp Baronessen op fra Stolen, og da han ogsaa følte sig anstrængt af Dagens Lummerhede, sagde han: „Jeg tror, jeg gaar i Seng med det samme,“ og han gik sammen med sin Kone.

Saa rejste ogsaa Tante Lison sig; hun lod sit Arbejde med Garnet og de store Pinde blive liggende paa Lænestolens Arm, gik hen og lænede sig til Vinduet og stirrede ud i den daarende Nat.

De to Forlovede gik bestandig frem og tilbage over Plænen derude, fra Stentrappen til Buskadset og fra Buskadset til Stentrappen. De gik med hinanden i Haanden og talte ikke mere, de følte sig ikke længere som to selvstændige Væsener, de var blevne ét med det synlige Digt, som steg op fra hele Jorden.

Pludselig fik Jeanne Øje paa den gamle Frøken, hvis Silhouet Lampelyset ridsede skarpt op i Vindesaabningens Ramme.

— „Se, Tante Lison ser paa os,“ sagde hun.

Vikomten løftede Hovedet og svarede med den ligegyldige Stemmeklang, der iklædes Ord uden Tanker:

„Ja, Tante Lison ser paa os.“

Og de blev ved at gaa og drømme og elske.

Aeloux

Men Duggen lagde sig over Græsset og en svag Kuldegysen fik dem til at ryste.

— „Lad os nu gaa ind," sagde hun.

Og de gik ind.

Da de kom ind i Stuen, havde Tante Lison igen sat sig til at strikke; hendes Hoved var bøjet helt ned over Arbejdet og hendes tynde Fingre skælvede, som om de var meget trætte.

Jeanne gik hen til hende.

— „Tante, nu maa vi gaa til Ro."

Den gamle Frøken vendte Øjnene bort; de var røde, som om hun havde grædt. De to Forelskede lagde ikke Mærke til det; den unge Mand havde pludselig opdaget, at den unge Piges lette Sko var helt gennemtrukne af Vand. Han blev ganske urolig og spurgte ømt: „Fryser De ikke om de kære, smaa Fødder?"

Og pludselig gennemrystedes Tantens Fingre af en Skælven, der var saa stærk, at de ikke formaaede at holde paa Strikketøjet; Garnnøglet trillede langt hen over Gulvet, og hun skjulte Ansigtet i sine Hænder og brast i en krampagtig Hulken.

De to Forlovede stirrede et Øjeblik maalløse paa hinanden, saa kastede Jeanne sig paa Knæ og slyngede ængsteligt Armene om Tanten:

„Men Tante Lison da, hvad er der dog i Vejen?"

Tantens Legeme trak sig helt sammen af Sorg og med en Stemme, der dirrede af Taarer, fremstammede hun:

„Det var, fordi han spurgte Dig . . . Fryser De ikke . . . om . . . om . . . de kære, smaa Fødder? . . . Saadan noget er der aldrig . . . aldrig . . . bleven sagt . . . til mig . . . aldrig . . .“

Jeanne var overrasket, Medlidenheden steg op i hende, men samtidig følte hun den største Lyst til at le ved Tanken om en Tilbeder, der skulde henvende ømme Ord til Tante Lison. Vikomten havde vendt sig om for at skjule sin Munterhed.

Men Tanten rejste sig pludselig, lod Strikketøjet blive liggende paa Lænestolen og Garnnøglet paa Gulvet, flygtede uden Lys ud til den mørke Trappe og famlede sig videre op til sit Værelse.

Da de to unge Mennesker var blevne ene, saa de rørte og latterlystne paa hinanden. Jeanne mumlede: „Stakkels Tante! . . .“ Julien svarede: „Hun var vist ikke rigtig klar i Aften.“

De stod med hinanden i Haanden uden at kunne bekvemme sig til at skilles, og ganske, ganske blidt vekslede de deres første Kys foran den tomme Stol, Tante Lison lige havde forladt.

Næste Dag tænkte de ikke mere over den gamle Frøkens Taarer.

I de to Uger, der endnu var tilbage inden Brylluppet, følte Jeanne sig rolig og ligelig til Mode, det var, som om hun gik om i Træthed efter en Række milde Sindsbevægelser.

Heller ikke paa den afgørende Dags Morgen fik hun Tid til at tænke. Hun havde kun en Følelse af en stor Tomhed, som om hendes Kød, hendes Blod og hendes Knogler var smeltet bort under Huden; naar hun rørte ved noget, mærkede hun, at hendes Fingre skælvede stærkt.

Hun kom først rigtig til sig selv i Kirkens Kor midt under Højtideligheden.

Gift! Nu var hun altsaa gift! Al den Bevægelse, alle de Begivenheder, der siden Daggry var fulgte efter hinanden, forekom hende som en Drøm, en fuldstændig Drøm. Der er Øjeblikke, hvor alt synes forandret omkring os, hvor selv alle Gestus har faaet en ny Betydning og endogsaa Timerne ikke mere synes at indfinde sig paa deres sædvanlige Tider.

Hun følte sig bedøvet og især forundret. Endnu i Gaar forekom intet hende ændret i hendes Tilværelse; kun var hendes Livs stadige Haab kommen nærmere, saa nær, at hun næsten kunde gribe om det. Hun

var sovet ind som ung Pige; nu var hun Kvinde og Hustru.

Altsaa havde hun overskredet den Vold, som synes at skjule Fremtiden med alle dens Glæder og drømte Lykke. Det var, som om en Dør var bleven aabnet for hende, hun stod paa Tærsklen ind til det Ventede.

Ceremonien var endt. De gik ind i Sakristiet, det var næsten tomt, da ingen var bleven indbudt; derfra gik de ud af Kirken.

Lige idet de viste sig i Kirkedøren, fik et vældigt Brag Bruden til at gøre et Hop i Vejret og Baronessen til at udstøde et højt Skrig; det var en Geværsalve, Bønderne afskød til Ære for Brudeparret, hele Vejen lige op til „Poplerne“ blev Skuddene ved at knalde.

Der var serveret Forfriskninger til Familien selv, Slotsbeboernes egen Præst og Sognepræsten fra Yport, Brudgommen og Forloverne, der var valgte blandt Omegnens større Landmænd.

Derefter blev der arrangeret en Tur i Haven for at vente paa Middagen. Baronen, Baronessen, Tante Lison og Abbed Picot gav sig til at gaa frem og tilbage i lille Mo'rs Allé, medens den anden Præst med lange Skridt gik op og ned i Alléen lige overfor, læsende sit Breviar.

Omme fra den anden Side af Slottet lød støjende Lystighed fra Bønderne, der drak Most under Æbletræerne. Alle Egnens Folk i deres fineste Søndagspuds fyldte Gaarden. Pigebørnene og de unge Knøse fjasede sammen.

Jeanne og Julien gik igennem Buskadserne, steg op ad Skrænten og blev staaende uden at sige noget og saa ud over Havet. Det var lidt køligt, skøndt det først var i Midten af Avgust; Nordvinden blæste, og højt oppe fra kastede Solen et haardt Lys ud over den blaa Himmel.

For at komme i Læ gik de to unge Mennesker hen over det nøgne Stykke Land og drejede af til højre ned i den bølgende, skovklædte Dal, der fører ned til Yport.

Saa snart de var komne ind i Kratskoven, naaede Vindstødene dem ikke længere, og de forlod Hovedvejen for at slaa ind paa en snæver Sti, der førte ind under Løvet. De kunde næppe faa Plads til at gaa ved Siden af hinanden; da mærkede hun en Arm, der gled langsomt omkring hendes Liv.

Hun sagde intet, men en varm Strøm gik igennem hende, hendes Hjerte bankede voldsomt og hendes Aandedræt blev kortere. Lave Grene strøg hen over deres Haar, hvert Øjeblik maatte de bukke sig for at

komme frem. Hun plukkede et Blad; to Mariehøns, der lignede to røde, skære Muslingeskaller, havde sat sig til Rette paa det.

Saa sagde hun, uskyldig og lidt beroliget: „Se, det maa være Mand og Hustru.“

Julien strejfede hendes Øre med sin Mund og hviskede: „I Aften bliver De min Hustru.“

Skøndt hun havde set og lært meget under sit Ophold paa Landet, havde hun dog endnu kun tænkt paa Kærlighedens ulegemlige Side, og hun blev overrasket. Hans Hustru? Var hun det da ikke allerede?

Saa gav han sig til at kysse hende med smaa, hastige Kys paa Tindingen og paa Halsen, dér, hvor de første Haar krusede sig. Hvert eneste af disse Mandskys, som hun ikke var vant til, betog hende; instinktmæssig bøjede hun Hovedet til den anden Side for at undgaa hans Kærtegn, som alligevel rev hende med.

Men pludselig fandt de sig selv staaende ved den modsatte Udkant af Skoven. Hun standsede forvirret over at være kommen saa langt bort. Hvad maatte de andre tænke? „Lad os vende om,“ sagde hun.

Han trak Armen tilbage fra hendes Liv, og idet de vendte om, kom de til at staa Ansigt til Ansigt, saa tæt, at deres Aandedrag smeltede sammen; og de saa

paa hinanden. De saa paa hinanden med et fast, skarpt, gennemtrængende Blik, et af de Blikke, hvori to Sjæle tror at smelte sammen. De søgte hinanden i deres Øjne, ind bag ved Øjnene, helt ned til det uigennemtrængelige ukendte, der ligger gemt i et Væsens inderste; de prøvede at udforske hinanden i et stumt og indtrængende Spørgsmaal. Hvad vilde de blive for hinanden? Hvorledes vilde det Liv blive, de nu skulde begynde sammen? Hvor megen Lykke, hvilke Glæder og hvilke Skuffelser vilde de skabe hinanden i Ægteskabets lange og uløselige Samvær? Og det forekom dem begge, som om de aldrig før havde set hinanden.

Men pludselig lagde Julien begge sine Hænder paa sin Hustrus Skuldre og kyssede hende saa glødende og inderligt, som hun endnu aldrig var bleven kysset. Det var hende, som om dette Kys trængte ind i hendes Aarer og ind i hendes Marv, og en ukendt Skælven fór igennem hende, saa stærk, at hun uvilkaarlig med begge Hænder stødte Julien fra sig og nær selv var faldet bag over.

— „Lad os gaa, lad os gaa," stammede hun.

Han svarede ikke, men tog hendes Haand og beholdt den i sin.

De vekslede ikke et Ord mere, før de naaede op

til Huset. Resten af Eftermiddagen forekom dem saa uendelig lang.

Da Mørket begyndte at falde paa, blev der givet Tegn til at gaa til Bords.

Imod hvad der ellers er Skik i Normandiet, var Middagen enkel og ret kort. En Slags Forlegenhed lammede Gæsterne. Kun de to Præster, Sogneraadsformanden og de fire indbudte Landmænd forsøgte paa at vække den lidt grovkornede Munterhed, der hører sig til ved et Bryllupsmaaltid.

Latteren syntes død, men en af Sogneraadsformandens Vittigheder kaldte den tilbage til Livet. — Klokken var bleven omtrent ni; Kaffen blev budt rundt. Udenfor, under Æbletræerne i den inderste Gaard, begyndte Dansen. Gennem det aabne Vindue var der Udsigt over hele Festpladsen. Rundt om paa Grenene var der fastgjort Talglys, der kastede spanskgrønne Afskygninger hen over Bladene. Karle og Piger dansede Runddanse og skraalede samtidig en vild Dansemelodi, der blev svagt akkompagneret af to Violiner og en Klarinet. Spillemændene var bragt til Sæde højt til Vejrs paa et stort Køkkenbord, der gjorde Tjeneste som Estrade. Bøndernes larmende Sang overdøvede til Tider fuldstændig Instrumenterne; og den spinkle Musik, der blev hugget sønder af de løsslupne Stemmer,

syntes at komme dalende ned fra Himlen i Laser, i Smaastumper og splittede Toner.

Fra to store Tønder, omgivet af flammende Fakler, udskænkedes Drikkevarer til Mængden. To Piger var

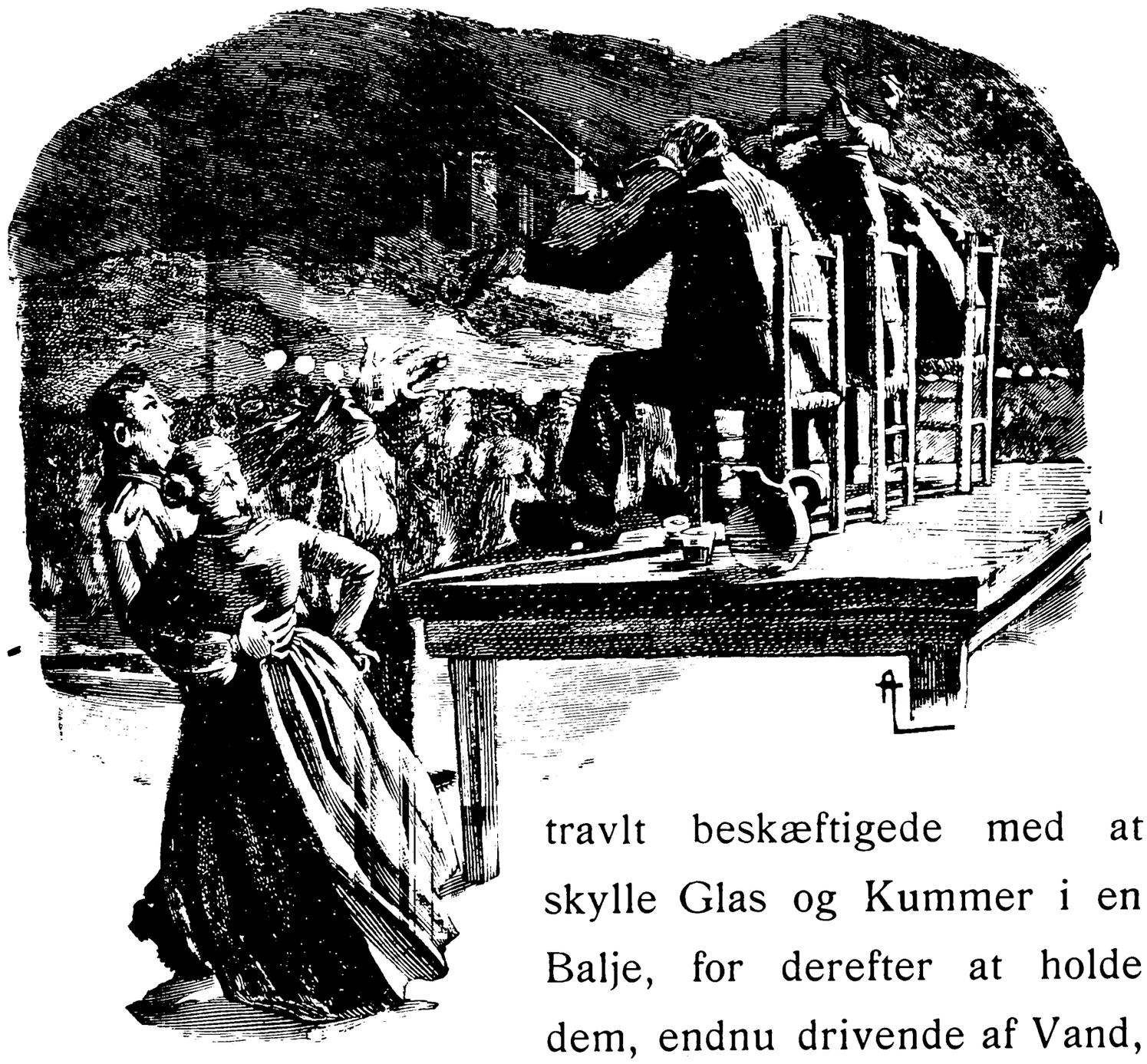

travlt beskæftigede med at skylle Glas og Kummer i en Balje, for derefter at holde dem, endnu drivende af Vand, hen under Hanerne, hvorfra en rød Stribe af Vin eller en Guldstribe af ublandet Æblemost, randt ud. Og sindige Oldinge, tørstende Dansere og svedende Piger trængte sig sammen og strakte Hænderne frem for at faa fat paa et eller andet Drikkekar; lykkedes

det, blev Hovedet lagt tilbage og i store Slurke hældtes den eftertragtede Drik ned gennem Halsen.

Paa et Bord var der anrettet Brød, Vin, Ost og Pølser. Alle Festens Deltagere tog sig nu og da en Mundfuld, og under det oplyste Løv som Loft gik den støjende Fest sin Gang med et Liv og en Sundhed, der jog den trykkede Stemning hos Tilskuerne inde i Salen paa Flugt og gav dem Lyst til ogsaa at give sig til at danse, drikke med af de tykke Vinfade og spise en Skive Brød med Smør paa og et raat Løg til.

Sogneraadsformanden, der sad og slog Takt med sin Kniv, udbrød: „Det gaar spille mig storartet, man skulde tro, at det var selve Brylluppet i Ganask.“

Der blev en undertrykt Fnisen. Men Abbed Picot, der af Naturen følte sig som en Fjende af al borgerlig Myndighed, kunde ikke dy sig for at rette: „Brylluppet i Cana, mener De vel.“ Men Sogneraadsformanden tog ikke imod Irettesættelsen: „Nej, undskyld, Hr. Pastor, jeg ved fuldt vel, hvad jeg mener; naar jeg siger Ganask, saa hedder det Ganask.“

Bordet blev hævet og de gik ind i Dagligstuen. Lidt efter gik Gæsterne ud for at blande sig mellem de overgivne Bønder og noget efter trak de sig tilbage.

Baronen og Baronessen havde med dæmpet Stemme en lille Strid. Fru Adelaïde, der var endnu mere for-

pustet end sædvanlig, syntes at afslaa noget, hendes Mand bad hende om; til sidst sagde hun, næsten højt: „Nej, min Ven, jeg kan ikke; jeg ved slet ikke, hvorledes jeg skulde bære mig ad med det.“

Saa vendte lille Fa'r sig brat fra hende og gik hen til Jeanne. „Skal vi gaa en ganske lille Tur sammen, min Pige,“ spurgte han. Meget bevæget svarede hun: „Som Du vil, Fader;“ og de gik ud.

Saa snart de var kommen udenfor Døren paa den Side af Huset, der vendte ud imod Havet, slog en skarp, tør Vind dem i Møde. Det var blevet en af de Smaastorme, som nok kan blæse om Sommeren, men som allerede bærer Efteraar med sig.

Skyer fløj hen over Himlen, snart slørende, snart afdækkende Stjernerne.

Baronen trak sin Datters Arm tæt ind til sig og trykkede ømt hendes Haand. De gik nogle Minutter uden at sige noget; han syntes ubestemt og forvirret. Omsider bestemte han sig.

— „Hør, lille Du, jeg har noget meget vanskeligt at sige Dig; egentlig var det Din Moder, der burde gøre det, men hun vil ikke, og derfor maa jeg prøve paa at træde i hendes Sted. Jeg ved ikke, hvor meget Du ved om Livets Virkelighed. Der er Hemmeligheder, som omhyggelig holdes skjulte for Børn og især

for I unge Piger, der skal bevare Eders Sind rent og ubesmittet, indtil den Stund er kommen, da vi lægger Eder i Armene paa den Mand, der bærer Ansvaret for at gøre Eder lykkelige. Det er ham, det tilkommer at løfte det Slør, som er kastet over Livets skønneste Hemmelighed. Men det kan hænde, at den unge Pige, hvem ingen Anelse endnu har strejfet, kan føle sig oprørt ved den lidt brutale Virkelighed, som har ligget skjult bag Drømmene. Saaret i sin Sjæl og maaske endogsaa saaret paa sit Legeme vil hun saa afslaa sin Ægtefælle det, som Loven, den menneskelige saavel som den naturlige Lov, indrømmer ham som en ubetinget Ret. Mere kan jeg ikke sige Dig, min egen Pige, men glem kun ikke dette, at Du helt og holdent tilhører din Mand."

Hvad vidste hun egentlig? Hvad gættede hun? Hun var kommen til at skælve, tynget af en overvældende og smertelig Sørgmodighed, ligesom en Forudanelse.

De gik tilbage. I Døren til Dagligstuen blev de overrasket staaende. Fru Adelaïde laa hulkende mod Juliens Bryst. Hendes støjende Graad lød, som om den blev pustet ud af en Blæsebælg, den syntes paa samme Tid at komme ud baade af Næse, Mund og Øjne, medens den unge Mand kejtet og forbløffet anstrængte sig af yderste Evne for at støtte den svære

Dame, der havde kastet sig i hans Arme for at bønfalde ham om at være god ved hendes Barn, hendes tilbedte Datter, hendes lille Lam.

Baronen styrtede til: „Aah, lad os dog endelig være fri for Scener og Rørelser, om jeg maa bede," og han tog sin Kone ud af Vikomtens Arme og førte hende hen til en Lænestol, hvor hun begyndte at tørre sine Øjne. Derpaa vendte han sig om mod Jeanne; „Naa, Du Smaa, gaa nu hurtig hen og kys Din Moder og gaa saa i Seng."

Jeanne var ogsaa lige ved at græde; hun kyssede skyndsomst begge sine Forældre og flygtede ud.

Tante Lison havde allerede trukket sig tilbage til sit Værelse. Baronen og hans Kone var alene med Julien. De var allesammen saa forlegne, at ingen af dem kunde finde paa noget at sige. De to kjoleklædte Herrer blev staaende lige ret op og ned, medens Fru Adelaïde sank sammen i Lænestolen, endnu med den sidste Rest af Graaden stikkende i Halsen. Situationen blev utaalelig, Baronen gav sig til at tale om Rejsen, som de Nygifte skulde tiltræde om et Par Dage.

Da Jeanne var kommen op i sit Værelse, lod hun sig klæde af af Rosalie, der hulkede hysterisk. Hendes Hænder famlede rent i Blinde, hun kunde hverken finde Baand eller Hægter, og hun syntes

at være dobbelt saa bevæget som sin Herskerinde. Men Jeanne brød sig ikke om sin Piges Taarer; det var hende, som om hun var kommen ind i en anden Verden, over paa en anden Klode, langt borte fra alt det, hun tidligere havde kendt og alt det, hun hidtil havde elsket. Det forekom hende, som om der var bleven vendt op og ned paa hendes Liv og hendes Tanker; selv det besynderlige Spørgsmaal faldt hende ind: „Elskede hun sin Mand?“ Han var pludselig kommen til at staa for hende som en Fremmed, hun næppe kendte. For tre Maaneder siden vidste hun ikke en Gang, at han var til, og nu var hun hans Hustru. Hvorledes var det gaaet for sig? Hvorfor havde hun ladet sig plumpe saa hurtigt ind i Ægteskabet ligesom i et Hul, der pludselig aabner sig for ens Fødder?

Saa snart hun var i sin Natdragt, lod hun sig glide ned i Sengen; Lagenerne, der var lidt kolde, fik hendes Hud til at gyse og forøgede den Fornemmelse af Kulde, Ensomhed og Sorg, der de sidste to Timer havde tynget paa hendes Sjæl.

Rosalie gjorde stadig hulkende lidt i Orden, saa gik hun og Jeanne gav sig til at vente. Ængstelig og med sammenkrympet Hjerte ventede hun paa, hun

vidste ikke selv hvad, paa det, som hun havde gættet gennem Faderens forvirrede Udtryk, paa den hemmelighedsfulde Afsløring af Kærlighedens store Gaade.

Uden at hun havde hørt nogen komme op ad Trappen, blev der banket tre lette Slag paa Døren. Hun skælvede voldsomt og svarede ikke. Det bankede igen, saa knirkede Laasen. Hun skjulte Hovedet under Tæppet, som om det var en Tyv, der trængte ind til hende. Hun hørte Støvleskridt over Gulvet, og pludselig blev der rørt ved hendes Seng.

Hun fór nervøst sammen og udstødte et lille Skrig, saa viklede hun Hovedet ud af Tæppet og opdagede Julien, der smilende stod og saa paa hende. „Aah, hvor De gjorde mig bange," sagde hun.

„De ventede mig altsaa slet ikke," spurgte han. Hun svarede ikke. Han var i Selskabsdragt, og hun følte sig skrækkelig skamfuld over at være i Seng i en saa korrekt paaklædt Herres Nærværelse.

De vidste ikke længere, hvad de skulde sige eller gøre, de turde ikke en Gang se paa hinanden i denne alvorsfulde og afgørende Stund, hvoraf hele deres Samlivs inderste Lykke vilde komme til at afhænge.

Han følte maaske vagt Øjeblikkets Fare og forstod, hvilket smidigt Selvherredømme og hvilken klog Ømhed, der maatte til for ikke at komme til at saare den

fint mærkende Blufærdighed, som dirrer i en Jomfru-Sjæl, der er næret af Drømme.

Han tog ganske blidt hendes Haand, kyssede den

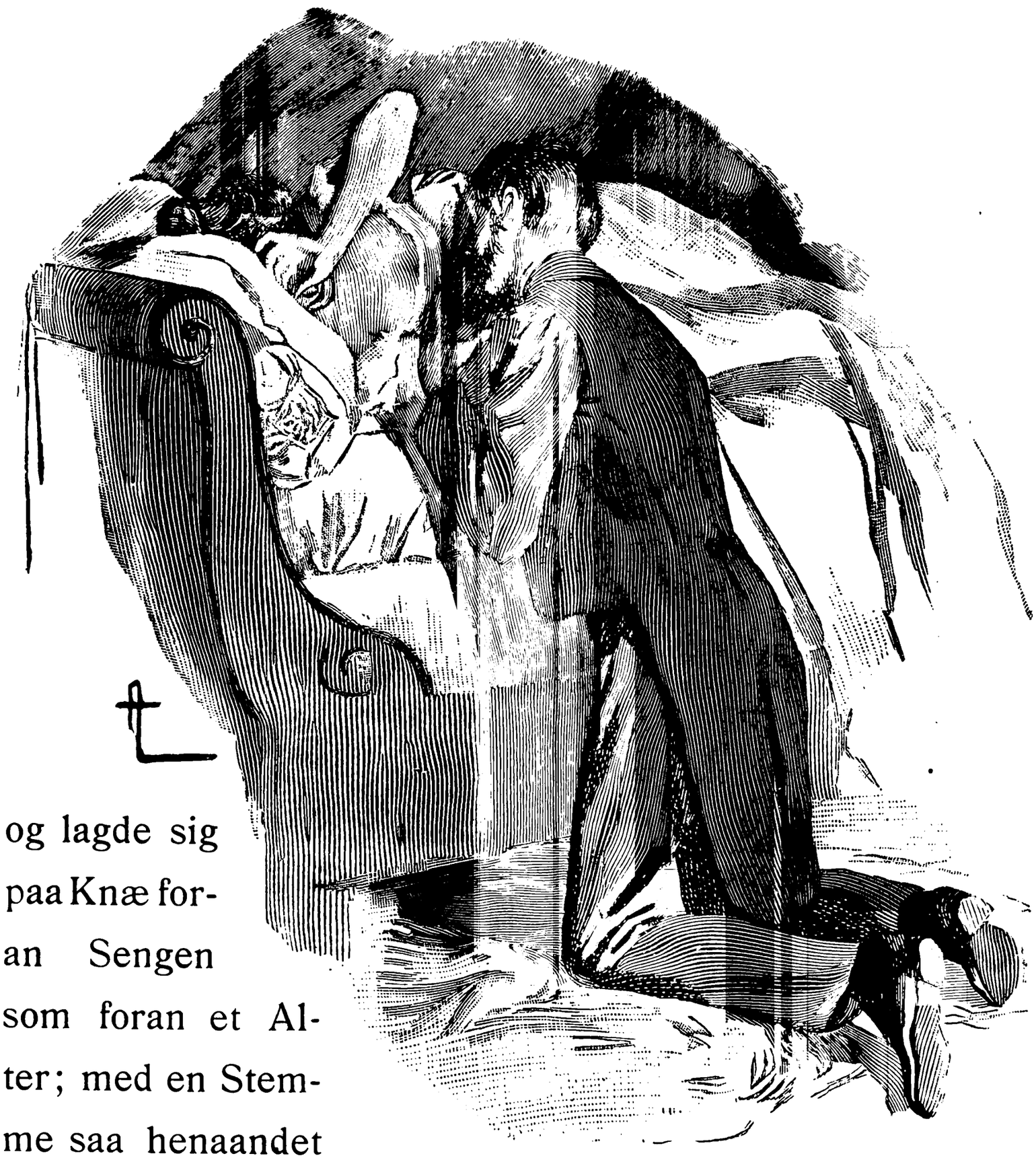

og lagde sig paa Knæ foran Sengen som foran et Alter; med en Stemme saa henaandet som et Vindpust hviskede han: „Vil De elske mig?“ Pludselig beroliget løftede hun sit Hoved fra Pudens

Kniplingssky og smilede til ham: „Jeg elsker Dem jo allerede, min Ven.“

Og han vovede at spørge videre: „Vil De vise mig, at De elsker mig.“

Igen forvirret og uden rigtig at forstaa, hvad hun selv sagde, svarede hun i Mindet om Faderens Ord: „Jeg tilhører Dem, min Ven.“

Han bedækkede hendes Hænder med Kys, rejste sig langsomt og bøjede sig ned over hendes Ansigt, som hun atter forsøgte at skjule.

Han lagde sin ene Arm hen over Sengen og omslyngede sin Hustrus tæppesvøbte Legeme, medens han stak den anden ind under Hovedpuden og hævede Puden med hendes Hoved i Vejret; saa bad han saa sagte, saa sagte: „Vil De da indrømme mig en ganske lille Plads ved Siden af Dem?“

Hun blev bange, instinktmæssig bange, og stammede: „Ikke endnu, jeg beder Dem.“

Han syntes skuffet og en Smule krænket, og med samme bønfaldende Tonefald, men lidt barskere spurgte han: „Hvorfor senere, da det dog alligevel vil ende med at komme dertil?“

Hun følte sig saaret ved hans Ord, men taalmodig og underkastet gentog hun for anden Gang: „Jeg er Deres, min Ven.“

Han forsvandt i Toiletværelset; hun hørte ham rumstere derinde. Saa kom han tilbage, hun fór sammen af Skræk og krøb igen helt hen under Tæppet. Han gik tværs over Gulvet hen og lagde sit Uhr paa Kaminhylden.

Saa følte hun, at han kom, og krøb endnu mere sammen. Han bøjede sig over hende og hans varme Aandedræt bølgede ind i hendes Haar. Hendes Skræk dæmpedes og hun tænkte paa én Gang, at hun kun behøvede at vende sig om for at kysse ham.

Han nærmede Munden til hendes Øre og spurgte sagte: „Hvor kan De nænne at gøre Nar ad mig?“

Hun følte sig ramt af den utilfredse Klang i hans Stemme og pludselig vendte hun sig om mod ham for at bede ham om Forladelse — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — —

Da Dagen begyndte at gry, rejste Jeanne sig op paa Albuen og lod Blikket strejfe rundt i Værelset og hen over den gamle, tapetvævede Kærlighedslegende, der dækkede Væggene.

Julien tav ganske stille, langsomt vendte hun sig om mod ham og opdagede, at han sov! Han sov med halvtaaben Mund og roligt Ansigt. Han sov!

Hun kunde ikke tro det, hun følte sig endnu mere oprørt og krænket over hans Søvn end over den Brutalitet, han havde udvist imod hende, det var at be-

handle hende som den første den bedste. Hvor kunde han sove en saadan Nat? Alt, hvad der var foregaaet imellem dem, ejede altsaa intet nyt eller overraskende for ham. Oh! ti Gange hellere vilde hun være bleven pryglet, taget med Vold igen eller skændet med modbydelige Kærtegn, indtil hun mistede Bevidstheden.

Hun blev liggende bøjet over ham, med Hovedet støttet paa Albuen og lyttede til det lette Aandepust, som banede sig Vej mellem hans Læber, og undertiden i en mistænkelig Grad lignede Snorken.

Det matte, begyndende Dagslys blev klarere, saa rosenfarvet og saa blændende. Julien aabnede Øjnene, gabede, strakte Armene, saa paa sin Hustru, smilede og spurgte: „Har Du sovet godt, min Skat?“

Hun lagde straks Mærke til, at han nu sagde „Du“ og svarede forundret: „Tak, godt. Og De?“ — „Aah jeg — udmærket“, sagde han, og gav sig, efter at have vendt sig om mod hende og kysset hende, roligt til at passiare. Han udviklede for hende deres fremtidige Liv og de Planer, han havde lagt til at spare, og dette Ord, der flere Gange kom igen, forbavsede Jeanne. Hun hørte paa ham uden rigtig at gribe Ordenes Mening; saa paa ham og tænkte paa tusinde Ting, der lynsnart fór hende gennem Hovedet og næppe strejfede hendes Bevidsthed.

Klokken slog otte. „Naa, vi maa se at komme op," sagde han, „vi bliver til Latter, hvis vi bliver liggende længere," og han stod først ud af Sengen. Da han var færdig med sin Paaklædning, tillod han ikke, at der blev kaldt paa Rosalie, men hjalp selv elskværdigt sin Hustru med alle Smaaenkelthederne i hendes Toilette.

Ligesom de skulde til at gaa ned, standsede han hende: „Du forstaar, naar vi to er alene, kan vi nu godt sige Du til hinanden, men naar dine Forældre er til Stede, er det bedre at vente lidt. Det vil lyde ganske naturligt, naar vi kommer hjem fra Bryllupsrejsen."

Hun viste sig først ved Frokosten, men Dagen gik hen som sædvanlig, som om der aldeles ikke var hændt noget nyt. Der var kun en Mand mere i Huset.

V

Fire Dage senere holdt Rejsevognen, hvori de skulde køre til Marseille, for Døren.

Jeanne havde overstaaet den første Aftens Angst, hun havde begyndt at vænne sig til Julien og fandt sig i hans Kys og Kærtegn, skøndt enhver fortroligere Berøring stadig bød hende imod.

Hun syntes, at han var smuk, hun elskede ham, og hun følte sig paa ny glad og lykkelig.

Afskeden var kort og uden Vemod. Kun Baronessen syntes at være bevæget. Lige idet Vognen skulde

til at køre, lagde hun en Pung, der var tung som Bly, i sin Datters Haand: „Det er til den unge Frues Smaaudgifter," sagde hun.

Jeanne stak den i Lommen og de rullede afsted.

Henimod Aften sagde Julien til hende: „Hvor meget var der i den Pung, din Moder gav Dig?" Hun havde ikke tænkt mere paa den, hun tog den frem og hældte den ud i sit Skød. En Guldbølge vældede frem; to tusinde Francs.

Hun klappede i Hænderne: „Naa, hvor jeg skal gøre Dumheder," og samlede atter Pengene sammen i Pungen.

Efter at have været otte Dage undervejs i en skrækkelig Varme naaede de endelig Marseille.

Og den paafølgende Dag var de paa Vej til Korsika om Bord i et lille Dampskib, der skulde til Neapel efter først at have anløbet Ajaccio.

Korsika! Bjergene, Banditterne, den korsikanske Kratskov, Napoleons Fødeland! Det var for Jeanne, som om hun med vaagne Øjne blev flyttet fra Virkeligheden lige over i en Drøm.

De stod ved Siden af hinanden paa Dækket og saa Provences Klinter glide forbi. Under den uendelige Himmel strakte Havet sig, saa langt Øjet kunde

række, mægtigt, ubevægeligt, næsten for blaat, ligesom størknet, ligesom stivnet under det glødende Sollys.

Hun spurgte: „Kan Du huske vor Sejltur i Fa'r Lastiques Baad?“

I Stedet for at svare trykkede han et let Kys paa hendes Øre.

Damperens Hjul piskede Vandet ud af dets dybe Søvn, og bag ud, saa langt man kunde se i lige Linie med Skibet, forlængedes Kølfuren i et skummende Spor, en stor bleg Stribe, hvori de vækkede Bølger musserede som Champagne.

Pludselig ved Siden af Forstavnen, kun nogle Favne fra Skibet sprang en Delfin op over Vandskorpen, saa dukkede den atter ned, med Hovedet først, og forsvandt. Jeanne blev helt betaget af Skræk, udstødte et Skrig og kastede sig ind til Julien. Men næsten straks gav hun sig til at le over sin Frygt og passede ivrigt paa, om Dyret ikke skulde vise sig igen. Efter nogle Sekunders Forløb skød det atter frem som et stort mekanisk Stykke Legetøj. Saa faldt det atter ned, og dukkede igen frem; saa blev det ene til to, saa tre, saa seks, som syntes at danse omkring det tunge Skib og danne Eskorte for deres mægtige Broder, Træfisken med Jernfinnerne. De viste sig snart til venstre, snart til højre, snart sammen og snart efter hinanden som i

en Leg, i en lystig Tagfat; med kraftige Spring slyngede de sig op i Luften, beskrev en Kurve og faldt ned med Halen slaaende mod Vandfladen, Saltebrød for mig en, to, tre.

Jeanne klappede i Hænderne og dirrede af Fryd hver Gang en af disse uhyre og smidige Svømmere kom til Syne. Hendes Hjerte sprang i Takt med dem i overstrømmende barnlig Glæde.

Pludselig forsvandt de. De fik endnu engang Øje paa dem længere borte, helt ude i rum Sø, saa saa' de dem ikke mere, og Jeanne følte i nogle Sekunder ligefrem Sorg over deres Forsvinden.

Det blev Aften, en rolig, straalende Aften, fuld af Klarhed og lykkelig Fred. Ikke en eneste Skælven i Luften eller over Vandet, og denne Havets og Himlens ubegrænsede Ro bredte sig ind i de døsende Sind, hvor ogsaa hver Skælven var falden til Hvile.

I det Fjerne, henimod det usynlige Afrika, Afrika, hvis flammende Jordglød man allerede syntes at føle, sænkede den store Sol sig mildt og stille; men da Himmelkuglen var forsvundet, strejfedes Ansigterne af et Slags friskt, køligt Kærtegn, der dog ikke engang naaede til at blive blot Skinnet af en Brise.

De kunde ikke bekvemme sig til at gaa ned i Kahytten, der stank af den særegne, skrækkelige Damp-

skibslugt; og Side om Side, indhyllede i deres Rejsekapper, strakte de sig ud paa Dækket. Julien sov straks ind, men Jeanne blev liggende med aabne Øjne, ophidset af det ukendte ved Rejsen. Hjulenes ensformige Støj vuggede hende, og hun stirrede op i de klare Stjærnelegioner, der saaede deres skarpe, glimtende og ligesom vaade Lys ud over Sydens rene Himmel.

Henimod Morgenen slumrede hun dog ind. En Larm af Stemmer vækkede hende. Det var Matroserne, der sang, medens de gjorde Skibet rent. Hun ruskede i sin Mand, der, naar han sov, laa uden at røre sig, og de rejste sig op.

Hun inddrak med Begejstring den salte Taage, der gennemtrængte hele hendes Legeme helt ud til Fingerspidserne. Overalt Havet. Dog, langt forude skimtedes noget graat, noget endnu ubestemmeligt i det begyndende Daggry, en Slags Sammenhoben af løjerlige, spidse, takkede Skyer, der syntes at hvile paa Bølgerne.

Saa blev det tydeligere; Formerne tegnede sig skarpere mod den lysnende Himmel; en stor, ejendommelig tunget Bjærgkæde dukkede frem: Korsika, indhyllet i et Slags let Slør.

Og Solen stod op bag ved Bjærgene og ridsede

alle Tinderne op som sorte Skygger; saa tændtes pludselig alle Bjærgtoppene, medens Resten af Øen blev liggende i Taagediset.

Kaptejnen kom op paa Dækket; det var en lille, gammel og vejrbidt Mand, som de barske og salte Storme havde udtørret, sammenskrumpet og gennemgarvet; med en Stemme, der var bleven hæs og slidt af tredive Aar igennem at sende Kommandoraab ind i Blæsten, sagde han til Jeanne:

„Kan De lugte hende, det Skarns Fruentimmer?“

Hun syntes i Virkeligheden at spore en ejendommelig vild, stærk krydret Planteduft.

Kaptejnen fortsatte:

„Det er Korsika, der dufter saaledes, Frue; det er den Parfume, hun koketterer med. Om det saa var efter tyve Aars Fraværelse, vilde jeg kunne kende den igen, fem Mil ud i rum Sø. Jeg er selv derfra. Han dernede paa Sankt Helena, han taler nok ogsaa stadig om sit Lands Duft, siger de. Han hører til min Familie.“

Og Kaptejnen tog sin Hat af for at hilse Korsika, og hilse dér, langt borte, tværs over Havet, den store fangne Kejser, som hørte til hans Familie.

Jeanne blev saa bevæget, at hun var lige ved at græde.

Saa strakte Sømanden sin Haand ud mod Horisonten: „Se der!“ sagde han.

Julien stod ved Siden af sin Hustru og holdt hende om Livet; de stirrede begge ud mod det fjerne, for at opdage det Punkt, Kaptejnen pegede paa.

Endelig fik de Øje paa nogle pyramideformede Klipper, som Skibet snart efter omsejlede for at dreje ind i en vældig og rolig Bugt, der var omgivet af et helt Folk af høje Tinder, hvis nederste Skraaninger syntes ganske overdækkede af Mos.

Kaptejnen viste paa det grønne Dække: „Den korsikanske Kratskov.“

Efterhaanden som Skibet langsomt gled frem, hen over den blaa Sø, som var saa gennemsigtig, at man til Tider kunde se helt ned til Bunden, syntes Bjærgkransen at lukke sig bag det.

Og pludselig laa den hvide By for dem, helt inderst i Bugten, ved Bredden af Vandet, ved Bjærgenes Fod.

Nogle smaa italienske Fartøjer laa for Anker i Havnen. Fire eller fem Baade roede ud mod „Kong Ludvig“ for at bringe Passagererne i Land.

Julien, der samlede Bagagen sammen, spurgte sagte sin Hustru: „Det er vel nok, at give Manden en Franc for Kufferterne, ikke?“

I otte Dage havde han hvert Øjeblik stillet det samme Spørgsmaal, og hver Gang led hun under det. En lille Smule utaalmodig svarede hun: „Naar man ikke er vis paa at give nok, giver man hellere for meget.“

Bestandig havde han lange Diskussioner med Hotelværter og Opvartere, med Kudske og Falbydere af ligegyldigt hvad, og naar han, efter en Del Skænderi, havde opnaaet et Afslag i Prisen, sagde han til Jeanne, idet han gned sig i Hænderne: „Jeg holder ikke af at blive bestjaalet.“

Hun skælvede, naar hun saa Regningerne komme, hun var paa Forhaand vis paa, at han vilde gøre Indvendinger over hver eneste Post, hun følte sig ydmyget ved denne evindelige Tingen og rødmede helt op til Haarrødderne ved at se det foragtelige Glimt i det Blik, hvormed Tjenerne, med de utilstrækkelige Drikkepenge i Haanden, fulgte hendes Mand.

Han havde atter en Strid med Baadføreren, der satte dem i Land.

Det første Træ, hun saa, var en Palme.

De tog ind i et stort, tomt Hotel, der laa paa et Hjørne ud mod en vældig stor Plads, og forlangte straks Frokost.

Da de var færdige med Desserten og Jeanne havde

rejst sig for at komme ud og se paa Byen, tog Julien hende i sine Arme og hviskede hende ømt i Øret: „Skal vi ikke gaa lidt op og hvile os, lille Du?“

Hun stirrede overrasket paa ham: „Hvile os? Men jeg er jo slet ikke træt.“

Han trykkede hende ind til sig: „Kan Du da ikke forstaa, at jeg længes efter at være alene med Dig?“

Hun blev purpurrød og stammede skamfuldt: „Aah, nu? men hvad maa de tro? Hvad maa de tænke? Du turde da heller ikke forlange et Værelse nu midt om Dagen? aah nej, Julien, jeg beder Dig.“

Men han afbrød hende: „Jeg bryder mig Pokker om, hvad Folkene i et Hotel tænker og mener. Du skal se, hvor jeg tør.“

Og han ringede. Hun sagde ikke mere.

Da Opvarteren kom, bad Julien ham om at vise dem deres Værelse. Manden, en ægte Korsikaner, lodden lige til Øjnene, forstod ham ikke, han forsikrede, at Værelse nok skulde blive gjort i Stand til Natten.

Julien blev utaalmodig og forklarede: „Nej, lige straks. Vi er trætte efter Rejsen og trænger til at hvile os.“

Saa gled et Smil hen over Tjenerens Skæg, og Jeanne havde Lyst til at løbe sin Vej.

Da de en Timestid senere kom ned igen, turde

hun næsten ikke gaa forbi de Folk, de mødte, hun følte sig overbevist om, at de vilde give sig til at le og hviske bag hendes Ryg. I sit inderste var hun alvorlig vred paa Julien, fordi han ikke havde Blufærdighed og Finfølelse til instinktmæssig at forstaa hende; og hun følte mellem ham og sig ligesom et Slør, en Adskillelse; for første Gang mærkede hun, at to Mennesker aldrig formaar at trænge helt ned i hinandens Sjæle, at naa til Bunden af hinandens Tanker, at de kun vandrer Side om Side, nok sammenslyngede, men aldrig sammensmeltede, og at hvers moralske Jeg hele Livet igennem altid bliver ved at være alene.

Tre Dage blev de boende i den lille By, der gemmer sig dybt inde i den blaa Bugt og er varm som en Bagerovn bag ved det lune Bjærgforhæng, der aldrig tillader et Vindstød at naa ind til den.

Saa blev der lagt en Plan for deres Rejse ind i det indre af Øen, og for ikke at blive standset af Vejenes Vanskelighed, besluttede de at leje Heste. De fik altsaa fat paa to smaa korsikanske Hingste med iltre Øjne, magre og utrættelige, og en Morgen ved Daggry begav de sig paa Vej. En Fører, der red paa et Mulæsel, ledsagede dem og bar den fornødne Proviant, da Kroer er en ukendt Ting i dette ucivilisérede Land.

Vejen gik først langs med Bugten for derpaa at fortsættes ind i en ikke videre dyb Dal, der førte henimod den store Bjærgkæde. De red ofte over næsten udtørrede Bjærgbække; under Stenene skjulte sig endnu som et jaget Dyr en lille Rest af Strøm, der udsendte nogle svage, frygtsomme Kluk.

Det udyrkede Land syntes ganske nøgent. Højdernes Sider var bedækket af højt Græs, som paa denne brændende Aarstid stod ganske afsvedet. Undertiden mødte de en Bjærgboer enten til Fods eller paa en lille Hest eller siddende overskrævs paa et Æsel, der ikke var større end en Hund. Og alle havde de paa Ryggen et ladt Gevær, gamle rustne Vaaben, som i deres Haand blev frygtelige.

Den skarpe Duft fra de krydrede Planter, der dækker Øen, syntes at fortætte Luften; og Vejen hævede sig langsomt opad, snoede sig ud og ind mellem Bjærgkædens Bugtninger.

De rosenrøde eller graa Granittinder fik hele Øen til at ligne et mægtigt Fe-Landskab, paa de nederste Skraaninger voksede udstrakte Kastanieskove, som der oppe fra tog sig ud som grønt Smaakrat, saa kæmpemæssige hæver Jordbølgerne sig i dette Land.

Nu og da strakte Føreren Haanden ud mod de skraanende Højder og sagde et Navn. Jeanne, og

Julien anstrængte sig, men saa intet; først langt om længe opdagede de noget graat, der saa ud som en Dynge Sten, der var styrtet ned fra Tinderne.

Det var en lille Granitlandsby, der klamrede sig fast ligesom en Fuglerede, næsten usynlig paa det vældige Bjærg.

De havde redet hele den lange Tur i Skridt og Jeanne blev nervøs af det langsomme Ridt. „Lad os sætte lidt Fart paa," sagde hun og sporede sin Hest. Saa, da hun hørte sin Mand galoppere lige bag ved, vendte hun sig om og brød ud i Skoggerlatter ved at se ham med ligblegt Ansigt klynge sig fast til Manken paa Dyret, der gjorde de mærkeligste Krumspring. Selve hans smukke Ydre og hele kavalermæssige Tilsnit gjorde hans Ubehændighed og Angst endnu mere pudsig.

De lod Hestene slaa om i roligt Trav. Vejen gik nu igjennem et tæt Krat, der som en Kaabe dækkede hele Skrænten.

Det var den ægte korsikanske uigennemtrængelige Kratskov, dannet af grønne Ege, Enebærbuske, Jordbærtræer, Mastixtræer, Vrietorn, Lyng, Timian, Myrther og Buxbom, sammensnoet med Slyng-Klematis, kæmpemæssige Bregner, Kaprifolier, Galdeblærer, Lavendler og Tjørne til en tæt, uredt, indfiltret Haarfylde, der falder ned over Bjærgenes Rygge.

De var sultne, Føreren indhentede dem og førte dem hen til en af de smaa daarende Kilder, der er saa hyppige i alle Bjærglande, en spinkel, rund Straale af iskoldt Vand, som kommer fra et lille Hul i Klippen og rinder ud gennem en Rende, der er formet af et Kastanieblad, som en forbigaaende har anbragt der for at lede den tynde Strøm hen til Munden.

Jeanne følte sig saa lykkelig, at hun havde det største Besvær med at afholde sig fra at udstøde Fryderaab.

De red videre, Vejen begyndte at gaa ned ad og førte rundt om Lagonebugten.

Henimod Aften kom de igennem Carghèse, en græsk Landsby, der i fordums Tider blev grundlagt af en Koloni af Flygtninge, som var blevne jagede ud af deres Fædreland. Nogle høje og smukke, ejendommeligt yndefulde Kvinder med smidige Lænder, lange Hænder og slanke Midjer dannede en Gruppe omkring en Brønd. Julien raabte: „Godaften!“ til dem og de svarede ham med syngende Stemmer paa deres fjærne Hjemlands harmoniske Sprog.

Da de kom til Piana, maatte de bede om Gæstfrihed, ligesom de rejsende maatte gøre i længst forsvundne Tider og som de nu kun er henvist til i de allermest afsides Egne. Jeanne dirrede af Glæde, me-

dens hun ventede paa, at den Dør, Julien havde banket paa, skulde aabnes. Aah, det var da virkelig en rigtig Rejse! aldeles som om de var paa Opdagelsesexpedition i et ukendt Land.

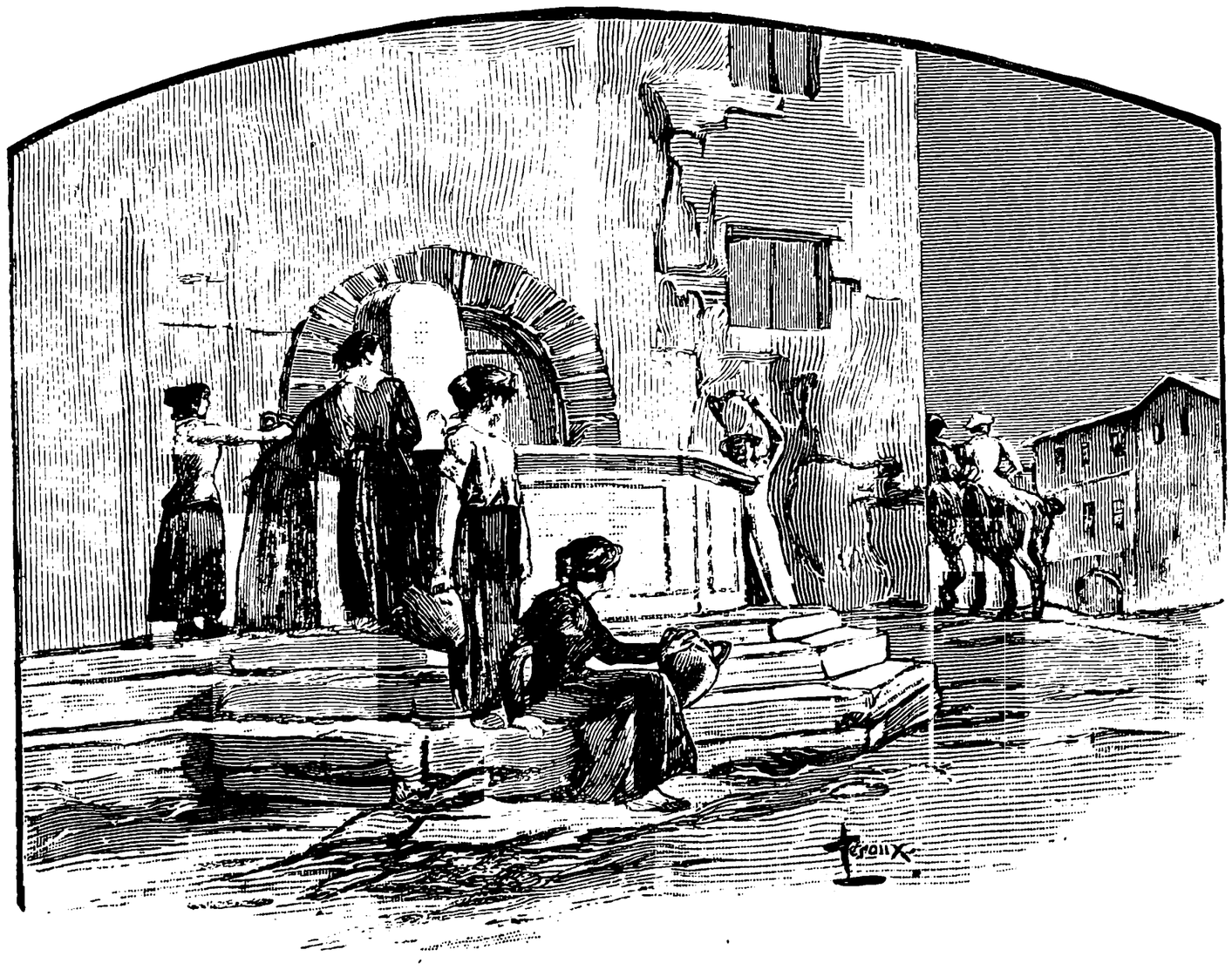

De havde tilfældigvis henvendt sig til et ungt Ægtepar, der modtog dem, saaledes som Patriarkerne maa have modtaget Herrens Sendebud. De sov paa en Madrats af Majsstraa i et gammelt, forfaldent Hus, hvis medtagne Planker, hvori de lange, bjælkeædende Træorme havde deres Gange, stønnede og klagede og syntes at være levende.

De stod op med Solen og fortsatte Rejsen. Snart standsede de ligeoverfor en Skov, en sand, purpurglødende Granitskov. Der var Kegler, Søjler, Taarne af de mest overraskende Former, som Tiden, den graadige Blæst og Havtaagen havde modelleret.

Disse forunderlige Klipper, der var indtil tre hundrede Meter høje og slanke, runde, forvredne, krogede, uformelige, forbløffende, fantastiske, lignede Træer, Planter, Dyr, Mindesmærker, Mennesker, kuttekklædte Munke, behornede Djævle, kæmpemæssige Fugle, et helt Folk af Uhyrer, et Mareridts Menageri, som en eller anden overspændt Gud ved sin Vilje havde forvandlet til Sten.

Jeanne talte ikke mere, hendes Hjerte snørede sig sammen, hun tog Juliens Haand og trykkede den, gennemstrømmet af en Trang til at elske her foran Naturens Skønhed.

Og pludselig, da de kom ud af den mægtige Sten-Vrimmel, laa Bugten der igen, helt omgivet af en Blodmur af rødt Granit. Og Klippernes Skarlagen spejlede sig i det blaa Hav.

Jeanne stammede: „Aah, Julien!“ uden at kunne finde andre Ord, overvældet af Beundring; hendes Strube snørede sig sammen og to Taarer randt ned ad

hendes Kinder. Han saa forbauset paa hende og spurgte: „Hvad er der i Vejen med Dig, dit lille Fæ?“

Hun tørrede sine Øjne, smilte og svarede med en lidt rystende Stemme: „Det betyder ingenting . . . det er nervøst . . . jeg ved ikke, hvorledes . . . jeg blev betaget. Jeg er saa lykkelig, at den mindste Ting gaar mig lige til Hjertet.“

Han forstod ikke denne Nervøsitet, der kun findes hos Kvinderne, som i deres Væsen ejer dirrende Strænge, som et Intet faar til at klinge, som en Begejstring angriber ligesaa meget som en Ulykke, og som den mest haarfine Stemning bringer ud af dem selv og faar til at juble eller fortvivle.

Hendes Taarer forekom ham blot latterlige og helt og holden optaget af Vejens Daarlighed svarede han: „Du gjorde bedre i at passe godt paa din Hest her.“

Ad en næsten ufarbar Vej naaede de ned til Bugten, saa drejede de til højre for at komme ind i Ota-Dalen.

Men Stien saa ud til at være skrækkelig. Julien foreslog: „Skal vi ikke hellere staa af og gaa?“ Hun var straks rede, henrykt over at blive alene med ham efter den Sindsbevægelse, hun havde haft for lidt siden.

Føreren red i Forvejen med Mulæslet og Hestene, og de fulgte langsomt efter.

Bjærget, der var kløvet fra øverst til nederst, aabnede sig paa Klem. Stien borer sig ind i Revnen, helt ned paa Bunden mellem de to trolddomsagtige Mure; ved Siden af den løber en svulmende Bjærgstrøm. Luften er iskold, Graniten synes sort og helt højt oppe skimter man den blaa Himmel, der forundrer og forvirrer.

En pludselig Støj fik Jeanne til at skælve. Hun saa i Vejret; en uhyre Fugl dukkede frem af et Hul og fløj opad, det var en Ørn. Dens aabne Vinger syntes at røre ved Kløftens to Vægge, idet den steg højere og højere op mod det blaa, hvor den forsvandt.

Længere henne bliver Bjærgrevnen dobbelt; i bratte Bugter snor Stien sig opad mellem de to Dybder. Let og kaad løb Jeanne i Forvejen, fik Stenene til at rulle ned under sine Fødder og bøjede sig frygtløst ud over Afgrundene. Han fulgte efter hende, lidt forpustet, med Øjnene sænket mod Jorden af Angst for at blive svimmel.

Paa én Gang strømmede Solskinnet ud over dem, og de havde en Følelse, som om de kom ud fra Helvede. De var tørstige, et fugtigt Spor ledte dem gennem et Virvar af Sten hen til en ganske lille Kilde,

som Gedehyrderne havde givet Afløb gennem en hul Kæp. Et Mostæppe dækkede Jorden omkring den. Hun lagde sig paa Knæ for at komme til at drikke; Julien gjorde det samme.

Men da hun satte Munden til det friske, kølige Vand, tog han hende om Livet og forsøgte at tilrane sig hendes Plads ved Enden af Trærenden. Hun gjorde Modstand; deres Læber kæmpede, mødtes under Vandet og stødte hinanden bort. Under Kampens Gang fik de Tur efter Tur Munden sat til Rørets tynde Yderende og bed fast om det for ikke at blive tvungen til at slippe. Og den kolde Vandstraale, der uden Ophør toges til Fange og frigjordes, brødes og atter randt sammen, overstænkede deres Ansigter, Hals, Klæder og Hænder. I deres Haar hang smaa Vanddraaber som lysende Perler. Og deres Kys flød sammen med Strømmen.

Pludselig fik Jeanne en Elskovs-Indskydelse. Hun fyldte sin Mund med det klare Vand og med Kinderne bugnende som en Læderflaske, lod hun Julien forstaa, at hun vilde læske ham Mund mod Mund.

Han bøjede Hovedet tilbage og smilede, med strakt Hals og aabne Arme; og i et Drag drak han af den levende Kilde, der gød et flammende Begær ned i hans Indre.

Jeanne lænede sig mod ham med en ukendt Ømhedsfølelse; hendes Hjærte bankede, hendes Bryst hævede sig og hendes Øjne blev bløde og vandblege. Ganske sagte mumlede hun:

„Julien, . . . jeg elsker Dig!“ og idet hun kastede sig tilbage, trak hun ham ind til sig og skjulte sit Ansigt, der glødede af Undseelse, i sine Hænder . . .

De var længe om at naa op til Toppen af Bakken, Jeanne rystede af Træthed; det var bleven Aften, inden de naaede Evisa, hvor de skulde tage ind hos Paoli Palabretti, en Slægtning af deres Fører.

Det var en høj Mand, men hans Skikkelse var en Smule bøjet og han havde en Brystsygs tungsindige Udseende. Han førte dem ind i deres Værelse, et trist Rum mellem nøgne Stene, men i Forhold til, at det var i et Land, hvor al Elegance er ukendt, maatte det ligefrem kaldes smukt. I sin korsikanske Bondedialekt, der nærmest er en sammenkogt Suppe af fransk og italiensk, begyndte han at udtrykke sin Glæde ved at se dem, da han blev afbrudt af en klartklingende Stemme og en lille Kvinde med store sorte Øjne, en varm, sollys Hud, smækker Midje og skinnende hvide Tænder, der bestandigt var blottede i et Smil, styrtede til, omfavnede Jeanne, rystede

Juliens Haand: „Goddag, Frue, goddag, Herre, hvorledes gaar det?“

Hun skilte dem af med deres Hatte og Shawler og lagde dem tilside, altsammen med den ene Haand, thi hun bar den anden i Bind. Saa lod hun dem allesammen gaa ud, idet hun sagde til sin Mand: „Spadser lidt med dem, til vi skal spise til Middag.“

Hr. Palabretti adlød øjeblikkelig, gik ind mellem de to unge Folk og viste dem om i Landsbyen. Hans Stemme og hans Skridt var lige slæbende, han hostede ofte og efter hvert Anfald gentog han: „Det er den kolde Luft nede fra Dalen, den slaar sig paa Brystet.“

Ad en afsides Sti førte han dem hen under nogle kæmpestore Kastanietræer. Pludselig standsede han og fortalte med sit ensformige Tonefald: „Her var det, at min Fætter Jean Rinaldi blev dræbt af Mathieu Lori. Se, dér stod jeg lige ved Siden af Jean, da Mathieu kom hen imod os, i ti Skridts Afstand raabte han: „Jean, gaa ikke til Albertacce; gaa ikke derhen, Jean, eller jeg dræber Dig, siger jeg Dig.“

„Jeg tog Jeans Arm: „Gaa ikke derhen Jean, eller han gør det.“

„Det var angaaende et Pigebarn, Paulina Sinacapi, som de begge to rendte efter.

„Men Jean gav sig til at skrige: „Jeg vil derhen,

Mathieu; og det er ikke Dig, som skal faa mig fra det.“

„Saa smed Mathieu sit Gevær til Kinden, og før jeg kunde komme afsted med mit, havde han skudt.

„Jean gjorde et højt Hop med samlede Ben, ligesom et Barn, der springer over et Sjippetov, aldeles ligesaadan, Herre, og saa faldt han over paa mig med hele sin Vægt og med en saadan Kraft, at mit Gevær slap fra mig og rullede lige hen til det tykke Kastanietræ dernede.

„Jeans Mund stod vidt aaben, men han sagde ikke et Ord mere, han var død.“

De unge Folk stirrede maalløse paa det rolige Vidne til den uhyggelige Forbrydelse. „Og Morderen?“ spurgte Jeanne.

Paoli Palabretti hostede længe, saa svarede han: „Han gik op i Bjærgene. Min Broder dræbte ham Aaret efter. Min Broder, det var Philippi Palabretti, Banditten, De ved.“

Jeanne skælvede: „Var Deres Broder —? En Bandit?“

Et Glimt af Stolthed flammede op i den rolige Korsikaners Øje: „Ja, Frue, og tilmed en af de berømteste. Han har gjort det af med seks Gendarmer. Han døde sammen med Nicolas Morali, da de blev

omringede i Niolo, men det var først efter seks Dages Kamp, og da de var lige ved at omkomme af Sult.“

Saa tilføjede han med en resigneret Mine: „Saadan er det her i Landet,“ i samme Tone, hvori han kunde have sagt: „Saadan er Luften her i Dalen.“

De gik tilbage for at spise til Middag og den lille Korsikanerinde behandlede dem, som om hun havde kendt dem i tyve Aar.

Men Jeanne plagedes af Uro. Vilde hun atter i Juliens Arme genfinde den besynderlige og voldsomme Sanserus, der havde daaret hende paa Mosset ved Kilden?

Da de var blevne alene i deres Værelse, skælvede hun af Angst for igen at være ufølsom under hans Kys, men hun blev hurtig beroliget; og det blev hendes første Elskovsnat.

Da de næste Dag skulde videre, havde hun ondt ved at bestemme sig til at forlade den beskedne Hytte, hvor hun syntes, at en ny Lykke var oprunden for hende.

Hun trak Værtens lille Kone ind i sit Værelse, og idet hun udtrykkelig lod hende forstaa, at hun aldeles ikke havde til Hensigt at give hende en Gave, trængte hun ind paa hende for at faa Lov til at sende hende en eller anden Erindring fra Paris, en Erindring, hvortil hun selv knyttede en næsten overtroisk Tanke.

Den unge Korsikanerinde stred længe imod og vilde ikke modtage nogetsomhelst. Endelig samtykkede hun: „Naa ja," sagde hun, „saa send mig en lille Pistol, en ganske lille."

Jeanne spærrede Øjnene op. Den anden tilføjede ganske sagte, tæt ved hendes Øre, som man betror en kær og dyb Hemmelighed: „Det er til at dræbe min Svoger." Og smilende rullede hun Bindet op, der var lagt om den Arm, hun ikke brugte, og fremviste dens runde, hvide Kød, der var gennemboret af et Dolkestik, som dog næsten var lægt: „Hvis jeg ikke havde været ligesaa stærk som han, saa havde han dræbt mig. Min Mand er ikke skinsyg, for han kender mig; og desuden er han syg, ved De, det beroliger Blodet. Jeg er forøvrigt selv en hæderlig Kvinde, Frue, men min Svoger tror alt, hvad der bliver fortalt ham. Han er skinsyg paa min Mands Vegne;

og han begynder saamænd nok igen. Derfor, hvis jeg faar en lille Pistol, saa kan jeg være roligere, og ialtfald er jeg sikker paa at kunne hævne mig.“

Jeanne lovede at sende Vaabenet, kyssede ømt sin nye Veninde og de fortsatte Vejen.

Resten af Rejsen var kun en eneste lang Drøm, et Favntag uden Ende, en Rus af Kærtegn. Hun saa intet, hverken Landskaber eller Mennesker eller de Steder, hvor de standsede. Hun aandede og levede kun for Julien.

Da de kom til Bastia, skulde Føreren betales. Julien rodede i sine Lommer. Da han ikke kunde finde, hvad han behøvede, sagde han til Jeanne: „Siden Du ikke bruger af de to tusind Francs, Du fik af din Moder, saa giv mig dem. De er langt sikrere i mit Bælte og saa slipper jeg for at bytte en Seddel.“

Hun rakte ham sin Pung.

De tog til Livorno, besøgte Florens, Genua og kørte langs den herlige Klippevej til Nizza . . .

Saa en Morgen i stærk Nordveststorm stod de atter i Marseille.

To Maaneder var forløbne siden deres Afrejse fra „Poplerne“. Det var nu den femtende Oktober.

Den kolde Blæst, der syntes at komme oppe fra det fjærne Normandi, gjorde Jeanne beklemt, hun følte

sig trist. I den sidste Tid syntes Julien forandret, træt og ligegyldig; og hun var bange uden at vide for hvad.

Hun forhalede deres Hjemrejse endnu fire Dage; det faldt dem vanskeligt at beslutte sig til at forlade de varme, solbeskinnede Egne. Det forekom hende, som om hendes Rejse omkring Lykken dermed vilde være tilende.

Omsider kom de afsted.

I Paris skulde de gøre de sidste Indkøb til deres Hjem paa „Poplerne“; og Jeanne glædede sig til, takket være lille Mo'rs Gave, at bringe et Væld af Herligheder med tilbage; men den første Ting, hun tænkte paa, var Pistolen, som hun havde lovet den unge Korsikanerinde i Evisa.

Dagen efter deres Ankomst sagde hun til Julien:

„Vil Du give mig Mo'rs Penge, min Elskede, at jeg kan gøre mine Indkøb?“

Han vendte sig mod hende med et utilfreds Ansigt:

„Hvor meget behøver Du?“

„Men . . . saa mange Du vil.“

Han svarede: „Jeg giver Dig hundrede Francs; men pas paa, at Du ikke ødsler med dem.“

Hun vidste ikke, hvad hun skulde sige og blev staaende maalløs og forvirret.

Endelig fik hun tøvende frem: „Ja, men . . . jeg . . . jeg gav Dig jo Pengene for at . . .“

Han lod hende ikke tale ud.

„Ja, det er meget rigtigt. Men enten de er i din Lomme eller i min, det kommer da ud paa ét, da vi har samme Pung. Jeg nægter Dig jo ikke noget, vel? eftersom jeg straks giver Dig hundrede Francs.“

Hun tog de fem Guldstykker uden at sige et Ord mere, men hun turde ikke bede om flere og købte ikke andet end Pistolen.

Otte Dage senere var de undervejs til „Poplerne“.

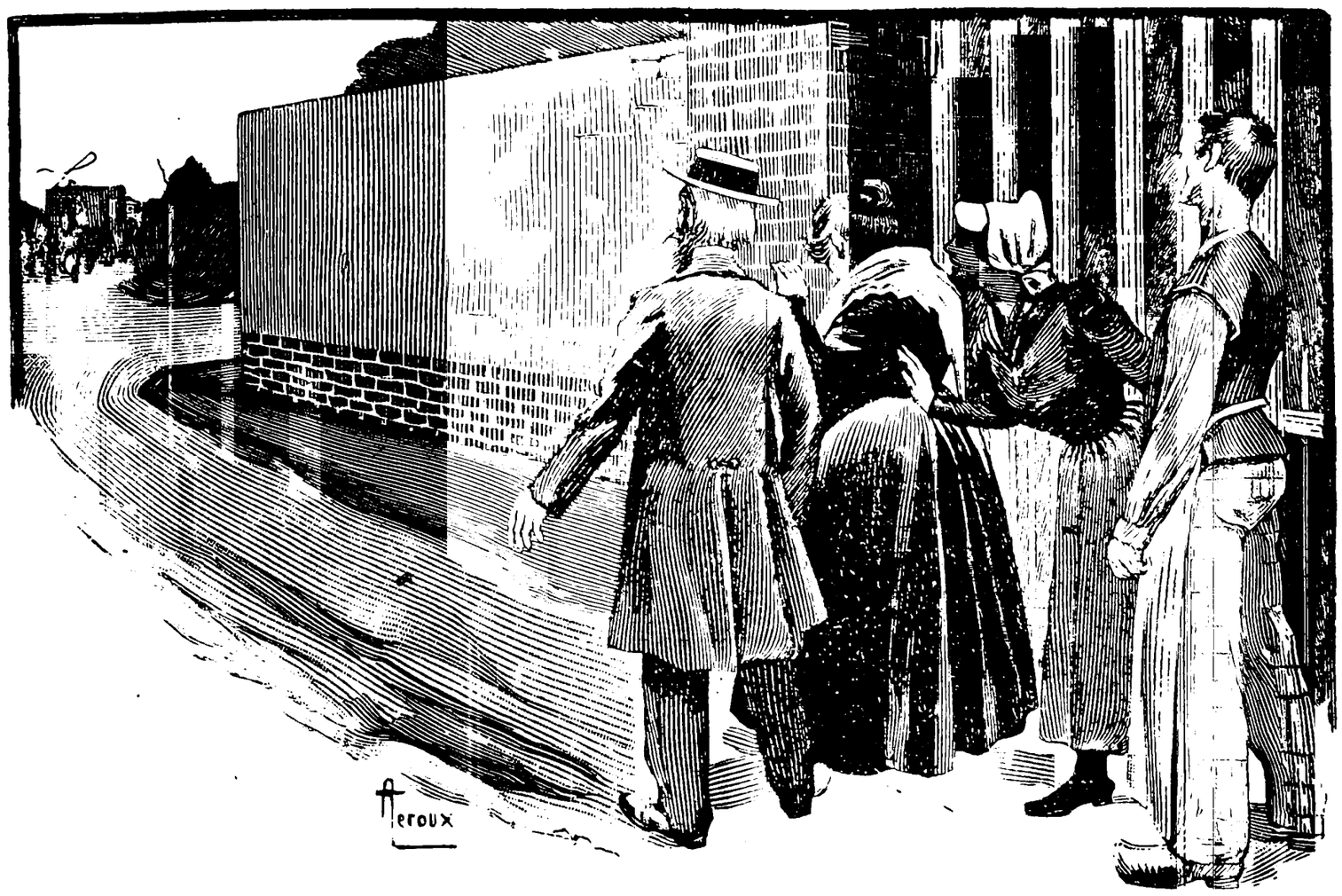

VI

Familien og Tjenestefolkene stod og ventede foran den hvidkalkede Havemur med det røde Murstensfundament. Diligencen standsede og der blev en Omfavnelse uden Ende. Lille Mo'r græd; Jeanne aftørrede rørt to Taarer; lille Fa'r trippede nervøst frem og tilbage.

Saa, medens Bagagen blev læsset af, blev der i Dagligstuen afgivet Beretning om Rejsen. Et Væld af Ord strømmede over Jeannes Læber; og efter en halv Times Forløb var alt fortalt, naar maaske lige undtages nogle smaa Enkeltheder, som blev glemt under den hurtige Fortællen.

Saa gik den unge Frue op for at pakke sine Kufferter ud. Rosalie, der ogsaa var helt bevæget, hjalp hende. Da de var færdige, da Linnedet, Kjolerne og alle Toiletgenstandene var blevne lagt paa Plads, lod den lille Stuepige sin Herskerinde være alene; og Jeanne, der følte sig en Smule træt, satte sig ned for at hvile.

Hun spurgte sig selv om, hvad hun nu skulde tage sig for, og søgte efter noget, hun kunde beskæftige sin Aand med, eller noget, hun kunde tage fat paa med sine Hænder. Hun havde ikke Lyst til igen at gaa ned i Dagligstuen hos Moderen, der maatte være i Færd med at tage sig en lille Lur. Hun tænkte paa at gaa en Tur; men Landskabet udenfor syntes hende saa trist, at hun blot ved at se ud af Vinduet, følte sit Hjerte tynges af Melankoli.

Da opdagede hun, at hun ikke mere havde noget at gøre, at hun aldrig mere fik noget at gøre. Hele hendes Ungdom i Klostret havde været helt optaget af Drømmene om Fremtiden. Hendes Forventningers stadige Uro havde under hele den Tid fyldt alle hendes Timer, saa at hun ikke mærkede dem gaa. Saa, ligesom hun var kommen vel udenfor de strænge Mure, der havde set hendes Illusioner folde sig ud, var den Mand, hun havde ventet, kommen og i Løbet af nogle

Uger havde hun elsket ham og giftet sig med ham i en pludselig, instinktmæssig Beslutning; og han havde baaret hende bort i sine Arme uden at give hende Tid til at tænke over noget som helst.

Men nu skulde de første Dages søde, berusende Virkelighed blive til den nøgterne, dagligdags Virkelighed, som lukker op for alle ubestemmelige Forhaabninger og for den lokkende urolige Længsel mod det ukendte. Ja, det var Slut med at vente.

Og saa var der intet mere at gøre, hverken i Dag eller i Morgen eller nogensinde mere. En vis Skuffelse dæmrede i hende, hun følte det, som om alle hendes Drømme var sunkne sammen.

Hun rejste sig og gik hen og støttede Panden mod de kolde Ruder. Saa, efter i nogen Tid at have stirret op paa Himlen, hvor mørke Skyer drev afsted, bestemte hun sig til at gaa ud.

Var det det samme Landskab, det samme Græs, de samme Træer, som hun havde set i Maj? Hvad var der bleven af Bladenes sollyse Munterhed og den daarende Poesi over Engene, hvor Mælkebøtterne havde flammet, Valmuerne blødt, Margueriterne straalet og fantastiske gule Sommerfugle flagret op og ned som ved Enden af usynlige Traade? Og den Beruselse, der havde ligget i Luften, som var fyldt med

Liv, krydrede Dufte og frugtbærende Smaapartikler, var ogsaa dunstet bort.

Alleerne, der var gennemskyllet af de stadige Efteraarsbyger, strakte sig, bedækket med et tæt Tæppe af visne Blade ind under de næsten nøgne Poplers frysende Magerhed. De spinkle Grene skælvede i Vinden og fik de faa Løvrester, der sad rede til at svæve ud i Rummet, til at bævre.

Og uden Standsning, hele Dagen igennem, løsnedes de sidste Blade, der nu var helt gule og lignede store Guldskillinger, hvirvlede rundt i Luften, dalede og faldt, som en uophørlig Regn, hvis graa Bedrøvelighed kan faa én til at græde.

Hun gik helt ned til det lille Krat. Der var sørgeligt, som i en Døendes Værelse. Den grønne, skillende Mur, der gjorde alle de nydelige, bugtende Smaastier ejendommeligt hemmelighedsfulde, var spredt for alle Vinde. Buskene, der ellers var sammenslyngede i fine Kniplinger, stødte nu ynkelig de magre Grene mod hinanden; og den raslende Mumlen af de tørre, faldne Blade, som Blæsten skræmmede op og jog afsted og hist og her fejede sammen i Bunker, lød som smertefulde Dødssuk.

Ganske smaa Fugle hoppede med smaa kuldskære Skrig fra Sted til Sted for at søge Ly.

Kun Platanen og Linden, som var beskyttede af det tætte Elmeforhæng, der som en Forpost var sat ud mod Vinden, stod endnu prydede med deres Løvsmykke, og saa ud som om de var iklædt, den ene en Klædning af rødt Fløjel, den anden en Dragt af orangefarvet Silke, alt efter den forskellige Virkning, som den første forvandlende Kulde havde haft paa den.

Jeanne gik med langsomme Skridt frem og tilbage i lille Mo'rs Allé langs med Couillards Gaard. Der var noget, der hvilede tungt over hende, ligesom en Forudanelse om de lange Bekymringer, som det ensformige Liv, der nu begyndte, vilde føre med sig.

Saa satte hun sig paa Skrænten, hvor Julien for

første Gang havde talt til hende om sin Kærlighed; og der blev hun siddende med tungt Hjerte næsten uden at tænke, hensunken i vage Drømmerier og med en uovervindelig Lyst til at lægge sig ned og sove ind for at slippe bort fra denne Dags haarde Vemod.

Pludselig fik hun Øje paa en Maage, der fløj hen over Himlen, ført med af et stærkt Vindstød; og hun kom til 'at mindes Ørnen, som hun havde set der ovre paa Korsika i den mørke Ota-Dal. Hun følte i Hjertet det hæftige Stik, som Mindet om en Lykke, der nu er forbi, fremkalder; og hun saa paa én Gang for sig den straalende Ø med dens vilde Duft, dens Sol, som modner Appelsiner og Citroner, dens Bjerge med de rosenrøde Tinder, dens azurblaa Bugter og dens Kløfter, hvor Bjergbækkene bruser.

Saa svøbte den uhjælpelige Trøstesløshed ved det fugtige og fjendtlige Landskab, med Bladenes dødssvangre Falden og de graa Skyer, piskede frem af Vinden, sig saa tæt om hende, at hun stod op og gik hjem for ikke at komme til at hulke.

Lille Mo'r havde sat sig lunt til Rette foran Kaminen og slumrede blidelig; hun var altfor vant til Dagenes Tungsindighed til længere at lægge Mærke til den. Lille Fa'r og Julien var gaaet ud sammen for at faa sig en Tur og tale om Forretninger. Og Mørket

faldt paa og saaede dybe Skygger ud i det vældige Rum, der kun oplystes af det flakkende Ildskær fra Kaminen.

Udenfor skimtedes endnu i det svindende Dagslys det tilsmudskede Efteraarslandskab og den graalige Himmel, der saa ud, som om ogsaa den var overtrukket med snavset Dynd.

Baronen kom tilbage fulgt af Julien; saasnart han kom ind i det skumle Værelse, ringede han og raabte: „Hurtig, hurtig, bring Lys! Her er altfor trist herinde.“

Og han satte sig foran Kaminen. Medens hans vaade Støvler dampede af tæt ved Ilden og Varmen tørrede Snavset, der løsnedes og faldt af i Skorper, gned han sig muntert i Hænderne. „Jeg tror, at vi faar Frost,“ sagde han, „det klarer op mod Nord og vi har Fuldmaane i Aften. Det bliver nok dygtig koldt i Nat.“

Saa vendte han sig om mod sin Datter: „Naa, Du Smaa, er Du glad ved at være kommen tilbage hos Dig selv, i dit eget Hjem, hos de to Gamle?“

Dette ligefremme Spørgsmaal bragte Jeanne ganske ud af sig selv. Med Øjnene fulde af Taarer kastede hun sig i sin Faders Arme og kyssede ham heftigt som for at bede ham om Tilgivelse; thi trods alle

hendes Hjertes Anstrængelser for at blive glad, følte hun sig alligevel bedrøvet til Døden. Hun tænkte paa, hvilken Glæde hun havde troet, det vilde blive for hende at se sine Forældre igen; og hun forundrede sig over den Kulde, som lammede hendes Ømhed, ligesom man, naar man i det fjerne har tænkt meget paa de Mennesker, man holder af, men som man har mistet Vanen til bestandig at have om sig, føler det, naar man atter samles med dem, som om der i ens Kærlighed var kommen en Standsning, der varer, indtil Samlivets Baand igen er blevne knyttede.

Middagen var lang; der blev ikke talt synderlig. Julien syntes at have glemt sin Hustru.

Inde i Dagligstuen efter Bordet lod hun sig falde hen i en Døs foran Ilden lige overfor lille Mo'r, der nu sov helt og holden; og da hun et Øjeblik blev vækket af de to Mænds Stemmer, som blev højrøstede, spurgte hun sig selv, idet hun forsøgte at ruske sin Aand vaagen, om hun ogsaa vilde blive indfanget af dette sløve Vaneliv, som intet kan bryde.

Kaminilden, der om Dagen laa rødlig og stille glødende, blev mere levende, klar og knitrende. Den kastede store, pludselige Glimt hen over Billederne paa Lænestolens vævede Betræk, Ræven og Storken, den bedrøvede Hejre, Myren og Græshoppen.

Baronen gik smilende tæt hen til Kaminen og strakte sine aabne Hænder hen over det flammende Brænde: „Ah, ah! det brænder godt i Aften. Det fryser, Børn, det fryser.“ Saa lagde han sin Haand paa Jeannes Skulder og viste hen mod Ilden: „Ser Du, min lille Pige, det der er det bedste i hele Verden: Arnen, Hjemmets Arne, og éns kære omkring den. Det er der intet, som kan opveje. Men hvad om vi gik til Ro? I maa jo være dødtrætte, Børn.“

Da hun kom op i sit Værelse, spurgte den unge Frue sig selv, hvorledes to Hjemkomster til de samme Steder, som hun dog troede at elske, kunde være saa forskellige. Hvorfor følte hun sig ligesom tilintetgjort; hvorfor forekom Hjemmet, den kære Egn, og alt det, der hidtil havde faaet hendes Hjerte til at skælve, hende i Dag saa hjerteskærende trist?

Men pludselig faldt hendes Blik paa Uhret. Den lille Bi gyngede stadig fra venstre til højre og fra højre til venstre, med den samme hastige og vedholdende Bevægelse henover de gyldne Blomster. Saa følte Jeanne paa en Gang en Strøm af Ømhed vælde frem i sig, og hun blev rørt til Taarer foran den lille Mekanisme, der sang Timerne ud og bevægede sig som et levende Menneskebryst.

Hun havde været langt fra at være saa rørt, da

hun omfavnede sin Fader og Moder. Men Hjertet har sine Hemmeligheder, som Forstanden ikke formaar at gennemtrænge.

For første Gang siden sit Giftermaal laa hun alene i sin Seng, Julien havde under Paaskud af Træthed lagt sig ind i et andet Værelse. Det var forøvrigt aftalt imellem dem, at hver skulde have sit.

Hun var længe om at falde i Søvn; hun var forundret over ikke længere at føle et Legeme mod sit, afvænt, som hun var, med at sove i Ensomhed, og hun blev forstyrret af den barske Nordenvind, der rasede mod Taget.

Om Morgenen blev hun vækket af et stærkt Lysskær, der farvede hendes Seng til Blod; og Ruderne, som var helt overdækkede med Rim, var røde, som om hele Horisonten stod i Flammer.

Hun slog en tyk Morgenkjole omkring sig, løb hen til Vinduet og aabnede det.

En isnende, sund og skarp Blæst vældede ind i Værelset og gennempiskede hendes Hud med en stikkende Kulde, der drev Vandet op i hendes Øjne. Midt paa den purpurrøde Himmel dukkede en stor Sol, rødblisset og oppustet som en Drukkenboldts Ansigt, frem over Træerne. Jordbunden, der var dækket af hvid Frost, var nu bleven haard og tør og gav Genlyd under Avlskarlenes Fodslag. Paa den ene Nat var alle de Poppel-

grene, der endnu bar Blade, blevne fuldstændig afpillede; langt ude hinsides Sletten tegnede sig Bølgernes store, grønlige Linie, helt oversaaet med hvide Skumpletter.

Stormen klædte lynsnart Platanen og Linden af. Ved hvert af de isnende Vindstød spredtes Bladene, som Frosten havde løsnet, ud i Blæsten som en Flugt af Smaafugle. Jeanne klædte sig paa, gik ud, og for at faa Tiden til at gaa med noget aflagde hun Besøg hos Forpagterne.

Familien Martin løftede Armene mod Himlen, og Konen kyssede hende paa begge Kinder; saa blev hun tvungen til at drikke et lille Glas Ribsvin. Derfra gik hun ud til den anden Gaard. Familien Couillard løftede Armene mod Himlen, Konen kyssede hende paa begge Kinder og hun blev tvungen til at svælge et lille Glas Solbærrom.

Hvorefter hun vendte hjem til Frokost.

Og Dagen gik som den foregaaende, blot med den Undtagelse, at den var kold i Stedet for at være fugtig. Og de andre Dage i Ugen lignede disse to og alle Ugerne i Maanederne lignede den første.

Lidt efter lidt blev dog hendes Længsel efter de fjerne Egne svagere. Vanen aflejrede et Lag af Resignation over hendes Liv, ligesom visse Vande afsætter over Tingene en kalkholdig Hinde. Og Interessen for

det daglige Livs tusinde, ubetydelige Smaahændelser, Omsorgen for dets enkle, middelmaadige, regelmæssige Beskæftigelser fødtes igen i hendes Hjerte. Der udviklede sig hos hende et Slags tænksomt Tungsind, en ubestemt Skuffelse over Livet. Hvad trængte hun til? Hvad ønskede hun? Hun vidste det ikke selv. Hun følte ingen Lyst til at komme ud, ingen Tørst efter Fornøjelser, ingen Længsel mod mulige Glæder — hvilke forøvrigt? Ligesom Dagligstuens gamle Lænestole, Tiden havde falmet, saaledes mistede alt for hendes Øjne ganske stille sin Farve og slettedes ud i en udtryksløs, bleg Tone.

Hendes Forhold til Julien var fuldstændig forandret. Siden de var komne hjem fra deres Bryllupsrejse, syntes han at være bleven en hel anden, ligesom en Skuespiller, der har udspillet sin Rolle og antager sin naturlige Skikkelse. Det var næppe nok, at han beskæftigede sig med hende eller blot talte til hende; og det var sjældent, at han en Aften fulgte hende ind i hendes Værelse.

Han havde overtaget Ledelsen af Husets Midler, reviderede Forpagtningskontrakterne, udpinte Bønderne og formindskede Udgifterne. Han havde ogsaa faaet en adelig Jordbrugers Udseende; hele hans Elegance og Brudgomsfernis var forsvunden.

Han havde i sin Ungkarlegarderobe fundet en gammel Jagtfrakke med blanke Knapper, og skøndt den var oversaaet med Pletter, gik han bestandig med den; og med den Ligegyldighed, der er egen for Folk, som ikke længere lægger an paa at behage, havde han hørt op med at barbere sig, og det lange, slet klippede Skæg misklædte ham skrækkeligt. Hans Hænder var ikke længere velplejede, og efter hvert Maaltid drak han fire eller fem smaa Glas Cognac.

Jeanne havde forsøgt at gøre ham nogle venlige Bebrejdelser, men han havde svaret hende: „Du er nok saa god at lade mig være i Fred, ikke?“ med et saa barskt Tonefald, at hun ikke oftere turde prøve paa at give ham Raad.

Overfor hele denne Forandring havde hun taget sit Parti paa en Maade, der forbausede hende selv. Han var bleven en Fremmed, en Fremmed, hvis Sjæl og Hjerte var lukket for hende. Hun tænkte ofte paa, hvorledes det kunde gaa til, at de, efter at de saaledes var mødtes, havde elsket hinanden og giftet sig i et eneste langt Udbrud af Ømhed, nu kunde gaa om ligesaa ukendte for hinanden, som om de aldrig havde sovet Side om Side.

Og hvor kunde det være, at hun ikke led mere ved hans Frafald. Var Livet saaledes? Havde de taget

rent fejl? Havde Fremtiden virkelig intet mere at give hende?

Hvis Julien var bleven ved at være lige saa smuk, soigneret, elegant og forførende, havde hun maaske da lidt mere?

Det var bestemt, at efter Nytaar skulde de Nygifte blive alene; saa skulde lille Fa'r og lille Mo'r vende tilbage til deres Hus i Rouen og opholde sig der nogle Maaneder. De unge Folk skulde derimod blive paa „Poplerne“ hele Vinteren for at ordne deres Hjem færdigt, vænne sig til det og leve sig ind paa de Steder, hvor hele deres Liv skulde glide hen. Der var forøvrigt nogle Naboer, som Julien vilde forestille for sin Kone, Brisevilles, Couteliers og Tourvilles.

Men de Nygifte kunde endnu ikke begynde deres Visitter, fordi det indtil nu havde vist sig umuligt at faa Maleren, der skulde forandre Vaabenet paa Vogndøren, til at komme.

Baronen havde nemlig afstaaet den gamle Familievogn til sin Svigersøn, og Julien vilde ikke for alt i Verden have samtykket i at fremstille sig paa de omliggende Slotte, hvis ikke Familien Perthuis des Vauds Vaabenmærke var bleven ombyttet med de Lamares.

Men nu var der kun paa Egnen en eneste Mand, der havde gjort disse heraldiske Prydelser til sin Spe-

Aleroux

cialitet; det var en Maler, der hed Bolbec, men som blev kaldet Bataille, og som Tur efter Tur blev bestilt rundt til Normandiets Herresæder for at fremtrylle den ædle Pynt paa de forskellige Befordringsmidlers Døre.

Endelig en Morgen, da de næsten var færdige med Frokosten, saa de en Mand aabne Laagen og komme ned ad den lige Allé. Han bar en Kasse paa Ryggen. Det var Bataille.

Han blev vist ind i Spisestuen og der blev serveret for ham som for en Ligemand; thi hans Specialitet, hans stadige Omgang med Egnens Aristokrati og hans Kendskab til Heraldiken, dens tekniske Udtryk og Sindbilleder havde givet ham selv ligesom en Slags Vaaben-Ret og alle Normandiets Adelsmænd trykkede ham i Haanden.

Papir og Blyant blev straks skaffet til Veje, og medens Maleren spiste, skitserede Baronen og Julien deres firdelte Vaabenskjolde. Baronessen, der levede fuldstændig op, naar det drejede sig om den Slags Ting, kom med sin Mening; og selv Jeanne tog Del Diskussionen, som om en eller anden hemmelighedsfuld Interesse pludselig var vaagnet i hende.

Alt imedens han spiste, fremkom Bataille med sine Anskuelser, tog sommetider Blyanten og tegnede en Plan, nævnede Eksempler, beskrev alle de lensherrelige

Vogne i hele Egnen og syntes at bringe med sig i sin Tale, ja selv i sin Stemme, ligesom en Slags Atmosfære af Adelskab.

Det var en lille Mand med tætklippet, graat Haar, og Hænder, som var tilsølede af Farver og lugtede af Fernis. Der blev sagt, at han i tidligere Tider havde været indviklet i en Sædelighedsforbrydelse, men den Anseelse, han nød hos alle de betitlede Familier, havde for længe siden udslettet denne Plet.

Saasnart han havde drukket sin Kaffe, blev han ført ud i Vognskuret, og Voksduget, der var dækket over Vognen, blev taget af. Bataille undersøgte den nøje, saa holdt han et indgaaende Foredrag om de Dimensioner, som han mente, det vilde være nødvendigt at give Tegningen; og efter endnu en Meningsudveksling begyndte han paa Arbejdet.

Til Trods for Kulden lod Baronessen sig bringe en magelig Lænestol for at se ham male; saa forlangte hun et Varmebækken til sine Fødder, der blev helt gennemisnede. Hvorpaa hun rolig satte sig til at passiare med Maleren, udspurgte ham om de Slægtskabsforbindelser, hun ikke var rigtig paa det rene med, om de stedfundne Dødsfald og Fødsler og fuldstændiggjorde saaledes gennem hans Oplysninger de lange Stamtavler, hun gik rundt med i sin Hukommelse.

Julien var bleven hos sin Svigermoder. Han sad overskrævs paa en Stol, røg Pibe, spyttede paa Gulvet og hørte til, medens hans Blik ufravendt vaagede over Farvelægningen af hans Adelsskab.

Snart kom Fa'r Simon, der med sin Spade over Skulderen var paa Vej til Køkkenhaven, forbi og standsede for at betragte Arbejdet; og da Rygtet om Batailles Ankomst havde bredt sig til de to Forpagtergaarde, varede det ikke længe før de to Forpagterkoner fremstillede sig. De blev staaende ved Siden af Baronessen og faldt i Begejstring: „Der maa alligevel

svær Behændighed til for at lave saadan et Billede sammen."

Vaabenskjoldene paa de to Vogndøre naaede ikke at blive færdige før næste Dag ved Elleve-Tiden. Alle Slottets Beboere mødte frem, og Kalechevognen blev trukken udenfor, for at man bedre kunde dømme om Virkningen.

Det var yderst vellykket. Bataille blev overvældet med Komplimenter og drog afsted med sin Kasse gjort fast paa Ryggen. Og Baronen, hans Kone, Jeanne og Julien blev alle enige om den Ting, at Maleren var et Menneske med store Evner, som, hvis Forholdene havde tilladt det, uden Tvivl kunde være bleven en stor Kunstner.

Men med det Formaal at spare havde Julien indført en Række Reformer, der nødvendiggjorde nye Omforandringer.

Den gamle Kusk var bleven forsat til Gartnerembedet, da Vikomten for Fremtiden selv vilde køre, og Hestene var blevne solgte for at undgaa Udgifterne til deres Foder.

Saa, eftersom det var nødvendigt at have en til at holde Dyrene, naar Herskabet steg af Vognen, havde han udnævnt en lille Røgterdreng, der hed Marius, til Tjener.

Og endelig for at skaffe Heste havde han i Couillards og Martins Kontrakter faaet indført en særlig Bestemmelse, ifølge hvilken de to Forpagtere var pligtige til én Gang om Maaneden, paa den Dag, han fastsatte, at stille en Hest til hans Raadighed; til Gengæld blev de saa fritagne for at levere Fjerkræ til Slottet.

Couillard kom altsaa anstigende med en høj gul Rallike, og Martin mødte med en lille hvid, langhaaret Krikke. De to Dyr blev spændt for Side om Side, og Marius, der blev helt borte i Fa'r Simons gamle Liberi, kørte Ekvipagen frem foran Slotstrappen.

Julien var bleven renvasket og holdt sig rankere end sædvanlig, han havde genfunden lidt af sin fordums Elegance, men det lange Skæg gav ham alligevel et simpelt Udseende.

Han kastede et kritisk Blik paa Forspandet, Vognen og den lille Tjener og fandt Helhedsvirkningen tilfredsstillende, da det kun var de nymalede Vaaben, der havde Betydning for ham.

Baronessen, som ved sin Mands Arm var kommen ned fra sit Værelse, steg med Besvær op i Vognen og satte sig med Ryggen støttet af Puder. Saa viste Jeanne sig. Hun lo først ved Hestenes Sammenstilling og paastod, at den hvide maatte være et Barne-

barn af den gule; men da hun fik Øje paa Marius — hvis Ansigt var skjult under den høje Kokarde-Hat, der kun af Næsen hindredes i at lægge sig helt ned til Skuldrene, hvis Hænder forsvandt aldeles i Ærmernes Indre, hvis Ben blev ganske borte i Frakkens Skøder, der omgav dem som et Skørt, og hvis Fødder, som var forsynet med et Par uhyre Sko, stak saa løjerligt frem forneden — da hun saa ham bøje Hovedet langt tilbage for at komme til at se, for hvert Skridt løfte Benet saa højt i Vejret, som om han skulde skræve over en Flod, og fare rundt, forvildet som en Blind for at adlyde de Ordrer, der blev givet ham, ganske fortabt og druknet i sine Klæders uforholdsmæssige Vidde — fik hun et Anfald af en saa uimodstaaelig Latter, at det ikke var hende muligt igen at holde op med at le.

Baronen vendte sig, stirrede paa den fortumlede Dreng, blev øjeblikkelig smittet og brast ligeledes i Latter; han kaldte paa sin Kone, det var ham næsten ikke muligt at faa Ordene frem: „Se, se paa Ma-Ma-Marius! Næ, hvor er han komisk! Gud, hvor er han gri-grinagtig.“

Baronessen lænede sig ud af Døren og blev ved Synet af Drengen gennemrystet af en saadan Lystighedskrampe, at Vognen dansede paa sine Fjedre, som om der blev skumplet af Sted over store Sten.

Men Julien var bleven ganske bleg: „Hvad er der i Vejen med jer allesammen?“ spurgte han, „hvad er det, der er saa uhyre grinagtigt? I maa jo være skrupgale.“

Jeanne, som var helt syg af Latter og ude af Stand til at berolige sig, maatte sætte sig paa et af Trappetrinene, Baronen gjorde det samme, og inde fra Kaleschen lød en vedholdende Klukken og en krampagtig Hikken, der fortalte, at Baronessen var lige ved at blive kvalt. Og pludselig begyndte Marius' Liberi at bævre. Grunden til Latteren var aabenbart gaaet op for ham, og han lo selv med af alle Kræfter inde fra sin Kavajs Dyb.

Ude af sig selv styrtede Julien hen imod ham. Med en knaldende Lussing befriede han Drengens Hoved fra den kæmpemæssige Hat, der rullede hen over Grønsværet. Saa vendte han sig om mod sin Svigerfader, og med en Stemme, der skælvede af Vrede, fremstammede han: „Jeg synes ikke, at det tilkommer Dem at le. Vi vilde aldrig være kommen saa vidt, hvis De ikke havde øst Deres Formue ud for alle Vinde og spist hver eneste Skilling op. Hvem har Skylden, hvis De er ruineret?“

Al Munterheden var som blæst væk, stivnet i et Nu. Ingen sagde et Ord mere. Jeanne, der nu var

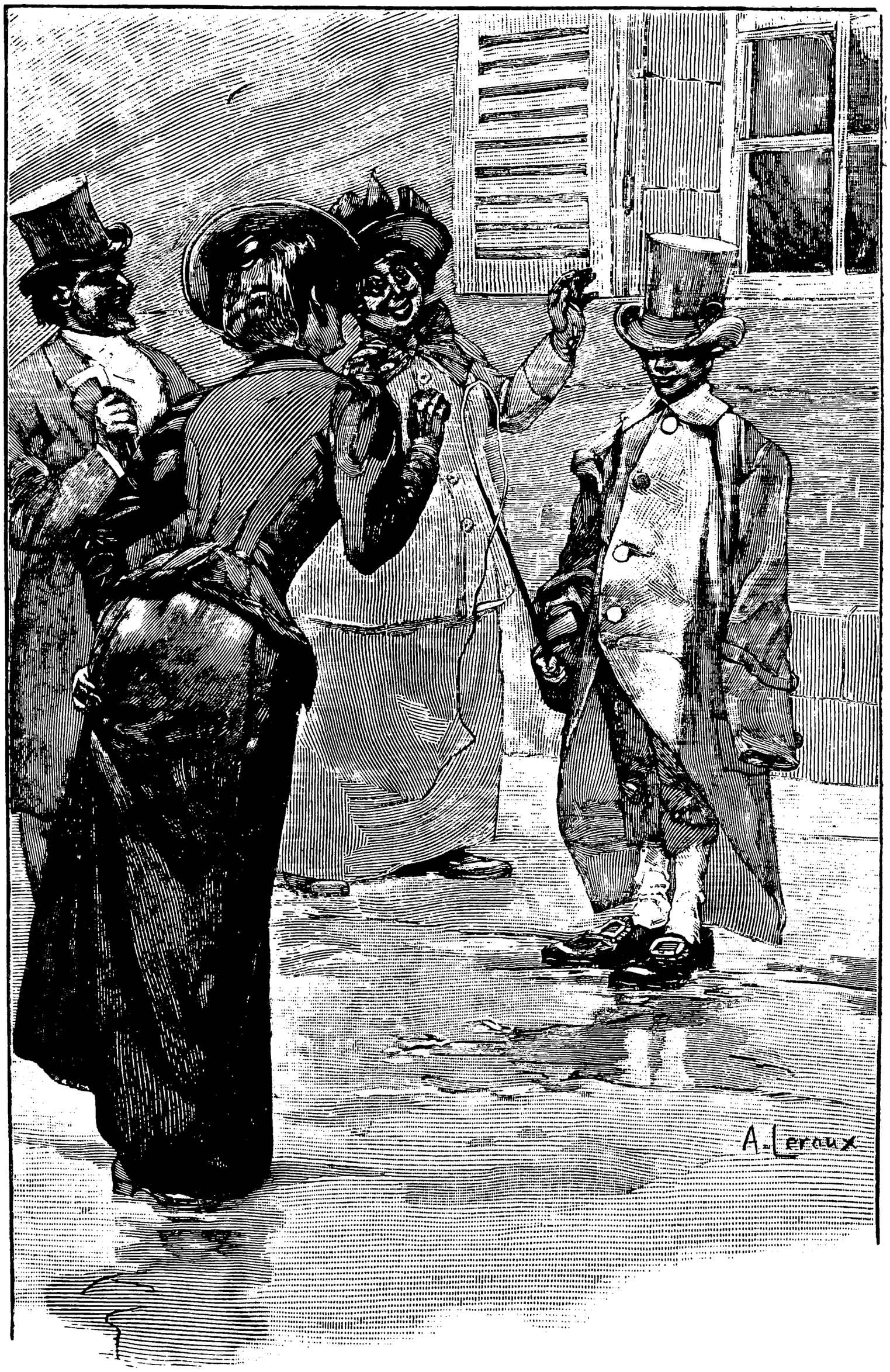
A. Leroux

lige ved at græde, steg stille op i Vognen ved Siden af sin Moder. Baronen, som var bleven stum af Overraskelse, tog Plads lige overfor de to Damer; og Julien satte sig til Rette paa Bukken efter først at have trukket den tudende Dreng, hvis Kind svulmede op, op ved Siden af sig.

Turen blev trist og forekom dem meget lang. I Vognen var der Taushed. De var alle tre nedtrykte og forlegne og vilde ikke tilstaa for hverandre de Bekymringer, der opfyldte deres Tanker. De følte godt, at de ikke vilde kunne tale om andre Ting, saa stærkt beskæftigede det forefaldne dem, og de foretrak at tie bedrøvet fremfor at berøre det pinlige Optrin.

De to Dyrs ulige Trav førte Kaleschevognen langs med Forpagtergaardene og skræmmede Hønsene, der spankede om ude paa Vejen; med baskende Vinger flagrede de forfjamskede frem og tilbage og gemte sig bort i Hækkene. Af og til blev de et lille Stykke forfulgt af en gøende Hund, som derpaa med stive Børster vandrede tilbage til Gaardens Indkørsel, hvor den endnu en Gang vendte sig for at sende en sidste Afskedsgøen efter Vognen. En Knøs med snavsede Træsko og lange lade Ben drev af Sted med Hænderne i Lommerne; i Ryggen fik Blæsten hans Bluse til at pose ud. Han stillede sig ind til Siden for at lade

Vognen køre forbi, og rev kejtet Kasketten af det vandklistrede Haar.

Efter hver Gaard laa Sletten igen aaben, saa kom atter en Gaard og saaledes blev Gaardene og de aabne Sletter ved at veksle.

Endelig drejede Vognen ind i en stor Granallé, der mundede ud paa Hovedlandevejen. De dybe og dyndede Hjulspor fik Køretøjet til at hælde og lille Mo'r til at udstøde ængstelige Smaaskrig. Ved Enden af Alleen var et hvidt Led, der var lukket; Marius sprang af og løb hen og lukkede det op, saa rundede Vejen uden om en mægtig Græsplæne, og de kørte op foran en høj, stor og kedelig Bygning med lukkede Skodder.

Pludselig aabnedes Midterdøren, og en gammel, halvlam Tjener i en sort- og rødstribet Vest, der til Dels var skjult af et stort Husholdningsforklæde, steg langsomt med forsigtige, skraa Skridt ned ad Stentrappen. Han spurgte om de Besøgendes Navn og førte dem ind i et rummeligt Modtagelsesværelse, hvis tillukkede Persienner han møjsommelig fik trukket op. Møblerne var dækkede med et Overtræk, Taffeluhret og Kandelabrene indhyllet i hvidt Linned; en muggen Luft, hengemt, isnende og fugtig, lagde Tungsind over Lunger, Hjærte og Hud.

De satte sig og ventede. Nogle Skridt, der lød

ned fra Korridoren ovenover, røbede en uvant Travlhed. Slottets Herskab, der var blevet overrasket af det uventede Besøg, var aabenbart i Færd med en skyndsom Omklædning. Det varede længe. Flere Gange blev der ringet paa en Klokke. Skridt ilede ned ad Trappen og lidt efter op igen.

Baronessen, der sad og blev gennemkold, nyste Gang paa Gang. Julien gik op og ned ad Gulvet. Jeanne sad ganske stille og nedslaaet ved Siden af sin Moder. Og Baronen, som lænede sig med Ryggen mod Kaminens Marmor, stod med bøjet Hoved.

Endelig blev en af de høje Døre smækket op for Vikomte og Vikomtesse de Briseville. De var begge to smaa og noget magre, med hoppende Gang og af ubestemmelig Alder, yderst ceremonielle og forlegne. Vikomtessen var i blomstret Silkekjole, paa Hovedet havde hun en lille pyntelig Kappe med Baand; hun talte hurtigt med sin syrlige Stemme.

Hendes Gemal, der var indsnøret i højtidelig langskødet Frakke, hilste med en Bøjning i Knæene. Hans Næse, hans Øjne, hans Tænder, hans Haar, der saa ud som om det var indsmurt med Voks, og hans smukke Galaklædning, alt lyste og skinnede, saaledes som kun de Ting lyser og skinner, der bliver behandlede med den største Omhu og Varsomhed.

Efter de første Velkomsthilsener og venskabelige Høflighedsudvekslinger var der ingen af dem, der kunde finde noget mere at sige. Saa gav de sig gensidig til at komplimentere hinanden uden Grund. De haabede,

at det behagelige Forhold imellem dem vilde blive fortsat fra begge Sider. Det var en stor Tilflugt at kunne besøge hinanden, naar man boede paa Landet hele Aaret rundt.

Stuens isnende Atmosfære trængte igennem til Marv

og Ben og forkølede Struberne. Baronessen havde ikke hørt op med at nyse, nu begyndte hun ogsaa at hoste. Saa gav Baronen Tegn til Opbrud. Brisevilles trængte ind paa dem: „Hvad for noget? saa hurtigt? Bliv dog endelig lidt endnu.“ Men Jeanne rejste sig, til Trods for at Julien, der fandt Besøget altfor kort, ved at glippe med Øjnene betydede hende, at han syntes, de skulde blive lidt længere.

Der skulde ringes paa Tjeneren for at give ham Besked om at lade Vognen køre frem. Klokken var i Stykker. Husets Herre ilede ud, saa kom han tilbage og meddelte, at Hestene var blevne sat i Stald.

De maatte vente. Hver af dem søgte fortvivlet efter noget at sige. Der blev talt om den regnfulde Vinter. Med en uvilkaarlig, beklemt Skælven spurgte Jeanne sine Værter, hvad de i deres Ensomhed kunde faa Aaret til at gaa med. Men Brisevilles blev i høj Grad forundrede over dette Spørgsmaal, thi de var altid fuldt optagne, de skrev meget rundt til deres adelige Slægtninge, der var saaet hele Frankrig over, og deres Dage var fyldte med lutter mikroskopiske Smaabeskæftigelser; til daglig Brug var de ligesaa ceremonielle ligeoverfor hinanden som overfor Fremmede og afhandlede majestætisk de mest ubetydelige Bagateller.

Og under det snavsede Loft i det uhyre, ubeboede

Værelse, der helt og holdent var pakket ind i Linned, forekom disse to saa smaa, saa propre og saa korrekte Mennesker Jeanne som to Daaser henkogt Adel.

Endelig gled Vognen med det ulige Forspand forbi Vinduerne. Men Marius var forsvunden. Han havde aabenbart ment, at han havde sin Frihed lige til Aften og benyttet Lejligheden til en Afstikker ud i Egnen.

Julien blev rasende og bad om han maatte blive sendt bagefter til Fods; og efter mange Hilsener fra begge Sider, slog de ind paa Hjemvejen til „Poplerne“.

Saa snart de var kommen til Rette i Vognen, gav Jeanne og Baronen sig til at le, til Trods for at den tyngende Misstemning over Juliens Brutalitet endnu hvilede paa dem, og efterabede Vikomte og Vikomtesse de Brisevilles Bevægelser og Tonefald. Baronen gav Manden, medens Jeanne efterlignede Konen; men Baronessen, der følte sig lidt krænket i sin Adelsstolthed, sagde til dem: „I gør virkelig Uret i saaledes at gøre Nar, det er yderst velopdragne Mennesker, og de hører til en af vore bedste Familier. „De tav lidt stille for ikke at gøre lille Mo'r imod, men fra Tid til anden, naar Faderen og Jeanne kom til at se paa hinanden, kunde de ikke dy sig for at begynde igen. Han hilste med værdig Høflighed og spurgte i en højtidelig Tone: „Deres Slot „Poplerne“ maa være meget koldt paa

denne Aarstid, da Havvinden stadig blæser ind mod det?“ Hun satte en affektert Mine op og smidskede med en lille Vrikken med Hovedet, som en And, der bader sig: „Oh, min Herre, her har jeg rigelig nok at beskæftige mig med hele Aaret rundt. Vi har saa megen Familie at skrive til. Og Hr. de Briseville læsser alt over paa mig. Han er saa optaget med at anstille lærde Efterforskninger sammen med Abbed Pelle. De studerer Normandiets Religionshistorie.“

Baronessen kunde ikke lade være at trække paa Smilebaandet, men gentog alligevel irettesættende: „Det er ikke rigtigt saaledes at gøre Nar af Folk af vor Klasse.“

Men pludselig standsede Vognen, og Julien gav sig til at raabe og kalde paa nogen, der maatte være bagved. Jeanne og Baronen lænede sig ud af Vognens Vinduer og fik Øje paa et underligt Væsen, der syntes at komme trillende hen imod den. Med Benene indviklede i Livreets flagrende Skøder, blændet af Hatten, der vaklede fra den ene Side til den anden, viftende med Ærmerne som Møllevinger, plaskende i Vandpytterne, som han fór igennem uden at ændse, snublende mod alle Stenene paa Vejen, hoppende, springende, oversprøjtet med Dynd, kom Marius rendende efter Kalechen saa hurtig Benene kunde bære ham.

Saasnart han havde indhentet den, bøjede Julien sig ned, tog ham i Kraven, halede ham op ved Siden af sig, og gav sig, idet han slap Tømmerne, til med knyttede Næver at dunke løs paa Drengens Hat, der sank ned

over hans Hoved ned paa Skuldrene og gav Genlyd som en Tromme. Knøsen hylede inden i den, forsøgte at flygte, at springe ned fra Bukken, medens hans Herre, der holdt fast paa ham med den ene Haand, blev ved at slaa løs med den anden.

Ude af sig selv stammede Jeanne: „Fa'r — — aah, Fa'r!“ og Baronessen, der blev fuldstændig oprørt, greb fat i sin Mands Arm: „Men saa faa ham dog til at

holde op, Jacques.“ Baronen slog hæftig Ruden foran i Vognen ned, tog fat i sin Svigersøns Ærme og raabte til ham med rystende Stemme: „Har De snart faaet nok af at banke det stakkels Barn?“

Julien vendte sig forbløffet: „Men har De da ikke set, hvorledes han har sølet sit Livrée til?“

Men Baronen svarede med Hovedet stukket ind mellem sin Svigersøn og Drengen: „Det er ligemeget! Der er Grænser for, hvad man kan tillade sig af Brutalitet.“ Julien blev igen vred: „Vil De maaske behage at lade mig passe mig selv, det kommer ikke Dem ved!“ og han løftede atter Haanden; men hans Svigerfader greb den i samme Nu og bøjede den ned med en saadan Kraft, at den slog haardt mod Kudskesædet, og han skreg: „Hvis De ikke paa Øjeblikket holder op, stiger jeg af, og saa skal jeg vide at tvinge Dem til det!“ med en saadan Voldsomhed, at Vikomten med ét Slag blev rolig, og idet han trak paa Skuldrene uden at svare, piskede han løs paa Hestene, der satte afsted i skarpt Trav.

De to Kvinder, som var bleven ligblege, sad ganske ubevægelige, og man kunde tydeligt høre Baronessens Hjerte banke tungt og anstrengt.

Ved Middagsbordet var Julien langt behageligere, end han plejede at være, aldeles som om intet var

foregaaet. Jeanne, hendes Fader og Fru Adelaide, som med deres medfødte, ophøjede Velvilje glemte hurtigt, blev rørte over at se ham saa elskværdig og lod sig rive med af hans Munterhed med den Fornemmelse af Velvære, der er egen for Reconvalescenter; og da Jeanne igen gav sig til at tale om Brisevilles, gik selv hendes Mand ind paa Spøgen, idet han dog hastig tilføjede: „Det er lige meget, der er noget fornemt over dem.“

De gjorde ikke flere Visiter, da enhver af dem frygtede for at genopvække Spørgsmaalet Marius. Det blev bestemt, at man skulde nøjes med at sende Naboerne Nytaarskort, og saa vente til det kommende Foraars første milde Dage med at aflægge de øvrige Besøg.

Det blev Jul. De havde Præsten, Sogneraadsformanden og hans Kone til Middag. Nytaarsdag blev de samme atter indbudte. Det var de eneste Adspredelser, der brød Dagenes ensformige Kæde.

Fa'r og lille Mo'r skulde efter Bestemmelsen forlade „Poplerne“ den 9de Januar; Jeanne vilde gerne have beholdt dem lidt længere, men Julien trængte ikke videre ind paa dem, og som Følge af sin Svigersøns voksende Kulde bestilte Baronen en Vogn fra Rouen til at komme og hente dem.

Dagen før deres Afrejse var det klart Frostvejr. Da alt allerede var pakket ind, besluttede Jeanne og hendes Fader at gaa en Tur ned til Yport, hvor de ikke havde været, siden de Nygifte var kommen tilbage fra Korsika.

De gik igennem den samme Skov, som hun havde gennemstrejfet paa sin Bryllupsdag, helt tæt ind til ham, hun fra nu af skulde følge hele Livet igennem, den Skov, hvor hun havde modtaget sit første Kærtegn og den første Skælven havde gennemrystet hende, som en Forudanelse om den legemlige Kærlighed, hun dog først skulde lære at kende i den vilde Ota-Dal ved Kilden, hvor deres Kys havde blandet sig med Vandet.

Ingen Blade, intet slyngende Løv, intet uden Grenenes tørre Vinterknagen.

De kom ind i den lille Fiskerby. De øde, tavse Gader lugtede af Saltvand, Tang og Fisk. De store grove Næt var stadig slaaet op foran Dørene eller bredt ud paa Stenene for at tørres. Det kolde, graa Hav med dets evige, mumlende Skum begyndte at falde og i Retning mod Fécamp langsomt at blotte de grønlige Smaaklipper ved Klintens Fod. Og langs hen ad Strandbredden som uhyre, døde Fisk laa brede Fiskerbaade væltede om paa Siden. Aftenen faldt paa og Fiskerne kom i Smaagrupper luntende ned ad Sten-

skraaningen; de traadte tungt med deres store, tykke Vandstøvler, om Halsen havde de et uldent Tørklæde, i den ene Haand en Dunk Brændevin og i den anden Baadslygten. Længe syslede de omkring de skraatliggende Fartøjer; med ægte normannisk Langsomhed

stuvede de deres Næt, deres Flydetræ, et stort Grov-Brød, en Krukke med Smør, et Glas og Brændevinsdunken ned i Baaden. Saa løftede de Fartøjet paa ret Køl og skubbede det ned mod Vandet; med stærk Støj skurede det hen over Stenene, kløvede Skummet,

hævede sig i Bølgerne, vuggede nogle Øjeblikke, udfoldede sine brune Vinger og forsvandt i Natten med sin lille Flamme paa Mastetoppen.

Men de stærktbyggede Kvinder, hvis knoglede Benbygning stak frem under de tynde Klæder, blev staaende lige til den sidste Fisker var kommen afsted, saa først gik de tilbage, hjem til de stille, sorte Gader, hvis tunge Søvn skræmmedes op af deres skrigende Stemmer.

Baronen og Jeanne stod tause og saa Baadene fjerne sig i Mørket med de Mænd, som saaledes Nat efter Nat tog ud og fristede Døden for ikke at omkomme af Sult, og som alligevel var saa ludfattige, at de aldrig fik Kød at spise.

Baronen blev begejstret over Havet, han mumlede: „Hvor det er smukt og forfærdeligt. Hvor er dette Hav, hvor Mørket sænker sig og hvor saa mange Liv er i Fare, dog herligt og ærefrygtindgydende! Ikke sandt, Jeanne?“

Hun svarede med et køligt Smil: „Det kan dog ikke maale sig med Middelhavet.“ Men hendes Fader følte sig krænket: „Middelhavet! Olie og Sukkervand, blaat Sukkervand i en Vaskebalje. Men saa se dog paa dette Vand, hvor det er skrækindjagende med sine Skumtinder! Og tænk saa paa alle de Mænd, som

sejlede ud paa det, og som vi allerede helt har tabt af Syne.“

Jeanne samtykkede med et Suk: „Ja, som Du vil, Fader.“ Men dette Ord, der var kommen over hendes Læber, „Middelhavet“, havde igen givet hende et Stik i Hjertet og draget alle hendes Tanker hen mod de fjerne Egne, hvor hendes Drømme dvælede.

I Stedet for at vende tilbage gennem Skoven, foretrak Fader og Datter Hovedlandevejen og gik med langsomme Skridt op ad den lange Bakke. De talte ikke meget, de følte sig altfor bedrøvede over den forestaaende Adskillelse.

Af og til, medens de gik langs med Grøfterne ind mod Bondegaardene, slog den blandede Stank af frisk Æblemost og opgravede Kartofler, der paa den Aarstid svæver over hele Normandiet, dem i Møde, eller en fed, varm Staldlugt steg i Vejret fra Møddingerne. Helt inde i Baggrunden af Gaarden viste et lille oplyst Vindu, at dér laa Stuehuset.

Og det var Jeanne, som om hendes Sjæl udvidede sig og blev opladt for usynlige Ting; og de smaa spredte Lysskær ud over Markerne bibragte hende pludselig en skarp Forstaaelse af alle levende Væseners Ensomhed, af at alt splitter, alt skiller og alt drager Menneskene bort fra det, de elsker.

Saa sagde hun med resigneret Stemme: „Det er ikke altid lige lystigt at leve.“

Baronen sukkede: „Nej vist saa, min Pige, men vi kan ikke gøre noget ved det.“

Den næste Dag rejste Fa'r og lille Mo'r, og Jeanne og Julien blev alene tilbage.

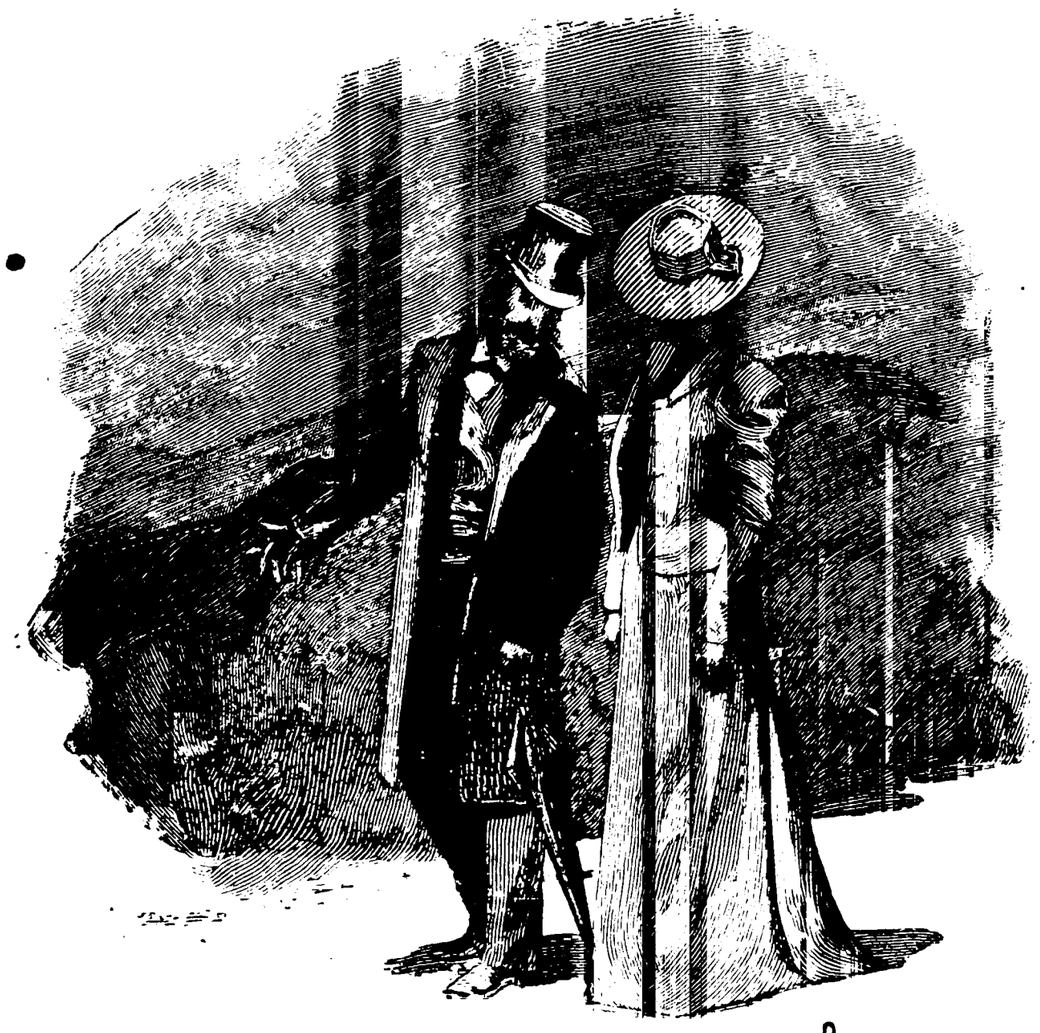

VII

Saa holdt Kortene deres Indtog i de unge Folks Liv. Hver eneste Dag efter Frokost, medens han røg sin Pibe og nedslubrede sin Kognac, hvoraf han lidt efter lidt drak seks à otte Glas, spillede Julien Bézigue med sin Hustru. Derpaa gik hun op paa sit Værelse, og, medens Regnen slog mod Ruderne eller Vinden ruskede i dem, broderede hun ihærdigt paa en Skørte-Flæse. Nu og da, naar hun blev træt, løftede hun Hovedet og stirrede ud mod det mørke Havs hvide

Bølger, der skummede i det fjerne. Saa, naar hendes svage, ubestemte Blik havde hvilet nogle Minutter, tog hun atter fat paa sit Arbejde.

Det var forøvrigt alt, hvad hun havde at gøre, da Julien for helt at kunne tilfredsstille sin Myndigheds-trang og Sparsommeligheds Kløe, havde overtaget hele Husledelsen. Han viste sig gnieragtig kneben, gav aldrig Drikkepenge og indskrænkede Føden til det mindst mulige. Da Jeanne, lige siden hun var kommen til „Poplerne“, hver Morgen havde ladet Bageren lave et særligt lille normannisk Fladbrød til hende, strøg han denne Udgift og beordrede hende til fremtidig at holde sig til ristet Brød.

Hun sagde intet for at undgaa alle Forklaringer, Meningsudvekslinger og Skænderier, men hvert nyt Vidnesbyrd om hendes Mands Gerrighed pinte hende, som om hun blev stukket med Knappenaale. For hende, der var opdraget i en Familie, hvor Penge regnedes for intet, stod det som noget lavt og grimt. Hvor ofte havde hun ikke hørt lille Mo'r sige: „Pengene er kun til for at blive givet ud.“ Nu gentog Julien bestandig: „Vil Du aldrig kunne vænne Dig til at lade være med at smide Pengene ud ad Vinduet?“ Og hver Gang det var lykkedes ham at knappe lidt af paa en Løn eller paa en Regning, sagde han smilende,

idet han lod Pengene glide ned i sin Lomme: „Mange Bække smaa gør en stor Aa.“

Enkelte Dage kunde Jeanne atter give sig til at drømme. Hun lod blidt Arbejdet synke ned i Skødet, sad med indadvendt Blik og slappe Hænder og hentede frem i sine Tanker en af de Romaner, hun som ung Pige havde kædet sammen af daarende Æventyr. Men pludselig hørte hun Julien udstede en Befaling til Fa'r Simon, og Lyden af hans Stemme rev hende ud af de vuggende Drømme; hun tog igen fat paa sit taalmodige Arbejde, idet hun sagde til sig selv: „Det er forbi, altsammen;“ og en Taare faldt ned paa hendes Fingre, der regelmæssigt førte Synaalen frem og tilbage.

Ogsaa Rosalie, der tidligere havde været saa glad og munter og altid gik omkring og sang, var forandret. Hendes før saa fyldige Kinder havde mistet deres røde Farve og var blevne næsten hule, undertiden var de ganske smudsiggule, som om de var blevne gnedne med vaad Jord.

Jeanne spurgte hende ofte: „Er Du syg, Barn?“ Men den lille Stuepige svarede bestandig: „Nej, Frue.“ En svag Rødme lagde sig over hendes Ansigt og hun flygtede ilsomt bort.

I Stedet for som tidligere altid at løbe, trak hun

nu med Besvær Fødderne afsted efter sig, og al hendes Pyntesyge var forsvunden; hun købte aldrig mere noget af de omvandrende Bissekræmmere, der forgæves fristede hende med deres Silkebaand, deres Korsetter og deres forskellige Parfumer.

Og det store Hus syntes at lyde hult og blive mere og mere uhyggeligt med sin triste Facade, som Regnen plettede med lange graa Striber.

I Slutningen af Januar kom Sneen. Langt borte fra, fra Nord henover det mørke Hav, kunde man se de store tykke Skyer komme vandrende; og Flokkenes hvide Falden begyndte. Paa en eneste Nat blev hele Sletten begravet og om Morgenen stod Træerne svøbte i Isskum.

Med høje Støvler paa og blodtørstig Mine tilbragte Julien sin Tid i Udkanten af Krattet; bag ved Grøften, som vendte ud mod Sletten, havde han lagt sig i Baghold for at oppasse de trækkende Fugle. Fra Tid til anden brød et Geværskud den frosne Stilhed; og Flokke af opskræmmede sorte Ravne fløj kredsende bort fra de store Træer.

Naar Jeanne til sidst ikke kunde holde det ud for Kedsomhed, gik hun ud paa Stenterrassen. Langt borte fra klang en pludselig Støj af Liv over mod hende og

blev kastet tilbage fra den gustne og ubevægelige Flades sovende Ro.

Saa hørte hun intet mere uden en Slags Brummen fra det fjerne Bølgeslag og den bløde og stadige Gliden af dette Støv af frossent Vand, som vedblev at falde.

Og Snelaget hævede sig stedse under det tætte og lette Mos' endeløse Falden.

En af disse blege Morgener sad Jeanne ubevægelig i sit Værelse og varmede sine Fødder ved Ilden, medens Rosalie, som stadig Dag for Dag blev mere forandret, langsomt var i Færd med at rede Sengen. Pludselig hørte Jeanne bag ved sig et smerteligt Suk. Uden at dreje Hovedet spurgte hun: „Men hvad er der dog i Vejen med Dig?“

Som altid svarede Pigen: „Intet, Frue,“ men hendes Stemme lød kvalt og anstrængt.

Jeanne var allerede begyndt at tænke paa andre Ting, da det faldt hende ind, at hun ikke mere hørte den unge Pige bevæge sig. — „Rosalie,“ kaldte hun. Ingen rørte sig. Saa troede hun, at Pigen var gaaet lydløst ud af Stuen og hun raabte højere: „Rosalie!“ og skulde lige til at strække Armen ud for at ringe, da en klagende Gispen ganske tæt ved hende fik hende til at fare op, skælvende af Angst.

Ligbleg og med flakkende Øjne laa den lille Stuepige paa Gulvet med Benene strakte lige ud og Ryggen støttet mod Sengen.

Jeanne styrtede til: „Hvad fejler Du? Hvad fejler Du?“

Den anden svarede ikke et Ord, gjorde ikke en Bevægelse; hun saa paa sin Frue med et hjælpeløst forvildet Blik og stønnede, som om hun blev sønderrevet af en forfærdelig Smerte.

Saa pludselig gled hun med hele sit Legeme om paa Ryggen ned mod Gulvet, idet hun bag sine sammenpressede Tænder kvalte et Smertensskrig.

Saa var der noget, der bevægede sig under hendes Kjole, som strammede stærkt over Hofterne, og pludselig skar igennem Værelset en lang Mjaven som af en Kat, fulgt af en spæd, men allerede smertelig Klynken, Lidelsens første Hilsen til Barnet, der træder ind i Livet.

Paa én Gang forstod Jeanne, hvad der gik for sig, og aldeles forfjamsket løb hun ud paa Trappegangen, skrigende: „Julien! Julien!“

Han svarede nedefra: „Ja, hvad er det, Du vil?“

Med største Besvær fik hun frem: „Det er . . . det er . . . Rosalie, som . . .“

Julien tog Trappen i fire Spring og styrtede lige ind i Værelset, med en rask Bevægelse slog han Pigens Skørter op og blottede et hæsligt lille Stykke rynket, sammenkrympet, slimet og klynkende Kød, der bevægede sig.

Han rejste sig med et ondt Udtryk i Ansigtet og skød sin forfærdede Hustru udenfor: „Dette her kommer ikke Dig ved. Gaa din Vej. Send Ludivine og Fa'r Simon op til mig.“

Ganske rystende gik Jeanne ned i Køkkenet, saa, da hun ikke turde gaa ovenpaa igen, gik hun ind i Dagligstuen, hvor der lige siden hendes Forældres Af-

rejse ikke havde været lagt i Kaminen, og dér ventede hun ængstelig paa, hvad der videre vilde ske.

Hun saa snart Fa'r Simon komme løbende ud ad Døren og hen ad Landevejen. Fem Minutter efter kom han tilbage sammen med Enkemadam Dentru, Egnens Jordemoder.

Saa lød der stor Støj og Bevægelse paa Trappen, som om en Saaret blev flyttet; og Julien kom ned for at sige til sin Hustru, at hun igen kunde komme op til sig selv.

Hun skælvede over hele Legemet, som om hun havde overværet et eller andet rædselsvækkende Ulykkestilfælde. Hun satte sig atter foran Kaminen og spurgte: „Hvorledes gaar det med hende?"

Nervøs og bekymret gik Julien op og ned i Værelset, han syntes at være gennemrystet af Vrede. Han svarede ikke lige straks; først efter nogle Sekunders Forløb standsede han: „Hvad har Du tænkt Dig at stille op med Kvindemennesket?"

Hun forstod ikke, hvad han mente, og saa paa ham: „Hvorledes? Hvad mener Du? Det ved jeg virkelig ikke."

Men pludselig skreg han, som om Hidsigheden løb af med ham: „Vi kan jo dog ikke beholde en Bastard i Huset."

Jeanne blev meget forvirret; saa efter en lang Stilhed foreslog hun: „Ja, men, min Ven, vi kan maaske nok faa Barnet sat i Pleje?“

Han lod hende ikke tale ud: „Og hvem skulde betale det? Du formodentlig?“

Hun overvejede igen længe for at finde en Løsning; endelig sagde hun: „Men Faderen tager sig vel af det; og hvis han vil gifte sig med Rosalie, saa er jo alle Vanskeligheder overstaaede.“

Som om det nu var forbi med hans Taalmodighed raabte han: „Faderen! . . . Faderen! . . . Kender Du ham maaske? . . . Ved Du, hvem Faderen er? . . . Nej, vel? . . . Naa, og saa? . . .“

Jeanne blev bevæget og ivrig: „Hvem han end er, saa vil han sikkert ikke forlade Pigebarnet saaledes. Det vilde være altfor fejgt! Vi maa spørge om hans Navn, vi maa gaa til ham og faa ham til at forklare sine Hensigter.“

Julien var bleven roligere og havde atter givet sig til at vandre op og ned: „Men, kære, det er netop Faderens Navn, hun ikke vil ud med; hun vil ligesaa lidt tilstaa det for Dig som for mig . . . og, hvis han nu slet ikke vil vide af hende? . . . Vi kan dog ikke beholde en falden Kvinde og hendes uægte Unge under vort Tag, det maa Du da kunne forstaa.“

Jeanne gentog haardnakket: „Saa er den Mand en Skurk; men vi maa skaffe os at vide, hvem han er, og saa skal han faa med os at gøre.“

Julien var bleven ildrød og var lige paa Grænsen til atter at blive hidsig: „Men i Mellemtiden . . .“

Hun vidste ikke, hvad hun skulde bestemme, og spurgte ham: „Ja, hvad foreslaar Du?“

Han havde sin Mening ganske parat: „Aah, hvad jeg foreslaar, er det nemmeste. Jeg stikker hende nogle Penge i Næven og sender hende Pokker i Vold med samt sin Aflægger.“

Den unge Kone blev oprørt: „Nej, det skal aldrig ske, aldrig. Pigen er min Mælkesøster; vi er vokset op sammen. Hun har begaaet et Fejltrin, saa meget desværre for hende. Men jeg vil ikke kaste hende paa Døren af den Grund; og skulde det vise sig at være nødvendigt, saa vil jeg selv lade Barnet opdrage.“

Saa brød Julien løs: „Og vi vilde faa et nydeligt Rygte, vi med vort Navn og vore Forbindelser. Overalt vil der blive sagt, at vi beskytter Lasten og at Egnens Skøger finder Hjemsted hos os; og alle hæderlige Folk vil ikke oftere sætte deres Fod i vort Hus. Hvad i al Verden tænker Du dog paa? Du maa jo være bindegal!“

Hun havde bevaret sin Ro: „Jeg vil aldrig tillade, at Rosalie bliver jaget paa Døren; hvis Du ikke vil

beholde hende, saa vil min Moder tage hende til sig; og vi skal nok til sidst lære Navnet paa Barnets Fader at kende.“

Ude af sig selv fór han ud af Stuen og smældede Døren i efter sig, idet han skreg: „De Kvindfolk er spiltossede med deres forrykte Indfald!“

Om Eftermiddagen gik Jeanne op til den unge Moder. Hun laa ubevægelig i sin Seng med aabne Øjne. Madam Dentru, der passede hende, vuggede det nyfødte Barn paa sine Arme.

Saasnart Rosalie fik Øie paa sin Frue, gav hun sig til at hulke og skjulte Ansigtet i sine Lagener, helt opløst af Fortvivlelse. Jeanne vilde kysse hende, men hun stred imod og tildækkede sit Ansigt. Jordemoderen lagde sig imellem og trak Tæppet bort fra hendes Hoved; saa fandt hun sig i Kysset, stadig grædende, men dog mere stille.

En mager Ild brændte i Kaminen; der var koldt; Barnet græd. Jeanne turde ikke tale om den lille af Frygt for at fremkalde endnu en Krise; hun havde taget Rosalies Haand og gentog mekanisk: „Det gaar nok over, det gaar nok over.“ Den stakkels Pige skottede i Smug hen til Jordemoderen og skælvede ved Barnets Skrig; en Rest af Sorg truede med at kvæle hende og brød endnu med Mellemrum frem i

en krampagtig Hulken, medens de tilbagetrængte Taarer i hendes Hals frembragte en gurglende Lyd.

Endnu en Gang kyssede Jeanne hende og hviskede ganske sagte ind i hendes Øre: „Vi skal nok tage os pænt af det altsammen, min Pige.“ Saa, da et nyt Anfald af Graad begyndte, skyndte hun sig hurtig bort. Hver Dag gik hun igen derop og hver Dag brød Rosalie ud i Hulken, saasnart hun saa sin Frue komme.

Barnet blev sat i Pleje hos en Naboerske.

Imidlertid talte Julien næsten slet ikke med sin Hustru, det var som om han, lige siden hun havde nægtet at sende Pigen bort, gik om i heftig Vrede mod hende. En Dag kom han tilbage til dette Æmne, men Jeanne trak op af sin Lomme et Brev fra Baronessen, hvori hun bad om, at Pigen, hvis hun ikke kunde blive paa „Poplerne“, straks maatte blive sendt til hende. — „Din

Moder er ligesaa forrykt, som Du," skreg han rasende, men han trængte ikke mere ind paa hende.

Fjorten Dage efter kunde den unge Moder allerede staa op og genoptage sin Tjeneste.

En Morgen tog Jeanne hende for sig, lod hende sætte sig, tog begge hendes Hænder og saa fast paa hende.

„Naa, min Pige, sig mig saa alt."

Rosalie gav sig til at skælve og fremstammede:

„Hvilket, Frue?"

„Hvis er Barnet saa?"

Atter blev den lille Stuepige greben af en skrækkelig Fortvivlelse; hun gjorde voldsom Anstrængelse for at frigøre sine Hænder, for at komme til at skjule sit Ansigt.

Men trods hendes Modstand kyssede Jeanne hende og søgte at trøste hende: „Det er en Ulykke, der er hændet Dig, men nu er det for sent at skænde paa Dig for det. Du har været svag; men Du er ikke den eneste, det er overgaaet. Hvis Barnets Fader gifter sig med Dig, er der ingen, som tænker mere paa det; og vi vil gerne tage ham i vor Tjeneste sammen med Dig."

Rosalie stønnede, som hun blev martret og fra Tid til anden gav hun et Ryk for at slippe løs og flygte bort.

Jeanne fortsatte: „Jeg forstaar godt, at Du skammer Dig; men Du ser, at jeg ikke er vred og at jeg taler mildt til Dig. Naar jeg spørger Dig om den Mands Navn, saa er det til dit eget Bedste, fordi jeg af din Sorg føler, at han svigter Dig, og det vil jeg forhindre. Julien skal tale med ham, ser Du, og vi skal nok tvinge ham til at ægte dig; og da vi vil beholde jer begge to, skal vi ogsaa nok tvinge ham til at gøre Dig lykkelig.“

Denne Gang gjorde Rosalie en saadan Kraftanstrængelse, at hun fik sine Hænder revet ud af sin Frues, og som en Vanvittig flygtede hun bort.

Da de spiste til Middag, sagde Jeanne til Julien: „Jeg har prøvet paa at faa Rosalie til at sige mig Navnet paa sin Forfører, men det er ikke lykkedes mig. Forsøg Du en Gang, for at vi kan tvinge den Slyngel til at gifte sig med hende.“

Men Julien blev øjeblikkelig vred: „Du ved, at jeg ikke mere vil høre Tale om den Historie. Du har villet beholde Pigebarnet, saa behold hende, men plag ikke Livet af mig med den Affære.“

Lige siden Pigens Nedkomst var hans Humør bleven endnu mere irritabelt; han havde faaet den Vane ikke mere at tale til sin Hustru uden at raabe, som om han bestandig var rasende, medens hun tværtimod

sænkede Stemmen og gjorde sig blid og forsonende for at undgaa alle Stridigheder; ofte græd hun om Natten i sin Seng.

Til Trods for sin Ophidselse havde hendes Mand genoptaget sine tidligere Elskovsvaner, som han siden deres Hjemkomst syntes at have ladet gaa i Forglemmelse, og det var sjældent, at der gik tre Aftener i Træk, uden at han overskred den ægteskabelige Dørtærskel.

Rosalie var snart fuldstændig rask og blev mindre sørgmodig, men det forvirrede i hendes Væsen holdt sig, det var, som hun til Stadighed forfulgtes af en ukendt Frygt.

To Gange til flygtede hun igen bort, da Jeanne paa ny forsøgte at udspørge hende.

Julien blev pludselig igen elskværdig; og den unge Kone begyndte at nære ubestemte Forhaabninger om Fremtiden og genvandt noget af sin tidligere Munterhed, skøndt hun af og til led af besynderlige Anfald af Utilpashed, som hun dog ikke omtalte til nogen. Det var ikke truffet ind med Tø, og i snart fem Uger havde om Dagen en Himmel saa klar som blaat Krystal og om Natten en Hvælving helt oversaaet med Stjerner, som man skulde tro var dannet af Rimglim-

mer, saa stærk var Kulden i det uhyre Rum, bredt sig ud over Sneens glatte, haarde og lysende Flade.

Forpagtergaardene, som laa isolerede indenfor deres firkantede Gaardmure, bagved de store rimpudrede Træer, syntes at sove i deres hvide Skjorte. Hverken Mennesker eller Dyr gik ud mere, kun Hytternes Skorstene aabenbarede det skjulte Liv gennem en tynd Røgstribe, der steg lige i Vejret i den iskolde Luft.

Sletten, Hækkene og Elmehegnet, alt syntes dødt, dræbt af Kulden. Fra Tid til anden lød en Knagen i Hegnet som om Træernes Lemmer knustes under deres Bark; og nu og da løsnedes en tyk Gren og faldt til Jorden, den alt besejrende Frost var trængt ind til Marven og havde brudt alle Fibre.

Jeanne afventede ængstelig de lunere Vindes Tilbagekomst, hun tilskrev Vejrets Strænghed alle de ubestemte Sygdoms-Fornemmelser, der plagede hende.

Snart kunde hun intet spise, al Mad indgød hende Lede, snart slog hendes Puls vildt; snart gav hendes sparsomme Maaltider hende Kvalme og Fordøjelsesbesværligheder, og hendes spændte Nerver skælvede uafbrudt og fik hende til at leve i en vedvarende og utaalelig Ophidselsestilstand.

En Aften, da Thermometret var faldet endnu mere, og Julien gysende rejste sig fra Bordet, (thi han sparede

saa meget paa Brændet, at Spisestuen aldrig var tilstrækkelig opvarmet), gned han sig i Hænderne og mumlede: „Det vilde være rart at ligge to sammen i Nat, ikke sandt, min Skat?“

Han lo med sin godmodige Latter fra gamle Dage og Jeanne sprang ham om Halsen. Men hun følte sig netop den Aften saa daarlig, saa elendig og saa overdreven nervøs, at hun ganske sagte, idet hun kyssede ham paa Munden, bad, om han vilde lade hende sove alene. Med faa Ord fortalte hun om sin Upasselighed: „Jeg beder Dig, min elskede; jeg forsikrer Dig, at jeg ikke har det godt. I Morgen gaar det nok meget bedre.“

Han trængte ikke nærmere ind paa hende: „Som Du vil, min Ven; hvis Du er syg, maa Du først og fremmest tænke paa Dig selv.“

Og der blev talt om andre Ting.

Hun gik tidlig i Seng. Imod Sædvane havde Julien ladet gøre Ild paa i hendes Soveværelse.

Da der blev sagt ham, at nu brændte det lystigt, kyssede han sin Hustru paa Panden og gik sin Vej.

Hele Huset syntes udslidt af Kulden, den trængte ind i Murene, der nu og da gav en let Støj fra sig som om de gyste; og Jeanne rystede i sin Seng.

To Gange stod hun op for at lægge Brændeknuder

paa Ilden og hente Kjole, Skørter og gamle Klædningsstykker, som hun hobede sammen over sin Seng. Intet formaaede at varme hende; hendes Fødder blev stive, medens en krampagtig Sitren løb op ad hendes Ben og fik hende til at vende og dreje sig i det uendelige uden at kunne finde Hvile.

Snart begyndte hendes Tænder at klapre, hendes Hænder rystede og hendes Bryst snørede sig sammen; hendes Hjerte slog store, langsomme og dumpe Slag, der til Tider syntes helt at høre op; og hendes Strube stønnede, som om Luften ikke kunde bane sig Vej ned til den.

En skrækkelig Angst bemægtigede sig hendes Sjæl, medens den uovervindelige Kulde trængte igennem til Marv og Ben. Aldrig havde hun følt noget lignende; aldrig før havde hun saaledes følt Livet svinde bort, følt det, som om hun var rede til at udaande sit sidste Suk.

Hun tænkte: „Jeg skal dø . . . jeg dør . . .“

Slagen af Rædsel sprang hun ud af Sengen, ringede paa Rosalie, ventede, ringede paa ny og ventede igen, skælvende og gennemisnet.

Den lille Stuepige kom ikke. Hun laa formodentlig i den første tunge Søvn, som intet kan forstyrre, og

Jeanne, som var helt ude af sig selv, ilede paa sine nøgne Fødder ud paa Trappen.

Famlende sig frem og uden at gøre Støj steg hun op, fandt Døren, aabnede den og kaldte: „Rosalie!“ hun gik videre frem, indtil hun stødte mod Sengen, hun lod sine Hænder glide hen over den og opdagede, at den var tom. Den var tom og ganske kold, som om der slet ikke havde ligget nogen i den.

Overrasket sagde hun til sig selv: „Hvad for noget! nu er hun igen løbet ud, og det i saadant et Vejr!“

Men da hendes Hjerte pludselig blev helt uregelmæssigt, hoppede i Vejret og var lige ved at kvæle hende, gik hun, medens Benene vaklede under hende, atter ned ad Trappen for at vække Julien.

Hun brød voldsomt ind til ham, ansporet af Forvisningen om, at hun skulde dø og af Ønsket om at se ham, inden hun mistede Bevidstheden.

Ved Skæret fra den døende Ild fik hun Øje paa Rosalies Hoved, der laa ved Siden af hendes Mands paa Hovedpuden.

Ved det Skrig, hun udstødte, fór de begge op. Hun blev et Sekund staaende ubevægelig i sin Raadløshed over denne Opdagelse. Saa flygtede hun tilbage op i sit Værelse; men da Julien fortvivlet kaldte: „Jeanne!“ blev hun grebet af en skrækkelig Frygt for at se ham,

for at høre hans Stemme, for at skulle lytte til hans Forklaringer og Løgne og for at møde hans Blik Ansigt til Ansigt, og paa ny styrtede hun ud paa Trappen og løb ned.

Hun ilede af Sted i Mørket, uden at bryde sig om, at hun kunde snuble, falde og brække sine Lemmer mod Stentrinene. Hun ilede frem, dreven af en bydende Trang til at flygte for ikke mere at faa noget at vide, ikke mere at se nogen.

Da hun var nede, satte hun sig paa et af Trinene, stadig i Chemise og barfodet; der blev hun siddende uden at kunne tænke.

Julien var sprunget ud af Sengen og havde i Hast trukket nogle Klædningsstykker paa. Hun rejste sig for at frelse sig for ham. Nu kom han allerede ogsaa ned ad Trappen og raabte: „Jeanne, hør, Jeanne!“

Nej, hun vilde ikke høre, vilde ikke taale, at han berørte hende blot med Spidsen af sine Fingre; og hun løb ind i Spisestuen, som om hun flygtede for en Morder. Hun søgte en Udgang, et Skjul, en mørk Krog, et Middel til at undgaa ham. Hun krøb ind under Bordet. Men han aabnede allerede Døren, han havde et Lys i Haanden og gentog bestandig: „Jeanne!“ og hun fór igen afsted som en Hare, styrtede ud i Køkkenet og løb det to Gange rundt som et jaget Dyr; og da han endnu en Gang indhentede hende, rev hun Døren ud til Haven op og styrtede ud i det frie.

Den isnende Berøring med Sneen, hvori hendes nøgne Ben undertiden sank i lige til Knæene, gav hende pludselig en fortvivlet Energi. Hun frøs ikke, skøndt hun var ganske blottet; hun havde mistet al Følelse, den sjælelige Rystelse havde stivnet hendes Legeme, og hun løb fremad, hvid som Jorden.

Hun fulgte den store Allé, fór igennem Krattet, sprang over Grøften og løb videre ud over Sletten.

Der var ingen Maane, Stjernerne lyste som en Ildsæd mod den sorte Himmel; men Sletten var alligevel klar, i mat Hvidhed laa den, i isnende Ubevægelighed og i uendelig Taushed.

Jeanne løb hurtigt uden at aande, uden at overveje. Og pludselig stod hun paa Randen af Klinten. Instinktmæssig standsede hun, smed sig ned og krøb sammen, tom for Tanker og Vilje.

Fra det mørke Hul foran hende udsendte det usynlige Hav Ebbetimernes salte Tanglugt.

Hun blev siddende længe, lammet paa Aand og Legeme; saa, pludselig, begyndte hun at skælve, skælve modstandsløst som et Sejl for Vinden. Hendes Arme, hendes Hænder, hendes Fødder gennemrystedes af en uimodstaaelig Kraft; de dirrede og skælvede i hastige Ryk; og paa en Gang kom hendes Bevidsthed tilbage, klar og skærende.

Syner fra tidligere Dage gled forbi hendes Øjne: Sejlturen sammen med ham i Fa'r Lastiques Baad, deres Samtale, deres begyndende Kærlighed, Fartøjets Daab; hun gik endnu længere tilbage, til den Nat, da hun var kommen til „Poplerne" og havde ladet sig vugge af Drømme. Og nu! nu! Oh, hendes Liv var brudt, al Glæde knust, al Venten umulig, og en forfærdelig Fremtid fuld af Kvaler, Forræderi og Fortvivlelse viste sig for hende. Saa hellere dø, og alt vilde være forbi med det samme.

Men en Stemme raabte i det fjerne: „Her er det, her er hendes Skridt; hurtig, hurtig, denne Vej." Det var Julien, som ledte efter hende.

Nej, hun vilde ikke gense ham. I Afgrunden for hendes Fødder skelnede hun nu en svag Støj, Havets vage Gliden hen over Klipperne.

Hun rejste sig op; rede til at kaste sig ud hævede hun sig paa Taaspidserne og tilslængte Livet de for-

tvivledes sidste Farvel, fremstønnede de døendes sidste Ord, det samme Ord, hvormed de unge Soldater udaander paa Slagmarken: „Moder!“

Og Pludselig fór Tanken om lille Mo'r igennem hende; hun saa hende hulkende for sig; hun saa sin Fader paa Knæ foran hendes vaade Lig, og i et Sekund gennemled hun hele deres Fortvivlelse.

Saa faldt hun slapt tilbage i Sneen; og hun gjorde intet nyt Forsøg paa at flygte, da Julien og Fa'r Simon, fulgt af Marius, som bar en Lygte, greb om hendes Arme for at hale hende tilbage, saa nær laa hun ved Randen.

De gjorde med hende, hvad de vilde, thi hun var ikke mere i Stand til at røre sig. Hun følte, at hun blev baaret afsted; saa at hun blev lagt paa en Seng, og saa at hun blev gnedet med varme Linnedstykker, men derefter udslettedes enhver Erindring og hendes Bevidsthed svandt væk.

Saa blev hun forfulgt af et Mareridt — var det ogsaa et Mareridt? Hun laa tilsengs i sit Værelse. Det var Dag, men hun kunde ikke staa op. Hvorfor? Det vidste hun ikke. Saa hørte hun en svag Støj paa Gulvet, en Slags Kradsen og Skraben, og pludselig løb en lille, graa Mus hastigt hen over hendes Lagen. En anden fulgte efter, saa kom en tredie, med sin lille,

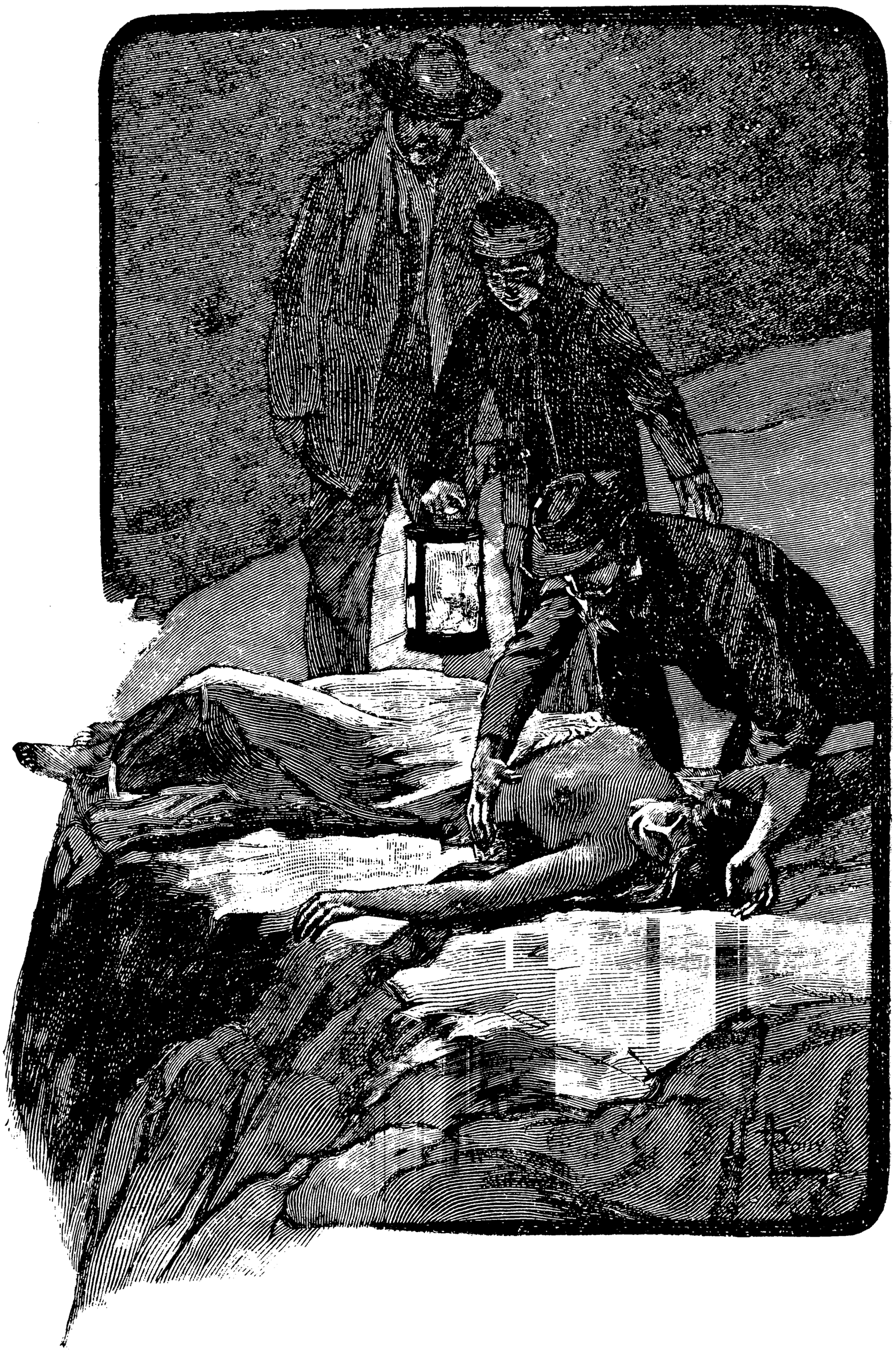

rappe Trippen bevægede den sig hen mod hendes Bryst. Jeanne var ikke bange, hun vilde tage fat paa Dyret og strakte Haanden ud, men det lykkedes hende ikke.

Saa dukkede andre Mus, ti, tyve, hundrede Tusinder, frem fra alle Sider. De kravlede op ad Søjlerne, klatrede op ad det vævede Omhæng og bedækkede hele hendes Leje. Og snart trængte de sig ned under Tæpperne; Jeanne følte dem glide hen over hendes Hud, kildre hendes Ben og vandre op og ned langs hendes Legeme. Hun saa dem komme fra Sengens Fodende og marschere frem helt ind til hendes nøgne Bryst; og hun slog om sig, strakte Hænderne frem for at gribe en af dem og lukkede dem igen, bestandigt tomme.

Hun blev irriteret, vilde flygte og raabte, men hun syntes, at der var nogen, som tvang hende til at blive liggende ubevægelig, at kraftige Arme slyngede sig om hende og lammede hende; men hun saa ingen.

Hun havde ingen klar Forestilling om Tiden. Det maatte have varet længe, meget længe.

Saa vaagnede hun op, træt, øm i alle Ledemod, men alligevel i en egen blød Stemning. Hun følte sig svag, svag. Hun aabnede Øjnene og blev ikke i

mindste Maade forundret ved at se lille Mo'r sidde i Værelset hos hende sammen med en tyk Mand, hun aldrig før havde set.

Hvor gammel var hun? Hun vidste det ikke, men troede, at hun var en ganske lille Pige. Hun ejede heller ikke et eneste Minde.

Den tykke Mand sagde: „Se, Bevidstheden kommer tilbage." Og lille Mo'r gav sig til at græde. Saa tog den tykke Mand atter Ordet: „Saa, saa, vær rolig, Fru Baronesse; jeg siger Dem jo, at jeg nu svarer for hende. Men tal ikke til hende om nogetsomhelst. Lad hende sove."

Og det forekom Jeanne, at hun endnu i lang Tid levede sit Liv i en fortsat tyngende Søvn, der lagde sig over hende, hver Gang hun forsøgte at tænke; og hun prøvede ikke mere paa at vække nogle Minder til Live om den Tid, som laa forud; det var som om hun, uden at det stod hende klart hvorfor, gøs tilbage for den Virkelighed, der igen begyndte at dukke frem i hendes Hoved.

Da, en Gang ligesom hun vaagnede, fik hun Øje paa Julien, der stod ganske alene ved Siden af hendes Seng, og pludselig kom alt tilbage, som om et Forhæng, der havde skjult hendes forbigangne Liv, var bleven draget til Side.

Hendes Hjerte krympede sig sammen i vild Smerte og paa ny vilde hun flygte. Hun kastede Tæpperne til Side, sprang ud paa Gulvet og faldt om, da Benene svigtede under hende.

Julien ilede hen til hende; men hun gav sig til at hvine, for at han ikke skulde røre ved hende. Hun vred og rullede sig. Døren blev aabnet, Tante Lison kom styrtende ind sammen med Madam Dentru, saa kom Baronen og tilsidst lille Mo'r, forpustet og forfjamsket.

Hun blev igen lagt op i Sengen og lukkede straks beregnende Øjnene for at slippe for at tale og i Ro at kunne tænke.

Hendes Moder og hendes Tante puslede ivrigt om hende og spurgte: „Hører Du os ikke nu, Jeanne, lille kære Jeanne?"

Hun lod, som hun var døv og svarede ikke; men hun gjorde sig ganske klart Rede for, at Dagen var endt, og at Mørket faldt paa. Sygeplejersken satte sig til Rette ved Siden af hende og gav hende fra Tid til anden noget at drikke.

Hun drak uden at sige noget, men hun sov ikke mere; hun gav sig i Færd med et møjsommeligt Tankearbejde, søgte efter Ting, der undslap hende, som om der var Huller i hendes Hukommelse, store, hvide,

tomme Steder, hvor Begivenhederne ikke havde sat noget Spor.

Lidt efter lidt, efter lange Anstrengelser, fik hun fast Hold paa alle Kendsgerningerne.

Og hun tænkte dem igennem med besluttet Haardnakkethed.

Lille Mo'r, Tante Lison og Baronen var komne, altsaa havde hun været meget syg. Men Julien? Hvad havde han sagt? Vidste hendes Forældre noget om det hele? Og Rosalie? Hvor var hun? Og hvad skulde der nu gøres? Hvad skulde der gøres? En Indskydelse tilsmilede hende — hun vilde vende tilbage til Rouen sammen med Fader og lille Mo'r ligesom i gamle Dage. Nu vilde hun blot være Enke; det var hele Forskellen.

Saa ventede hun, hørte efter, hvad der blev sagt omkring hende, og forstod fuldt vel det altsammen, men lod ingen se det og nød i Stilhed denne taalmodige og dulgte Tilbagevenden af hendes Forstand.

Endelig om Aftenen, da hun var alene med Baronessen, kaldte hun ganske sagte: „Lille Mo'r!" Hendes egen Stemme forbavsede hende, den forekom hende ganske forandret. Baronessen greb hendes Hænder: „Jeanne, min elskede Jeanne, mit Barn, min lille Pige, kender Du mig igen?"

„Ja, lille Mo'r, men Du maa ikke græde; vi har

alt for meget at tale om. Har Julien sagt Dig, hvorfor jeg flygtede ud i Sneen?“

„Ja, min egen Ven, Du havde et voldsomt og farligt Feberanfald.“

„Det var slet ikke det, Mo'r. Jeg fik først Feber bag efter. Men han har altsaa ikke sagt Dig, hvad der gjorde, at jeg fik den Feber, og hvorfor jeg flygtede bort?“

„Nej, mit Barn.“

„Det var, fordi jeg fandt Rosalie i hans Seng.“ Baronessen troede, at hun talte vildt og kærtegnede hende mildt:

„Sov, Du Smaa, forsøg at blive roligere, prøv paa at sove.“

Men Jeanne fortsatte haardnakket: „Nej, lille Mo'r, nu har jeg hele min Forstand, jeg siger ikke mere vilde, usammenhængende Ting, som jeg vistnok alle disse Dage har sagt mange af. Jeg følte mig syg en Nat, saa stod jeg op for at hente Julien. Rosalie laa i Sengen hos ham. Jeg tabte Hovedet af Sorg og flygtede ud i Sneen for at kaste mig ned fra Klinten.“

Men Baronessen gentog: „Ja vist saa, Barnlille, Du har været meget syg.“

„Det er ikke det, Mo'r. Jeg har fundet Rosalie i Juliens Seng, og jeg vil ikke længere blive hos ham.

Du maa tage mig med tilbage til Rouen ligesom i gamle Dage.“

Lægen havde givet Baronessen Ordre til ikke at modsige Jeanne i nogetsomhelst, og hun svarede derfor: „Ja, min Pige.“

Men den Syge blev utaalmodig: „Jeg ser godt, at Du ikke tror mig. Gaa hen og hent lille Fa'r, han vil nok ende med at forstaa mig.“

Og lille Mo'r rejste sig besværligt, tog sine to Stokke og gik ud af Stuen, slæbende Fødderne efter sig; efter nogle Minutters Forløb kom hun tilbage med Baronen, der støttede hende.

De satte sig foran Sengen, og Jeanne begyndte straks igen. Hun fortalte alt med svag Stemme, men alligevel fuldstændig klart og tydeligt: Juliens mærkelige Karakter, hans Haardhed, hans Gerrighed og til sidst hans Utroskab.

Da hun var færdig, forstod Baronen godt, at hun ikke havde talt i Vildelse, men han vidste ikke, hvad han skulde tænke, beslutte eller svare.

Han tog hendes Haand ligesaa ømt, som naar han i fordums Tider fik hende til at sove ind, medens han fortalte Historier: „Hør, min egen Pige, her maa handles forsigtigt. Lad os ikke gøre noget overilet; prøv paa at taale din Mands Nærværelse, indtil vi har haft Tid

til at tage en Bestemmelse. . . . Lover Du mig det?“ Hun mumlede: „Jeg skal gøre mig Umage for det, men naar jeg først er rask, vil jeg ikke blive her længere.“

Saa tilføjede hun ganske sagte: „Hvor er Rosalie nu henne?“

Baronen svarede: „Du skal ikke oftere faa hende at se.“ Men hun holdt fast ved sit Spørgsmaal: „Hvor er hun? Jeg vil vide det.“ Han tilstod saa, at hun ikke havde forladt Huset, men forsikrede hende, at hun nok skulde blive sendt bort.

Saasnart Baronen kom ud fra den Syges Værelse, hed i Hovedet af Vrede og saaret i sit Faderhjerte, opsøgte han Julien og sagde barskt: „Jeg kommer for at kræve Dem til Regnskab for Deres Opførsel overfor min Datter. De har bedraget hende med hendes Tjenestepige; det er dobbelt skammeligt.“

Men Julien spillede den uskyldige, nægtede lidenskabeligt, svor, bandede og tog Gud til Vidne. Hvilket Bevis havde de forøvrigt? Var Jeanne vel ved sin fulde Fornuft? Havde hun ikke lige haft Hjærnebetændelse? Var hun ikke i et Feberanfald i Begyndelsen af sin Sygdom flygtet ud i Sneen? Og det var netop lige midt i dette Anfald, i det Øjeblik, da hun næsten

nøgen løb ud af Huset, at hun paastod at have set Stuepigen i sin Mands Seng!

Og han blev hidsig, han truede med Proces; han oprørtes over den Beskyldning, som rettedes mod ham. Baronen blev forvirret, gjorde Undskyldninger, bad om Tilgivelse og rakte ham loyalt sin Haand, som han nægtede at tage imod.

Da Jeanne fik sin Mands Svar at høre, blev hun ikke vred, men sagde: „Han lyver, Fa'r; men vi skal nok ende med at faa ham overbevist."

Og i to Dage laa hun ganske stille, tavs og eftertænksom.

Saa den tredie Morgen forlangte hun at se Rosalie. Baronen afslog at lade Pigen komme op og erklærede, at hun var sendt bort. Men Jeanne vilde ikke give efter og gentog: „Lad hende saa blive hentet, hvor hun er."

Og hun begyndte at føle sig opirret, da Doktoren kom ind. Han fik det hele at vide for at kunne sige sin Mening. Men Jeanne, der efterhaanden var bleven overnervøs, gav sig pludselig til at græde og næsten skreg: „Jeg vil se Rosalie; jeg vil se hende!"

Lægen tog hendes Haand og sagde med sagte Stemme: „De maa være rolig, Frue; enhver Sinds-

bevægelse kan faa alvorlige Følger, thi De er frugtsommelig.“

Det var, som hun havde faaet et Slag; og lige straks syntes hun, at der var noget, som bevægede sig inden i hende. Hun blev liggende ganske stille uden at tale og uden at høre efter, hvad der blev sagt, helt indelukket i sine egne Tanker. Hun kunde ikke sove hele Natten, den nye og underlige Vished, at et Barn levede i hendes Liv, holdt hende vaagen; hun følte sig sørgmodig og bedrøvet over, at det vilde blive Juliens Søn, urolig og bange for, at hendes Barn skulde komme til at ligne sin Fader. Da det var bleven Dag, lod hun Baronen kalde: „Lille Fa'r, min Beslutning er tagen; jeg vil have alt at vide, netop nu; forstaar Du, jeg vil; og Du ved, at i den Tilstand, jeg er, kan jeg ikke taale at blive gjort imod. Hør godt efter. Du skal lade Sognepræsten hente. Jeg behøver ham for at hindre Rosalie i at lyve; saa snart han kommer, skal han føres her op; Du skal ogsaa være her og lille Mo'r med. Men pas frem for alt godt paa, at Julien ikke faar Mistanke.“

En Time senere traadte Præsten ind i Værelset, om muligt endnu federe og ligesaa pustende som lille Mo'r. Han satte sig ved Siden af hende i en Lænestol; hans Mave faldt helt ned mellem de skrævende

Ben. Han begyndte med at spøge, idet han af gammel Vane lod sit tærnede Lommetørklæde glide hen over Panden: „Ved De hvad, Fru Baronesse, jeg tror aldrig, at vi to bliver magre, for den Sags Skyld kunde vi blive et passende Par.“ Saa vendte han sig om mod Sygesengen: „Ej, ej, hvad er det, jeg hører, unge Frue, vi skal nok snart have en ny Daabsfest? Ha, ha, ha, og denne Gang er det nok ikke en Baad, som skal døbes.“ Og i en alvorligere Tone tilføjede han:

„Det bliver en Forsvarer for Fædrelandet;“ saa efter en kort Overvejelse: „Med mindre det skulde blive en prægtig Husmoder;“ og, med en Bøjning mod Baronessen: „Som De, Fru Baronesse.“

Men Døren blev lukket op. Ude af sig selv, hulkende og hikstende nægtede Rosalie at ville gaa ind. Hun klyngede sig fast til Dørkarmen, medens Baronen af alle Kræfter skød paa hende bagfra. Han blev utaalmodig og endte med at slynge hende med et Ryk ind i Stuen. Hun blev staaende midt i Værelset, heftigt grædende og med Hænderne for Ansigtet.

Saasnart Jeanne fik Øje paa hende, rejste hun sig op i Sengen, blegere end de hvide Lagener, og hendes forpinte Hjertes Banken hævede og sænkede den tynde Natkjole, som klæbede fast til hendes Hud. Hun kunde ikke tale, kun med Besvær fik hun Vejret og var lige

ved at kvæles. Endelig fik hun, med en Stemme, der brødes af Sindsbevægelse, hakket frem: „Jeg, . . . jeg . . . behøvede ikke at udspørge Dig. Det . . . det er

mig tilstrækkeligt at . . . at se hvor . . . hvor Du skammer Dig overfor mig.“

Hun maatte holde lidt inde for at faa Luft, saa fortsatte hun: „Men jeg vil alligevel vide alt . . . alt.

Jeg har ladet Præsten komme, for at det kan være som et Slags Skriftemaal, forstaar Du.“

Rosalie stod ubevægelig, medens hun næsten skreg bag de krampagtigt skjulende Hænder.

Vreden steg op i Baronen, han greb om hendes Arme, tvang med Magt hendes Hænder til Side og kastede hende paa Knæ foran Sengen: „Tal saa da, . . . svar.“

Hun blev liggende paa Gulvet i den Stilling, som én Gang for alle er vedtaget for de bodfærdige Magdalener; hendes Kappe var gledet skævt, Forklædet hang løst, og Ansigtet var atter gemt bag Hænderne, der igen var blevne frie.

Saa talte Præsten til hende: „Naa, mit Barn, hør nu efter, hvad der bliver sagt til Dig og svar. Vi vil ikke gøre Dig noget ondt, men vi vil have at vide, hvad der er foregaaet.“

Jeanne lænede sig ud over Sengekanten og saa paa hende: „Er det ikke sandt, at Du laa i Juliens Seng, da jeg kom og overraskede Jer?“ spurgte hun.

„Jo, Frue“, stønnede Rosalie frem mellem sine Hænder.

Baronessen gav sig pludselig til at græde med en støjende halvkvalt Snøften, og hendes krampagtige Graad akkompagnerede Rosalies Hulken.

Med Øjnene stift hæftede paa Pigen spurgte Jeanne videre:

„Hvor længe har det varet?“

Rosalie stønnede: „Siden han kom herover.“

Jeanne forstod ikke: „Siden han kom herover . . . Altsaa siden . . . siden Foraaret?“

„Ja, Frue.“

„Siden han kom her i Huset?“

„Ja, Frue.“

Og ligesom jaget af sine Spørgsmaal, dyngede Jeanne det ene ovenpaa det andet med hastig Stemme.

„Men hvorledes gik det til? Hvorledes bad han Dig om det? Hvorledes tog han Dig? Hvad sagde han til Dig? Naar gav Du efter for ham? Hvorledes kunde Du give Dig hen til ham?“

Denne Gang tog Rosalie selv Hænderne fra Øjnene, paa sin Side revet med af den samme febrilske Trang til at tale:

„Ja, hvad ved jeg? Det var den Dag, han havde spist til Middag her, saa kom han ind til mig i mit Værelse. Han havde skjult sig paa Loftet. Jeg turde ikke skrige, for at der ikke skulde blive Ballade. Jeg vidste ikke mere af mig selv, saa gjorde han ved mig, hvad han vilde. Jeg sagde ikke noget, fordi jeg syntes han var saa pæn!“

Jeanne udstødte et Skrig:

„Men . . . dit . . . dit Barn . . . er det hans?“

Rosalie hulkede:

„Ja, Frue“.

De tav begge.

Man hørte kun Lyden af Rosalies og Baronessens Taarer.

Jeanne var overvældet; ogsaa hun følte sine Øjne blive vaade, og stille løb Draaberne ned ad hendes Kinder.

Hendes og hendes Tjenestepiges Barn havde samme Fader! Hendes Vrede var svunden bort. Hun følte sig kun gennemtrængt af langsom, dyb, mørk og uendelig Fortvivlelse.

Endelig sagde hun med en Stemme, der var helt forandret og vaad af Taarer:

„Og da vi kom tilbage . . . dernede fra . . . fra Rejsen . . . Naar begyndte han saa igen?“

Helt sammensunken paa Gulvet stammede den lille Stuepige: „Straks . . . samme Aften, han kom.“

Hvert af hendes Ord sved Jeanne i Hjertet. Altsaa første Aften, den Aften, de kom hjem igen til „Poplerne“, havde han forladt hende for dette Pigebarns Skyld. Det var derfor, han havde ladet hende sove alene!

Nu vidste hun nok; hun vilde intet mere høre.

„Gaa din Vej, gaa din Vej!“ raabte hun. Og da Rosalie, der var aldeles tilintetgjort, ikke rørte sig, kaldte Jeanne paa sin Fader: „Tag hende væk. Faa hende ud.“ Men Præsten, som endnu ikke havde sagt noget, ansaa Øjeblikket for kommet til at holde en lille Prædiken:

„Det er meget slet, hvad Du der har begaaet, mit Barn, meget slet; og Vorherre vil have ondt ved at tilgive Dig for det første. Tænk paa det Helvede, som venter Dig, hvis Du ikke for Fremtiden opfører Dig ordentligt. Nu da Du har et Barn, maa Du prøve paa at blive anstændig. Fru Baronessen vil sikkert nok gøre noget for Dig, og vi skal finde en Mand til Dig . . .“

Han kunde være bleven ved længe, men Baronen havde igen grebet Rosalie om Skuldrene, løftet hende op, slæbt hende hen til Døren og som en Pakke kastet hende ud i Gangen.

Da han var kommen tilbage, endnu blegere end sin Datter, tog Præsten atter Ordet: „Ja, hvad skal man sige til det? Saaledes er de alle her paa Egnen. Det er højst sørgeligt, men der er ikke noget at gøre ved det, og man nødes til at bære lidt over med Naturens Skrøbelighed. De gifter sig aldrig uden at være frugtsommelige, aldrig, Frue.“ Og han tilføjede

smilende: „Man skulde næsten tro, det var Egnens Skik.“ Saa i en oprørt Tone: „Om det saa er Børnene, finder de paa alt muligt. Kom jeg ikke ifjor bag paa en Dreng og en Pige, der havde skjult sig paa Kirkegaarden, to af de smaa, som gaar til Forberedelse hos mig! Jeg underrettede Forældrene om det skete. Ved De, hvad de svarede mig? — „Ja, hvad er der at gøre ved det, Hr. Pastor? Det er ikke os, som har lært dem det; vi kan hverken gøre fra eller til.“ — Der ser De, Hr. Baron, Deres Pige har blot gjort som de andre.“

Men Baronen, der rystede af Ophidselse, afbrød ham: „Hende! Hvad Vægt ligger der paa hende? Det er Julien, som oprører mig. Det er skændigt, hvad han har gjort, og jeg vil tage min Datter bort med mig.“

Og han gik op og ned, mere og mere ude af sig selv. „Det er skændigt, saaledes at have forraadt min Datter. Den Mand er en Slyngel, en gemen Kæltring, en nedrig Skurk; men han skal faa det at vide. Jeg vil sige ham det lige op i hans aabne Ansigt, jeg vil give ham et Par Lussinger, jeg vil slaa ham ihjel med min Stok!“

Men Præsten, der langsomt indsnusede en Pris Tobak ved Siden af den grædende Baronesse, søgte i Hukommelse af sin Embedspligt at mægle og mildne:

„Hør en Gang, Hr. Baron, mellem os sagt, han har jo dog kun gjort det samme som alle andre. Kender De mange Ægtemænd, som er deres Hustru tro?“ Og han tilføjede godmodig ondskabsfuldt: „Nu for Eksempel De selv, jeg tør vædde paa, at De ogsaa har haft nogle Smaasynder paa Samvittigheden. Haanden paa Hjertet, er det ikke sandt?“ Baronen, der følte sig ramt, var standset lige overfor Præsten, som vedblev: „Naa, ja, De har vel gjort som de andre. Hvem ved, om De ikke ogsaa skulde have pillet lidt ved et lille Stykke Tjenestepige som hende her. Jeg siger Dem jo, at det gør de allesammen. Men har Deres Hustru derfor været mindre elsket, mindre lykkelig, vel?“

Baronen var altfor beskæmmet til at sige mere.

For der var det Pokkers ved det, at det var sandt; han havde gjort akkurat det samme og oven i Købet saa ofte, han havde kunnet komme afsted med det. Han havde heller ikke respekteret det ægteskabelige Tag; og naar de saa godt ud, saa havde han aldrig betænkt sig overfor sin Hustrus kvindelige Tyende! Men var han af den Grund en Skurk? Hvorfor fældede han saa stræng en Dom over Juliens Opførsel, naar det aldrig var faldet ham ind, at hans egen kunde være fordømmelig?

Ved Erindringen om hendes Mands smaa Letsindig-

heder lagde Skyggen af et Smil sig omkring Baronessens Læber, skøndt hun var helt stakaandet efter Graaden, thi hun hørte til den Art følsomme Kvinder, som er overbærende og lette at røre og for hvem Kærligheds-æventyr staar som en Del af Tilværelsen.

Udmattet, med aabne stirrende Øjne og slappe Arme laa Jeanne paa Ryggen og tænkte sine smertefyldte Tanker. Et af de Ord, Rosalie havde sagt, var slaaet ned i hende, et Ord, der saarede hendes Sjæl og som et Vridbor borede sig ind i hendes Hjerte: „Jeg sagde ikke noget, fordi jeg syntes, han var saa pæn.“

Hun havde ogsaa fundet ham pæn, og det var udelukkende derfor, at hun havde givet sig selv, bundet sig for hele Livet, givet Afkald paa alle andre Forhaabninger, alle sine drømte Planer og alt det ukendte, Fremtiden bar i sit Skød. Hun var sprunget ud i dette Ægteskab, i dette Dyb uden Strandbred, for at dukke op igen i al denne Elendighed, Sorg og Fortvivlelse, blot fordi hun ligesom Rosalie havde fundet ham pæn!

Døren blev aabnet med et rasende Skub og Julien viste sig med en uheldsvanger Mine. Paa Trappen havde han faaet Øje paa den klynkende Rosalie, og han kom for at faa at vide, hvad der var sket, da han havde forstaaet, at der var bleven brygget noget sammen mod ham, og at Pigen rimeligvis havde talt. Synet

af Præsten fik ham til at blive staaende som rodfæstet i Døren.

Rolig, men med rystende Stemme spurgte han: „Hvad er det? Hvad gaar her for sig?“ Baronen, som for lidt siden var saa voldsom, turde intet sige, da han frygtede for, at Svigersønnen skulde komme med det samme Argument som Præsten, hans eget Eksempel. Lille Mo'r hulkede endnu stærkere. Men Jeanne rejste sig op, støttet paa sine Hænder, og gispende med Blikket rettet lige paa den, der fik hende til at lide saa forfærdeligt, stammede hun: „Der er det i Vejen, at der intet mere er skjult for os; at vi kender alle Deres Nederdrægtigheder, lige fra . . . fra den Dag, De første Gang satte Foden i dette Hus. . . . Der er det i Vejen, at min Tjenestepiges Barn har Dem til Fader, ligesom . . . ligesom . . . mit . . . de bliver Brødre . . .“ Og da denne Tanke fyldte hende med et Overmaal af Lidelse, sank hun igen udmattet ned i sine Puder og græd krampagtigt.

Han blev staaende med aaben Mund uden at vide, hvad han skulde sige eller gøre. Præsten lagde sig atter imellem.

Han rejste sig, gik hen til Sengen og lagde sin varme Haand paa den fortvivlede Kvindes Pande. Denne blotte Berøring blødgjorde hende mærkeligt; hun følte

sig i samme Øjeblik slappet, som om den kraftige, bondegrove Haand, der var fortrolig med de Gestus, som tilgiver, med de Kærtegn, som styrker, bragte hende en hemmelighedsfuld Lindring.

Præsten blev staaende hos hende, medens han talte: „Frue, man skal altid bære over. Det er en stor Ulykke, som har ramt Dem; men Gud har i sin Miskundhed ladet den opveje med en stor Lykke, eftersom De skal være Moder. Barnet vil blive Deres Trøst. Det er i Deres Barns Navn, at jeg bønfalder Dem, at jeg besværger Dem at tilgive Deres Mand hans Forvildelse. Det vil blive et nyt Baand imellem dem, et Pant paa hans fremtidige Troskab. Kan De skille Deres Hjerte fra den, hvis Barn De bærer i Deres Skød?“

Hun svarede ikke; hun var sønderknust, forpint og saa dødtræt, at hun ikke mere havde Kraft til at nære Vrede og bære Nag. Det var hende, som om alle hendes spændte Nerver ganske blidt blev skaaret over; hun levede næsten ikke mere.

Baronessen, for hvem al Hævnfølelse var en Umulighed, og hvis Sjæl var ude af Stand til en længere Anspændelse, mumlede: „Vær nu god, Jeanne.“

Saa tog Præsten den unge Mands Haand, trak ham hen til Sengen og lagde den i hans Hustrus. Han gav et lille Klap paa de sammenlagte Hænder som for at

besegle deres afgørende Forening, lagde sin Embeds- og Prædiketone til Side og sagde med tilfreds Mine: „Naa, saa er det i Orden. Tro mig, det er ogsaa langt bedre.“

De to Hænder, som et Øjeblik havde sluttet sig sammen, skiltes straks. Julien, som ikke turde kysse Jeanne, aandede et Kys paa sin Svigermoders Pande, saa tog han lille Far's Arm, og Baronen fandt sig i det i Bunden henrykt over, at Sagen saa let var bleven ordnet, og de gik ud for at ryge en Cigar sammen.

Den udmattede syge slumrede straks ind, medens Præsten og lille Mo'r talte sammen med dæmpet Stemme.

Pastoren snakkede, forklarede og udviklede sine Tanker, og Baronessen samtykkede stadig med et bejaende Nik. Endelig sluttede han: „Saa er det altsaa en Aftale; De skænker Pigen Gaarden ved Barville, og jeg paatager mig at finde hende en Mand, en brav og arbejdsom Fyr. Med en Ejendom, der er tyve Tusinde Francs værd, vil det ikke komme til at mangle paa Lysthavende. Vi faar nok at vælge imellem.“

Og Baronessen smilte; nu var hun igen helt lykkelig; paa hendes Kinder laa endnu to forglemte Taarer, men deres fugtige Spor var allerede bleven tørt.

For Sikkerheds Skyld gentog hun: „Ja, saa er det afgjort. Barville har lavt regnet en Værdi af tyve

Tusind Francs; Ejendommen skal skrives paa Barnets Navn; men Forældrene nyder godt af den, saa længe de lever.“

Præsten rejste sig og trykkede lille Mor's Haand: „Bryd Dem nu bare ikke mere om det, Fru Baronesse, bryd Dem bare ikke mere om det. Jeg skal tage mig af Resten. Jeg ved nok, hvad der er Ulejlighed værd.“

Da han gik, mødte han Tante Lison, som kom op for at se til den syge. Hun opdagede intet; der blev intet sagt til hende, og hun fik intet at vide, som altid.

VIII

Rosalie havde forladt Huset, og Jeannes Svangerskab skred besværligt frem. Hun havde gennemgaaet for meget til i sit Hjerte at føle nogen Glæde ved Tanken om, at hun var Moder; Sorgen havde overvældet hende. Uden Nysgerrighed og uden Længsel ventede hun paa sit Barn i stadig Nedtrykthed og Frygt for nye ubestemmelige Ulykker.

Næsten umærkelig havde Foraaret indfundet sig. De nøgne Træer skælvede under de endnu kølige

Vinde, men i de fugtige Grøfter, hvor Efteraarets Blade laa og raadnede, begyndte de gule Kodrivere at vise sig. Fra hele Sletten, fra Avlsgaardenes Gaardspladser og fra de gennemblødte Marker steg den vaade Lugt af den vaarlige Grøde i Vejret. Og en Mængde smaa grønne Spidser dukkede op fra den brune Jord og lyste under Solstraalerne.

Et stort groftbygget Bondefruentimmer havde afløst Rosalie og støttede Baronessen paa hendes ensformige Spadsereture frem og tilbage i Alleen, hvor Furen efter hendes slæbende Fod bestandig laa fugtig og dyndet.

Lille Fa'r gav sin Arm til Jeanne, der nu kun kunde taale at bevæge sig langsomt; Tante Lison, som var travlt optaget af den forestaaende Begivenhed og følte sig ængstelig og ganske forvirret ved at være Vidne til det Mysterium, hun aldrig selv skulde lære at kende, gik paa hendes anden Side og holdt hende i Haanden.

Saaledes kunde de gaa i timevis uden at tale, medens Julien strejfede rundt i Egnen til Hest, en ny Lyst, som pludselig var kommen over ham.

Intet brød forstyrrende ind i deres sløve Tilværelse. Baronen, hans Kone og Julien havde aflagt et Besøg hos Fourvilles, som Julien allerede syntes at kende særdeles godt uden at nogen rigtig vidste, hvorledes det var gaaet til. Endnu en Høflighedsvisit blev

udvekslet med Brisevilles, som stadig levede gemt paa deres sovende Herresæde.

En Eftermiddag, da en Herre og en Dame til Hest i Trav red ind i Gaarden foran Slottet, kom Julien yderst oplivet hastigt ind i Jeannes Værelse: „Skynd Dig, skynd Dig at gaa ned. Det er Fourvilles. De kommer blot ganske *sans façon* som Naboer, da de kender din Tilstand. Sig til dem, at jeg er gaaet ud, men at jeg straks kommer hjem igen. Jeg vil bare klæde mig en Smule om.“

Jeanne, som var bleven meget forundret, gik ned. En ung, smuk, bleg Kvinde med et tungsindigt Ansigt, store, varme Øjne og et Haar saa matblondt, som om en Solstraale aldrig havde kærtegnet det, forestillede hende sin Mand, et Slags kæmpemæssigt Fugleskræmsel med et mægtigt rødt Overskæg. Saa tilføjede hun: „Vi har flere Gange haft Lejlighed til at være sammen med Hr. de Lamare. Han har fortalt os, hvor syg De er, og vi vilde derfor ikke vente længere med at komme og se til Dem som Naboer, uden nogensomhelst Ceremoni. De ser nok, at vi er til Hest. Forleden Dag havde jeg tilmed den Fornøjelse at faa Deres Moder og Baronen at se hos os.“

Hun talte med let, fortrolig og overlegen Utvunget-

hed; Jeanne var besejret og blev straks indtaget i hende. „Det bliver en Veninde," tænkte hun.

Derimod lignede Grev de Fourville en Bjørn, som er bleven trukken ind i en Dagligstue. Da han havde faaet sat sig, stillede han sin Hat paa en Stol ved Siden af sig og vidste i nogen Tid ikke, hvor han skulde gøre af sine Hænder; først lagde han dem paa sine Knæ, saa greb han fat om Stolearmene, men endelig faldt han til Ro med dem foldede, som om han bad sit Fadervor.

Pludselig aabenbarede Julien sig. Jeanne blev aldeles forbavset og kunde næsten ikke kende ham igen. Han havde barberet sig. Han var smuk, elegant og forførende som i deres Forlovelses første Dage. Han trykkede den lodne Næve, som Greven, der syntes at vaagne lidt op ved hans Komme, rakte ud imod ham, og kyssede Grevindens Haand, medens en let Rødme farvede hendes elfenbenshvide Kinder og hendes Øjenlaag skælvede.

Han passiarede. Han var elskværdig og underholdende som tidligere. Hans dybe Øjne, der kunde være som to Elskovsspejle, havde igen faaet deres kærtegnende Udtryk, og hans Haar, der for lidt siden havde været glansløst og uordentligt, havde ved Hjælp

af Børsten og duftende Pomade atter faaet sit gamle bløde og blanke Fald.

Da Fourvilles skulde til at tage af Sted, vendte Grevinden sig om mod ham: „Vil De med paa en Ridetur paa Torsdag, kære Vikomte?“

Saa medens han bukkede og mumlede: „Med største Fornøjelse, Frue,“ tog hun Jeannes Haand og sagde med et elskværdigt Smil og i en hjertelig og indtrængende Tone: „Aah, naar De bliver rask, saa skal vi alle tre galoppere Egnen rundt. Det bliver herligt, vil De ikke nok?“

Med en yndefuld Bevægelse løftede hun Slæbet paa sin Ridekjole op og var i et Nu i Sadlen, saa let som en Fugl, medens hendes Mand efter kejtet at have hilst til Afsked svang sig op paa sin Hest og sad som om han var vokset fast til Dyret.

Da de var forsvundne bag Vejens Omdrejning, udbrød Julien, som syntes at være ganske begejstret: „Hvilke prægtige Mennesker! Det er et Bekendtskab, vi vil faa Nytte af.“

Jeanne, der ogsaa følte sig tilfreds uden at vide hvorfor, svarede: „Den lille Grevinde er henrivende, jeg er sikker paa, at jeg vil komme til at holde af hende; men Manden ser ud som en rigtig Bondeknold. Hvor har Du forresten truffet dem?“

Han gned sig muntert i Hænderne: „Jeg har rent tilfældig mødt dem hos Brisevilles. Manden gør et noget uslebet Indtryk; men han er alligevel en ægte Adelsmand og en ligefrem fanatisk Jæger.“

Ved Middagsbordet herskede der en næsten glad Stemning, som om en eller anden skjult Lykke var kommen ind i Huset.

Og der hændte intet mere nyt lige til de sidste Dage i Juli.

En Tirsdag Aften, da de sad under Platanen omkring et Træbord, hvorpaa der stod to smaa Glas og

en Karaffel med Likør, blev Jeanne pludselig ganske bleg; hun udstødte et Skrig og pressede Haanden ind mod sin Side. En lynsnar, skærende Smerte var faret igennem hende, saa i samme Nu var den ovre.

Men efter ti Minutters Forløb kom Smerten igen, denne Gang mindre heftig, men betydelig langvarigere. Det var med Nød og næppe, at hun kunde naa op til Huset, skøndt hendes Fader og hendes Mand næsten bar hende. Den korte Afstand fra Platanen og op til hendes Værelse syntes hende uendelig; hun skreg uvilkaarlig og bad dem uafbrudt om at standse og give hende Lov til at sætte sig, saa overvældet følte hun sig af en tiltagende uudholdelig Tyngdefornemmelse i Underlivet.

Hendes Svangerskab skulde endnu ikke være til Ende, hun ventede først sin Nedkomst i September. Men da man frygtede for, at der skulde ske noget, blev der i Hast spændt for Giggen og Fa'r Simon kørte af Sted efter Lægen, alt hvad Remmer og Tøj kunde holde.

Henimod Midnat kom Doktoren og saa straks, at han stod overfor en for tidlig Fødsel.

Da Jeanne var kommen i Seng, stilnede Smerterne en Smule af, men en forfærdelig Angst voksede frem i hende, hun følte som en Opgiven af hele sit Væsen, noget som en Forudfølelse, som en hemmelighedsfuld

Berøring af selve Døden. Der gives Øjeblikke, hvor den er os saa nær, at dens Aandepust isner vort Hjerte.

Værelset var fuldt af Mennesker. Lille Mo'r var sunket sammen i en Lænestol, hvor hun sad og snappede efter Vejret. Med rystende Hænder løb Baronen omkring, overvældede Lægen med Spørgsmaal, og kom slæbende med Ting allevegne fra; han havde fuldstændig tabt Hovedet. Julien gik op og ned og gjorde sig Umage for at se bekymret og optaget ud, skøndt hans Sind paa ingen Maade var bragt ud af Ligevægt; og Enkemadam Dentru stod ved Sengens Fodende med et Ansigt, som var afpasset efter Omstændighederne, et Ansigt, der tydelig sagde, at hun var en erfaren Kone, som ikke lod sig forbløffe af noget. Hun var ikke alene Egnens Jordemoder, hun var tillige dens Sygeplejerske og priviligerede Dødsvagt; hun tog imod dem, der træder ind i Livet, hørte deres første Skrig, vaskede det nyfødte Legeme i det første Vand og rullede det ind i det første Stykke Linned; med samme ubevægelige Ro lyttede hun til de sidste Ord, den sidste Rallen, den sidste Skælven fra dem, der gaar bort, saa gjorde hun deres sidste Toilette, lod Svampen dyppet i Eddike glide hen over deres udslidte Hylster og hyllede dem ind i det sidste Lagen. Og lidt efter lidt havde hun erhvervet sig en urokkelig

Ligegladhed over for alle de Hændelser, som Fødslen eller Døden kan føre med sig.

Kokkepigen, Ludivine, og Tante Lison holdt sig beskedent skjult henne ved Døren ud til Trappen.

Fra Tid til anden udstødte den Syge en svag Klagen.

I to Timer troede man, at Begivenheden vilde lade vente længe paa sig; men henimod Daggry tog Smerterne igen voldsomt fat og blev snart ganske skrækkelige.

Og Jeanne, hvis ufrivillige Skrig banede sig Vej ud mellem hendes tæt sammenpressede Læber, tænkte hele Tiden paa Rosalie, som ikke havde lidt, som næsten ikke havde klaget sig og hvis uægte Barn var født til Verden uden Kval og uden Pinsler.

I sin elendige og forvirrede Sjæl anstillede hun uophørlig Sammenligninger mellem sig og hende, og hun forbandede den Gud, som hun en Gang havde troet var retfærdig; hun oprørtes mod Skæbnens blinde Begunstigelser, der syntes hende at rumme en bevidst Brøde, og alle de, der prædikede Retsind og Godhed, stod for hende som Løgnere.

Af og til blev Smerten saa overvældende, at enhver Tanke sluktes i hende. Al hendes Livskraft og al hendes Bevidsthed havde kun det ene Maal: at lide.

I de faa Minutters Stilstand mellem Anfaldene formaaede hun ikke at løsrive sit Blik fra Julien; hun

huskede den Dag, da hendes Tjenestepige var falden om foran den selv samme Seng, hvor hun nu pintes, og det første Skrig var lydt ud i Stuen fra Broderen til det lille Væsen, der saa grusomt sønderrev hendes Indre, og en ny Smerte, en sjælelig Smerte føjede sig til hendes Lidelser. Hver eneste af hendes Mands Bevægelser, Blikke og Ord foran den udstrakte Pige, stod skarpt og klart for hende; og nu læste hun i ham, som om hans Tanker var skrevne i hver af hans Gestus, hun læste den samme Ærgrelse og den samme Ligegyldighed, som han havde udvist over for den anden, han var igen den samme egenkærlige Mand, som Faderansvaret irriterer.

Men et nyt Anfald gennemrystede hende og hele hendes Legeme krympede sig sammen i en saa voldsom Krampetrækning, at hun sagde til sig selv: „Jeg skal dø! Jeg dør!“ Hendes Sjæl fyldtes af en vanvittig Oprørsfølelse, en Trang til at forbande og et rasende Had mod den Mand, der havde forspildt hendes Liv, og det ukendte Barn, som dræbte hende.

Hun spændte sit Legeme i en yderste Anstrengelse for at kaste Byrden fra sig. Det forekom hende pludselig, som om hele hendes Underliv i et Nu var bleven tomt, og hendes Lidelser stilnede.

Sygeplejersken og Lægen stod bøjet over hende og

havde meget travlt. De tog noget bort, og den halvkvalte Lyd, hun allerede kendte, fik hende til at skælve; saa naaede de smertelige Skrig, den klynkende Mjaven fra det nyfødte Barn ind i hendes Sjæl, ind i hendes Hjerte, ind i hele hendes stakkels, udmattede Legeme, og med en uvilkaarlig Bevægelse strakte hun Armene frem.

En betaget Glæde sænkede sig over hende, en Længsel mod den nye Lykke, der foldede sig ud. Hun følte sig paa et Sekund befriet, beroliget og lykkelig, saa lykkelig, som hun aldrig før havde været. Hendes Hjerte og hendes Legeme fik atter Liv, hun var Moder!

Hun vilde se sit Barn. Da det var kommen for tidligt, havde det endnu hverken Haar eller Negle; men da hun saa denne Klump Kød bevæge sig, saa Munden aabne sig og hørte en spæd Klagen, og derpaa rørte ved det lille, uformelige, forpjuskede og fortrukne Væsen, følte hun sig gennemtrængt af en altbesejrende Fryd, hun forstod, at hun var reddet, beskyttet mod al Fortvivlelse, at hun her havde noget at elske saa højt, at alt andet i Verden svandt bort.

Fra nu af havde hun kun en eneste Tanke, Barnet. Hun blev en fanatisk Moder; netop fordi hun var bleven saa skuffet i sin Kærlighed og saa sveget i

sine Forhaabninger, lukkede hun sig nu saa helt ind i Tanken om Barnet. Hun vilde hele Tiden have Vuggen ved Siden af sin Seng, og senere, da hun begyndte at komme op, kunde hun Dage igennem blive siddende foran Vinduet, bøjet over det lette Leje, som hun gyngede.

Hun blev skinsyg paa Ammen; naar det lille Væsen blev tørstigt, og strakte Armene ud mod det svære Bryst med de blaalige Aarer og hun saa den slugvorne Mund blive helt borte iden fyldige Barm sad hun bleg og rystende ligeoverfor

den kraftige og sindige Bondekone og kæmpede mod en vild Trang til at rive sin Søn fra hende og slaa og kradse med sine Negle i det Bryst, hvoraf han saa graadigt drak.

Hun broderede selv fint og indviklet elegant Linned til ham. Han blev svøbt i et Brus af Kniplinger og hans Huer var smaa Vidundere. Hun kunde ikke tale om andet; midt i en Samtale brød hun af for at lade et Svøb, en Hagesmæk eller et andet Klædningsstykke, som var et Mønster paa Haandarbejde, beundre; hun hørte aldrig efter, hvad der blev sagt omkring hende, hele hendes Opmærksomhed var samlet om de smaa Stykker Linned, som hun vendte og drejede længe i sin løftede Haand for bedre at se dem; saa spurgte hun pludseligt: „Tror I, at det her vil klæde ham?“

Baronen og lille Mo'r smilte til hinanden over denne overdrevne Ømhed, men Julien, som blev forstyrret i sine Vaner og som følte sit anmassende Herredømme formindsket ved denne brølende og almægtige Tyrans Ankomst, var ubevidst skinsyg paa dette lille Stykke Menneske, der saaledes stjal hans Plads i Huset; utaalmodig og ærgerlig gentog han bestandig: „Hun plager jo Livet af én med den Unge!“

Hun gik snart saa fuldstændig op i sin Kærlighed, at hun tilbragte sine Nætter siddende ved Siden af

Vuggen for at se den lille sove. Denne lidenskabelige og sygelige Beskuen blev skadelig for hende, hun fik aldrig mere tilstrækkelig Hvile, hun afkræftedes, blev mager og hostede; Lægen paabød, at hun om Natten skulde skilles fra sin Søn.

Hun blev vred, græd og tiggede, men alle hendes Bønner naaede kun døve Øren. Hver Aften blev han flyttet ind til Ammen, og hver Nat stod Moderen op og listede sig paa nøgne Fødder ud og lagde Øret til Nøglehullet for at lytte efter, om han sov fredeligt, om han ikke var vaagnet, om der ikke var noget, han trængte til.

Der fandt Julien hende en Aften sent, da han kom hjem efter at have spist til Middag hos Fourvilles; hvorpaa Døren ind til hendes Værelse fremtidig hver Aften blev laaset omhyggeligt af for at tvinge hende til at blive i sin Seng.

Daabshøjtideligheden fandt Sted henimod Slutningen af August. Baronen stod Fadder; Gudmoderen var Tante Lison. Barnet fik Navnene: Pierre Simon Paul; men det var bestemt, at han til daglig skulde kaldes Paul.

En af de første Dage i September rejste Tante Lison hjem. Der var ingen, som lagde Mærke til, at hun var borte, lige saa lidt som der var nogen, der havde lagt Mærke til hende, da hun var der.

En Aften efter Middag viste Præsten sig. Han var forlegen, som om han bar paa en stor Hemmelighed, og efter en hel Række unyttige Indlednings-Fraser endte han med at bede Baronessen og hendes Mand om at tilstaa ham nogle Øjeblikkes Samtale under fire Øjne.

Med langsomme Skridt spadserede de alle tre ivrigt talende ned gennem den store Allé, medens Julien, som var bleven siddende ved Siden af Jeanne, blev mere og mere forundret, urolig og ophidset over deres „Hemmelighedskræmmeri“.

Da Præsten sagde Farvel, tilbød han at ledsage ham et Stykke paa Vej, og de gik sammen henimod Kirken, hvis Klokker ringede til Aftenbøn.

Det var køligt, næsten koldt, og de tilbageblevne gik derfor snart ind i Dagligstuen. De sad alle og smaaslumrede, da Julien pludselig kom farende ind, højrød i Hovedet og dirrende af Harme.

Uden at tænke paa, at Jeanne var til Stede, raabte han allerede henne fra Døren til sine Svigerforældre: „Men i Djævlens Skind og Ben! Er I da splittergale, at I vil smide tyve Tusind Francs i Grams til saadan et Pigebarn!“

Overraskelsen var saa stor, at ingen formaaede at svare. Brølende af Vrede fortsatte han: „Saa dum har

man ikke Lov til at være; er det Jeres Mening, at I ikke vil efterlade os en Hvid?“

Baronen, der havde faaet sin Fatning tilbage, forsøgte at standse ham: „Saa ti dog! Husk paa, at De taler i Deres Hustrus Nærværelse.“

Men han stampede i Gulvet af Raseri: „Det bryder jeg mig Fanden om! Hun ved jo, hvad det drejer sig om, og desuden er det ligesaa godt et Tyveri fra hende som fra mig.“

Rystet saa Jeanne paa ham uden at forstaa, hvad han mente: „Hvad er der sket? Hvad er der dog i Vejen?“ fremstammede hun.

Saa vendte Julien sig om mod hende og tog hende til Vidne, som om hun var en Kompagnon, der ligesom han selv saa sig narret for en forventet Indtægt. Han fortalte hende skaanselsløst om det Komplot, der var sat i Gang for at faa Rosalie gift, takket være Medgiften, Forpagtergaarden ved Barville, en Gaard, som var mindst tyve Tusinde Francs værd. Og han gentog: „Dine Forældre er gale, Kære, bindegale. Tyve Tusinde Francs! Tyve Tusinde Francs! De maa jo have mistet Forstanden! Tyve Tusinde Francs for en uægte Unge!“

Jeanne hørte paa ham uden Bevægelse og uden Vrede, hun var selv forundret over sin Ro, men hun

var nu bleven ligeglad overfor alt, som ikke vedrørte hendes Barn.

Baronen snappede efter Vejret og fandt intet at svare. Tilsidst brød han dog løs: „Tænk over, hvad De siger, Menneske, det er for oprørende," raabte han. „Hvis er Skylden for, at vi ser os nødsagede til at give Pigen Medgift? Hvis er Barnet? Det var maaske Deres Mening nu at ville lade det gaa for Lud og koldt Vand?"

Julien blev forbavset over Baronens Hæftighed og saa stift paa ham. Saa svarede han i en mere neddæmpet Tone: „Men femten hundrede Francs vilde være mer end tilstrækkeligt. Her omkring har de allesammen Børn, før de bliver gift. Enten Barnet tilhører den ene eller den anden, det forandrer jo ikke noget i Sagen. I Stedet for giver De en hel Gaard til tyve Tusinde Francs, hvad der, uden at tale om det Tab, som paaføres os, betyder det samme som at fortælle al Verden, hvad der er sket; De burde dog i det mindste have tænkt paa vort Navn og vor Stilling."

Han talte med stræng Stemme som en Mand, der ved, at han staar paa sin Ret og at hans Bevisførelse er logisk uomstødelig. Baronen, der blev forvirret over dette uventede Argument, blev staaende ligeoverfor ham med aaben Mund. Saa fremsatte Julien, som følte

sit øjeblikkelige Overtag, sine Slutninger: „Heldigvis er der endnu intet gjort; jeg kender Karlen, som vil gifte sig med hende, det er en brav Fyr og Sagen lader sig nok ordne med ham. Det skal jeg paatage mig.“

Og han skyndte sig ud, da han aabenbart frygtede for en Fortsættelse af Diskussionen, og var lykkelig ved, at ingen svarede ham, hvad han kunde tage for en Tilslutning.

Saasnart han var forsvunden, udbrød Baronen, som var drevet ud til Forbavselsens yderste Grænse, og som rystede af Vrede: „Næ, det er for galt! Det er for galt!“

Men Jeanne, som havde løftet Øjnene op mod Faderens forfjamskede Ansigt, gav sig pludselig til at le med den samme klare Latter, hun havde haft i gamle Dage, naar hun saa et eller andet, som var pudsigt.

„Fa'r, Far,“ spurgte hun, „lagde Du Mærke til, hvorledes han sagde: tyve Tusinde Francs?“

Lille Mo'r blev helt lykkelig ved at se Jeanne i saa godt Humør, og da hun havde lige saa let til Munterhed som til Graad, blev hun ved Tanken om sin Svigersøns rasende Ansigt, om hans harmfulde Udbrud og om hans hæftige Vægring at lade den Pige, han havde forført, faa Penge, som ikke tilhørte ham,

gennemrystet af sin stakaandede Latter, der fyldte hendes Øjne med Taarer. Saa begyndte ogsaa Baronen at le, revet med af de andre, og de morede sig alle tre, saa de var nærved at blive syge, ligesom i de gode, gamle Dage.

Da de igen var blevne lidt rolige, sagde Jeanne forundret: „Det er besynderligt, det gør mig slet intet mere. Jeg betragter ham som en Fremmed. Jeg kan ikke forstaa, at jeg er hans Hustru. I ser selv, at jeg morer mig over hans . . . over hans Mangel paa Finfølelse.“

Og uden rigtig at vide hvorfor, omfavnede de hinanden smilende og rørte.

To Dage senere, efter Frokost, da Julien var redet ud, kom en kraftig bygget Knøs forsigtigt frem fra Buskene, som om han hidtil havde holdt sig skjult, listede sig igennem Porten, gled langs med Grøften ind mod Couillards Gaard, drejede omkring Slottet og gik med ængstelige Skridt henimod Baronen og de to Damer, der sad paa deres sædvanlige Plads under Platanen. Han saa ud til at være mellem to og tyve og fem og tyve Aar; han var iført en splinterny blaa Skjorte med stive Folder og stærkt blusede Ærmer, som var knappet sammen om Haandleddet.

Saa snart han havde faaet Øje paa dem, tog han

sin Kasket af og kom hilsende og med forlegne Miner nærmere.

Da han var kommen nær nok, til at de kunde høre ham, sagde han: „Deres Tjener, Hr. Baron og Fruen og det øvrige Selskab.“ Saa, da ingen sagde noget til ham, meldte han: „Det er mig, som er Desiré Lecoq.“

Dette Navn aabenbarede intet, og Baronen spurgte: „Hvad ønsker De?“

Knøsen blev endnu mere forlegen, da han indsaa Nødvendigheden af at forklare sit Ærinde. Medens hans Øjne skiftevis vandrede fra hans Kasket, som han stadig stod med i Hænderne, op til Slottets øverste Tag-

skæg, fremstammede han: „Ded er Hr. Pastoren, som lod et Par Ord falde te mej, vedrørende denne hersens Forretning . . .," saa tav han af Frygt for at komme til at sige for meget og derved skade sine Udsigter.

Stadig uden at forstaa noget gentog Baronen: „Hvilken Forretning? Jeg forstaar virkelig ikke, hvad De mener?"

Saa bestemte den anden sig og svarede med sænket Stemme: „Denne hersens Forretning vedrørende Deres Pige . . . hende, Rosalie . . ."

Jeanne gættede, hvorledes det hang sammen, hun rejste sig og fjernede sig med sit Barn paa Armen. „Kom nærmere," sagde Baronen og pegede paa den Stol, hans Datter havde siddet paa.

Bondekarlen satte sig straks, idet han mumlede: „De er særdeles imødekommende." Saa ventede han, som om han ikke havde mere at sige. Efter en temmelig lang Tavshed bestemte han sig endelig; han saa op mod den blaa Himmel: „Ded æ ellers svært godt Vejr, saad'den efter Aarstiden. Ded æ no'et, Jorden ka' bru'e, for ded, der allerede æ saaet." Og han tav igen.

Baronen blev utaalmodig; i en tør Tone gik han lige løs paa Spørgsmaalet: „Naa, det er altsaa Dem, som vil gifte Dem med Rosalie?"

Manden blev straks urolig, paa normannisk Vis var han vant til at gaa betydelig sindigere frem. Hans Mistænksomhed var vakt og med livligere Stemme svarede han: „Ded kommer an paa, maaske ja, maaske nej, ded kommer an paa . . .“

Baronen blev irriteret over disse stadige Udflugter. „Men saa svar da for Pokker ligeud: er det derfor De kommer, ja eller nej? Vil De have hende eller vil De ikke have hende?“

Manden blev aldeles forfjamsket og turde ikke længere se paa andet end sine Fødder: „Hvis ded æ, saad'den som Hr. Pastoren si'er, saa ta'r jeg hende, men hvis ded æ saad'den, som Hr. Julien si'er, saa ta'r jeg hende inte.“

„Hvad har Hr. Julien sagt til Dem?“

„Hr. Julien sa' saad'den te mej, at je' sku' faa ungefær femten hundrede Francs; men Hr. Pastoren sa', at je' sku' faa tyve Tusind. Se, nu ve' je' jo nok for de tyve Tusinde, men je' ve' inte for de femten hundrede.“

Her kunde Baronessen, der var bleven siddende lænet tilbage i sin Stol, ikke længere bevare sin Alvor overfor Bondens ængstelige Holdning, og hun gav sig til at le i smaa stødvise Ryk.

Knøsen sendte hende et utilfreds Blik fra Øjenkrogen,

han forstod aldeles ikke hendes Munterhed og forholdt sig afventende.

Baronen, som hele denne Købslaaen pinte, vilde have en Ende paa Sagen: „Jeg har sagt til Præsten, at De skulde faa Forpagtergaarden ved Barville, saa længe De lever, derefter skal den gaa over til Barnet. Den er tyve Tusinde Francs værd. Jeg plejer at staa ved, hvad jeg siger. Vil De saa, eller vil De ikke?“

Manden smilte med en ydmyg og tilfreds Mine, og blev pludselig veltalende: „Ja se, naar ded hænger saad'den sammen, saa si'er je' jo. Ded var kuns ded, der oppenerede mej. Da Hr. Pastoren snakkede med mej, saa sa' je' stravs jo, ved ded, at je' saa meget gerne vilde glæde Hr. Baronen, som nok en an'nen Gang vilde gi' mej ded igen, sa' je' til mej selv. For æ ded ette gerne saad'den, at naar man gør no'et for hinandre, og saa mødes en an'nen Gang, saa gi'r man ded igen? Men Hr. Julien kom og sa', at nu var ded inte mere end som femten hundrede. Saa var'et je' sa' te' mej sæ'l: „Vi faa'r at se“ og saa kom je' her hen. Ded var ette for ded, at je' inte sku' ha' Tillid, men je' ka' nu helst li klar Besked paa alle Dele. For der hører regederlige Aftaler til et regederligt Venskab, æ ded ette sandt, Hr. Baron? . . .“

Han maatte til sidst standses; Baronen spurgte:

„Naar staar saa Brylluppet?“

Manden blev pludselig igen undselig og forlegen. Omsider sagde han tøvende: „Sku' je' ette føst ha' et bette Papir?“

Denne Gang blev Baronen vred: „Men for tusind Djævle! Naar De faar Ægteskabskontrakten! Det er jo det bedste af alle Papirer.“

Men Bonden lod sig ikke skræmme: „I Mellemtiden ku' man ellers godt lave en bette Stump alligevel; ded ku' allenfals ette være te' no'en Skade.“

Baronen rejste sig for at faa Sagen afgjort: „De maa svare ja eller nej, og det lige straks. Hvis De ikke mere vil, saa sig det, jeg har en anden, der er villig.“

Angsten for en Rival bestemte den forsigtige Normanner, han rakte Haanden frem ligesom ved Afslutningen af en Kohandel: „Top, Hr. Baron, saa la'r vi staa te', og den, som la'r ded gaa om, æ en skidt Ka'l.“

Baronen gav Haandslag, saa raabte han: „Ludivine!“ Kokkepigen viste sit Hoved i et af Vinduerne. „Bring os en Flaske Vin.“ Saa klinkede de paa Aftalen. — Og Knøsen gik lettet sin Vej.

Der blev intet sagt om dette Besøg til Julien. Kontrakten blev oprettet i største Hemmelighed, og saa snart den retslige Offentliggørelse havde fundet Sted, stod Brylluppet en Mandag Morgen.

Lige bag ved Brudeparret gik en Naboerske, der bar Barnet som et sikkert Pant paa Formuen. Og ingen i hele Egnen tænkte paa at forundre sig; de nøjedes med at misunde Desiré Lecoq. Han maatte være født med en Sejrsskjorte, blev der sagt med et listigt Smil, hvori der dog ikke laa Skygge af Forargelse

Julien lavede en skrækkelig Scene, som afkortede hans Svigerforældres Ophold paa „Poplerne“. Jeanne saa dem rejse uden altfor stor Sorg, thi Paul var for hende bleven en uudtømmelig Kilde af Lykke.

IX

Da Jeanne igen var bleven helt rask, blev det bestemt, at hun og Julien skulde gengælde Fourvilles Besøg og paa samme Tid aflægge en Indledningsvisit hos Marquis de Coutelier.

Julien havde ved en Auktion købt en ny Vogn, en Enspænder, for at kunne køre ud to Gange om Maaneden.

En klar Decemberdag blev der spændt for, og efter at Vejen i to Timer havde snoet sig hen over Slet-

terne, sænkede den sig ned i en lille opdyrket Dal med skovklædte Sider.

Saa videde Dalen sig ud, de besaaede Jorder afløstes af Enge og Engene igen af Mosegrund, bevokset med store Siv, som paa denne Aarstid stod helt tørre og hvis lange raslende Blade lignede gule Baand.

Pludselig ved en brat Omdrejning af Sænkningen laa Fourvilles Slot foran dem; paa den ene Side var det bygget tæt op mod Dalens skovrige Skraaning, paa den anden gik Muren ned i en stor Sø, der ligeoverfor afsluttedes af høje Graner, som voksede op ad den anden Dalskrænt.

De kørte over en gammeldags Vindebro gennem en mægtig Indkørselsport, der saa ud til at være fra Ludvig den trettendes Tid, ind i Æresgaarden og holdt foran en prægtig Bygning fra samme Tidsperiode med Vinduesindfatninger af tilhuggede Sten og skiferklædte Smaataarne.

Som en, der føler sig hjemme og kender alt til Bunds, forklarede Julien Jeanne Bygningens forskellige Dele. Han følte sig aabenbart som Vært og fremhævede begejstret dens Skønhed: „Se en Gang paa den Gavl! Er saadan en Bolig ikke storslaaet, hvad? Hele den anden Façade vender ud til Søen med en kongelig Terrasse, som gaar lige ned til Vandet; ved dens nederste

Trin ligger fire Baade fortøjede, to til Grevens Afbenyttelse og to til Grevinden. Der nede til højre, der, hvor Du ser en Række Poppeltræer, ender Søen og der begynder Floden, som løber lige ned til Fécamp. Hele Egnen vrimler af Vandfugle. Det er ikke saa underlig, at Greven er begejstret for at gaa paa Jagt heromkring. Det er endelig en Gang en rigtig Lehnsherre-Residens."

Hoveddøren var bleven aabnet, den blege Grevinde kom ud paa Trappen og gik smilende sine Gæster i Møde; hun var iført en lang Slæbkjole som en Slotsfrue fra gamle Dage. Hun passede fuldkommen til at være Søens smukke Herskerinde, hun syntes født til dette Greveslot.

Dagligstuen havde otte Vinduer, hvoraf de fire vendte ud til Vandet og den mørke Fyrreskov, som bredte sig op ad Bakken lige overfor.

Træernes mørke og sortskyggede Grønne kastede et alvorligt, dybt og uhyggeligt Skær over Søen; og, naar Vinden blæste, lød Skovens Sus som selve Mosens Stemme.

Grevinden greb begge Jeannes Hænder, som om hun kunde være hendes Barndomsveninde, fik hende til at sætte sig og tog selv Plads paa en lav Stol ved Siden af hende, medens Julien, hvis hele halvforglemte Ele-

gance i de sidste fem Maaneder atter var dukket frem, passiarede og smilede fortrolig og hjemmevant.

Grevinden og han talte om deres Rideture. Hun lo tidt over hans kejtede Maade at ride paa og kaldte ham „Ridder Klodshans“; han lo ogsaa og døbte hende „Dronning Amazone“. Et Geværskud, som blev affyret lige under Vinduerne, fik Jeanne til at udstøde et lille Skrig. Det var Greven, der skød en Krikand.

Hans Hustru kaldte straks paa ham. Der hørtes en Lyd af Aaretag og Stødet af en Baad imod Stenene, og han viste sig mægtig, med høje Støvler og fulgt af to gennemblødte Hunde, som var ligesaa røde som han selv, og som straks lagde sig paa Tæppet foran Døren.

Han syntes her, hjemme hos sig selv, at føle sig mere vel til Mode og var øjensynlig henrykt over at se de Fremmede. Han lod lægge mere Brænde paa Ilden, lod bringe Madejra og Kager, og udbrød pludselig: „De bliver her vel til Middag? Det er jo da en Selvfølge!“ Jeanne, som ikke et Minut havde sit Barn ude af Tankerne, afslog Indbydelsen; han trængte ind paa hende, og da hun holdt fast ved sit Afslag, gjorde Julien en heftig og utaalmodig Bevægelse. Hun blev bange for at fremkalde hans daarlige og stridbare Lune, og, skøndt Bevidstheden om, at hun saa ikke fik Paul

at se før næste Dag, pinte hende, gik hun ind paa at blive.

Det blev en herlig Dag. Først spadserede de ned til Kilderne. De sprang frem fra en mosklædt Klippe ned i et klart Bassin, der var i stadigt Oprør, som om Vandet var kogende; bagefter sejlede de en Tur gennem hele smaa Kanaler, der var skaaret ud i en tæt Skov af tørre Siv. Greven roede, han sad mellem sine to Hunde, der stod med Næsen mod Vinden og snusede; ved hvert Aaretag løftedes den store Baad lidt op og skød et godt Stykke fremad. Af og til lod Jeanne sin Haand glide gennem det kolde Vand, og hun nød den isnende Kølighed, der fra hendes Fingerspidser løb helt ned gennem hende. Helt bag i Baaden havde Julien og Grevinden, som var indhyllet i Shavler, taget Plads; de sad begge og smilede, roligt og vedholdende, som Folk, der er fuldt ud lykkelige og intet mere ønsker sig.

Natten faldt paa med lange, isnende Vindstød, Nordenvinde, som bølgede de visnede Rør. Solen var gaaet ned bag ved Granerne og det var, som om den røde Himmel, der var oversaaet med smaa sære Skarlagenskyer, udstraalede Kulde, naar man bare saa paa den.

De skyndte sig tilbage til den vældige Dagligstue, hvor et uhyre Baal flammede i Kaminen. En Fornemmelse af Varme og Velbefindende gjorde dem alle muntre,

ligesom de kom indenfor Døren. I sin overstrømmende Glæde greb Greven sin Hustru i sine kraftige Arme, løftede hende saa let som et Barn op til sin Mund og trykkede to støjende og tilfredse Kys paa hendes Kinder.

Smilende betragtede Jeanne den godmodige Kæmpe, om hvem man blot ved at se hans Overskæg vilde have troet, at han var en sand Menneskeæder, og hun tænkte: „Hvor man dog hver eneste Dag tager fejl af Folk.“ Da hun i det samme næsten uvilkaarligt vendte sig mod Julien, saa hun ham staa i Døraabningen, forfærdelig bleg og med Blikket stift hæftet paa Greven. Urolig gik hun hen til sin Mand og spurgte med dæmpet Stemme: „Hvad er der i Vejen med Dig? Er Du syg?“ I en arrig Tone svarede han: „Ingenting. Lad mig være i Fred. Jeg har frosset.“

Da de gik over i Spisestuen, bad Greven om Tilladelse til at tage sine Hunde med ind; de satte sig begge straks til Rette paa højre og venstre Side af deres Herre. Hvert Øjeblik stak han et Stykke til dem og kærtegnede deres lange, silkebløde Øren. Dyrene strakte Hovederne frem, logrede med Halen og skælvede af Tilfredshed.

Efter Middag, da Jeanne og Julien gjorde sig rede til at tage af Sted, holdt de Fourville endnu paa dem for at vise dem en Fiskefangst ved Fakkelskin.

Han stillede dem og Grevinden op paa Terrassen, der gik ned til Søen; saa gik han ned i Baaden ledsaget af en Tjener, som bar et Kastegarn og en tændt Fakkel. Natten var klar og kold under en Himmel, besaaet med Guld.

Faklen fik besynderlige flimrende Ildstriber til at danse hen over Vandet, kastede et flakkende Skær over Sivene og oplyste den mørke Granbaggrund. Pludselig ved en Drejning af Baaden skød en kolossal, fantastisk Skygge, Skyggen af en Mand, frem paa den oplyste Skovmasse. Hovedet naaede op over Træerne og forsvandt i Himlen og Fødderne blev borte ned i Søen. Saa løftede det vældige Væsen Armene som for at gribe Stjernerne. Brat fór de op, de uhyre Arme, saa faldt de atter ned, og der hørtes et lille Plask, som om noget slog mod Vandet.

Baaden vendte, og det saa ud som den vidunderlige Skyggetrold løb langs hen ad Skoven, som Faklen under Drejningen blev ved at oplyse; saa forsvandt Trolden i den usynlige Horisont, men pludselig viste han sig igen, mindre, men tydeligere, med regelmæssige Bevægelser paa Slottets Façade.

Og Grevens grove Stemme rungede hen over Søen: „Gilberte, jeg har faaet otte!“

Aarene plaskede mod Vandet. Den uhyre Skygge

blev nu staaende ubevægelig paa Muren, men aftog lidt efter lidt i Højde og Bredde; Hovedet syntes at krybe ned efter, Kroppen at blive tyndere; og da de Fourville gik op ad Trinene til Terrassen, stadig fulgt af Tjeneren

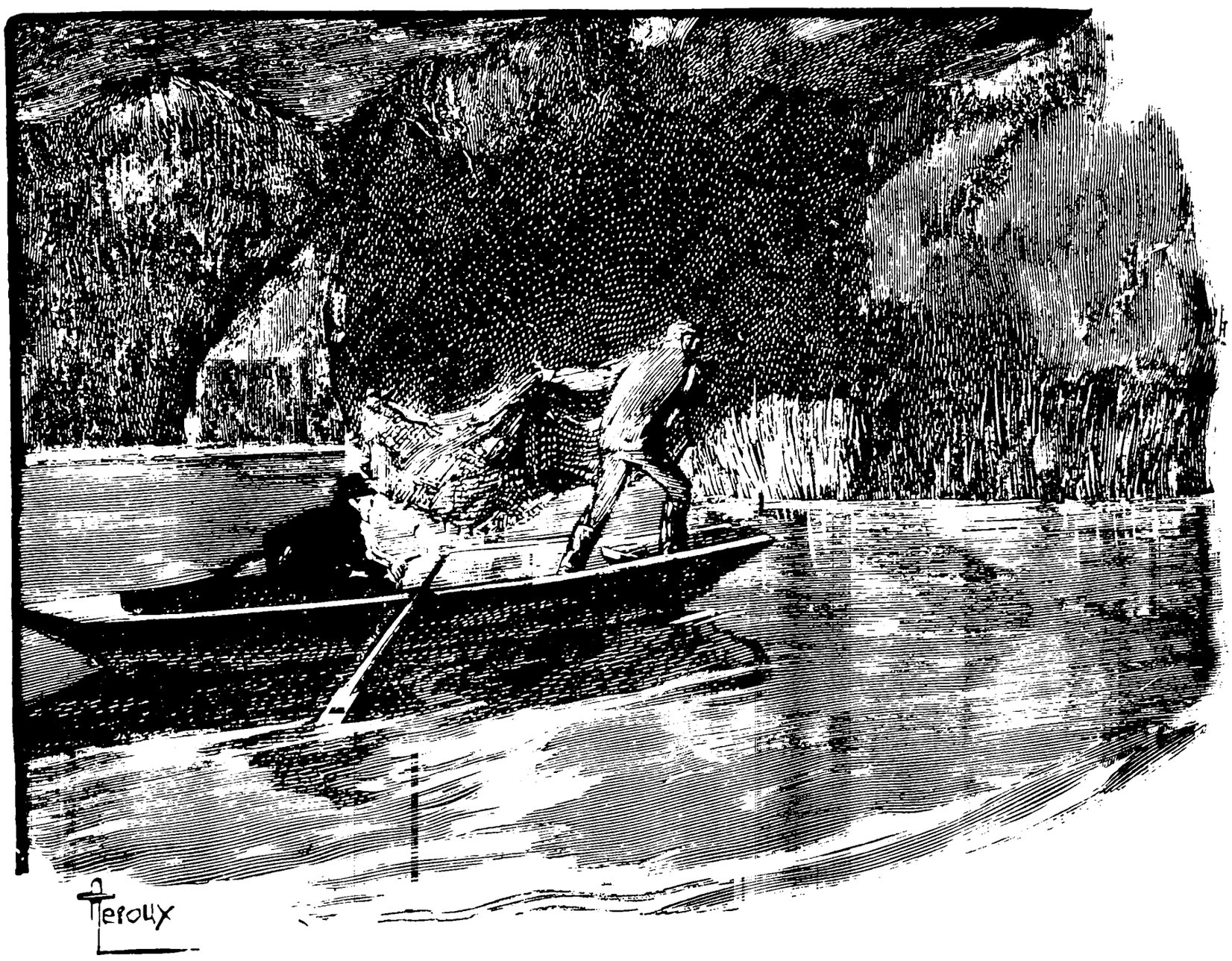

med Faklen, var Skyggen formindsket til hans Størrelse, og gentog nøjagtig enhver af hans Bevægelser.

I et Net havde han otte store Fisk, som sprællede.

Da Jeanne og Julien var paa Hjemvejen, helt indsvøbte i Kaaber og Tæpper, som var bleven paatvungen dem, sagde Jeanne næsten uvilkaarlig: „Hvilken brav Mand, den Kæmpe!“ Julien, som kørte, svarede: „Aa

ja, men han forstaar ikke at beherske sig tilstrækkeligt, naar der er andre til Stede".

Otte Dage efter kørte de hen til Couteliers, som gik for at være den fornemste Adelsfamilie i hele Egnen. Deres Slot, som under Ludvig den fjortende var bleven bygget op fra nyt, laa skjult i en prægtig Park omgiven af Mure. Oppe paa en Højde laa Ruinerne af det gamle Slot. Liberéklædte Tjenere førte de Besøgende ind i et imponerende stort Værelse. Midt paa Gulvet stod paa en Søjle en uhyre Vase af Sèvres-Porcellæn; paa Søjlen var, beskyttet af en Glasplade, anbragt et egenhændigt Brev fra Kongen, hvori han skænkede Marquis Léopold-Hervé-Joseph-Germer de Varneville de Rollebosc de Coutelier denne kostbare Gave.

Jeanne og Julien stod og betragtede den kongelige Foræring, da Marquis'en og Marquisen kom ind. Hun var pudret, tilvant elskværdig og kunstlet i sine stadige Bestræbelser for at være nedladende. Han var en statelig Skikkelse med hvidt, glat opstrøget Haar, hans Bevægelser, hans Stemme og hele hans Holdning gennemsyredes af et Hovmod, som tilkendegav, at han var sig sin Betydningsfuldhed bevidst.

Det var Etikettemennesker, hvis Aand, Følelser og Ord bestandig syntes at være sat paa Skruer.

De talte alene uden at vente paa Svar, smilede med ligegyldig Mine og lod tydelig forstaa, at de kun opfyldte den Forpligtelse, der paahvilede dem i Kraft af deres Herkomst: med Høflighed at tage imod Omegnens Smaaadel.

Forlegne gjorde Jeanne og Julien sig Umage for at behage; de indsaa det urigtige i at blive for længe, men forstod ikke at benytte det passende Øjeblik til at trække sig tilbage. Saa afsluttede Marquisen selv Besøget; naturlig og ligefrem lod hun Samtalen gaa i Staa, som en høflig Dronning, der betyder, at Audiensen er forbi.

Paa Hjemvejen sagde Julien: „Hvis Du synes, nøjes vi med denne ene Visit; jeg for mit Vedkommende har nok i Fourvilles“. Jeanne var af samme Mening.

December henrandt langsomt, trist og mørk, som om Aaret endte i et sort Hul. Det samme indelukkede Liv som det foregaaende Aar begyndte igen. Men alligevel kedede Jeanne sig ikke, hun var bestandig optaget af Paul, som Julien kun saa til med skæve og misfornøjede Øjne.

Ofte, naar Moderen sad med ham i sine Arme og kærtegnede ham med den lidenskabelige Ømhed, Kvinder kun føler overfor deres Barn, kunde hun række ham op mod Faderen og sige: „Men saa kys ham da, man skulde virkelig tro, at Du slet ikke brød Dig om ham“.

Med modvillig Mine berørte han let med Spidsen af Læberne Drengens glatte Pande, medens han lod sit Legeme beskrive en vigende Bue for at undgaa en Berøring af de smaa knyttede og fægtende Hænder. Saa vendte han sig brat om og gik; det var, som om en Afsky jagede ham bort.

Med passende Mellemrum blev Sogneraadsformanden, Lægen og Præsten bedt til Middag; fra Tid til anden kom ogsaa Fourvilles, med hvem Bekendtskabet blev mere og mere fortroligt.

Greven syntes at tilbede Paul; han sad med ham paa Skødet ligesaa længe hans Besøg varede, somme-tider en hel Eftermiddag igennem. Varsomt og forsigtigt tog han paa ham med sine grove Kæmpehænder, kildrede hans Næsetip med Spidserne af sit lange Overskæg og kyssede ham med en Moders begejstrede Ømhed. Det var ham en stadig Sorg, at hans eget Ægteskab var forblevet barnløst.

Marts blev klar, tør og næsten mild. Grevinde Gilberte gav sig igen til at tale om de Rideture, som de alle fire skulde foretage sammen. Jeanne, som var lidt træt af de lange Aftener, de lange Nætter og de lange ensformige Dage, der alle lignede hinanden, samtykkede helt lykkelig over disse Planer, og i en Uge morede hun sig med at gøre sin Ridedragt i Stand.

Saa begyndte deres Udflugter. De red gerne to og to, Grevinden og Julien foran, et hundrede Skridt bagved Greven og Jeanne, roligt passiarende som to gode Venner, thi deres retsindige Naturer og troskyldige Hjerter havde følt sig tiltrukne af hinanden, og de var bleven Venner. Parret foran talte ofte sagte sammen, af og til brød de ud i en voldsom Latter, og pludselig kunde de give sig til at se paa hinanden, som om deres Øjne havde Ting at fortælle, deres Mund ikke udtalte. Undertiden satte de brat i Galop, drevne frem af et Ønske om at flygte, om at komme bort langt bort.

Saa syntes Gilberte at blive opirret. Hendes heftige Stemme blev i Brudstykker baaret af Vinden hen til de andre, der var kommen et langt Stykke tilbage. Greven plejede da at smile og sige til Jeanne: „Hun er ikke altid lige let at have at gøre med, min Kone.“

En Aften, da de var paa Hjemvejen, fandt Grevinden paa at drille sin Hest ved først at spore den for derpaa med et brat og voldsomt Ryk at holde den an; flere Gange hørte de Julien gentage: „Pas paa, pas dog paa. De ender med at faa den til at løbe løbsk.“ — „Saa meget værre; det kommer ikke Dem ved,“ svarede hun i en saa haard og klar Tone, at

hendes Ord klang ud over Markerne skarpe og tydelige, som om de var hængt op i Luften.

Dyret stejlede, slog bag ud og skummede. Pludselig blev ogsaa Greven ængstelig og raabte af sine Lungers fulde Kraft: „Tag Dig dog i Agt, Gilberte!“ Saa ligesom i Trods gav hun efter for et af de Kvindeluner, som sætter sig ud over alt, hun løftede Pisken og gav

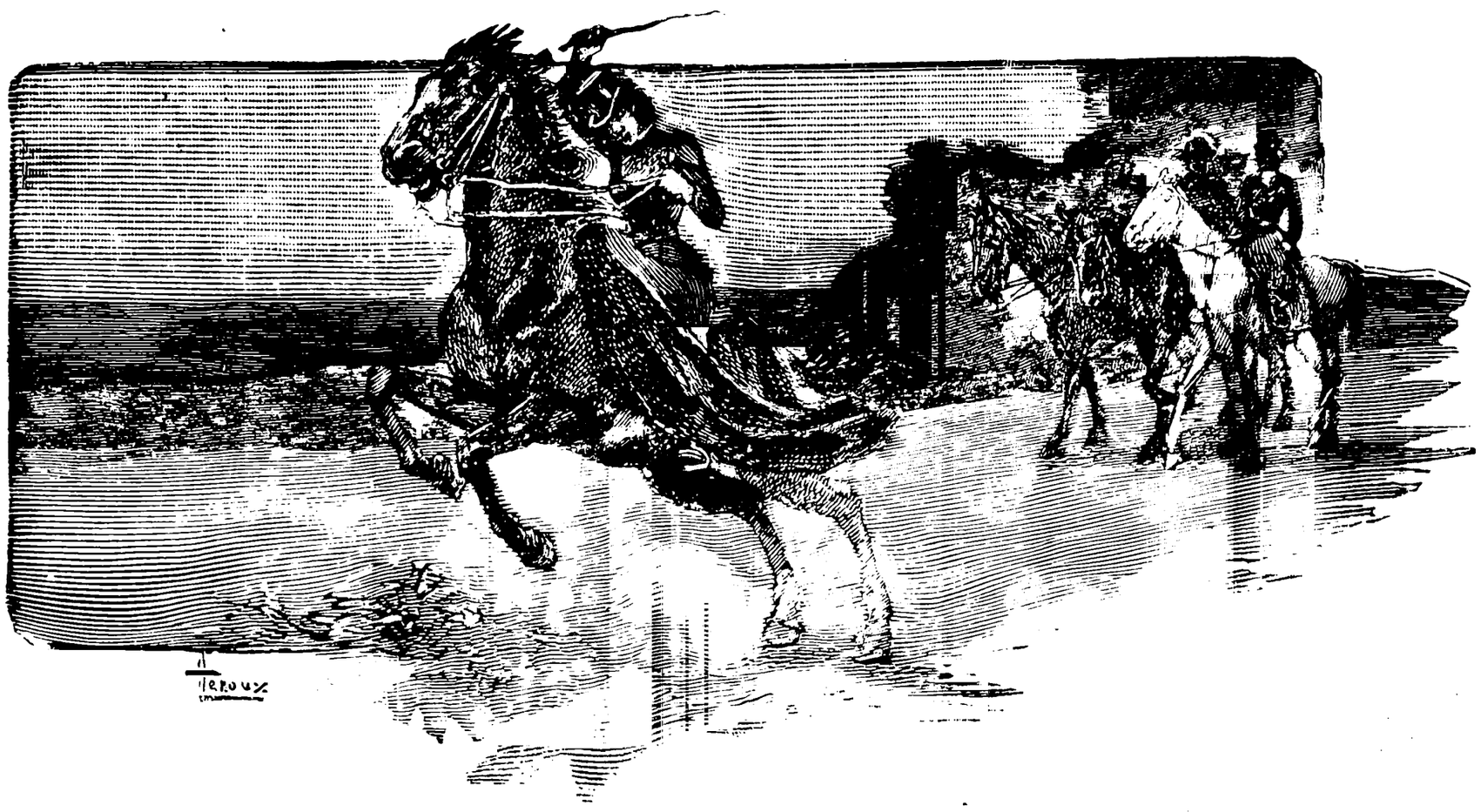

sig brutalt til at slaa løs paa Dyrets Hoved mellem dets Øren; Hesten rejste sig rasende paa Bagbenene og sparkede med Forbenene vildt om i Luften, faldt igen ned, tog Tilløb i et voldsomt Spring og satte i strakt Karriere afsted ud over Sletten.

Først galopperede den over en Græsmark, saa kom den ud paa et pløjet Stykke, hvis fede og fugtige Jord

den sparkede op med sine Hove, saa at der stod som en Dyndsky om den; videre fór den med en saadan Fart, at Hest og Rytterske saa ud som en eneste uformelig Masse.

Som lamslaaet var Julien bleven holdende paa Stedet og kaldte fortvivlet: „Frue! Frue!“

Greven havde udstødt en Slags Brummen, saa, idet han bøjede sig ud over sit tunge Dyrs Hals, drev han det fremad med et Skub af hele sit Legeme, sporede det med en saadan Magt, idet han hidsede og jagede det med Tilraab, at den mægtige Rytter syntes at klemme den tunge Hest fast mellem sine Ben og løfte den op som for at flyve. De fór begge af Sted med en ufattelig Hurtighed, stadig bare lige ud; og Jeanne saa de to Silhouetter, Mandens og Hustruens, flygte, flygte, blive mindre, slettes ud og til sidst forsvinde, ligesom to Fugle, der forfølger hinanden, ender med at blive borte og smelte sammen med Horisonten.

Stadig i Skridt kom Julien hen imod hende og mumlede med rasende Mine: „Jeg tror, at hun er aldeles gal i Dag.“

Og de gav sig til at ride sammen bagefter deres Venner, som en Fold i Terrænet havde skjult for dem. Efter et Kvarters Forløb saa de dem komme tilbage. Greven var rød i Hovedet og badet i Sved, men

han lo tilfreds og triumferende; hans uimodstaaelige Næve havde et fast Greb i hans Hustrus skælvende Dyr. Hun var bleg, hendes Ansigt var smertelig fortrukket, med den ene Haand støttede hun sig til sin Mands Skulder, som om hun var lige ved at besvime.

Den Dag forstod Jeanne, at Greven elskede sin Hustru til Vanvid.

Hele den paafølgende Maaned viste Grevinden sig saa glad, som hun aldrig før havde været. Hun kom oftere over til „Poplerne“, lo bestandig og omfavnede Jeanne i pludselige Ømhedsudbrud. Det var, som en eller anden lys og hemmelighedsfuld Fortryllelse havde sænket sig over hendes Liv. Hendes Mand, der ogsaa selv var lykkelig, kunde ikke faa Øjnene fra hende og forsøgte hvert Øjeblik at komme til at røre ved hendes Haand eller hendes Kjole, som om hans Lidenskab for hende var bleven fordoblet.

En Aften sagde han til Jeanne: „Vi lever i en hel Lykkerus for Tiden. Gilberte har aldrig før været saa sød som nu. Hun har aldrig mere sine Anfald af Vrede eller daarligt Humør. Jeg føler, at hun elsker mig. Lige til nu har jeg ikke været sikker paa det.“

Ogsaa Julien syntes forandret, han var bleven muntrere og hans tidligere Utaalmodighed var forsvunden. Det var som om Venskabet mellem de to

Familier havde bragt Fred og Glæde ind i begge Ægteskaber.

Foraaret kom mærkelig tidligt og blev meget varmt. Lige fra de milde Morgenstunde til de stille og lune Aftener fik Solen hele Jordens Overflade til at spire; alle Knopper udfoldede sig pludseligt og mægtigt paa samme Tid, drevne frem af en saa uimodstaaelig Svulmen, af en saa altbesejrende Genfødelseskraft, som Naturen kun formaar at opvise i enkelte ganske særlige Aar, der synes som en Foryngelse af hele Verden.

Jeanne følte sig uforklarlig bragt ud af Ligevægt overfor hele denne spirende Grøde. Naar hun fik Øje paa en lille Blomst i Græsset, kunde hun blive grebet af en ubestemt, inderlig Længsel; hun gik rundt i en egen blød, melankolsk Stemning, og timevis kunde hun falde hen i en underlig slap, halvt drømmende Tilstand.

Alle de bevægede Minder fra hendes Kærligheds første unge Tid dukkede frem i hende; det var ikke saaledes, at hendes Kærlighed til Julien paa ny opstod i hendes Sjæl, nej den var forbi, forbi for bestandig; men hele hendes Legeme, som blev kærtegnet af Vinden og gennemtrængt af Foraarets Vellugt, var i Uro, som om det stadig lyttede til en usynlig og øm Kalden.

Hun holdt af at være alene for i Solvarmen at kunne give sig helt hen i sine Stemninger og i en

ubestemt og stille lykkelig Nyden, der ikke vakte en eneste Tanke til Live hos hende.

En Morgen, da hun saaledes sad hensunken i sine vage Drømmerier, saa hun pludselig for sig som i et hastigt Syn det solbeskinnede Hul ned gennem det mørkegrønne Løv i den lille Skov tæt ved Étretat. Det var dér, at hun for første Gang havde følt sit Legeme skælve ind mod den unge Mand, hun den Gang elskede; det var dér, han for første Gang havde fremstammet sit Hjertes frygtsomme Ønske; og det var ogsaa dér, at hun havde troet pludselig at staa ligeoverfor den straalende Fremtid, hun havde haabet og ventet paa.

Hun vilde igen se den lille Skov, vilde gøre en sværmerisk og overtroisk Pilgrimsfart til den, som om Gensynet med dette Sted kunde forandre noget i hendes Livs Gang.

Julien var taget af Sted ved Daggry, hun vidste ikke hvorhen. Hun lod Sadlen lægge paa Martins lille hvide Hest, som hun nu undertiden benyttede, og hun red ud.

Det var en af de Dage, hvor alt er saa roligt, at intetsomhelst rører sig, ikke et Græsstraa, ikke et Blad; alt synes standset i Ubevægelighed lige til Tidernes

Ende; det er, som om Vinden var død. Selv Insekterne synes at være forsvundne.

Én altbeherskende og brændende Stilhed syntes umærkelig som en Gulddis at sænke sig ned fra Solen; Jeanne lod sin Hest gaa ganske langsomt, hver af dens Skridt vuggede hende blidt, hun følte sig lykkelig. Nu og da løftede hun Øjnene for at betragte en ganske lille, hvid Sky, ikke større end en Tot Vat, et Dampfnug, som i Forglemmelse var bleven hængende deroppe, ganske alene, midt paa den blaa Himmel.

Hun red ned i Dalen, som gaar lige ud til Havet gennem de store Klintebuer, der kaldes Étretats Porte, og ganske langsomt naaede hun ind i Skoven. Lyset regnede ned igennem det endnu spinkle Grønne. Hun ledte efter Stedet uden at kunne finde det igen, skøndt hun gennemsøgte alle de smaa Sideveje.

Pludselig, da hun red tværs over en lang Allé, fik hun helt nede ved Enden af den Øje paa to opsadlede Heste, der var bundne fast til et Træ; hun kendte dem straks, det var Juliens og Gilbertes. Ensomheden var begyndt at tynge hende, og hun blev glad ved dette uforudsete Møde. Hun satte sin Hest i Trav.

Da hun havde naaet de to taalmodige Dyr, der saa ud til at være vante til en saadan længere Stillestaaen, kaldte hun. Men der var ingen, som svarede hende.

En Damehandske og to Ridepiske laa paa det nedtrykkede Græs. Altsaa havde de siddet der, og saa bagefter gaaet længere bort og ladet deres Heste blive tilbage.

Hun ventede et Kvarter, tyve Minutter, overrasket og uden at forstaa, hvad de kunde bestille. Hun var steget af Hesten og stod med Ryggen lænet op mod en Træstamme uden at røre sig. To smaa Fugle slog sig, uden at se hende, ned i Løvet tæt ved Siden af hende. Den ene af dem flagrede ivrigt omkring den anden, dens Vinger baskede og skælvede, den bevægede Hovedet op og ned og pippede, og pludselig parrede de sig.

Jeanne blev forundret, som om hun stod overfor noget ukendt: „Det er sandt, det er Foraar," sagde hun til sig selv, saa faldt en Tanke, en Anelse hende ind. Hun saa igen paa Handsken, Ridepiskene og de forladte Heste; og pludselig svang hun sig igen i Sadlen med en uimodstaaelig Lyst til at flygte.

Hun lod Hesten galoppere og slog ind paa Hjemvejen til „Poplerne". Hendes Hoved arbejdede, drog Slutninger, sammenstillede Begivenheder og lod Kendsgerningerne belyse hinanden. Hvorledes var det gaaet til, at hun ikke havde gættet det tidligere? Hvorledes havde hun kunnet undgaa at se noget? Hvorfor havde

hun dog ikke før forstaaet Juliens hyppige Udgangsture, Fornyelsen af hans fordums Elegance og senere den Ro, der var faldet over hans Sind? Hun mindedes ogsaa Gilbertes nervøse Udbrud, hendes overdrevne Ømhedsytringer og nu i den sidste Tid den Lyksalighedstilstand, hun gik om i, og som gjorde Greven saa lykkelig

Hun lod igen Hesten slaa over i Skridt, thi hun maatte tænke alt grundigt igennem, og den hurtige Gangart bragte Forstyrrelse i hendes Tankerække.

Efter at den første Sindsbevægelse var gaaet over, var hendes Hjerte atter bleven næsten roligt, uden Skinsyge og uden Had, men gennemsyret af Foragt. Hun tænkte ikke videre paa Julien; der var intet mere i Stand til at forundre hende fra hans Side; men Grevindens, hendes Venindes, dobbelte Forræderi oprørte hende. Hele Verden var altsaa troløs, usand og falsk. Og Taarerne steg op i hendes Øjne. Man kan undertiden græde over sine Illusioner med ligesaa megen Sorg, som man græder over sine Døde.

Hun bestemte sig alligevel til at lade, som om hun intet vidste; hun vilde lukke sin Sjæl for alle andre Følelser og for Fremtiden kun bryde sig om Paul og sine Forældre; alle de andre vilde hun blot taale med et roligt Ansigt.

Saasnart hun var kommen hjem, kastede hun sig over sin Søn, tog ham med ind i sit Værelse, og kyssede ham vanvittigt en hel Time i Træk uden at standse.

Julien vendte tilbage til Middag, munter og smilende, fuld af elskværdig Imødekommenhed. Han spurgte: „Tænker Fader og lille Mo'r da slet ikke paa at komme i Aar?“

Hun var ham saa taknemlig over dette Spørgsmaal, at hun næsten tilgav ham sin Opdagelse i Skoven, og et heftigt Ønske om saa hurtigt som muligt at gense de to Væsener, hun elskede højst efter Paul, strømmede igennem hende; hun tilbragte hele Aftenen med at skrive til dem for at fremskynde deres Ankomst.

De svarede og meldte deres Komme til den tyvende Maj. Det var først den syvende i Maaneden.

Hun ventede dem med stigende Utaalmodighed; rent bortset fra sin datterlige Kærlighed følte hun en ny Trang til at aabne sit Hjerte for andre ærlige Hjerter, til at kunne tale frit ud af sin Sjæl med Mennesker, som var rene, som aldrig havde kendt noget stygt, hvis Liv, hvis Handlinger, hvis Tanker og hvis Ønsker altid havde været det rette.

Det, hun nu følte, var en Slags Isolering af sin sunde Samvittighed midt imellem alle de andre svigtende

Samvittigheder, der omgav hende; og skøndt hun paa én Gang havde lært at hykle, skøndt hun modtog Grevinden med fremstrakt Haand og Smil om Munden, mærkede hun Følelsen af Tomhed og Foragt for Menneskene vokse og hylle sig tættere om hende; og hver Dag fyldte Smaalighederne fra Egnen hendes Sjæl med større Lede og større Ringeagt for alle levende Væsener.

Couillards Datter havde faaet et Barn og skulde have Bryllup. Martins Tjenestepige, en forældreløs Stakkel, var frugtsommelig; en lille Naboerske, som var femten Aar gammel, var frugtsommelig; en Enke, en ynkelig, halt og gerrig Kvinde, som paa Grund af sin skrækkelige Smudsighed havde faaet Tilnavnet: Skorpen, var frugtsommelig.

Hvert Øjeblik blev der fortalt hende om et nyt Svangerskab eller om Udskejelser, som var bleven begaaet af en Pige, en Kone, mange Gange med flere Børn, eller af en eller anden anset Gaardmand. Det hidsige Foraar syntes at skærpe Livskraften hos Menneskene som hos Planterne.

Og Jeanne, hvis udslukte Sanser ikke længere kom i Oprør, hvis saarede Hjerte og følsomme Sjæl alene syntes at komme i Bevægelse ved de lune og frugtbare Luftninger, Jeanne, som drømte, som intet ønskede, som kun levede for sine Drømme og var død for alle

kødelige Lyster, undrede sig, opfyldt af en Afsky, der blev mere og mere hadefuld, over denne nedværdigende Dyriskhed.

Forholdet mellem de to Køn oprørte hende nu, som om det var noget, der stred mod Naturen, og, hvis hun følte Vrede mod Gilberte, var det ikke, fordi hun havde taget hendes Mand fra hende, men fordi ogsaa hun var falden ned i det Dynd, der slimede sig over hele Verden.

Hun hørte jo dog ikke til den Race, hos hvem alle lave Instinkter har Overtaget. Hvorledes havde hun da kunnet give efter paa samme Maade?

Den Dag, da hendes Forældre skulde komme, vakte Julien igen hendes Fornemmelse af Modbydelighed til Live ved nok saa muntert, som om det var en ganske naturlig og morsom Ting, at fortælle, at Bageren havde hørt Støj inde i sin Ovn; da det ikke var Bagedag, troede han, at det var en omsnusende Kat, som var sluppet derind, i Stedet for overraskede han sin Kone, der „just ikke var beskæftiget med at komme Brød i Ovnen.“

„Bageren tilstoppede Aabningen, saa de var lige ved at kvæles derinde,“ tilføjede han, „det var Bagerkonens lille Dreng, som havde fortalt det til Naboerne;

han havde set sin Moder krybe derind sammen med Smeden.“

Og Julien lo og sluttede: „Det bliver Elskovsbrød, vi faar at spise. Man skulde tro, det var en af La Fontaine's Smaahistorier“.

Jeanne turde ikke mere røre ved Brødet.

Da Postvognen standsede foran Terrassen, og Baronens glade Ansigt viste sig ved Ruden, fyldtes den unge Kones Sind med dyb Bevægelse, og en Følelse af Kærlighed strømmede igennem hende saa stormende, som hun aldrig før havde kendt det.

Men hun blev staaende forfærdet og var lige ved at falde om, da hun fik Øje paa lille Mo'r. I de seks Vintermaaneder var Baronessen bleven ti Aar ældre. Hendes uhyre, laskede, hængende Kinder var blevne helt purpurrøde, som om de var opsvulmede af Blod; hendes Øje syntes udslukt, og hun kunde kun bevæge sig, naar hun blev baaret oppe under begge Armene; hendes pinlige Aandedræt var bleven pibende og saa besværligt, at alle omkring hende følte ligesom et smerteligt Ubehag.

Baronen, som havde set hende hver Dag, havde ikke lagt Mærke til denne sygelige Forandring, og naar hun beklagede sig over sine bestandige Kvælningsanfald

og tiltagende Tunghedsfornemmelse, svarede han: „Vist ikke nej, Kære, Du er saaledes, som Du altid har været.“

Efter at have fulgt dem op til deres Værelse, trak Jeanne sig tilbage til sit for at græde, fortvivlet og ude af sig selv. Saa opsøgte hun sin Fader og kastede sig til hans Bryst med Øjnene endnu fulde af Taarer: „Aah, hvor Mo'r er forandret! Hvad fejler hun, sig mig, hvad fejler hun dog?“ Han blev meget overrasket og svarede: „Tror Du? Det er ikke faldet mig ind. Der er saamænd ikke noget i Vejen. Jeg har hele Tiden været om hende, og jeg finder hende slet ikke daarlig, hun er som altid.“

Om Aftenen sagde Julien til sin Kone: „Det gaar ned ad Bakke med din Moder. Jeg tror, hun er mærket.“

Og da Jeanne brød ud i Hulken, blev han utaalmodig: „Saa godt — Herregud, jeg siger jo ikke, at hun er døende. Du overdriver ogsaa alting. Hun er forandret, det er det hele, det hører Alderen til.“

Efter otte Dages Forløb tænkte hun ikke mere paa det; hun havde vænnet sig til Moderens sygeligere Udseende og trængte maaske ogsaa udtrykkelig sin Frygt tilbage, saaledes som man altid, drevet af et Slags egenkærligt Instinkt, af en uvilkaarlig Trang til at skaffe sig Ro i Sjælen, bortjager alle Ængstelser og truende Bekymringer.

Baronessen, som næsten ikke mere kunde gaa, kom kun en halv Time ud hver Dag. Naar hun blot én eneste Gang var naaet igennem „sin“ Allé, kunde hun ikke længere og bad om at komme til at sidde paa „sin“ Bænk. Og naar hun endogsaa følte sig ude af Stand til at fuldende denne korte Spadseretur, sagde hun: „Lad os standse; min Hypertrophi har sat sig i Benene i Dag.“

Hun lo næsten heller ikke mere, hun smilte kun over Ting, som det foregaaende Aar vilde have faaet hende til at ryste af Latter. Da hendes Øjne stadig var lige gode, tilbragte hun sine Dage med at læse „Corinna“ og Lamartines „Betragtninger“, eller hun forlangte Skuffen „med Minderne“. Naar hun saa havde hældt alle de gamle Breve, som var hendes Hjerte kære, ud i sit Skød, stillede hun Skuffen paa en Stol ved Siden af sig, og et efter et gennemlæste hun langsomt sine „Relikvier“ og lagde dem tilbage paa deres Plads. Og hvis hun var alene, ganske alene, kyssede hun enkelte af dem, ligesom man hemmeligt kysser en Lok fra de Døde, man engang har elsket.

Undertiden naar Jeanne pludselig kom ind i Stuen, kunde hun finde Moderen grædende store, sørgmodige Taarer. „Hvad er der i Vejen, lille Mo'r?“ spurgte hun. Og efter et langt Suk svarede Baronessen: „Det

er mine Relikviers Skyld. De genopvækker saa meget, som var godt og rart og som for bestandig er forbi! Og saa er der Mennesker, som man ikke længere tænkte paa og som pludselig igen træder frem for En. Man synes, at man ser dem og hører dem, og det gør et forfærdeligt Indtryk paa En. Det vil Du selv senere komme til at lære at kende."

Naar Baronen kom til i saadanne vemodige Øjeblikke, mumlede han: „Jeanne, min Pige, hvis Du vil lytte til mit Raad, saa brænd dine Breve, alle dine Breve, din Moders, mine, allesammen. Der gives ikke noget skrækkeligere, end naar man er gammel at stikke Næsen ned i sin egen Ungdom." Men Jeanne gemte alligevel sin Korrespondance og grundlagde sin fremtidige „Relikvie-Æske"; skøndt hun ellers i alt ande var forskellig fra sin Moder, var der dog ligesom et Slags arveligt, sentimentalt, drømmende Instinkt, hun saaledes adlød.

Efter nogle Dages Forløb kaldte en Forretning Baronen tilbage til Rouen, og han rejste.

Aarstiden var prægtig. Milde Nætter med en talløs Stjernevrimmel fulgte oven paa rolige Aftener og Aftenstilheden paa straalende Dage og straalende Dage paa blændende Morgenrøder. Lille Mo'r befandt sig snart meget bedre, og Jeanne, der ikke mere tænkte

paa Juliens Kærlighedshistorier og Gilbertes Falskhed, følte sig næsten fuldstændig lykkelig. Hele Landet laa blomstersmykket og duftende, og det mægtige, altid fredelige Hav lyste fra Morgen til Aften under Solen.

En Eftermiddag tog Jeanne Paul i sine Arme og gik ud over Markerne med ham. Hun saa snart paa sin Søn og snart paa Græsset, som voksede langs Vejen og var oversaaet med Blomster. Hun vandrede frem i en Lyksalighedsfølelse uden Grænser. Hvert Minut kyssede hun Barnet og trykkede det lidenskabeligt ind til sig; Markernes krydrede Duft steg op mod hende og gjorde hende svimmel, det var, som om hun svandt bort i et uendeligt Velvære. Saa gav hun sig til at drømme om sin Søns Fremtid. Hvad skulde han være? Snart ønskede hun, at han maatte blive en stor, mægtig og berømt Mand. Snart haabede hun, at han maatte blive ved at leve beskeden og ukendt i hendes Nærhed, altid hengiven og kærlig og rede til at aabne Armene for sin Moder. Naar hun elskede ham med sit egoistiske Moderhjerte, drømte hun, at han blev ved at være hendes Søn og kun hendes Søn; tog hun derimod sin kærlige Forstand med, byggede hun i Tankerne en Fremtid, hvor han ogsaa over for hele Verden kom til at betyde noget.

Hun satte sig paa en Grøftekant og gav sig til at

se paa ham. Hun syntes, at hun aldrig før havde set ham. Og hun blev pludselig forundret over den Tanke, at dette lille Væsen skulde blive stort, at han skulde komme til at gaa med faste, mandige Skridt, at han skulde faa Skæg paa Kinderne og tale med kraftig, klangfuld Røst.

Der blev kaldt paa hende langt borte. Hun løftede Hovedet. Det var Marius, som kom løbende. Hun tænkte, at der maatte være kommen Besøg og rejste sig, misfornøjet over at være bleven forstyrret. Drengen naaede hende aandeløs: „Frue, det er . . . det er Fru Baronessen, som er bleven meget daarlig.“

Det var hende, som om en Draabe koldt Vand trillede ned ad hendes Ryg; hun skyndte sig tilbage med lange Skridt, og det summede forvildet i hendes Hoved.

Langt borte fra saa hun, at en Klynge Mennesker var samlet under Platanen. Hun styrtede til, Gruppen aabnede sig for hende, og hun saa sin Moder ligge udstrakt paa Jorden. Hendes Hoved var støttet af to Hovedpuder, hendes Ansigt var ganske sort, hendes Øjne lukkede og hendes Bryst, som i de sidste tyve Aar uafbrudt havde stønnet, bevægede sig ikke mere. Ammen tog Barnet ud af Jeannes Arme og bragte det bort.

Jeannes Blik flakkede vildt: „Hvad er der hændt?“ spurgte hun, „hvordan er hun falden? Hent øjeblikkelig Lægen.“ Og da hun vendte sig om, fik hun Øje paa Præsten, der var bleven underrettet om det skete, ingen vidste rigtig hvorledes. Han tilbød sin Hjælp, smøgede Ærmerne paa sin Præstekjole op og fik travlt; men Eddike, Eau de Cologne, Gnidninger, alt var lige frugtesløst. „Det er bedre at faa hende klædt af og lagt i Seng,“ sagde Præsten.

Forpagteren, Joseph Couillard, var ogsaa kommen til sammen med Fa'r Simon og Ludivine. Sammen med Præsten tog de fat paa Baronessen for at bære hende ind; men da de løftede hende op, faldt hendes Hoved bagover, og Kjolen, som de holdt i, gik itu, saa uhandlelig var hendes tunge og svære Skikkelse. Jeanne skreg højt af Rædsel. Det vældige og slappe Legeme blev atter lagt ned paa Jorden.

En Lænestol maatte hentes ud fra Dagligstuen; og da hun var bleven sat op i den, lykkedes det endelig at faa hende af Sted. Skridt for Skridt gik de op ad Terrassen, saa steg de uendelig langsomt op ad Trappen og da de var kommen ind i Værelset, lagde de hende paa Sengen.

Kokkepigen gjorde sig forgæves Umage for at faa hende klædt af, men til al Held aabenbarede Madam Dentru sig. Heller ingen vidste, hvem der havde haft Bud efter hende, det maatte være ligesom med Præsten, hun havde „lugtet Døden," som Tjenestefolkene sagde.

Joseph Couillard red i Huj og Hast efter Doktoren; men da Præsten vilde gaa hjem efter Dødssakramentet, hviskede Sygeplejersken ham i Øret: „De behøver ikke at gøre Dem Ulejlighed, Hr. Pastor, hun er væk; jeg kender det."

Jeanne var ude af sig selv, hun opsendte Bønner, vidste ikke, hvad hun skulde gøre, hvorledes hun skulde bære sig ad for at hjælpe Moderen. For alle Tilfældes Skyld udtalte Præsten højtidelig Syndsforladelsen.

To Timer ventede de ved Siden af det blaasorte, livløse Legeme. Jeanne var faldet paa Knæ og laa og hulkede, gennemrystet af Angst og Smerte.

Da Døren gik op og Lægen viste sig, var det, som om hun saa Frelsen, Trøsten og Haabet komme ind;

hun styrtede henimod ham, idet hun fremstammede alt, hvad hun vidste om Ulykken: „Hun spadserede ligesom alle de andre Dage . . . hun havde det godt . . . rigtig godt endogsaa . . . hun havde spist noget Bouillon og to Æg til Frokost . . . saa faldt hun pludselig om . . . og blev helt sort i Ansigtet, saaledes som De nu ser hende . . . siden har hun ikke rørt sig . . . vi har forsøgt alt for at faa hende til Bevidsthed . . . alt.“ Hun tav, slaaet af et Tegn, Sygeplejersken gjorde til Lægen om, at alt var forbi, helt forbi. Men hun vægrede sig ved at forstaa og lige ved at kvæles af Angst spurgte hun: „Er det alvorligt? Sig mig oprigtig, tror De, at det er alvorligt?“

Endelig svarede han: „Jeg er meget bange for, at det . . . at det er . . . forbi. De maa være stærk, hører De.“

Men Jeanne aabnede sine Arme og kastede sig ned over Moderen.

Julien, der kom hjem, traadte ind i Værelset. Han blev staaende aldeles maalløs, øjensynlig ærgerlig; han udstødte ingen Smertensskrig, viste ingen Tegn paa Fortvivlelse; det kom ham for pludseligt og uforudset, til at han straks kunde anlægge den passende Mine og Holdning. Han mumlede: „Jeg ventede det; jeg saa jo, at det lakkede mod Slutningen.“ Saa trak han sit

Lommetørklæde frem, tørrede sine Øjne, knælede, slog Kors for sig, sagde noget mellem Tænderne, rejste sig og vilde ogsaa løfte sin Hustru op. Men hun laa med Armene krampagtigt slyngede omkring det døde Legeme og kyssede det uafbrudt. Hun maatte tages bort med Magt. Hun syntes næsten vanvittig.

En Time efter fik hun atter Lov til at komme ind. Der var ikke længere Tale om nogetsomhelst Haab. Stuen var omdannet til et Dødsværelse; Julien og Præsten stod og talte sagte sammen henne ved Vinduet. Madam Dentru havde sat sig velbehagelig til Rette i en Lænestol, som en, der er vant til at vaage, og som, saasnart Døden holder sit Indtog i et Hus, føler sig hjemme i det; hun syntes allerede at halvslumre.

Mørket faldt paa. Præsten gik hen til Jeanne, tog hendes Hænder, opmuntrede hende og gød den gejstlige Trøsts salvelsesfulde Bølge ud over hendes trøstesløse Hjerte. Han talte om den Hedengangne, berømmede hende i andægtige Vendinger og tilbød med Præstens fremhyklede Sorg over et Lig, som er en god Indtægtskilde, at tilbringe Natten i Bøn ved Siden af den Døde.

Men Jeanne fik stammet et Afslag frem gennem sin krampagtige Graad. Hun vilde være alene, ganske alene i denne Afskedsnat. Julien traadte frem: „Det kan ikke

lade sig gøre; vi kan blive oppe begge to.“ Hun rystede paa Hovedet ude af Stand til at tale mere. Endelig kunde hun faa sagt: „Det er min Moder, min Moder. Jeg vil være ene om at vaage over hende.“ Lægen mumlede: „Lad hende faa sin Vilje; Sygeplejersken kan blive inde i Værelset ved Siden af.“

Præsten og Julien tænkte paa deres Senge og samtykkede. Saa knælede Abbed Picot ned, bad, rejste sig igen og gik ud, idet han sagde: „Hun var en from Kvinde“ i samme Tonefald, hvori han udtalte sit „Herren være med Eder.“

Saa spurgte Vikomten med sin sædvanlige Stemme: „Trænger Du ikke til noget?“ Jeanne svarede ikke, hun havde ikke forstaaet, at det var hende, han talte til. Han gentog: „Gør Du ikke bedst i at spise en Smule for at faa Styrke?“ Med forvildet Mine svarede hun: „Sørg for, at Fa'r kommer.“ Og han gik ud for at sende et ridende Bud til Rouen.

Hun blev siddende hensunken i en Slags ubevægelig Smerte, som om hun ventede paa, at hun for sidste Gang skulde blive alene med sin Moder, for at give sig hen til den fortvivlede Sorg, der hulkede inde i hende.

Store Skygger havde vokset sig frem i Værelset og hyllet den Døde ind i Mørke. Madam Dentru gav sig

til at liste rundt med lette Skridt og lægge usynlige Ting til Rette med tause Sygeplejebevægelser. Saa tændte hun to Lys, stillede dem sagte paa Natbordet, som, bedækket med en hvid Serviet, stod ved Sengens Hovedgærde.

Jeanne syntes hverken at høre, se eller forstaa. Hun ventede kun paa at blive alene. Julien kom igen ind, han havde spist til Middag; paa ny spurgte han sin Hustru: „Er der ikke noget, Du vil have?“ Hun rystede paa Hovedet.

Han satte sig med en Mine, der var mere resigneret end egentlig bedrøvet, og talte ikke mere.

De blev alle tre siddende paa deres Stole, langt fra hinanden og uden at tale.

Af og til faldt Sygeplejersken i Søvn, snorkede lidt og vaagnede saa med et pludseligt Ryk.

Til sidst rejste Julien sig og gik hen til Jeanne: „Vil Du nu være ene?“ Dreven af en uvilkaarlig Indskydelse tog hun hans Haand: „Aa ja, lad mig være alene.“

Han kyssede hende paa Panden, idet han hviskede: „Jeg skal nok fra Tid til anden komme ind for at se til Dig.“ Og han gik ud sammen med Madam Dentru, som rullede sin Lænestol ind i det tilstødende Værelse.

Jeanne lukkede Døren efter dem, saa gik hun hen

og aabnede de to Vinduer paa vid Gab. Det var midt i Høhøsten og Aftenens lune Kærtegn slog imod hendes Ansigt. Paa Plænen, der var mejet den foregaaende Dag, laa Græsset i lange Dynger under Maaneskinnet.

Den dybe, milde Stilhed gjorde hende ondt, den skar i hendes Hjerte som en bitter Spot.

Hun gik tilbage til Sengen, tog en af de kolde og livløse Hænder og gav sig til at se paa sin Moder.

Hun var ikke længere opsvulmet som lige efter Anfaldet; hun syntes nu at sove fredeligere end nogensinde før; Lysenes blege Flammer, som Vinden viftede frem og tilbage, fik hvert Øjeblik Skyggerne over hendes Ansigt til at veksle og gav hende Udseende af at være levende og bevæge sig.

Jeanne betragtede hende, som om hun for bestandig vilde fæstne hendes Billede i sin Hukommelse; og fra langt tilbage, fra hendes allerførste Ungdom steg Minderne frem i Skarer.

Hun mindedes, naar lille Mo'r kom paa Besøg i Klosterets Taleværelse, den Maade, hvorpaa hun rakte hende Papirsposen med Kager, og en Mængde andre Smaating, ubetydelige Enkeltheder, smaa Ømhedsbeviser, Ord og Tonefald, velkendte Gestus, Rynkerne omkring hendes Øjne, naar hun lo, og det dybe, forpustede Suk, naar hun havde sat sig.

Hun blev staaende og saa paa hende og vedblev som i en Slags Sløvhed at gentage: „Hun er død," lige indtil hele Rædslen ved disse Ord stod klar for hende.

Den, som laa der for hende, — hendes Moder, — lille Mo'r — Fru Adelaïde — var død! Hun skulde aldrig mere bevæge sig, aldrig mere tale og aldrig mere le; hun skulde aldrig mere ved Middagsbordet sidde lige overfor lille Fa'r, og aldrig mere skulde hun sige: „Goddag, lille Jeanne, min egen Pige." Hun var død!

Hun vilde blive lagt ned i en Kiste og gravet ned i Jorden, og det vilde være forbi. Var det muligt? Skulde hun aldrig faa sin Moder igen? Skulde de kære fortrolige Træk, som hun havde set, siden hun for første Gang lukkede sine Øjne op, og elsket, siden hun havde kunnet aabne Armene, forsvinde? Havde hun virkelig mistet det rige Ømhedsvæld, det Menneske, der betyder mere for ens Hjerte end alle andre Væsener tilsammen, ens Moder? Hun havde endnu kun nogle faa Timer til at se paa hendes Ansigt, det Ansigt, som nu var ubevægeligt og uden Tanker; og saa intet, intet mere, kun et Minde.

Og hun kastede sig paa Knæ i et Anfald af overstrømmende Fortvivlelse; hun knugede sine Hænder om Lagenet og vred det krampagtigt, medens hun pres-

sede Munden imod Sengen og skreg med hjerteskærende Stemme, som blev kvalt i Tæpperne: „Aah, Mo'r, min stakkels Mo'r, Mo'r!“

Saa da hun følte, at hun var lige ved at miste Forstanden som den Nat, da hun sanseløs var flygtet ud i Sneen, rejste hun sig og løb hen til Vinduet for at køle sin Pande og indaande en anden Luft end den, der hvilede over den Dødes Leje.

Det afmejede Græs, Træerne, Sletten og Havet længere borte laa i stille Fred, dysset til Ro af Maanens blide Trylleri. Lidt af denne beroligende Mildhed trængte ind i Jeanne og hun gav sig til at græde langsomt og sagte.

Hun gik igen hen til Sengen, satte sig og tog atter lille Mo'rs Haand i sin, som om det var en Syg, hun vaagede over.

Et stort Insekt var sluppet ind i Værelset, lokket af Lysene. Det slog imod Væggene som en Boldt, fløj fra den ene Ende af Stuen til den anden. Jeanne blev adspredt ved dets summende Flugt og løftede sine Øjne for at se efter det; men hun kunde kun faa fat paa den kredsende Skygge, som det kastede paa det hvide Loft.

Saa hørte hun det ikke mere. Stilheden brødes kun af Væggeuhrets lette Tik-Tak og af en anden, næsten

uhørlig, ensformig Lyd. Det var lille Mo'rs eget Uhr, som blev ved at gaa, glemt i hendes Kjole, der var kastet over en Stol ved Fodenden af Sengen. Og pludselig fik en uvilkaarlig Sammenligning mellem den Døde og denne lille Mekanik, som ikke var standset, Jeannes Hjerte til at krympe sig i skærpet Smerte.

Hun saa efter, hvad Klokken var. Den var knapt halv elleve; og hun blev grebet af en skrækkelig Frygt ved Tanken om den lange Nat, hun skulde tilbringe hos den Døde.

Andre Erindringer dukkede frem i hende, Erindringer fra hendes eget Liv — Rosalie og Gilberte — hendes Hjertes bitre Skuffelser. Alt var altsaa kun Elendighed, Sorg, Ulykke og Død. Alt bedrog, alt løj, alt fik En til at lide og græde. Hvor fandtes der lidt Hvile og lidt Glæde? I en anden Tilværelse maaske! Naar Sjælen var frigjort for Jordlivets Prøvelser. Sjælen! Hun gav sig til at tænke over dette uudgrundelige Mysterium, kastede sig ind i digteriske Overbevisninger, som andre ligesaa vaklende Forudsætninger et Øjeblik efter kuldkastede. Hvor var vel nu hendes Moders Sjæl? Sjælen, der tilhørte dette ubevægelige og iskolde Legeme? Meget langt borte maaske? Et eller andet Sted ude i Rummet? Men hvor? Løst op i Taage som en usynlig Fugl, der er sluppet ud af sit Bur? Kaldt

tilbage til Gud? Eller spredt ud for Nyskabelsers tilfældige Vinde, blandet med Spirer, som er rede til at udfoldes?

Meget nær maaske? I dette Værelse, omkring det livløse Legeme, den havde forladt! Og pludselig forekom det Jeanne som om et Pust, ligesom Berøringen af en Aand, strejfede hende. Hun blev grebet af en Frygt, saa grufuld, saa voldsom, at hun hverken turde røre sig, trække Vejret eller vende sig om og se tilbage. Hendes Hjerte hamrede i Rædsel.

Og pludselig begyndte det usynlige Insekt igen sin Flugt og slog svirrende mod Væggene. Hun gøs fra Hoved til Fod, saa genkendte hun det vingede Dyrs Summen og følte sig med ét Slag beroliget; hun rejste sig og vendte sig om. Hendes Øjne faldt paa Sekretæren med Sfinkshovederne, Relikviernes Gemmested.

En ejendommelig og kærlig Tanke opstod i hende; ligesom hun vilde have læst i en Andagtsbog, saaledes vilde hun i denne sidste Stund læse de gamle Breve, der havde været den Døde kære. Hun syntes, at hun derigennem vilde opfylde en smuk og hellig Pligt og gøre noget virkelig datterligt, noget, som i den anden Verden vilde volde lille Mo'r Glæde.

Det var hele Brevvekslingen med hendes Bedsteforældre, som hun aldrig havde kendt. Hun vilde række

sine Arme imod dem over deres Datters Legeme, hun vilde søge Tilflugt hos dem i denne Dødsnat, som om ogsaa de havde lidt, skabe en overnaturlig Kærlighedslænke mellem dem, der forlængst var døde, hende, som nu var forsvunden, og hende selv, der endnu var tilbage paa Jorden.

Hun rejste sig, slog Sekretærklappen ned og tog i den nederste Skuffe en halv Snes smaa Pakker gulnet Papir, omhyggeligt bundet ind og ordnet Side om Side.

I en Slags overspændt Følsomhed lagde hun dem alle paa Sengen mellem den Dødes Arme og gav sig til at læse.

Det var gamle Skrivelser af den Slags, man kun finder i ærværdige Familiesekretærer, Skrivelser, som synes at udaande et svunden Aarhundredes Duft.

Det første begyndte med: „Min egen lille Skat.“ Det andet „Min søde lille Pige,“ saa kom „Du kære Smaa,“ — „Min Stump“ — „Min elskede lille Pige,“ saa „Mit kære Barn“ — „Kære Adelaïde“ — „Kære Datter,“ alt eftersom de var skrevne til Barnet, den unge Pige eller, senere, til den unge Kone.

Og alle var de fulde af en lidenskabelig Ømhed, der beskæftigede sig selv med de mest barnagtige Smaating; det vrimlede i dem af de ligefremme Begivenheder, som er store og betydningsfulde for

Hjemmet, men som forekommer alle Udenforstaaende saa uendelig smaatskaarne og ligegyldige: „Fader er bleven forkølet; stakkels Hortense har brændt sin Finger; Katten „Croquerat“ er død; Moder har tabt sin Messebog paa Hjemvejen fra Kirke, hun tror, at den er bleven stjaalet fra hende.“

Brevene talte ogsaa om Mennesker, som Jeanne ikke havde kendt, men hvis Navne hun dunkelt mindedes at have hørt blive udtalte langt tilbage i hendes Barndom.

Hun blev dybt rørt over alle disse Bagateller, der syntes hende ligesaa mange Aabenbaringer; det var hende, som om hun pludselig var bleven lukket ind i lille Mo'rs forbigangne, hemmelige Hjerte-Liv. Hun saa paa det tause, hvilende Legeme, og uvilkaarlig gav hun sig til at læse højt for den Døde, som for at adsprede og trøste hende.

Og det ubevægelige Lig syntes lykkeligt.

Et efter et kastede hun Brevene ned mod Sengens Fodende. Hun tænkte, at de skulde lægges i Kisten ligesom man lægger Blomster hos de Døde.

Hun løste en anden Pakke op, det var en ny Skrift. Hun begyndte: „Jeg kan ikke længere undvære dine Kærtegn. Jeg elsker Dig, saa jeg er lige ved at blive vanvittig.“

Intet mere, intet Navn.

Hun vendte Papiret uden at forstaa, hvad hun havde læst. Adressen var rigtig nok: „Fru Baronesse Le Perthuis des Vauds.“

Saa aabnede hun det næste: „Kom i Aften, saa snart han er gaaet ud. Vi faar en hel Time for os. Jeg tilbeder Dig.“

I et andet: „Jeg har tilbragt en Nat i Feber af Længsel efter Dig. Jeg havde endnu Mindet om dit Legeme i mine Arme, jeg følte din Mund mod min Læbe og saa dine Øjne foran mine. Saa tænkte jeg paa, at i denne samme Time sov Du ved hans Side, at han kunde besidde Dig, naar han ønskede det .... Og jeg blev grebet af et saa afmægtigt Raseri, at jeg nær havde styrtet mig ud af Vinduet.“

Jeanne var som lamslaaet og forstod stadig ikke.

Hvad betød det? Til hvem, for hvem og af hvem var disse Elskovsord skrevne?

Hun blev ved at læse, det var stadig de samme glødende Erklæringer og Opgivelser af Tider til Stævnemøder med Formaninger om endelig at udvise Forsigtighed; saa sluttede det bestandig med de Ord: „Frem for alt, brænd dette Brev.“

Endelig aabnede hun en dagligdags Billet, en almindelig Tak for en Middagsindbydelse, men skrevet

med samme Skrift og undertegnet „Paul d'Ennemare“, den Mand, Baronen, naar han endnu talte om ham, kaldte: „stakkels gamle Paul,“ og hvis Hustru havde været Baronessens bedste Veninde.

En lynsnar Tvivl fór igennem Jeanne og blev i samme Nu til Vished. Han havde været hendes Moders Elsker.

Og pludselig, ude af sig selv, rystede hun med et Ryk alle de skændige Papirer af sig, ligesom hun vilde have slynget et giftigt Dyr, der var krøbet paa hende, fra sig; hun løb hen til Vinduet og gav sig til at græde heftigt med uvilkaarlige Skrig, der trængte sig frem i hendes Hals; saa var det, som om hele hendes Væsen brast, hun sank sammen ved Foden af Væggen, skjulte sit Ansigt, for at hendes Klagen ikke skulde blive hørt og hulkede nedsunken i en Fortvivlelse uden Bund.

Hun kunde maaske være bleven liggende saaledes hele Natten, men en Lyd af Skridt i det tilstødende Værelse fik hende til at fare op med et Spring. Kunde det være hendes Fader? Og alle Brevene, som laa paa Sengen og paa Gulvet! Han behøvede blot at aabne et af dem! Og skulde han faa det at vide? Han!

Hun styrtede frem og greb i Haandfuldevis alle de gamle, gulnede Papirer, Bedsteforældrenes og Elskerens og de, som hun endnu ikke havde foldet ud, og de,

Hervux

som stadig laa ombundne i Sekretærskufferne, og kastede dem allesammen i en Dynge ind i Kaminen. Saa tog hun et af Lysene paa Natbordet og stak Ild paa hele Brevbunken. Papiret brændte med en stærk Flamme, der kastede et livligt og dansende Skær over Værelset, Sengen og den Døde, og paa det hvide Omhæng bagved Sengen tegnede som en sort Silhouet det stivnede Ansigts hoppende Profil og det mægtige Legemes Omrids under Lagenet.

Da der kun var en Askehob tilbage i Kaminen, satte hun sig igen hen ved det aabne Vindue, som om hun ikke længere turde blive ved Siden af den Døde, og hun gav sig atter til at græde med Ansigtet skjult i Hænderne, idet hun i en hjerteskærende, trøstesløs og klagende Tone klynkede: „Aa! stakkels lille Mo'r! Aa! stakkels lille Mo'r!“

En skrækkelig Tanke faldt hende ind: „Hvis hendes Moder tilfældigvis ikke var død, hvis hun kun laa i en dødlignende Søvn, hvis hun pludselig rejste sig op og begyndte at tale? — Vilde saa ikke Kundskaben om den forfærdelige Hemmelighed have formindsket hendes datterlige Kærlighed? Vilde hun kunne kysse hende med ligesaa ærefrygtsfulde Læber? Vilde hun elske hende med den samme hellige Følelse? Nej, det var ikke muligt. Og denne Vished sønderrev hendes Hjerte.

Natten svandt bort; Stjernerne blegnede; det var den unge friske Time, som gaar forud for Dagen. Maanen var gledet langt ned paa Himlen og var lige ved at synke ned i Havet, hvis Overflade den forvandlede til Perlemor.

Og Jeanne mindedes den Nat, hun havde tilbragt ved sit Vindue, den Gang hun kom hjem til „Poplerne". Hvor laa det dog langt tilbage, hvor alt var forandret, hvor Fremtiden syntes hende forskellig!

Et Rosenskær spredte sig over Himlen, et lyst, lokkende, elskovsfyldt Rosenskær. Hun saa paa det, hun følte sig overrasket, som ved et Fænomen, over Dagens straalende Udfoldelse, hun spurgte sig selv, hvorledes det var muligt, at et saadant Morgengry kunde hæve sig over en Jord, hvor der hverken fandtes Glæde eller Lykke.

Lyden af en Dør, der gik, fik hende til at skælve. Det var Julien. „Naa," spurgte han, „er Du ikke bleven meget træt?"

„Nej," stammede hun, lykkelig over ikke mere at være alene. „Nu maa Du gaa hen og hvile Dig," sagde han. Hun kyssede langsomt sin Moder med et smerteligt og forpint Kys; saa gik hun ind i sit eget Værelse.

Dagen gik med al den triste Travlhed, et Døds-

fald fører med sig. Om Aftenen kom Baronen. Han græd meget.

Den næste Dag fandt Begravelsen Sted.

Efter at hun for sidste Gang havde trykket sine Læber mod den iskolde Pande, efter at hun havde lagt

Liget til Rette i Kisten og set Laaget lukke sig over det, trak Jeanne sig tilbage. De Indbudte ventedes hvert Øjeblik.

Gilberte var den første, som kom, hulkende kastede hun sig om sin Venindes Hals.

Fra Vinduet kunde de se Vognene dreje ind ad Gitterporten og i Trav svinge op foran Hoveddøren. Den store Forstue genlød af Stemmer. Lidt efter lidt fyldtes Stuen af sortklædte Damer, som Jeanne ikke kendte; Marquise de Coutelier og Vikomtesse de Briseville omfavnede hende.

Pludselig opdagede hun Tante Lison, der som en Skygge gled frem bagved hende. Og hun tog hende

i sine Arme med en Ømhed, som nær havde faaet den gamle Frøken til at daane.

Julien kom ind klædt i dyb Sorg, elegant, travlt optaget og tilfreds over det store Følge. Hviskende spurgte han sin Hustru til Raads om et eller andet. Saa tilføjede han i en fortrolig Tone: „Hele Adelen er kommen, det bliver yderst korrekt.“ Og han gik ud igen efter med Alvor at have hilst paa Damerne.

Tante Lison og Grevinde Gilberte blev alene tilbage hos Jeanne, medens den højtidelige Ceremoni fandt Sted — Grevinden kyssede hende hele Tiden og gentog: „Kære, lille Stakkel, kære, lille Stakkel!“

Da Grev de Fourville kom tilbage for at hente sin Hustru, græd han, som om det var ham selv, der havde mistet sin Moder.

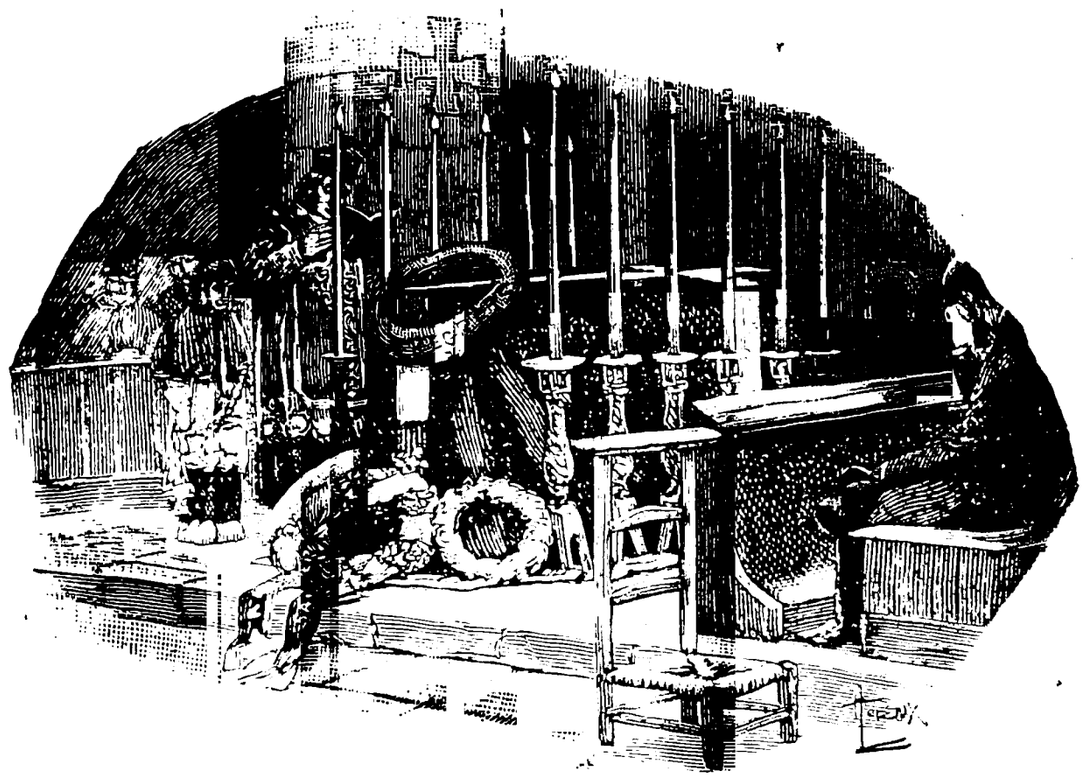

X

De paafølgende Dage blev meget sørgelige, som alle Dage i et Hus, der synes tomt, fordi en af dem, som plejede at færdes derinde, er forsvunden; Dage, der er fyldte med Lidelse, fordi hver Genstand, man rører ved, vækker Mindet om den Døde. Hvert Øjeblik støder man paa en Genstand, som faar Hjertet til at bløde. Der er hendes Lænestol, hendes Parasol, som er bleven staaende i Forstuen, hendes Glas, som Pigen har glemt at gemme hen. Og rundt i alle Væ-

relserne ligger hendes Ting endnu og flyder: hendes Saks, en Handske, Bogen, hvis Blade er tyndslidte af hendes trætte Fingre, og tusende andre Smaagenstande, der faar en smertelig Betydning, fordi de genopvækker ligesaa mange dagligdags Smaabegivenheder.

Og hendes Stemme forfølger En; overalt synes man at høre den; man vilde ønske, man kunde flygte langt bort, ligegyldigt hvorhen, blot for at slippe bort fra det Hus, hvor alt skaber fornyet Sorg. Men man er nødt til at blive, fordi der er andre, som bliver, andre, der ogsaa lider.

Desuden blev Jeanne ved at føle sig som knust under Mindet om det, hun havde opdaget. Denne Erindring tyngede stadig paa hende, hendes saarede Hjerte vilde ikke helbredes. Hendes nuværende Ensomhed forøgedes ved den skrækkelige Hemmelighed; hendes sidste Tillid og hendes sidste Tro var dræbt.

Efter nogen Tids Forløb tog lille Far bort, han følte Trang til Bevægelse, til Forandring af Luft, til at rive sig ud af den mørke Sorg, han sank dybere og dybere ned i.

Og det store Hus, der saaledes saa sine Beboere forsvinde, den ene efter den anden, genoptog sit rolige og regelmæssige Liv.

Saa blev Paul syg. Jeanne var lige ved at miste

Forstanden; hun tilbragte tolv Dage uden at sove og næsten uden at spise.

Han helbrededes; men hun kunde ikke overvinde den Rædsel, der var opstaaet hos hende ved Tanken om, at han kunde dø. Hvad skulde hun saa gøre? Hvad skulde der blive af hende? Og næsten umærkeligt vaagnede i hendes Hjerte Længslen efter at faa endnu et Barn. Snart begyndte hun at drømme om det, og hun blev helt og holdent opfyldt af sit tidligere Ønske om at se to smaa Væsener, en Dreng og en Pige, trippe om omkring sig. Til sidst kunde hun ikke mere slippe Tanken.

Men siden Historien med Rosalie levede hun adskilt fra Julien. En Tilnærmelse syntes en fuldstændig Umulighed under de nuværende Forhold. Julien elskede en anden, det vidste hun, og den blotte Forestilling om paa ny at taale hans Kærtegn fik hende til at ryste af Modbydelighed.

Alligevel bestemte hun sig til at finde sig i det, saa stærk var Trangen hos hende til endnu en Gang at blive Moder; men hun spurgte sig selv, hvorledes hun igen skulde begynde paa deres Kys. Hun vilde dø af Ydmygelse, hvis hun skulde lade ham gætte sine Hensigter; og han syntes ikke mere at bekymre sig om hende.

Hun havde maaske endt med at opgive det, hvis hun ikke hver Nat var kommen til at drømme om en Datter. Hun saa hende lege sammen med Paul under Platanen; og undertiden følte hun en ubetvingelig Lyst til at rejse sig og uden at komme med nogen nærmere Forklaring gaa ind til sin Mand i hans Værelse. To Gange sneg hun sig endogsaa helt hen til hans Dør, men saa skyndte hun sig hurtig tilbage med Hjertet bankende af Skam.

Baronen var rejst; lille Mo'r var død; Jeanne havde ikke mere nogen, hun kunde spørge til Raads, ingen, til hvem hun kunde betro sit Hjertes inderste Hemmeligheder.

Saa besluttede hun sig til at henvende sig til Abbed Picot og under Skriftemaalets Segl fortælle ham om sin vanskelige Plan.

Hun kom netop som han sad og spiste i den tarvelige Spisestue, der vendte ud til den lille Have, hvor han plejede at komme sine Besøgende i Møde, læsende i sit Breviar.

Efter i nogle Minutter at have passiaret om forskellige Ting, fremstammede hun rødmende: „Jeg vilde gerne skrifte for Dem, Hr. Pastor."

Han blev aldeles forbløffet og skød sine Briller op for bedre at kunne se paa hende; saa gav han sig

til at le: „De kan da vel ikke have saa overmaade store Synder paa Samvittigheden.“ Dette Svar forvirrede hende ganske; hun fortsatte: „Nej, men jeg vil bede Dem om et Raad, et Raad, der er saa . . . saa . . . saa pinligt, at jeg ikke tør tale til Dem om det saadan uden videre.“

Han lagde øjeblikkelig sin dagligdags godmodige Mine tilside og indhyllede sig i sin præstelige Værdighed: „Nu vel, mit Barn, lad os saa gaa til Skriftestolen.“

Men hun holdt ham tøvende tilbage; hun følte pludselig Skrupler ved at tale om den Slags Ting i den tomme Kirkes fromme Stilhed.

„Det . . . det behøves alligevel ikke . . . Hr. Pastor . . . Hvis De vil have det . . . kan jeg . . .

kan jeg godt her sige Dem, hvad der fører mig herhen. Skal vi ikke sætte os derud i Deres lille Lysthus?“

Med langsomme Skridt fulgte de hendes Anvisning. Hun søgte efter de Udtryk, hun skulde bruge, og vidste ikke, hvorledes hun skulde begynde. De satte sig.

Saa, som om hun skulde til at skrifte, stammede hun: „Min Fader . . .“ saa betænkte hun sig og gentog atter: „Min Fader . . .“ og tav, ganske forvirret.

Han ventede med Hænderne foldede over Maven. Da han saa hendes Forlegenhed, opmuntrede han hende: „Naa, mit Barn, det ser næsten ud, som om De ikke turde komme frem med det; tag nu Mod til Dem.“

Hun bestemte sig, som en Kujon, der kaster sig lige lukt ud i Faren: „Min Fader, jeg vilde saa gerne have endnu et Barn.“ Han svarede ikke, han havde aabenbart ikke forstaaet hende. Saa maatte hun forklare sig; forfjamsket snublede hun over Ordene:

„Jeg er nu ganske alene i Livet; min Fader og min Mand kommer ikke videre godt ud af det med hinanden; min Moder er død; og . . . og — hun talte ganske sagte med skælvende Røst — forleden Dag var jeg lige ved at miste min Søn! Hvad skulde der saa være bleven af mig? . . .“

Hun tav. Præsten, der stadig ikke var med, saa paa hende:

„Naa, lad os saa se at komme til Sagen.“

Hun gentog: „Jeg vilde saa gerne have endnu et Barn.“

Han smilte, han var vant til at høre adskillig grov Spøg af Bønderne, der ikke generede sig for ham, og han svarede med en sigende Hovedrysten:

„Ja, men det afhænger da kun af Dem selv, skulde jeg mene.“

Hun løftede et Par store uskyldige Øjne op mod ham og mumlede helt ude af sig selv af Forvirring: „Men . . . men . . . De kan nok forstaa, at siden . . . siden det, De ved nok . . . med hende, Pigen . . . saa lever min Mand og jeg . . . vi lever fuldstændig adskilt.“

Da han var fortrolig med Bøndernes Sæder og Skikke, der ikke tog den Slags Ting saa nøje, blev han forundret over denne Afsløring; saa mente han pludselig at være kommen paa det rene med den unge Kones egentlige Ønske. Han sendte hende et Sideblik, der var fuldt af Forstaaelse og Velvillighed overfor hendes Stilling. „Ja, jeg kan saa godt tænke mig det. Jeg forstaar, at Deres . . . Deres Enkestand

tynger Dem. De er ung og sund. Det er kun naturligt, ganske naturligt.“

Han smilte atter, revet med af den lidt frie Tankegang, der er egen for alle Landsbypræster; han smaaklappede blidt Jeannes Haand: „Det er Dem jo fuldt ud tilladt, ja, Kirken befaler det endogsaa . . . De er gift, ikke sandt? Man gifter sig vel ikke for at hyppe Kartofler.“

Nu forstod hun først hans Hentydninger, men i samme Øjeblik de gik op for hende, blev hun purpurrød af Skam og fik Øjnene fulde af Taarer.

„Aa, Hr. Pastor, hvad er det, De siger? Hvad tænker De dog om mig? Jeg sværger Dem til . . . jeg sværger Dem til, at . . .“ og Graaden kvalte hendes Stemme.

Han blev overrasket og gjorde sit bedste for at trøste hende: „Naa, naa, jeg vilde jo ikke gøre Dem ondt. Jeg spøgte bare en Smule, det er ikke forbudt mellem hæderlige Mennesker. Men stol paa mig. De kan trygt stole paa mig. Jeg skal nok tale med Hr. Julien.“

Hun vidste ikke mere, hvad hun skulde sige. Nu vilde hun helst have undgaaet denne Indblanding, som hun var bange for skulde blive ubehændig og farlig, men hun turde intet indvende; og hun skyndte sig

bort efter at have fremstammet: „Jeg takker Dem mange Gange, Hr. Pastor.“

Otte Dage gik hen. Hun gik om i stadig Angst og Uro.

En Dag ved Middagsbordet lagde hun Mærke til, at Julien saa paa hende paa en egen Maade, om Munden havde han en vis Smilerynke, som hun kendte saa godt, naar der var noget, der fremkaldte hans Spot. Han viste sig endogsaa ligefrem galant overfor hende, dog med en næsten umærkelig Tilsætning af Ironi, og da de senere hen spadserede sammen i lille Mo'rs store Allé, hviskede han hende ganske sagte i Øret: „Det lader til, at vi er bleven forsonede.“

Hun svarede ikke. Hun stirrede ned mod Jorden paa en lige Fure, som nu, da Græsset var vokset hen over den, var bleven næsten usynlig. Det var Sporet efter Baronessens Fod, langsomt udviskedes det, ligesom et Minde, der udslettes. Og Jeanne følte sit Hjerte krympe sig sammen af Sorg; hun følte sig forladt i Livet, saa langt borte fra alle andre.

Julien hviskede igen: „Jeg ønsker intet hellere. Men jeg frygtede for at mishage Dig.“

Solen gik ned. Luften var mild. Graaden steg Jeanne op i Halsen, hun længtes mod et Vennehjerte, hvori hun kunde udøse al sin Sorg. En Hulken

banede sig Vej fra hendes Bryst. Hun aabnede Armene og lagde sig ind til Julien.

Og hun græd. Overrasket saa han ned paa hendes Haar, hendes Ansigt kunde han ikke se, da det laa skjult mod hans Bryst. Han tænkte, at hun endnu maatte elske ham, og nedladende trykkede han et Kys paa hendes Haarknude.

Saa gik de ind uden at veksle flere Ord. Han fulgte med ind i hendes Værelse og tilbragte Natten sammen med hende.

Og deres tidligere Samliv begyndte igen. Han betragtede sig aabenbart som En, der opfylder en Pligt, som dog ingenlunde mishager ham; hun fandt sig i hans Kærtegn som i en kvalmende og pinlig Nødvendighed, fast besluttet paa atter at trække sig tilbage, saasnart hun var sikker paa, at hun skulde være Moder.

Da hun mærkede, at hendes brændende Ønske endelig var gaaet i Opfyldelse, følte hun sig gennemtrængt af en vanvittig Glæde; og hun lukkede fra nu af hver Aften sin Dør, i sin overstrømmende Taknemlighedsbegejstring vilde hun vie sig i evig Kyskhed til den taagede Guddom, hun tilbad.

Hun var igen næsten lykkelig; hun var selv forundret over den Hastighed, hvormed Sorgen over

hendes Moders Død var bleven mildnet. Hun havde troet, at hun aldrig mere vilde have fundet Trøst; og nu paa kun to Maaneder havde det gabende Saar allerede lukket sig. Der var kun tilbage et vemodigt Tungsind, ligesom et Slør, der var kastet over hendes Liv. Ingen nye opskræmmende Begivenheder syntes hende mere mulige. Hendes Børn vilde vokse op omkring hende og elske hende; rolig og tilfreds vilde hun gaa sin Alderdom i Møde uden mere at bryde sig om sin Mand.

Da hun meddelte Julien sit Haab, skar han Tænder af Raseri og erklærede: „Den var der ingen, som havde haft Bud efter!“

Henimod September Maaned kom Abbed Picot paa højtidelig Visit, iført en ganske ny Embedskjole, hvis Pletter allerhøjst kunde være otte Dage gamle. Han forestillede sin Efterfølger, Abbed Tolbiac. Det var en meget lille, meget mager og ganske ung Præst; han talte i svulstige Vendinger, og hans Øjne, som laa langt inde i Hovedet og var omgivne af sorte Ringe, røbede et voldsomt Sind.

Den gamle Sognepræst var bleven forfremmet og forflyttet til Goderville.

Hans Afrejse gjorde Jeanne virkelig bedrøvet. Den skikkelige Mands Ansigt var knyttet til alle hendes

Minder som ung Hustru. Det var ham, der havde viet hende, og det var ogsaa ham, som havde døbt Paul og begravet Baronessen. Hun kunde slet ikke tænke sig Étouvent uden Abbed Picots tykke Mave vandrende langs med Avlsgaardene, og hun holdt af ham for hans jævne og naturlige gode Humør.

Til Trods for sin Forfremmelse syntes han ikke glad. — „Det er mig en Overvindelse, det er mig en Overvindelse, Fru Vikomtesse," sagde han, „nu har jeg været her i atten Aar. Ganske vist indbragte Menigheden kun lidt og duede ikke meget. Mændene har ikke mere end som lige akkurat den allernødvendigste Religion, og Kvinderne, Kvinderne ser De, de opfører sig lige ud skrækkeligt. Pigerne kommer ikke til Kirken uden først at have gjort en Pilgrimsfart til den frugtbargørende Madonna, og Myrthekransen betyder ikke meget i denne Egn. Saa meget desto værre, jeg holdt nu alligevel af den."

Den nye Sognepræst gjorde en utaalmodig Bevægelse og blev rød i Hovedet: „Naar jeg kommer til, skal alt det forandres," sagde han barskt. Og han lignede nærmest et hidsigt Barn, saa spinkel og mager saa han ud i sin slidte, men rene Præstedragt.

Abbed Picot sendte ham et Sideblik, som han havde for Skik, naar der var noget, der morede ham,

og sagde: „Nu skal jeg sige Dem noget, min Ven, hvis den Slags Ting skulde forhindres, saa maatte De først lægge alle Deres Sognebørn i Lænke — og saa vilde det endda ikke hjælpe noget.“

Abbed Tolbiac svarede i en skærende Tone: „Vi faar at se.“ Men den gamle Præst smilede og tog sig en Pris: „Alderen vil nok berolige Dem, unge Mand, og Erfaringen med. De vil bare faa de sidste Troende skræmmet bort fra Kirken; det er alt, hvad De opnaar. De er ikke saa gudfrygtige, som de er stædige her omkring. Naar jeg saa et Pigebarn komme til Messe og hun var bleven lidt buttet, saa nøjedes jeg med at sige til mig selv: „Hun er i Færd med at skaffe mig et Sognebarn til“ — og saa prøvede jeg paa at faa hende gift. De vil aldrig kunne hindre dem i at begaa Fejltrin, ser De; men De kan gaa hen og snakke godt for Karlen og faa ham fra at forlade Kæresten. Gift dem, Pastor, gift dem og bryd Dem ikke om noget som helst andet.“

Den nye Præst svarede haardt: „Vi tænker forskelligt; det er unyttigt at gaa nærmere ind paa det.“

Og Abbed Picot gav sig til højlydt at udbrede sig over alt det, han skulde miste, Landsbyen, Havet, som han kunde se fra Præstegaardens Vinduer, de smaa tragtformede Dale, hvor han havde gaaet og læst sit

Breviar, medens han i det Fjerne saa Skibene sejle forbi.

De to Præster tog Afsked. Den gamle omfavnede Jeanne, der var lige ved at græde.

Otte Dage efter kom Abbed Tolbiac igen. Han talte om de Reformer, han vilde indføre ligesom en Prins, der skal til at tage sit Fyrstendømme i Besiddelse. Saa bad han indstændigt Vikomtessen om ikke at svigte ved Gudstjenesten om Søndagen og gaa til Alters ved alle de store Højtider. „De og jeg," sagde han, „vi er Egnens Overhoveder; det paahviler os at lede den og altid staa som et Eksempel til Efterfølgelse. Vi maa virke sammen for at faa Indflydelse og vinde Anseelse. Kirken og Slottet maa række hinanden Haanden, saa vil Hytten frygte os og adlyde."

Jeannes Religion var udelukkende bygget paa hendes Følelser; hun havde den drømmende Tro, alle Kvinder bærer i sig; men hvis hun noget nær opfyldte sine religiøse Pligter, var det mere en Vane, hun havde beholdt fra Klostret, Baronens kritiske Filosofi havde for længe siden gjort det af med hendes Overbevisning.

Abbed Picot havde ladet sig nøje med det lidet, hun havde kunnet give ham, og havde aldrig forlangt mere. Men da hans Efterfølger ikke havde set hende

om Søndagen ved Gudstjenesten, kom han straks anstigende, urolig og stræng.

Hun vilde ikke bryde med Præsteboligen og gav sit Løfte, idet hun dog for sig selv forbeholdt sig kun i de første Uger af ren Imødekommenhed at vise sig som en flittig Kirkegænger.

Men lidt efter lidt vænnede hun sig til Kirken og kom ind under den spinkle, herskesyge og ubøjelige Præsts Indflydelse. Han var Mystiker og hans Glød og Begejstring fandt Genklang i hendes Hjerte. Han fik den religiøs poetiske Stræng, der er udspændt i enhver Kvindesjæl, til at tone hos hende. Hans usvigelige Strænghed, hans Foragt for Verden og dens Nydelser, hans Lede for alle menneskelige Rørelser, hans Kærlighed til Gud, hans ungdommelige og uciviliserede Uerfarenhed, hans haarde Ord og hans sikre Vilje vakte hos Jeanne Forestillinger om, hvad Martyrerne maatte have været, og hun, den lidende, den allerede skuffede, lod sig rive med af den stejle Fanatisme hos dette Barn, der var Himlens Tjener.

Han førte hende til den trøstende Frelser, lovede hende, at Troens fromme Glæde vilde mildne alle hendes Lidelser, og hun knælede i Skriftestolen, ydmygede sig selv og følte sig lille og svag overfor denne Præst, som saa ud til at være femten Aar gammel.

Men han blev snart forhadt over hele Egnen.

Den ubøjelige Strænghed, han viste overfor sig selv, blev overfor andre til uforsonlig Ufordragelighed. Der var især en Ting, der vakte hans Vrede og Harme, Elskoven. Han ivrede imod den i sine Prædikener, efter gejstlig Skik i usminkede Udtryk; og rungende Forbandelser mod Kødets Lyst rullede hen over hans landlige Tilhøreres Hoveder; han dirrede af Heftighed og stampede i Prædikestolens Gulv med Sindet fyldt af de Forestillinger, han i sit Raseri fremmanede.

Pigerne og de unge Knøse sendte hinanden skjulte Blikke tværs over Kirken; og de gamle Bønder, der nok kunde lide at komme med spøgende Bemærkninger om den Slags Ting, rystede misbilligende paa Hovedet over den lille Præsts Voldsomhed, naar de efter Gudstjenesten gik hjem til Gaarden ved Siden af Sønnen i den blaa Bluse og Konen i den sorte Kaabe. Og hele Egnen kom i Bevægelse.

Hviskende blev der fortalt om den Strænghed, Præsten udviste i Skriftestolen, om den haarde Bod, han paalagde, og hvorledes han haardnakket nægtede at give de Piger, hvis Kyskhed havde lidt mindste Skade, Syndsforladelse. En vis Skadefryd blandede sig ind i Sagen, og der blev lét paa de store Festdage, naar Ungdommen ved Højmessen blev siddende paa deres

Pladser i Stedet for at gaa til Herrens Bord sammen med de andre.

Snart begyndte han ligesom en Skovfoged, der forfølger Krybskytter, paa at udspionere de forelskede Par for at forstyrre deres Stævnemøder. Han jagede dem langs Grøftekanterne, bag ved Ladebygningerne, om Aftenen i Maaneskin og mellem de store Totter Klitgræs paa Smaabakkernes Skraaninger.

En Gang fik han Øje paa to, der ikke fór fra hinanden, da de saa ham komme. De gik med hinanden om Livet og kyssedes nede paa Bunden af en stenet Kløft.

„Vil I holde op," skreg han, „vil I øjeblikkelig holde op, I Skarnsmikler, I er."

Men Karlen vendte sig om og svarede: „Pas De bare Deres egne Sager, Hr. Pastor, dette her behøver De ikke at stikke Næsen i.“

Saa gav Præsten sig til at samle Sten op og kaste efter dem, ligesom man gør ved to Hunde.

De tog Flugten leende af fuld Hals begge to. Men den paafølgende Søndag angav Præsten dem med Navns Nævnelse midt i Kirken.

Alle Egnens unge Karle holdt op med at gaa til Gudstjeneste.

Hver Torsdag spiste Præsten til Middag paa Slottet, men desuden kom han ofte i Ugens Løb for at tale med sit Skriftebarn. Hun begejstredes lige som han, udvekslede Tanker med ham om aandelige Ting og rørte op i hele det gamle og indviklede Arsenal af religiøse Tvivlspunkter.

De spadserede sammen gennem Baronessens Allé og talte om Kristus og Apostlene, den hellige Jomfru og Kirkefædrene, som om de havde kendt dem. Nu og da standsede de for at opkaste dybsindige Spørgsmaal, der fik dem til at fortabe sig i mystiske Fortolkninger; hun udkrammede fantastiske Betragtninger, der som Raketter steg op mod Himlen, medens han gik mere lige ind paa Sagen og fremsatte Beviser, som en Monoman, der matematisk vil bevise Cirklens Kvadratur.

Julien behandlede den nye Præst med stor Ærbødighed og sagde ofte: „Han er noget for mig, det er dog endelig en Gang en Præst, som ikke gaar paa Akkord.“ Og han udstrøede med rund Haand gode Eksempler, gik regelmæssig i Kirke, skriftede og gik til Alters, naar det skulde være.

Han tog nu næsten hver Dag over til Fourvilles, gik paa Jagt sammen med Manden, der ikke længere kunde undvære ham, og red ud sammen med Grevinden, selv om det baade regnede og stormede. Greven sagde: „De er rent tossede med deres Rideture, men min Kone har godt af dem.“

Baronen kom igen henimod Midten af November. Han var forandret, ældet og nedtrykt af Sorgen, som han ikke formaaede at ryste af. Og straks saas det, at den Kærlighed, der bandt ham til Datteren, var taget til, som om de faa Maaneders mørke Ensomhed havde skærpet hans Trang til Fortrolighed og Ømhed.

Jeanne fortalte ham ikke om sine nye Tanker, sin Omgang med Abbed Tolbiac og sin religiøse Iver; men første Gang, han saa Præsten, følte han i sit Indre en heftig Uvilje spire frem imod ham.

Og da hans Datter om Aftenen spurgte ham: „Hvad synes Du om vor nye Præst?“ svarede han: „Den

Mand vilde i Middelalderen have hørt til Inkvisitionen; han maa være meget farlig.“

Saa, da han af Bønderne, som han stod sig godt med, blev oplyst om den unge Præsts Strænghed og Voldsomhed og om hans Forfølgelse af alle Naturens Love og Instinkter, forvandledes hans Uvilje til Had.

Han hørte til de gamle Filosofers og Naturtilbederes Race; han blev bevæget, naar han saa to Dyr parre sig, og bøjede sig i Andagt foran en Slags pantheistisk Gud. Den katolske Opfattelse af Guddommen fik ham til at rejse Børster, han forstod ikke en Gud med spidsborgerlige Anskuelser, jesuitisk Nag og despotisk Hævnfølelse, en Gud, der for ham forringede alt det skabte, anede, uafvendelige, grænseløse, almægtige, som paa en Gang er Liv, Lys, Jord, Tanke, Plante, Klippe, Menneske, Luft, Dyr, Stjerne, Gud og Insekt, og som vedbliver at skabe, fordi det bærer selve Skabelsen i sig, stærkere end en Vilje og mere omfattende end en Tankerække, altid frembringende uden Maal og uden Grund, i alle Retninger og under alle Former gennem det uendelige Rum, kun underkastet Tilfældet og de Sole, der giver deres Varme til Verdenerne.

Skabelsen indeholder alle Spirer, Tanken og Livet udvikles i den, ligesom Blomster og Frugter paa Træerne.

For ham var derfor Forplantningen den store almene Lov, den hellige, ærefrygtindgydende og guddommelige Akt, der opfylder det evige Værens dunkle og uforanderlige Vilje. Og fra Avlsgaard til Avlsgaard begyndte han et glødende Felttog mod den ufordragelige Præst, som forfulgte selve Livet.

Jeanne var fortvivlet, hun bad til Gud og bønfaldt sin Fader, men han svarede stadig: „Den Slags Mænd maa bekæmpes, det er vor Ret og vor Pligt. De hører ikke til Menneskeheden.“ Og han gentog, idet han rystede sine lange hvide Haar tilbage: „Nej, de hører ikke til Menneskeheden; de forstaar intet, intet, intet. De handler i en skæbnesvanger Drøm; de er naturstridige;“ og som om han vilde udslynge en Forbandelse, skreg han endnu en Gang: „Naturstridige!“

Præsten følte godt Fjenden, men da det var ham om at gøre vedblivende at spille Herre over Slottet og den unge Frue, foretrak han at give Tid, vis paa til sidst at blive den, der gik af med Sejren.

Desuden plagedes han af en fiks Ide. Ved et Tilfælde var han kommen under Vejr med Juliens og Gilbertes Elskovsforhold, og vilde for enhver Pris afbryde det.

En Dag opsøgte han udtrykkelig i den Hensigt Jeanne, og bad hende efter en lang aandelig Samtale

om at slutte sig til ham for at bekæmpe og om muligt dræbe et Onde i hendes egen Familie og frelse to Sjæle, som var i Fare.

Hun forstod ham ikke og vilde have en nærmere Forklaring. Han svarede: „Timen er endnu ikke oprunden, men jeg kommer snart igen til Dem," og han brød pludselig op.

Vinteren nærmede sig sin Slutning, det havde været en „raadden" Vinter, som de normanniske Bønder udtrykker sig, fugtig og mild.

Nogle Dage senere besøgte Præsten hende igen og gav sig i dunkle Vendinger til at tale om skændige Forbindelser, der kan eksistere mellem Mennesker, som burde være hævede over enhver Dadel. Men de, sagde han, som var bekendt med, at noget saadant var til, maatte føle det som en Pligt at bruge alle Midler til at hindre det. Saa gik han over til mere ophøjede Betragtninger for til sidst at gribe Jeannes Haand og besværge hende at aabne Øjnene og forstaa og hjælpe ham.

Denne Gang var det gaaet op for Jeanne, hvad han sigtede til, men hun tav, forskrækket ved Tanken om alle de nye Pinagtigheder, som igen kunde opstaa i hendes Hjem, hvor alt nu gik i en rolig Gænge. Hun lod, som om hun stadig ikke vidste, hvor Præsten vilde

hen. Saa betænkte han sig ikke længere, men talte lige ud:

„Det er en sørgelig Pligt, jeg maa opfylde, Fru Vikomtesse, men jeg kan ikke handle anderledes. Mit Embedsansvar forbyder mig vedblivende at lade Dem svæve i Uvidenhed om noget, De kan forhindre. Vid derfor, at Deres Mand staar i forbryderisk Forhold til Fru de Fourville.“

Hun bøjede Hovedet modløs og uden Styrke.

Præsten fortsatte: „Hvad agter De nu at foretage Dem?“

Hun stammede:

„Hvad mener De, jeg skulde gøre, Hr. Pastor?“

Han svarede heftigt: „Kaste Dem i Vejen for denne syndige Elskov.“

Hun gav sig til at græde og sagde med skærende Stemme: „Men han har allerede en Gang bedraget mig med en af Pigerne. Han bryder sig ikke om, hvad jeg siger; han elsker mig ikke mere, han mishandler mig, saasnart jeg fremkommer med et eller andet Ønske, som ikke passer ham. Hvad kan jeg vel saa udrette?“

Uden at svare direkte paa, hvad hun havde sagt, skreg Præsten: „De bøjer Dem altsaa! De opgiver det! De samtykker! Der begaas Ægteskabsbrud under Deres Tag, og De taaler det! Forbrydelsen foregaar lige for Deres Øjne, og De vender bare Blikket bort? Er De en Hustru? en Kristen? en Moder?“

Hun hulkede: „Hvad vil De da have, at jeg skal gøre?“

Han svarede: „Alt, hellere end at tillade en saadan Skændsel. Alt, siger jeg Dem. Forlad ham. Flygt bort fra dette besmittede Hus.“

„Men jeg har ingen Penge, Hr. Pastor,“ indvendte hun, „og jeg har heller ikke Mod nu mere. Hvorledes kunde jeg desuden tage bort uden Beviser? Det har jeg ikke en Gang Ret til.“

Præsten rejste sig skælvende af Vrede: „Det er

Fejgheden, som taler gennem Dem, Frue. Jeg havde troet, at De var en anden. De er uværdig til Guds Barmhjertighed!“

Hun faldt paa Knæ: „Aa, jeg beder Dem, forlad mig ikke, hjælp mig, raad mig!“

Med myndig Stemme befalede han: „Aabn Hr. de Fourvilles Øjne. Det er ham, der maa bryde dette Forhold.“

Ved denne Tanke blev hun greben af Rædsel: „Men han vilde dræbe dem begge to! Hr. Pastor! Og jeg skulde spille Angiverske! Nej, nej, det gør jeg aldrig!“

Han løftede Haanden som for at forbande hende, ganske opbragt af Vrede: „Saa bliv ved at leve i Skammen og Synden, thi De er skyldigere end han, naar De som Hustru lukker Øjnene til! Jeg har intet mere her at gøre.“

Og han gik saa rasende, at hele hans Legeme rystede.

Hun fulgte efter ham, ude af sig selv af Fortvivlelse, rede til at give efter og begyndende paa Løfter. Men han blev ved at dirre af Harme, fór afsted med ilsomme Skridt og svingede i sit Raseri med sin mægtige blaa Paraply, der næsten var ligesaa stor som han selv.

Han fik Øje paa Julien, som stod tæt ved Leddet

og ledede Kapningen af nogle Træer; da han ikke vilde møde ham, drejede han af til venstre for at gaa igennem Couillards Gaard; og han gentog: „Lad mig være, Frue, jeg har intet mere at sige Dem.“

Lige paa hans Vej midt i Gaarden stod en Klynge Børn, baade Couillards egne og en Del fra Nabolaget, samlet omkring Hunden Mirzas Hus, ivrigt optagne af et eller andet, som øjensynlig krævede en spændt og stum Opmærksomhed. Midt imellem dem stod Baronen med Hænderne paa Ryggen og saa ligeledes nysgerrigt til. Han kunde næsten ligne en Skolemester. Men da han langt borte fra saa Præsten komme, gik han sin Vej for at slippe for at træffe sammen med ham og være nødt til at hilse paa ham og tale med ham.

Jeanne sagde bønfaldende: „Giv mig blot nogle Dages Frist, Hr. Pastor, og kom saa herop igen. Saa skal jeg fortælle Dem, hvad jeg har kunnet gøre, og hvad jeg mere har tænkt mig; vi kan da overveje Sagen sammen.“

De var naaet udfor Børneklyngen, og Præsten gik nærmere for at se, hvad det var, der i saa høj Grad kunde interessere dem. Det var Hunden, som var i Færd med at faa Hvalpe. Fem Smaakryb kravlede allerede rundt om Moderen, der laa smertelig sammentrukken paa Siden og slikkede dem ømt. I samme

Øjeblik, Præsten bøjede sig frem, strakte den sin forpinte Krop og en sjette lille kom til Syne. Saa gav alle Børnene sig henrykte af Fryd til at klappe i Hænderne og raabe: „Der er en til, se, der er en til!“ Det var for dem som en Leg, en naturlig Leg, der ikke besudledes af nogetsomhelst urent. De iagttog denne Fødsel paa samme Maade, som det morede dem at se Æblerne falde ned fra Træerne.

Præsten blev først et Øjeblik staaende ganske maalløs, saa løftede han i et Anfald af uimodstaaelig Hidsighed sin Paraply og lod den af alle Kræfter falde ned paa Børnehovederne til højre og venstre. De forfærdede Smaafyre satte afsted i vildt Rend, og pludselig stod han alene ligeoverfor det fødende Dyr, som anstrængte sig for at rejse sig. Men han lod den ikke engang komme op, som i Blinde gav han sig til at prygle løs paa den. Da den var lænket, kunde den ikke løbe bort, den hylede skrækkeligt og vred sig under Slagene. Paraplyen brækkede. Med sine sidste Kræfter satte Hunden en syvende Hvalp i Verden, medens Præsten, der intet mere havde at slaa med, gav sig til med sine jærnbeslaaede Hæle at sparke løs paa det blødende Legeme, som endnu rørte sig midt imellem de smaa pibende, blinde og fortumlede Nyfødte, der allerede ledte efter Moderbrystet.

Jeanne var flygtet bort, men pludselig følte Præsten sig grebet i Nakken, en Ørefigen fik hans Hat til at ryge af, og ude af sig selv løftede Baronen ham i Vejret, bar ham hen til Porten og kastede ham ud paa Landevejen.

Da lille Fa'r vendte om, saa han sin Datter ligge hulkende paa Knæ midt imellem Hvalpene, som hun samlede op i sin Kjole. Med lange Skridt og ivrigt gestikulerende gik han hen til hende og skreg: „Der har Du ham, der har Du ham, Manden i Sortekjolen. Har Du nu set, hvorledes han er?“

Gaardens Beboere var kommen til, og stod og betragtede det dræbte Dyr. Mo'r Couillard spurgte: „Skulde man tro, at et Menneske kunde bære sig saadan ad?“

Men Jeanne tog de syv Hvalpe til sig og erklærede, at hun vilde opfostre dem.

Hun forsøgte først at give dem Mælk, men den næste Dag var tre af dem døde. Saa løb Fa'r Simon Egnen rundt for at finde en Hund, der kunde give Die. Han fandt ingen, men kom tilbage med en Kat og paastod, at den maatte kunne gøre det. Saa blev tre af de tilbageblevne Hvalpe druknede og den sidste betroet til denne Amme af en anden Race. Hun tog

øjeblikkelig imod den, lagde sig ned paa Siden og bød den sit Bryst.

For at den ikke skulde udmatte sin Plejemoder, blev Hvalpen vænnet fra allerede fjorten Dage efter, og Jeanne paatog sig at ernære den ved at give den Flaske. Hun havde kaldt den „Toto“, men af egen Magtfuldkommenhed forandrede Baronen Navnet og kaldte den „Massakre“.

Præsten kom ikke igen, men den paafølgende Søndag udslyngede han oppe fra Prædikestolen sin Vrede i Forbandelser og Trusler mod Slottet, sagde, at der maa glødende Jern til at brænde visse Saar ud, udtalte sin Fordømmelse over Baronen, som bare lo af det, og kom med tilslørede og endnu ikke helt dristige Hentydninger til Juliens og Gilbertes Elskovsforhold. Vikomten fnyste af Raseri, men Frygten for en større Skandale neddæmpede hans Harme.

I hver eneste af sine Prædikener fortsatte Præsten sin Forkyndelse om Hævn og forudsagde, at Timen nærmede sig, og at alle Herrens Fjender vilde blive slagne.

Julien skrev et ærbødigt, men skarpt Brev til Biskoppen. Abbed Tolbiac blev truet med Unaade; og han holdt inde med sin Forfølgelse fra Prædikestolen.

Men nu begyndte han paa at gaa ensomme Ture

med lange Skridt og eksalteret Mine. Gilberte og Julien stødte hvert Øjeblik paa ham paa deres Rideture; snart saa de ham langt borte som et sort Punkt ved Udkanten af en Slette eller ved Randen af Klinterne, og snart kom han dem i Møde med sit Breviar i Haanden ved Indgangen til en eller anden lille snæver Dal, som de lige skulde til at dreje ind i. Saa vendte de straks om for ikke at komme til at ride forbi ham.

Foraaret var kommen og opildnede deres Elskov, hver Dag kastede det dem i Armene paa hinanden, snart her, snart der, overalt, hvor de paa deres Vej kunde finde et Ly.

Da Træernes Blade endnu ikke havde udfoldet sig helt og Græsset var fugtigt, saa at de ikke saaledes som i Sommerens Hjerte kunde gemme sig inde i Skovens Tykninger, benyttede de som Skjul for deres Favntag et Vogterhus paa Hjul; det tilhørte en af Egnens Hyrder, som fra Efteraaret havde efterladt det paa Toppen af Bakken ved Vaucotte.

Det var bleven staaende deroppe, ganske alene højt paa sine Hjul, en syv hundrede Alen fra Klinten, lige paa det Sted, hvor den stejle Skraaning ned mod Dalen begyndte. Her kunde de ikke blive overraskede thi fra Vogterhuset var der fri Udsigt ud over hele Sletten; og de to Heste blev bundne til Trækstængerne

og ventede taalmodigt, til de indenfor var blevne trætte af deres Favntag.

Men en Gang, da de kom ud fra dette Tilflugtssted, fik de Øje paa Abbed Tolbiac, der sad næsten skjult mellem det høje Klitgræs, som voksede ned ad Skrænten. „Vi maa for Fremtiden lade vore Heste blive nede i Kløften, heroppe kan de røbe os paa lang Afstand," sagde Julien. Og de vænnede sig til at tøjre Dyrene i en lyngovergroet Sænkning i Dalbunden.

En Dag, da de kom tilbage til Vrillette, hvor Julien skulde blive til Middag, saa de Sognepræsten komme ud fra Slottet. Han gik til Side for at lade dem komme forbi og hilste uden at møde deres Blik.

De blev grebne af en Uro, som dog snart efter fortog sig.

En Eftermiddag i Begyndelsen af Maj sad Jeanne og læste foran Kaminilden, medens det blæste voldsomt udenfor. Tilfældigvis kom hun til at se ud ad Vinduet og opdagede Grev de Fourville, som kom løbende saa hurtigt, at hun troede, der maatte være sket en Ulykke.

Hun skyndte sig ned for at gaa ham i Møde, og da hun stod overfor ham, tænkte hun, at han var bleven gal. Han var i Jagttrøje, paa Hovedet havde han en klodset Pelshue, som han ellers kun bar, naar han var hjemme,

og han var saa bleg, at hans røde Overskæg, der til daglig Brug faldt sammen med hans stærke Hudfarve, lyste som en Flamme. Hans Øjne flakkede forvildet og tanketomme.

„Min Kone er herovre, ikke?“ fremstammede han.

Jeanne tabte fuldstændig Hovedet og svarede: „Nej, hun er ikke, jeg har slet ikke set hende i Dag.“

Han satte sig, som om Benene svigtede under ham, tog sin Hue og tørrede flere Gange rent mekanisk sin Pande; saa fór han op med et Ryk og gik hen imod Jeanne med udstrakte Hænder og aaben Mund, som om han vilde tale og betro hende en eller anden skrækkelig Lidelse. Men pludselig stansede han, saa stift paa hende og sagde som i Vildelse: „Det er sandt, det er jo Deres Mand . . . De er ogsaa . . .“ Og han løb videre hen ad Havet til.

Med Hjertet sammensnøret af Angst ilede Jeanne efter ham for at standse ham og bønfalde ham om at være fornuftig. „Han ved alt,“ tænkte hun, „aa Gud, hvad vil han gøre? Bare han ikke finder dem!“

Men hun kunde ikke indhente ham, og han hørte ikke hendes Kalden. Han styrtede lige frem, uden at betænke sig, som om han var sikker paa sit Maal. Han sprang over Grøfter, skrævede over Sivbuske med Kæmpeskridt og løb ud til Klinten.

Jeanne var bleven staaende oppe paa en lille træbeplantet Høj og fulgte ham med Øjnene, lige til hun tabte ham af Syne. Saa gik hun tilbage, pint af Ængstelse.

Han var drejet af til højre og blev ved at løbe. Det oprørte Hav rullede i høje Bølger, tykke sorte Skyer blev jaget i vanvittig Fart hen over Himlen; hver af dem gennempiskede Kysten med en rasende Byge. Blæsten tudede og stønnede, fór hen over Græsset, bøjede det unge Korn til Jorden og rev store hvide Fugle som Skumflokke med sig langt ind over Land.

Haglene slog Greven ind i Ansigtet, blev til Vand mod hans Kinder, drev ned fra hans Overskæg og fyldte hans Øren med Larm og hans Hjerte med Oprør.

Der nede, lige ud for ham, aabnede Dalen ved Vaucotte sit dybe Gab. Der var intet at se uden en Vogterhytte ved Siden af en forladt Indhegning til Faarene. To Heste var bundet fast til det rullende Hus' Stænger. — Hvad kunde der være at frygte i et saadant Uvejr?

Saasnart han fik Øje paa Dyrene, smed Greven sig ned paa Jorden og krøb videre paa Hænder og Fødder; han lignede et Slags Uhyre med sin lange, tilsølede Krop og sin Skindhue. — Han sneg sig stadig paa alle fire helt hen til den enligt staaende Hytte og skjulte

sig under den for ikke at blive opdaget gennem Revnerne mellem Brædderne.

Hestene, der havde set ham, blev urolige. Han skar langsomt deres Tømmer over med sin Kniv, som han holdt aaben i Haanden, og ved det næste heftige

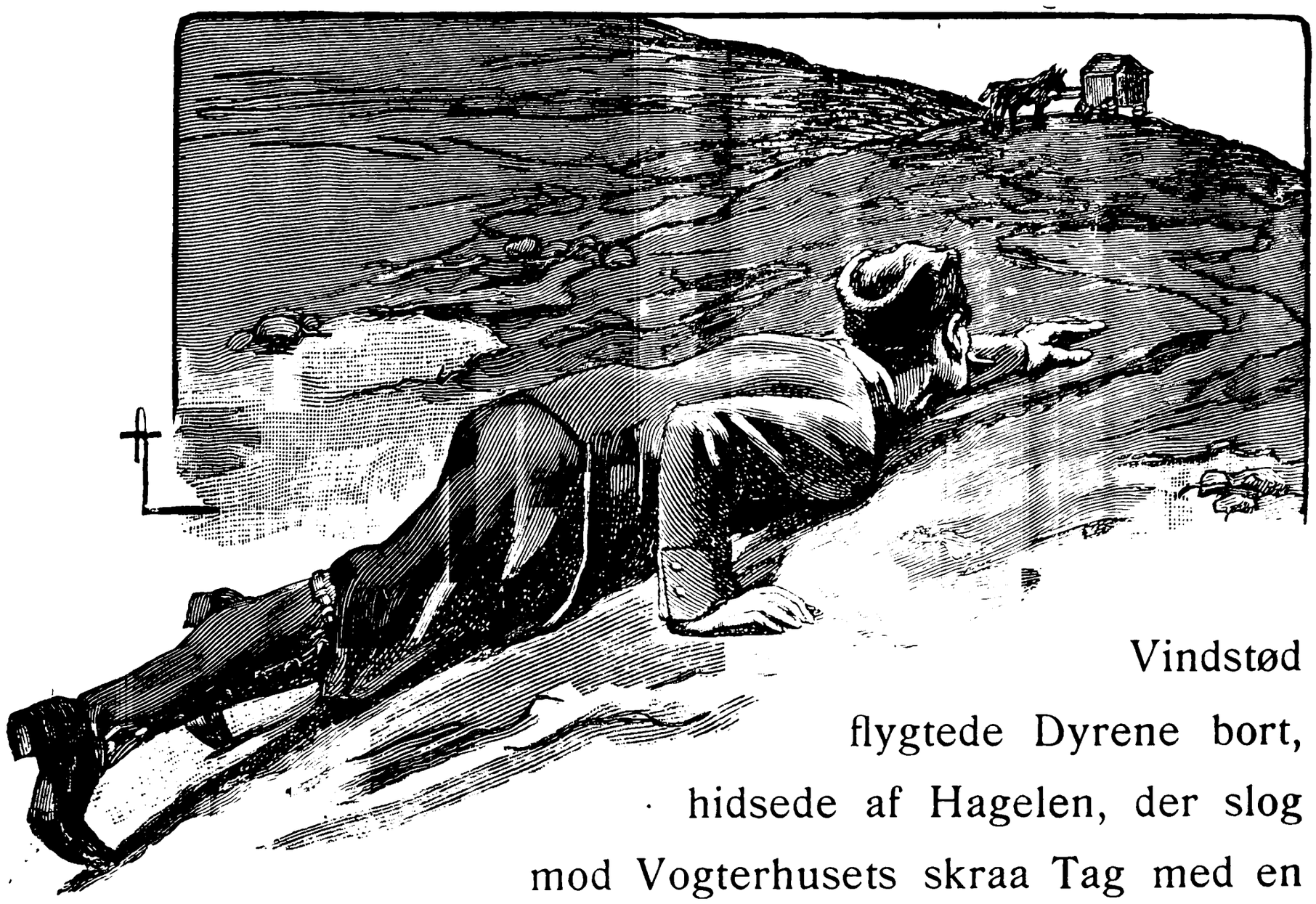

Vindstød flygtede Dyrene bort, hidsede af Hagelen, der slog mod Vogterhusets skraa Tag med en saadan Voldsomhed, at det skælvede paa sine Hjul.

Saa hævede Greven sig paa Knæ og kiggede forsigtigt ind under Dørens nederste Kant.

Han rørte sig ikke; han syntes at vente. En temmelig lang Tid gik hen; saa rejste han sig pludselig helt op, bedækket med Dynd fra Hoved til Fod. Med en rasende Gestus stødte han Slaaen, der lukkede

Døren udvendig fra, for, greb fat i Træstængerne og gav sig til at ruske i den lille Hytte, som om han vilde flaa den i Stumper. Saa spændte han sig for mellem Stængerne, bøjede stønnende sin høje Skikkelse sammen i en fortvivlet Anspændelse og trak Hytten med dem, der skjulte sig i den, henimod den stejle Skraaning.

De skreg derinde og hamrede med knyttede Hænder løs paa Brædderne uden at kunne forstaa, hvad der gik for sig.

Da Hytten var naaet helt hen til Skrænten, gav han Slip, og det lette Skur rullede alene ned ad den stejle Bakke.

Det paaskyndede sin Fart, fór afsted med vanvittig Hast, hurtigere og hurtigere, hoppede og snublede som et levende Dyr og slog imod Jorden med sine Stænger.

En gammel Tigger, der havde søgt Ly i en Grøft, saa det som et Lyn fare forbi ham og hørte skrækkelige Skrig, som blev udstødt inde bag Brædderne.

Pludselig ved et haardt Stød gik det ene Hjul af, og Hytten faldt om paa Siden og rullede videre som en Kugle, som et Hus, der er bleven rykket op med Rod og skubbet ud fra Toppen af et Bjerg. Saa naaede det Kanten af den sidste Kløft, gjorde et vældigt Spring, beskrev en Bue i Luften og faldt ned mod Bunden, hvor det knustes som et Æg.

Saasnart det laa i Stumper paa Jorden, krøb Tiggeren, som havde set det fare forbi, langsomt ned mellem Tidslerne; hans medfødte Bondeforsigtighed hindrede ham i at nærme sig det sønderslaaede Skur, og han gik hen til den nærmeste Avlsgaard for at fortælle om Ulykken.

Gaardens Beboere skyndte sig at ile til; Brædderne blev løftet til Side og blottede to skrækkeligt knuste,

lemlæstede og blødende Lig, en Mand og en Kvinde. Mandens Pande havde et gabende Saar og hele hans Ansigt var en blodig Masse; Kvindens Underkæbe var bleven revet af i et Stød og hang helt løs; og deres knuste Lemmer var ganske myge og slappe, som om der ikke mere var en eneste Knokkel i dem.

De blev alligevel genkendt, og Bønderne gav sig meget omstændeligt til at drøfte, hvorledes det kunde være gaaet til.

„Hvad bestilte de mon i det Skur?“ spurgte en Kone. Den gamle Tigger svarede, at de sandsynligvis havde søgt Tilflugt der for at komme i Ly for Regnbygerne, og at den rasende Storm maatte have væltet Hytten og drevet den afsted. Han forklarede, at han selv havde tænkt paa at søge Læ i den, men at han havde set to Heste staa bundet til Stængerne og deraf sluttet, at Pladsen allerede var optaget.

Med tilfreds Mine tilføjede han: „Ellers havde det været mig, som var gaaet den Vej.“ En Stemme sagde: „Det havde maaske været bedre.“ Den skikkelige Mand blev lynende vred: „Hvorfor skulde det have været bedre? Fordi jeg er fattig og de er rige! Se paa dem . . . se paa dem, som de ligger der!“ Og rystende, pjaltet, drivende af Vand, snavset og ækel med sit uredte Skæg og de lange Haartjavser strittende frem under Hatten, pegede han paa de to Lig med sin krogede Stok og sagde: „Vi er alle Lige, naar vi først er kommen saa vidt.“

Men andre Bønder var kommen til og betragtede de døde med lumske, forskrækkede, egenkærlige, ængstelige og fejge Blikke. Saa gav de sig til at overveje, hvad de skulde gøre, og det blev i Haab om en Belønning bestemt, at Ligene skulde bringes til Slottene. To tohjulede Vogne blev forspændt. Men der

opstod en ny Vanskelighed. Nogle af dem vilde simpelthen fylde Halm i Bunden af Vognene og andre var af den Formening, at der for Anstændigheds Skyld maatte lægges Madrasser.

Den samme Kone, der før havde talt, udbrød: „Ja, men de bliver bare fulde af Blod, de Madrasser, og saa maa de vaskes i Sodavand.“

Men en tyk Gaardmand med et rundt gemytligt Ansigt svarede: „Saa lad dem betale det. Jo mere det er værd, des dyrere bli'r det.“ Dette Argument blev afgørende.

Og de to Vogne, der var anbragt paa høje Hjul uden Fjedre, kørte afsted i Trav, den ene til højre og den anden til venstre, rystende og skumplende ved hvert Bump fra de dybe Hjulspor Resterne af de to Væsener, som havde hvilet i hinandens Favn og som nu aldrig mere skulde mødes.

— — —

Saasnart Greven havde set Hytten rulle ned over den bratte Skraaning, havde han givet sig til at løbe, saa hurtigt han kunde, gennem Regn og Storm bort fra Ulykkesstedet. Saaledes løb han i flere Timer, ilede tværs over Vejen, sprang over Jordtuer og brød gennem Hække; først da Mørket begyndte at falde paa, kom han hjem uden at vide hvorledes.

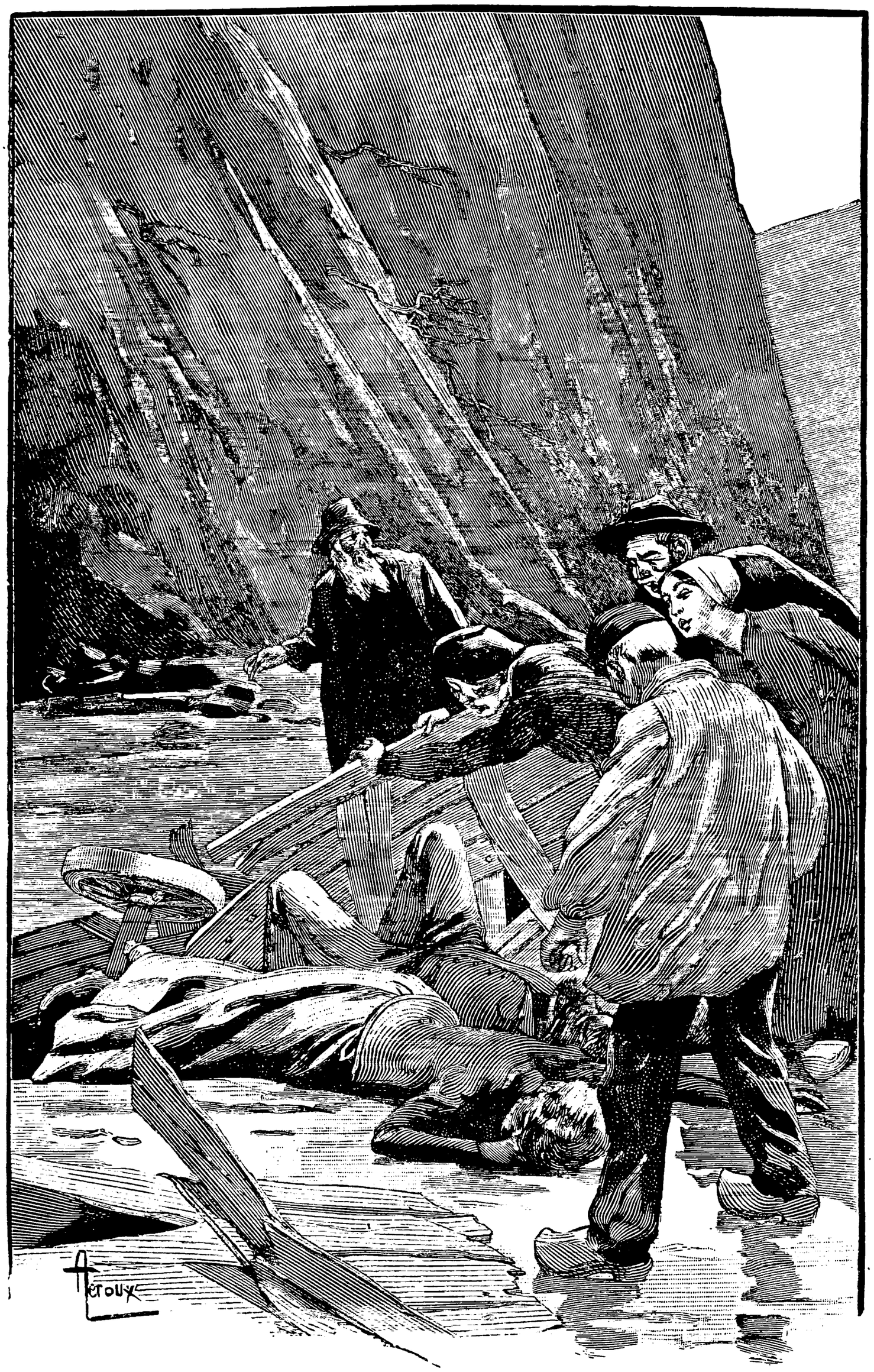
A. ROUX

De forfjamskede Tjenere sagde ham, at begge Hestene var vendt tilbage uden deres Ryttere; Juliens Hest var fulgt efter den anden.

Han vaklede og formaaede næsten ikke at holde sig oprejst; med brudt Stemme befalede han: „Lad alle begive sig ud for at søge efter dem. Der maa være tilstødt dem en Ulykke i det forfærdelige Vejr.“

Han gik selv ud for at lede; men saasnart han var udenfor Synskredsen, skjulte han sig under en Tjørnebusk og stirrede ud over den Vej, hvorfra hun maatte komme, død eller døende, eller maaske lemlæstet og vansiret for bestandig, hende, som han endnu elskede med vanvittig Lidenskab.

Snart kørte en Vogn forbi ham, og inde i Vognen anede han noget forfærdeligt.

Den standsede foran Slottet, saa kørte den ind. Det var det, ja, det var hende. Men en skrækkelig Angst naglede ham til Stedet, en dødelig Frygt for at vide, en Rædsel for Sandheden. Han bevægede sig ikke mere, han laa sammenkrøbet som en Hare og gøs ved den mindste Lyd.

Han ventede en Time, maaske to. Vognen kom ikke ud igen. Han sagde til sig selv, at hans Hustru maatte være ved at udaande; og Tanken om at se hende, om at møde hendes Blik, gennemrystede ham

med en saadan Skælven, at han pludselig blev saa bange for at blive opdaget i sit Skjul og tvungen til at gaa ind og overvære Dødskampen, at han flygtede endnu dybere ind i Skoven. Men han kom paa en Gang til at tænke paa, at hun maaske trængte til hans Hjælp, at der sikkert ikke var nogen, som kunde pleje hende; og han løb tilbage, saa hurtigt han mægtede.

I Forgaarden mødte han Gartneren og raabte til ham: „Naa?“ Manden vovede ikke at svare. Saa næsten hylte de Fourville: „Er hun død?“ Han fremstammede: „Ja, Hr. Greve.“ Han følte en umaadelig Lettelse. En pludselig Ro lagde sig over hans Blod og hans dirrende Nerver; med faste Skridt steg han op ad den store Stentrappes Trin.

Den anden Vogn var naaet til „Poplerne“. Allerede paa lang Afstand havde Jeanne faaet Øje paa den; hun saa Madrassen, gættede, at et Legeme hvilede paa den, og forstod alt. Hendes Sindsbevægelse var saa voldsom, at hun segnede om uden Bevidsthed.

Da hun igen kom til sig selv, stod hendes Fader og støttede hendes Hoved, medens han fugtede hendes Tindinger med Eddike. Han spurgte hende tøvende: „Véd Du? . . .“ Hun mumlede: „Ja, Fa'r“, men da hun vilde rejse sig, kunde hun ikke, saa stærkt led hun.

Samme Aften nedkom hun med et dødfødt Barn; det var en Pige.

Hun saa intet til Juliens Begravelse; hun fik heller intet at vide om den. Først efter en Dag eller to opdagede hun, at Tante Lison var kommen tilbage; og i sine Feberdrømme søgte hun haardnakket at mindes, hvornaar den gamle Frøken sidst var taget bort fra „Poplerne“, paa hvilket Tidspunkt og under hvilke Omstændigheder. Det vilde dog ikke lykkes hende, selv ikke i de Timer, hvor hun var helt klar; kun saameget var hun vis paa, at hun havde set hende efter lille Mo'rs Død.

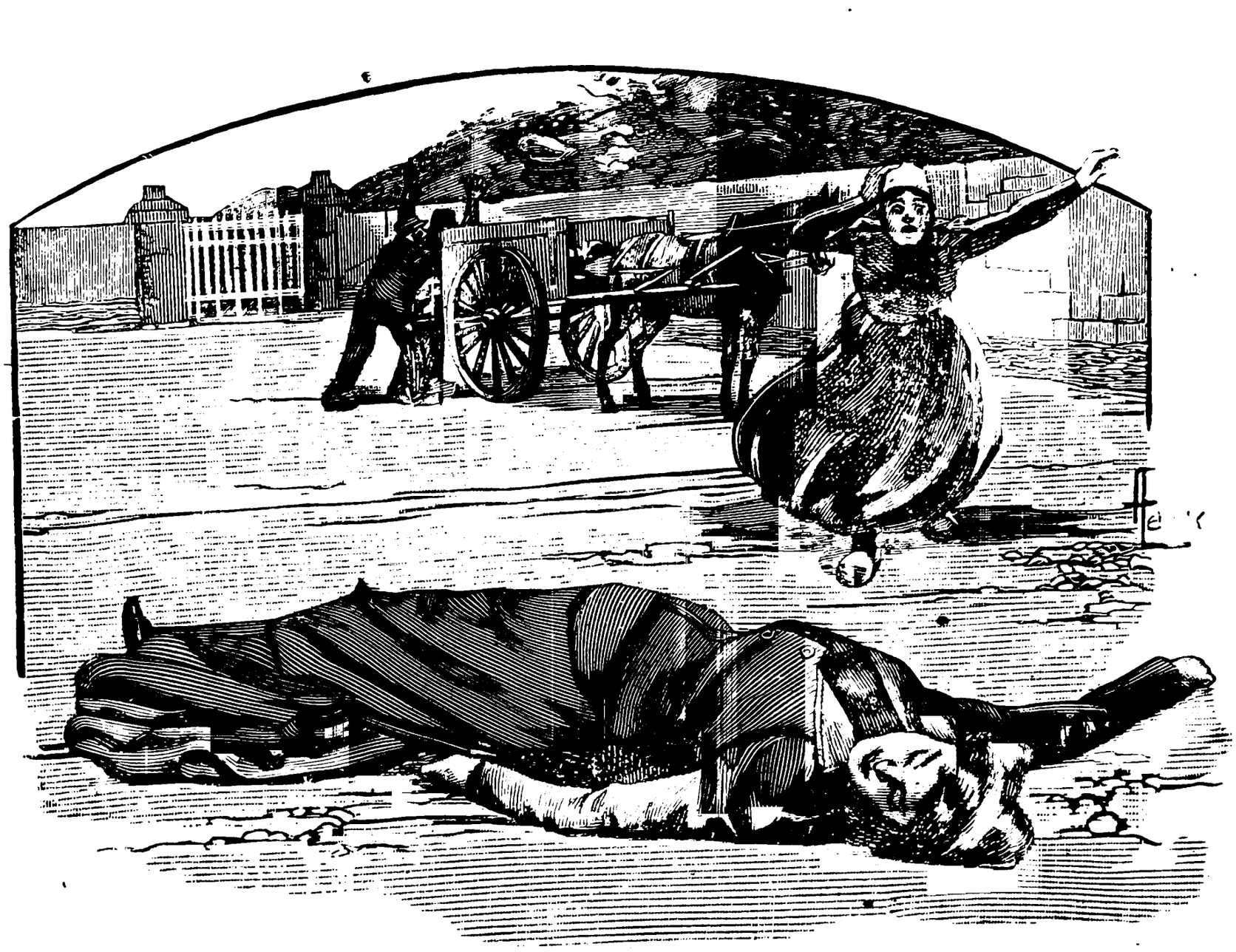

XI

Tre Maaneder tilbragte hun i sit Værelse, hun var bleven saa svag og bleg, at de allesammen troede hende fortabt. Men lidt efter lidt vendte hun alligevel tilbage til Livet. Lille Fa'r og Tante Lison forlod hende ikke mere; de havde begge bestemt sig til at blive boende paa „Poplerne". Den sidste Rystelse havde givet hende en nervøs Svækkelse, som hun ikke kunde blive af med; ved den mindste Støj fik hun ondt og hun kunde falde i lange Besvimelser, som fremkaldtes af de mest ubetydelige Aarsager.

Hun havde aldrig spurgt om Enkelthederne ved Juliens Død. Hvad brød hun sig vel om dem? Vidste hun ikke nok? Alle andre troede, at der forelaa et Ulykkestilfælde, men hun lod sig ikke skuffe; og dybt i sit Hjerte bevarede hun den skrækkelige Hemmelighed, der pinte hende: hendes Viden om Ægteskabsbrudet og Erindringen om Grevens skrækkelige Besøg den Dag, Katastrofen fandt Sted.

I hendes Sjæl vaagnede nu blide og stille vemodige Minder om den korte Kærlighedsglæde, hendes Mand en Gang havde skænket hende. Hvert Øjeblik skælvede hun ved en eller anden Erindring, som uventet dukkede frem i hende; hun saa ham for sig, saaledes som han havde været i deres Forlovelsesdage og ogsaa saaledes som hun havde elsket ham i deres eneste lidenskabelige Elskovstimer under Korsikas rige Sol. Alle hans Fejl formindskedes, al hans Haardhed svandt bort, og selv over hans Utroskab bredte der sig et mildnende Slør, efterhaanden som den lukkede Grav fjernede ham mere og mere. Jeanne følte sig gennemtrængt af en Slags vag Taknemlighedsfølelse mod den Mand, som nu var død, men som havde holdt hende i sine Arme; og hun tilgav ham alle sine overstandne Lidelser og tænkte kun paa sine lykkelige Øjeblikke. Og Tiden skred ustandselig frem, Maaned efter Maaned

strøede Glemselens Støv over hendes Minder og hendes Sorg; og hun ofrede sig helt og holdent for sin Søn.

Han blev Afguden og den stadige Tanke for de tre Væsener, som omgav ham; og han herskede tyrannisk. Mellem hans tre Slaver opstod der en Slags indbyrdes Skinsyge. Jeanne saa nervøst til, medens Baronen til Tak for at have laant sit Knæ til en længere Ridetur, blev lyksaliggjort med to store Kys. Og Tante Lison, der blev behandlet ligegyldigt af ham, som hun altid var bleven behandlet ligegyldigt af alle andre, og undertiden blev kommanderet som et Tyende af den unge Enevoldshersker, der endnu ikke kunde tale, gik tidt op paa sit Værelse for at græde ud, medens hun sammenlignede de sparsomme Kærtegn, hun havde tigget sig til, med de varme Omfavnelser, der blev hans Moder og hans Bedstefader til Del.

To rolige Aar svandt hen, uden nogensomhelst Begivenhed, helt opfyldte af den bestandige Omsorg for Barnet. I Begyndelsen af den tredje Vinter blev det bestemt, at de skulde flytte ind til Rouen og blive der til Foraaret. Men saa snart de var kommen vel ind i det gamle forladte og fugtige Hus, fik Paul en Bronkitis, der var saa alvorlig, at Lægen frygtede for, at den skulde gaa over til en Brysthindebetændelse. De tre Slægtninge, som havde været fuldstændig ude af

sig selv, erklærede, at han ikke kunde undvære Luften paa „Poplerne“. Saa snart han var bleven rask, blev han bragt tilbage dertil.

Saa begyndte en Række stille og ensformige Aar. De var altid samlede omkring den lille, snart i hans Værelse, snart i den store Dagligstue og snart i Haven. De faldt i Begejstring over hans første barnlige Stammen, over hans snurrige Udtryk og over hver eneste af hans Bevægelser. Hans Moder havde givet ham Kælenavnet Paulet, og det beholdt han, han blev aldrig kaldt anderledes.

Da han voksede hurtigt, blev det hans tre Slægtninges, eller, som Baronen sagde, hans „tre Mødres“ kæreste Beskæftigelse at maale hans Størrelse.

Paa Panelet ved Siden af Dagligstuedøren var der med en Kniv afridset en Mængde smaa Mærker, som fra Maaned til Maaned angav Fremskridtene i hans Vækst. Disse Rids, som var blevne døbt „Paulets Maal“, indtog en betydelig Plads i Husets Tilværelse.

Saa kom et nyt Væsen til at spille en betydelig Rolle i Familien, det var Hunden „Massakre“, som Jeanne havde forsømt, da hun ikke mere havde Tanker for andet end sin Søn. Ludivine sørgede for at give ham Føde og havde givet ham en gammel Tønde, der

var smidt hen foran Stalden, til Bolig. Her tilbragte den sit Liv i lænket Ensomhed.

En Morgen opdagede Paul den og gav sig til at skrige for at komme hen og kysse den. Meget ængstelig lod Jeanne ham stavre hen til den. Hunden blev henrykt over Barnet, som gav sig til at græde, da Moderen vilde tage ham bort. Saa blev Massakre løst og fik Lov til at slippe ind i Huset.

Den blev Pauls trofaste og uadskillelige Ven. De rullede omkring paa Gulvet sammen og sov ind Side om Side paa det samme Tæppe. Snart blev det til, at Massakre tilbragte Natten i Sengen hos sin Kammerat, der ikke mere vilde skilles fra den. Jeanne var undertiden fortvivlet paa Grund af

de Lopper, den bragte med sig, og Tante Lison var vred paa Hunden, fordi den lagde Beslag paa saa stor en Del af den lilles Kærlighed, en Kærlighed, som hun ligefrem syntes, at Dyret stjal, fordi hun selv saa inderligt ønskede den.

Nogle sjældne Visitter blev udvekslede med Briseville og Couteliers. Ellers var Sogneraadsformanden og Lægen de eneste, der regelmæssigt forstyrrede det gamle Slots Ensomhed. Siden Mordet paa Hunden og siden Grevindens og Juliens rædselsfulde Død, som havde vakt en Mistanke hos hende mod Præsten, gik Jeanne ikke mere i Kirke; hun følte sig opirret mod en Gud, der kunde have saadanne Tjenere.

Fra Tid til anden udslyngede Abbed Tolbiac i forblommede Hentydninger Forbandelser mod Slottet, der var hjemsøgt af den evige Oprørs Aand, af Vildfarelsens og Løgnens Aand, af Ugudelighedens Aand, af Syndens og Urenhedens Aand. Saaledes betegnede han Baronen.

Hans Kirke stod iøvrigt tom; og naar han gik langs med Markerne, hvor Bønderne travede bag ved deres Plove, standsede de ikke for at tale til ham og vendte sig ikke for at hilse ham. Han gik oven i Købet for at være en Troldmand, fordi han havde jaget Djævelen ud af en besat Kvinde. Der blev sagt, at han kendte

hemmelige Trylleord, som kunde hjælpe de forgjorte, der efter hans Sigende kun var Ofre for Satans Uglspilstreger. Han helbredede ved Haandspaalæggelse de Køer, som gav blaa Mælk, og kunde blot ved at udtale nogle Sætninger bringe tabte Genstande til Veje.

Hans snævre og fanatiske Aand gav sig lidenskabeligt hen i Studiet af de religiøse Bøger, som beretter om Djævelens Tilsynekomst paa Jorden, om

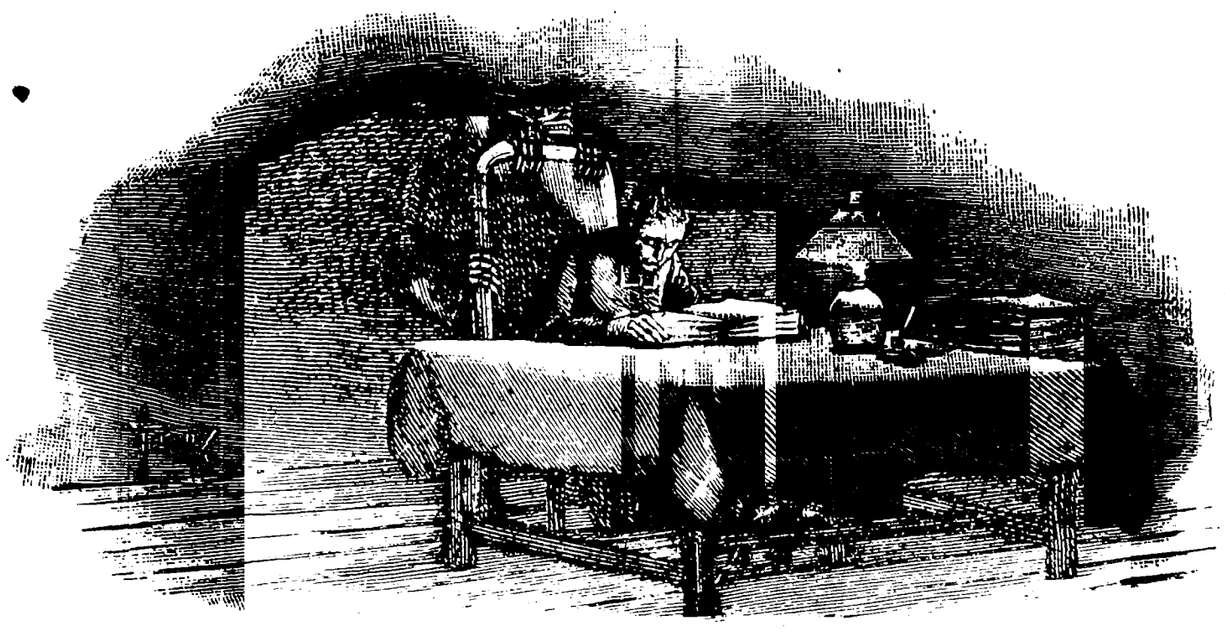

de forskellige Maader, hvorpaa hans Magt viser sig, om hans mangeartede og dulgte Indflydelse og om de hyppigste Udslag af hans List. Og da han troede sig særlig udvalgt til at bekæmpe denne hemmelighedsfulde og skæbnesvangre Magt, havde han lært udenad alle de Formler for Djævlebesværgelser, han kunde finde i gejstlige Haandbøger.

Han troede uafladelig at føle den Onde luske om inde i Mørket; og det latinske Skriftsted kom hvert

Øjeblik paa hans Læber: „*Sicut leo rugiens circuit quærens quem devoret*“.

En Frygt, der grænsede til Rædsel for hans skjulte Kraft, udbredte sig. Selv hans Embedsbrødre, der var uvidende Landsbypræster, for hvem Béelzebul er en Troesartikel, og som forvirres til den Grad af de mange omstændelige Forskrifter og Regler for, hvorledes de har at forholde sig overfor Aabenbaringer fra Satan, at de forveksler Religion med Sortekunst, var ikke fri for at betragte ham som noget af en Troldmand; og de behandlede ham ærbødigt lige saa meget paa Grund af den dunkle Magt, han mentes at besidde, som fordi hele hans Livsførelse udviste en uangribelig Strænghed og Selvfornægtelse.

Naar han mødte Jeanne, hilste han hende ikke.

Denne Sagernes Stilling gjorde Tante Lison urolig og bekymret; i sin frygtsomme gamle Jomfrusjæl kunde hun ikke fatte, at der var nogen, som lod være med at gaa i Kirke. Hun var sikkert selv meget from, og sikkert baade skriftede hun og gik til Alters; men ingen vidste noget om det, og ingen gjorde sig nogen Ulejlighed for at faa det at vide.

Naar hun var alene, ganske alene med Paul, fortalte hun ham sagte om Vorherre. Han hørte nogenlunde efter, saa længe hun fortalte de vidunder-

lige Historier fra Verdens første Tider; men naar hun sagde ham, at man skal holde meget, meget af den kære Gud, svarede han som oftest: „Ja, men hvor er han, Tante?“ Saa pegede hun med sin Finger op mod Himlen og sagde: „Deroppe, Paulet, men du skal ikke sige det til nogen.“ Hun var nemlig bange for Baronen.

Men en Dag erklærede Paulet: „Gud er overalt, men han er ikke i Kirken.“ Han havde talt til sin Bedstefader om Tantens hemmelige Aabenbaringer.

Drengen gik i sit tiende Aar, hans Moder saa ud, som om hun kunde have været fyrre. Han var kraftig, støjende, dristig til at klatre i Træerne, men han kunde ikke noget videre. Det kedede ham at lære noget, og han brød straks af. Og hver Gang Baronen lod ham blive siddende lidt længe foran en Bog, kom Jeanne straks til og sagde: „Lad ham dog nu faa Lov til at gaa ud og lege. Du maa ikke trætte ham, han er saa lille.“ For hende blev han ved at være nogle Maaneder eller et Aar. Det var næppe nok, at hun gjorde sig klart, at han gik, løb og talte som en lille Mand; hun levede i en stadig Frygt for, at han skulde falde, at han skulde komme til at fryse, at han skulde løbe for stærkt, saa at han blev for varm, og at han

skulde spise for meget, saa at han fik ondt i Maven, eller for lidt, saa at han ikke voksede.

Da han var bleven tolv Aar, opstod en stor Vanskelighed, nemlig Spørgsmaalet om hans første Altergang*).

En Morgen kom Tante Lison op til Jeanne for at forestille hende, at det ikke gik an længere at lade Drengen gaa om uden Religionsundervisning og uden at lade ham opfylde sine første religiøse Pligter. Hun brugte alle mulige Overtalelser og fremførte hundrede Grunde og frem for alle den, hvad hele deres Omgangskreds vilde sige. Moderen blev forvirret og ubestemt, betænkte sig og erklærede saa, at de godt kunde vente lidt endnu.

Men en Maaned senere, da hun aflagde Briseville sses et Besøg, spurgte Vikomtessen hende ganske tilfældig i Samtalens Løb: „Det er vel i Aar, at Paul første Gang skal til Alters?“ I sin Befippelse, der ikke gav hende Tid til Betænkning, svarede Jeanne: „Ja, det er.“ Dette uovervejede Svar bestemte hende, og uden at sige sin Fader noget om det, bad hun Tante Lison om at indmelde Paul til Religionsundervisningen.

En Maaned gik alt godt, men en Aften kom Paul

*) I den katolske Kirke svarer den „første Altergang“ omtrent til vor Konfirmation. Den finder dog som Regel Sted noget tidligere, som oftest ved Tolvaarsalderen. O. A.

hjem og fortalte, at han havde ondt i Halsen. Dagen efter hostede han. Hans Moder, der straks var bleven ude af sig selv af Angst, underkastede ham et Forhør og fik at vide, at Præsten havde sendt ham ud til Kirkedøren og ladet ham staa der i en forrygende Gennemtræk, lige til Undervisningstimen var forbi, under Paaskud af, at Drengen havde været uartig.

Saa lod hun ham blive hjemme og lærte ham selv Religionens Begyndelsesgrunde. Men til Trods for Tante Lisons Bønner, nægtede Abbed Tolbiac ham Tilladelse til at gaa til Alters og gav som Grund, at han ikke var tilstrækkelig undervist.

Det gentog sig det følgende Aar. Men saa svor Baronen ude af sig selv af Raseri paa, at Barnet ikke behøvede at tro paa alle de Tosserier og paa noget saa barnagtigt som Læren om Brødets og Vinens Forvandling til Guddommens Kød og Blod for at blive en hæderlig Mand. Det blev derefter besluttet, at han nok skulde opdrages som Kristen, men ikke som orthodoks Katolik, og at det, naar han var kommen til Skelsaar og Alder, skulde staa ham frit for at blive, hvad han selv vilde.

Da Jeanne nogen Tid efter gjorde Visit hos Brisevilles, blev hendes Besøg ikke gengældt. Det undrede hende, da hun kendte sine Naboers nøjeregnende

Høflighed; men Marquise de Coutelier aabenbarede hende hovmodigt Grunden til denne tilsyneladende Forsømmelse.

Gennem sin Mands Stilling, sin fuldt ud authentiske Titel og sin betydelige Formue betragtede Marquisen sig nemlig som en Slags Dronning for den normanniske Adel; hun herskede som en virkelig Dronning, sagde uden at betænke sig hvad der faldt hende ind, elskværdigt eller skarpt, som hun ansaa det for rigtigt, irettesatte, tugtede og lykønskede efter Forgodtbefindende. Da Jeanne besøgte hende, udtalte derfor den ophøjede Dame efter nogle indledende, iskolde Ord i en tør Tone: „Samfundet deles i to Klasser: de, der tror paa Gud, og de, som ikke tror paa ham. De første, selv de ringeste, er vore Venner, vore Lige; de andre er intet for os.“

Jeanne, der godt mærkede Angrebet, indvendte: „Men man kan vel nok tro paa Gud uden at gaa i Kirke.“

Marquisen svarede: „Nej, Frue, de Troende beder til Gud i hans Kirke, ligesom man opsøger Menneskene i deres Boliger.“

Jeanne blev saaret og sagde: „Gud er overalt. Hvad mig selv angaar — og jeg tror af et ærligt og oprigtigt Hjerte paa hans Godhed — saa føler jeg ikke

længere hans Nærværelse, naar visse Præster stiller sig mellem ham og mig.“

Marquisen rejste sig: „Præsten bærer Kirkens Fane; den, som ikke følger Fanen, er mod den og mod os.“

Jeanne havde ogsaa rejst sig og hendes Stemme dirrede: „De tror paa en Gud, der tilhører et Parti. Jeg tror paa den Gud, som er over alle brave Mennesker.“

Hun hilste og gik.

Ogsaa Bønderne dadlede hende mellem sig, fordi hun ikke havde ladet Paulet komme til Alters. De gik ganske vist ikke selv til Gudstjenesten og nød enten ikke Sakramenterne eller aller højst kun ved Paaskehøjtiden, hvor Kirkens Bud udtrykkelig fordrer det; men naar det drejede sig om Børnene, var det en hel anden Sag, og de vilde allesammen være veget tilbage for det dristige i at opdrage dem uden for denne fælles Lov, fordi Religionen — det er nu engang Religionen.

Hun saa godt denne Misbilligelse, og hele hendes Sjæl oprørtes over al denne Gaaen paa Akkord, over alle de smaa Ordninger med Samvittigheden, over den evige Frygt for alt og over den store Fejghed, som ligger gemt paa Bunden af alles Hjerter, og som, naar den kommer frem for Lyset, først dækkes med ligesaa mange agtværdige Masker.

Baronen overtog Ledelsen af Pauls Studier og satte ham til at læse Latin. Moderen advarede ham atter og atter: „Fremfor alt, træt ham ikke“; og under Undervisningstimerne listede hun ængstelig om udenfor Læseværelset, da lille Fa'r havde forbudt hende at komme ind, fordi hun hvert Øjeblik afbrød Timen for at spørge: „Fryser Du ikke om Fødderne, Paulet?“ eller: „Du har vel ikke ondt i Hovedet, Paulet?“ eller for at faa Læreren til at holde op: „Lad ham dog ikke tale saa meget, hans Hals bliver anstrængt.“

Saa snart den lille fik fri, løb han ned for at lege Gartner sammen med sin Moder og Tante. Han havde faaet en fuldstændig Kærlighed til at dyrke Jorden, og de plantede alle tre unge Træer om Foraaret og saaede Frø, hvis Spirer og Udfoldelse de fulgte med glødende Iver, de kappede Grene og de afskar Blomster for at lave Buketter.

Drengens største Fornøjelse var at drive Salat; han raadede helt og holdent over store Bede af Køkkenhaven, hvor han med begejstret Omhu dyrkede Kopsalat, Endivie, Cikorie og alle mulige andre kendte Arter af nærende Blade. Han gravede, vandede, lugede og priklede, hjulpen af sine to Mødre, som han lod arbejde som rene Daglejersker. Timer i Træk kunde man se dem ligge paa Knæ i Bedene, tilsølende

deres Kjoler og Hænder og travlt beskæftiget med at stikke Rødderne af de unge Planter ned i Huller, som de i Forvejen havde boret ned i Jorden med en Finger, beskyttet af et spidst Blyhylster.

Paulet løb i Vejret; han var kun femten Aar og Højdemærkerne i Dagligstuedøren markerede seks og halvtreds Tommer; men han blev ved at være et Barn i Sindet, han var uvidende og kejtet, fuldstændigt sat i Stampe mellem de to Skørter og den elskværdige gamle Mand, som hørte til i et svundent Aarhundrede.

Omsider gav Baronen sig en Aften til at tale om at sende ham til en Kostskole. Jeanne gav sig straks til at hulke og Tante Lison krøb forskræmt ind i en mørk Krog.

Moderen svarede: „Hvorfor behøver han at lære saa meget? Vi kan opdrage ham til Agerdyrker, Landadelsmand. Han kan dyrke sine Godser, som saa mange andre gør. Saa kan han leve sit Liv og gaa en lykkelig Alderdom i Møde i det samme Hus, hvor vi har levet før ham og hvor vi kommer til at dø. Hvad kunde tænkes bedre?“

Men Baronen rystede paa Hovedet: „Og hvad vil Du svare, hvis han, naar han er bleven fem og tyve Aar, kommer og siger til Dig: Jeg er intet og jeg kan intet

og det er din Skyld, det er din moderlige Egenkærlighed, jeg kan takke for det. Jeg føler mig ude af Stand til at arbejde og blive til noget, og dog var jeg ikke skabt til det mørke, triste og fattige Liv, som din kortsynede Ømhed har dømt mig til."

Hun blev ved at græde og henvendte sig til sin Søn: „Sig mig, Paulet, at Du aldrig vil bebrejde mig, at jeg har elsket dig for højt, vel?"

Og Drengen lovede forundret: „Nej, Mo'r."

„Sværger Du mig det?"

„Ja, Mo'r."

„Du vil blive her, ikke sandt?"

„Jo, Mo'r."

Saa talte Baronen højt og fast: „Jeanne, Du har ikke Ret til at raade over dette Liv. Det, som Du nu gør, er en Fejghed og næsten en Forbrydelse; Du ofrer dit Barn for din egen Lykke."

Hun skjulte Ansigtet i sine Hænder, sank sammen i krampagtig Graad og fremstammede gennem sine Taarer: „Jeg har været saa ulykkelig, saa ulykkelig! Nu da jeg omsider har fundet Ro sammen med ham, bliver han taget fra mig . . . Hvad skal der blive af mig, naar jeg er alene . . . ganske alene . . . nu . . .?"

Hendes Fader rejste sig, gik hen og satte sig ved

Siden af hende og lagde sin Arm omkring hende: „Og jeg da, Jeanne?“

Hun tog ham hastigt om Halsen og kyssede ham heftigt, saa fremhakkede hun, medens Graaden endnu trængte paa og fik hende til at snappe efter Vejret: „Ja, Du har . . . maaske . . . Ret . . . lille Fa'r. Jeg var vanvittig, men jeg har lidt saa meget. Jeg skal ikke længere sætte mig imod, at han kommer paa en Skole.“

Uden at forstaa, hvad der egentlig skulde foregaa med ham, gav Paulet sig nu ogsaa til at tude.

Hans tre Mødre trængte sig om ham, kælede for ham og trøstede ham. Og da de brød op for at gaa til Ro, følte de alle deres Hjerte snøre sig sammen, og da de var kommen i Seng, græd de allesammen, selv Baronen, som lige til nu havde holdt sig tapper.

Det blev bestemt, at saasnart Ferien var forbi, skulde Drengen sættes paa Kollegiet i Havre; og i den Anledning blev han hele Sommeren igennem forkælet værre end nogensinde før.

Hans Moder græd ofte ved Tanken om den forestaaende Skilsmisse. Hun ordnede hans Udstyr, som om han skulde tiltræde en Rejse paa ti Aar. Saa en Oktobermorgen satte Baronen og de to Kvinder sig

efter en søvnløs Nat ind i en Kaleschevogn med ham og kørte afsted.

Paa en tidligere Rejse til Havre var hans Seng i Sovesalen og hans Plads i Klassen allerede bleven omhyggelig udvalgt. Hjulpet af Tante Lison tilbragte Jeanne hele Dagen med at lægge hans Tøj til Rette i den lille Kommode. Da den imidlertid kun kunde indeholde en Fjerdedel af, hvad hun havde bragt med, henvendte hun sig til Rektoren for at faa endnu én. Økonomen blev tilkaldt; han prøvede paa at forestille hende, at saa meget Tøj og Linned kun vilde blive til Besvær uden nogensinde at komme til Nytte, og i Reglementets Navn nægtede han at udlevere endnu en Kommode. Moderen, som var ganske trøstesløs, besluttede sig saa til at leje et Værelse i et lille nærliggende Hotel og paalægge Værten selv, saa snart Drengen ønskede det, at bringe Paulet alt, hvad han maatte trænge til.

Derefter gik de en Tur sammen ud paa Molen for at se Skibene sejle ud og ind af Havnen.

Mørket sænkede sig bedrøveligt ned over Byen, der oplystes lidt efter lidt. De gik tilbage for at spise til Middag i en Restaurant. Ingen af dem var sulten, de sad og saa paa hinanden med vaade Øjne, medens

Fadene blev budt om og bragt ud igen næsten lige saa fulde, som da de kom ind.

Saa satte de sig langsomt i Bevægelse henimod Kollegiet. Børn af alle Størrelser kom gaaende eller kørende fra alle Sider, fulgt af deres Familie eller af en Tjener. Mange af dem græd. Hele den slet oplyste Gaard var fyldt af snøftende Lyde.

Jeanne og Paulet omfavnede længe hinanden. Tante Lison stod bag ved, ganske glemt og med Ansigtet skjult i sit Lommetørklæde. Men Baronen, som følte, at han var ved at blive rørt, afkortede Afskeden og trak sin Datter bort med sig. Kaleschen ventede foran Porten; de steg op i den alle tre og kom sent ud paa Natten tilbage til „Poplerne“.

Af og til i Nattens Løb hævede en høj Hulken sig frem i Mørket.

Dagen efter græd Jeanne uafbrudt lige til Aften. Den paafølgende Dag lod hun spænde for Giggen og kørte ind til Havre. Paulet syntes allerede at være kommen nogenlunde over Skilsmissen. For første Gang i sit Liv var han sammen med Kammerater, og Lysten til at komme ud og lege med dem fik ham til at sidde og rokke paa Stolen i Taleværelset.

Jeanne kom nu igen hver anden Dag og om Søndagen stillede hun for at hente Drengen hjem. Da

hun ikke vidste, hvad hun skulde foretage sig i Timerne mellem Frikvarterererne og ikke havde hverken Kraft eller Mod til at fjerne sig fra Kollegiet, blev hun siddende i Taleværelset. Rektoren sendte hende en Anmodning om at komme op til ham og bad hende om at indfinde sig mindre ofte. Hun efterkom aldeles ikke denne Opfordring.

Saa underrettede han hende om, at hvis hun blev ved med at forhindre sin Søn i at lege i hans Fritid og i at arbejde ved stadig at fortyrre ham, vilde han se sig nødsaget til at give hende Drengen tilbage. Rektoren skrev yderligere et Par Ord til Baronen, og for Fremtiden blev hun paa „Poplerne“ holdt under Opsigt, som om hun kunde have været en Fange.

Hun imødesaa hver Ferie med langt større Længsel end Drengen.

En stadig Uro bemægtigede sig hendes Sjæl. Hun gav sig til at strejfe rundt i Egnen, hele Dage i Træk, ganske alene, kun i Selskab med Hunden „Massakre“, smaadrømmende i Tomheden omkring hende. Undertiden kunde hun blive siddende en Eftermiddag igennem oppe paa Toppen af Klinten og stirre ud over Havet, og til andre Tider kunde hun spadsere lige ned til Yport igennem Skoven, de samme Ture, hun havde gjort i gamle Dage, og hvorom Mindet endnu forfulgte

hende. Hvor det var længe siden, hvor det var længe siden, at hun som ung Pige var vandret omkring paa de samme Steder, beruset af sine Drømme.

Hver Gang hun saa sin Søn, syntes hun, at de havde været skilt i ti Aar. Fra Maaned til Maaned voksede han til Mand; og fra Maaned til Maaned blev hun en gammel Kvinde. Hendes Fader kunde godt

have været hendes Broder og Tante Lison, som ikke syntes at ældes, men beholdt det samme visnede Udseende, hun havde haft, da hun var fem og tyve Aar, saa ud som hendes ældre Søster.

Paulet arbejdede ikke overvældende. Han maatte gaa to Aar i fjerde Klasse, tredje Klasse gik nogenlunde, men i anden maatte han atter sidde to Aar.

Da han var tyve Aar, var han høj og lys med allerede helt fyldige Bakkenbarter og en Antydning af et Overskæg. Nu var det ham, som hver Søndag kom til „Poplerne“. Da han i længere Tid havde taget Undervisning i Ridning, lejede han simpelthen en Hest og tilbagelagde Vejen i nogle Timer.

Tidlig om Morgenen gik Jeanne ham i Møde sammen med Tanten og Baronen, der blev mere og mere bøjet og gik som en Olding med Hænderne foldede paa Ryggen som for at undgaa at falde paa Næsen.

De vandrede ganske langsomt henad Vejen, af og til satte de sig paa en Grøftekant for at hvile, medens de stirrede ud i det fjerne for at se, om Rytteren endnu ikke skulde vise sig. Saasnart han kom til Syne som et lille sort Punkt paa den hvide Linie, begyndte de tre Slægtninge at vifte med deres Lommetørklæder; han satte da gerne sin Hest i Galop for at komme farende som en Stormvind, hvad der fik Jeanne

og Tante Lison til at skælve af Angst og ophidsede Bedstefaderen til at give sin afmægtige Begejstring Luft i et højlydt: „Bravo!“

Skønt Paul var et helt Hovede højere end sin Moder, behandlede hun ham dog bestandig som et lille Barn og spurgte ham endnu: „Fryser Du ikke om Fødderne, Paulet?“ og naar han spadserede foran Stentrappen og røg en Cigaret efter Frokost, aabnede hun Vinduet for at raabe til ham: „Gaa ikke med bart Hoved, jeg beder Dig, Du kan let faa Snue.“

Og hun rystede af Ængstelse, naar han red bort ud i Mørket: „Rid fremfor alt ikke for hurtigt, min egen Dreng, vær forsigtig! Tænk paa din stakkels Moder, som vilde blive fortvivlet, hvis Du kom noget til.“

Men en Lørdag Morgen fik hun et Brev fra Paul, hvori han meddelte hende, at han ikke kunde komme den næste Dag, da nogle af hans Venner havde arrangeret en lille Udflugt, som han var bleven indbudt til at tage Del i.

Hun pintes af Angst hele Søndagen igennem, det var hende, som om hun truedes af en Ulykke; saa om Torsdagen kunde hun ikke holde det ud længere, men tog ind til Havre.

Han forekom hende forandret, uden at det stod hende rigtig klart hvorfor. Han syntes livligere end

ellers og hans Stemme havde faaet en mandigere Klang. Pludselig sagde han, som om det var noget ganske naturligt: „Ved Du hvad, Mo'r, siden Du nu er kommen herind i Dag, saa vil jeg ogsaa paa Søndag helst lade være at komme ud til „Poplerne"! Vor Fest skal nemlig gentages."

Hun blev staaende aldeles lamslaaet og snappede efter Vejret, som om han havde forkyndt, at han agtede sig paa en Rejse til den nye Verden; saa, da hun endelig igen fik Vejret, sagde hun: „Aa, Paulet, hvad er der i Vejen med Dig? Sig mig, hvad er det, der foregaar?" Han gav sig til at le og omfavnede hende: „Ingen Verdens Ting, Mo'r. Jeg har Lyst til at more mig lidt sammen med mine Venner. Det hører jo dog til min Alder."

Hun kunde ikke finde et Ord til Svar, men da hun sad alene i Vognen, stormede de besynderligste Tanker ind paa hende. Hun havde ikke kunnet kende sin Paulet, sin lille Paulet fra gamle Dage, igen. For første Gang havde hun forstaaet, at han var bleven voksen, at han ikke mere tilhørte hende, og at han vilde leve sit Liv for sig selv uden at bryde sig om de gamle. Det forekom hende, som om han paa én Dag var bleven forvandlet.

Hvad! Var den kraftige, skæggede unge Fyr, der

øjensynlig var fuldstændig paa det rene med, hvad han vilde, virkelig hendes Søn, hendes eget lille Barn, som i svundne Dage fik hende til at prikle Salater!

I tre Maaneder kom Paul kun nu og da og besøgte sit Hjem, aabenbart bestandig pint af Lysten til at slippe bort igen saa hurtig som muligt, hver Gang søgte han at indvinde en Time. Jeanne blev forskrækket og Baronen maatte uafladelig gentage for hende: „Lad ham dog have sin Frihed; husk paa, han er tyve Aar, Drengen.“

Men en Morgen kom en ældre, ret tarvelig klædt Mand og spurgte med fremmed Akcent efter: „Frau Vikomtessen“. Efter mange indledende Høflighedsfraser trak han en snavset Tegnebog op af Lommen og erklærede: „Djai har et lille Styk' Papir für Dem,“ og han foldede et fedtet Papir ud og rakte hende det. Hun læste det, læste det endnu en Gang, saa paa Jøden, læste det atter og spurgte: „Hvad betyder det?“

Manden forklarede hende det med krybende Forekommenhed: „Djai skal sige Dem det. Deres Søn hafde Brug für en Bischen Penge und da djai vidste, at De er en god Mutter, laante djai ham den Bischen, han hafde Brug für.“

Hun begyndte at skælve: „Men hvorfor bad han mig ikke selv om det?“ Jøden oplyste omstændeligt,

at det havde drejet sig om en Spillegæld, som skulde være betalt den næste Dags Middag, at ingen, da han endnu var umyndig, vilde have laant ham noget, og at hans Ære uden denne lille „Venskabstjeneste“ vilde have været plettet.

Jeanne vilde tilkalde Baronen, men hun var saa lammet af Sindsbevægelse, at hun ikke formaaede at rejse sig. Endelig fik hun sagt til Aagerkarlen: „Vil De være saa god at ringe.“

Han tøvede, da han var bange for, at hun vilde bruge en List. Han fremstammede: „Hvis djai generer Dem, so kan djai komme igen.“ Hun rystede benægtende paa Hovedet. Han ringede og de ventede i Taushed.

Saasnart Baronen kom til, forstod han øjeblikkelig Situationen. Vekslen var paa femten hundrede Francs.

Han betalte de tusend, saa Jøden stift i Øjnene og sagde: „Og saa raader jeg Dem til at sørge for, at De ikke oftere kommer her.“ Aagerkarlen takkede, bukkede dybt og forsvandt.

Bedstefaderen og Moderen tog straks ind til Havre; da de kom til Kollegiet, fik de at vide, at Paul havde været forsvunden hele den sidste Maaned. Rektoren havde modtaget fire med Jeannes Navn underskrevne Breve, i hvilke hun først fortalte ham, at hans Elev var bleven syg og senere gav ham Underretning om Sygdommens Forløb. Hvert af Brevene var ledsaget af en Lægeattest; det var naturligvis falskt altsammen. De blev staaende lamslaaede af Rædsel og stirrede paa hinanden uden at vide, hvad de skulde gøre.

Rektoren, der tog virkelig Del i deres Sorg, fulgte dem hen til Politikommissæren. Baronen og Jeanne overnattede paa et Hotel.

Den næste Dag blev den unge Mand funden hos et af Byens halvt offentlige Fruentimmere. Hans Bedstefader og hans Moder tog ham med tilbage til „Poplerne“. Paa hele Hjemvejen blev ikke et eneste Ord vekslet imellem dem. Jeanne græd med Ansigtet skjult i sit Lommetørklæde. Paul sad og saa ud over Markerne med en ligegyldig Mine.

I Løbet af de paafølgende otte Dage blev det op-

daget, at han havde gjort en Gæld paa femten tusind Francs. Kreditorerne havde hidtil holdt sig rolige, da de vidste, at han snart vilde blive myndig.

Der fandt ikke nogensomhelst Forklaring Sted. De var bleven enige om at forsøge paa at vinde ham tilbage med Mildhed. De gav ham lækre Retter at spise, hyggede om ham og forkælede ham paa alle Maader. Det var om Foraaret, og til Trods for Jeannes Angst blev der lejet en Baad til ham i Yport, saa at han kunde sejle ud, naarsomhelst han fik Lyst til det.

Derimod fik han ikke nogen Hest overladt, da de var bange for, at han saa skulde ride ind til Havre.

Han drev Tiden bort uden at foretage sig noget, han blev pirrelig og ofte brutal. Baronen blev forfærdet ved at opdage, hvor mangelfulde hans Kundskaber var. Jeanne, som blev ude af sig selv ved Tanken om en ny Adskillelse, kunde dog alligevel ikke lade være at spørge sig selv om, hvad de skulde stille op med ham.

En Aften kom han ikke hjem. De fik at vide, at han var gaaet ud med Baaden sammen med to Matroser. Vanvittig af Skræk løb hans Moder tilsidst ud paa Natten barhovedet ned til Yport.

Nogle Mænd drev om paa Strandbredden og ventede paa Fartøjets Tilbagekomst.

Et Lyspunkt viste sig ude i rum Sø; det blev

større og kom gyngende nærmere. Paul var ikke om Bord. Han havde ladet sig sejle ind til Havre.

Det var forgæves, at de lod Politiet søge efter ham, han blev ikke funden. Fruentimmeret, der første Gang havde skjult ham, var ligeledes forsvunden uden at efterlade sig noget Spor, efter først forinden at have solgt sit Bohave og betalt sin Husleje. I Pauls Værelse paa „Poplerne“ blev der fundet to Breve fra hende. Hun syntes at være vanvittig forelsket i ham og talte om en Rejse til England, hun havde skaffet de nødvendige Midler til Veje, sagde hun.

Slottets tre Beboere fortsatte deres stille Liv, tause og mørke med forpinte Sind. Jeannes Haar, som forlængst var blevet graat, blev hurtig ganske hvidt. Hun spurgte troskyldigt sig selv, hvorfor Skæbnen saaledes hjemsøgte hende.

Hun fik et Brev fra Abbed Tolbiac: „Frue, Guds Haand har lagt sig tungt paa Dem. De har nægtet at give ham Deres Barn, nu har han selv taget ham fra Dem for at kaste ham i Armene paa en Skøge. Hvor kan De blive ved at lukke Øjnene for hans Vilje? Herrens Barmhjertighed er uendelig. Maaske vilde han tilgive Dem, hvis De vendte om og knælede ned for ham. Jeg er hans ydmyge Tjener, og jeg vil staa

rede til at aabne Døren til hans Bolig for Dem, naar De selv kommer og banker paa.“

Hun blev længe siddende med dette Brev i Skødet. Det var maaske sandt, hvad Præsten sagde, og Troens Uvished søndersled hendes Samvittighed. Kunde Gud virkelig være skinsyg og hævngerrig som Menneskene? Men paa den anden Side, hvis han ikke viste sig saaledes, vilde ingen længere frygte ham og ingen vilde mere tilbede ham. Det var sikkert, for at vi bedre skulde lære ham at kende,

at han overfor Menneskene aabenbarede sig med de samme Følelser som dem. Den fejge Tvivl, som driver de Vaklende, de Tøvende, til Kirkerne, vokssede frem i hende, og en Aften, da Mørket faldt paa, sneg hun sig sky ned til Præstegaarden, kastede sig

paa Knæ foran den spinkle Præst og tiggede om Syndsforladelse.

Han lovede hende kun halv Tilgivelse, da Gud ikke kunde sende alle sine Naadegaver ned over et Tag, der gav Ly til en Mand som Baronen. „De vil snart mærke Virkningen af den guddommelige Langmodighed," sluttede han forsikrende.

To Dage efter fik hun et Brev fra sin Søn og i sin overspændte Sorg betragtede hun det som Begyndelse til den Lindring, Præsten havde lovet hende.

„Kære Moder, vær ikke urolig for mig. Jeg er i London og jeg har det godt, men jeg trænger forfærdelig til Penge. Vi ejer ikke en Hvid og vi faar ikke Mad hver Dag. Den Kvinde, som har fulgt mig, og som jeg elsker af hele min Sjæl, har ofret alt, hvad hun ejede: fem tusind Francs, for ikke at forlade mig; Du forstaar, at jeg skylder min Ære først og fremmest at betale hende denne Sum tilbage. Jeg vilde derfor være Dig meget taknemlig, hvis Du, da jeg nu snart er myndig, vilde give mig en femten tusind Francs i Forskud paa Arven efter Fader; Du vilde hjælpe mig ud af en stor Forlegenhed.

„Farvel, kære Moder; jeg kysser Dig af ganske

Hjerte; kærlig Hilsen til Bedstefader og Tante Lison. Jeg haaber snart at gense Dig.

Din Søn

Vikomte Paul de Lamare.“

Han havde skrevet til hende! Altsaa havde han ikke glemt hende. Hun tænkte slet ikke paa, at han bad hende om Penge. Naturligvis skulde han faa dem, naar han ikke havde flere. Hvad havde Pengene at sige! Han havde skrevet til hende!

Grædende løb hun med Brevet ind til Baronen. Tante Lison blev kaldt til og Ord for Ord blev Papiret, som fortalte om ham, læst igennem og hver Sætning blev længe drøftet.

Jeanne, der lige fra den dybeste Fortvivlelse var sprunget over i en Slags Rus af Haab, forsvarede Paul:

„Han kommer nok igen, han kommer igen, siden han skriver til os.“

Baronen, som var mere rolig, sagde: „Det er lige-meget, han har forladt os for dette Fruentimmers Skyld. Han maa altsaa holde mere af hende end af os, siden han ikke har haft nogen Betænkelighed.“

En pludselig og skrækkelig Smerte fór gennem Jeannes Hjerte; og i samme Øjeblik optændtes i hendes

Sjæl Hadet mod denne Elskerinde, der stjal hendes Søn fra hende, et uudslukkeligt, vildt Had, en skinsyg Moders Had. Indtil nu havde alle hendes Tanker drejet sig om Paul. Hun havde næppe nok gjort sig det klart, at det var et Kvindemenneske, der stod bag ved hans Forvildelser. Men Baronens Ord havde med ét Slag bevirket, at denne Medbejlerske var steget frem for hende og at hendes skæbnesvangre Magt var bleven hende aabenbaret; hun følte, at der mellem denne Kvinde og hende selv begyndte en haardnakket Kamp, og hun følte ogsaa, at hun hellere vilde miste sin Søn end dele ham med en anden.

Og hele hendes Glæde styrtede sammen.

De femten tusind Francs blev sendt, og i fem Maaneder hørte de intet mere.

Saa fremstillede en Sagfører sig for at ordne Enkelthederne ved Arven efter Julien. Jeanne og Baronen aflagde deres Regnskaber uden Indvendinger og gav endogsaa Afkald paa de Renter, der tilkom Moderen. Da Paul kom tilbage til Paris, kunde han hæve hundrede og tyve tusind Francs. I Løbet af et halvt Aar skrev han saa fire Breve og fortalte ganske kort, hvorledes det gik ham; han sluttede med nogle kolde Ømhedsforsikringer. „Jeg arbejder," skrev han; „jeg har skabt mig en Stilling paa Børsen. Jeg haaber

snart at faa Tid til at komme og omfavne Jer paa „Poplerne“.“

Han sagde ikke et Ord om sin Elskerinde; men denne Taushed betød mere, end om han havde talt om hende paa fire Sider. Jeanne mærkede tydeligt Kvinden, Mødrenes evige Fjende, Skøgen, lure uden Barmhjertighed bag ved de iskolde Breve.

De tre Ensomme drøftede om og om igen, hvad der kunde gøres for at redde Paul; men de fandt intet. En Rejse til Paris? Hvad kunde det nytte?

Baronen sagde: „Vi maa lade hans Lidenskab rase ud. Han kommer nok en Gang af sig selv tilbage til os.“

Og de levede deres sørgelige Liv videre.

Jeanne og Lison gik uden Baronens Vidende i Kirke sammen.

En ret lang Tid forløb, uden at de hørte noget, saa en Morgen kom et fortvivlet Brev, der slog dem med Rædsel:

„Stakkels kære Moder, jeg er fortabt; hvis Du ikke kommer mig til Hjælp, kan jeg intet andet gøre end skyde mig en Kugle for Panden. En Spekulation, som frembød alle mulige Udsigter til at ville lykkes, er slaaet fejl, og jeg skylder fire hundrede

fem og tyve tusind Francs bort. Hvis jeg ikke betaler, er det Vanære, Ruin og fuldstændig Udelukkelse fra for Fremtiden at kunne tage fat paa nogetsomhelst. Jeg er fortabt. Jeg siger Dig endnu en Gang, at jeg hellere vil skyde mig en Kugle for Panden end overleve en saadan Skam. Jeg havde maaske allerede gjort det, hvis ikke en Kvinde, om hvem jeg aldrig taler, men som er mit Forsyn, havde trøstet og opmuntret mig.

Jeg kysser Dig inderligt, kære Moder, det er maaske det sidste Kys, jeg giver Dig. Farvel.

Paul.“

En hel Bunke Forretningspapirer, som fulgte med Brevet, gav nærmere Oplysninger om Ulykken.

Baronen svarede omgaaende, at han vilde søge at finde paa Raad. Saa rejste han ind til Havre for at ordne Sagen, han optog Laan i forskellige af sine Godser, og de rede Penge, han saaledes fik paa Haanden, blev sendt til Paul.

Den unge Mand svarede i tre begejstrede Takkebreve, der strømmede over af de ømmeste Kærlighedsudtryk, og anmeldte sin snarlige Ankomst for at slutte sine kære Slægtninge i sine Arme.

Han kom ikke.

Et helt Aar svandt hen.

Jeanne og Baronen havde lige bestemt at ville rejse til Paris for at prøve en sidste Anstrængelse, da nogle forjagede Linier underrettede dem om, at han igen var i London for at oparbejde et Dampskibsforetagende under Firmanavnet „*Paul Delamare & Co.*“. Han skrev: „Fra nu af er min Velstand, ja maaske min Rigdom sikret. Og min Risiko er saa godt som Nul. I kan saaledes forstaa alle Fordelene. Naar jeg igen ser Jer, er jeg en Mand, som indtager en smuk Stilling i Verden. Det er kun Forretningsspekulationer, der i vor Tid duer til at hjælpe Menneskene fremad.“

Tre Maaneder senere blev Dampskibsselskabet erklæret Fallit og dets Leder sat under Tiltale for urigtig Bogføring. Jeanne fik et Nervetilfælde, som varede i flere Timer; derefter maatte hun gaa i Seng.

Baronen rejste atter til Havre, indhentede Oplysninger, havde lange Samtaler med Sagførere og Forretningsmænd og fik omsider opgjort, at Selskabet *Delamares* Deficit beløb sig til to hundrede og tredive tusind Francs. Paa ny rejste han Prioriteter i sine Godser. Slottet „Poplerne“ og de to tilhørende Avlsgaarde blev belastet med store Summer.

En Aften, da han paa et Sagførerkontor ordnede

de sidste Formaliteter, styrtede han om paa Gulvet, ramt af et apoplektisk Slag.

Jeanne blev af et ridende Bud underrettet om det skete. Da hun kom til, var han død.

Hun førte hans Lig tilbage til „Poplerne“, saa tilintetgjort, at hendes Smerte mere viste sig som Sløvhed end som Fortvivlelse.

Til Trods for de to Kvinders Bønner nægtede Abbed Tolbiac at lade Kisten komme ind i Kirken, og Baronen

blev begravet ved Mørkets Frembrud uden nogensomhelst Ceremoni.

Paul fik Begivenheden at vide gennem en af de Mænd, der havde at gøre med Ordningen af hans Fallitbo. Han opholdt sig stadig skjult i England, og derfra skrev han for at undskylde, at han ikke var kommen; han havde faaet Ulykken at vide altfor sent. „Men forøvrigt er det min Agt, nu da Du har hjulpet mig ud af alt dette, kære Moder, at vende tilbage til Frankrig, og snart vil jeg kunne omfavne Dig.“

Jeanne levede i en saadan Aandssløvhed, at hun intet mere syntes at forstaa.

Henimod Vintrens Slutning fik Tante Lison, der nu var bleven otte og tredsindstyve Aar, en Bronkitis, som udartede til en Brystbetændelse. Hun udaandede blidt, idet hun fremstammede: „Stakkels lille Jeanne. Jeg skal bede Vorherre om at have Medlidenhed med Dig.“

Jeanne fulgte bag efter Kisten til Kirkegaarden og saa Jorden falde paa den, saa sank hun sammen i en Længsel efter ogsaa at maatte dø for ikke længere at lide og ikke længere tænke. En kraftig Bondekone greb hende i sine Arme og bar hende bort, som om hun havde været et lille Barn.

Da de var naaet op til Slottet, lod Jeanne, som

havde tilbragt fem Nætter ved den gamle Frøkens Hovedgærde, sig lægge til Sengs af den samme ukendte Bondekone, som tog blidt og paa samme Tid myndigt paa hende. Hun faldt straks i Søvn, udmattet og overvældet af Træthed og Lidelse.

Midt ud paa Natten vaagnede hun. En svag Natlampe stod og brændte paa Kaminhylden. En Kone sad og sov i en Lænestol. Hvem var hun? Hun bøjede sig ud over Sengekanten og søgte i det flakkende Skær fra Vægen, som svømmede ovenpaa Olien, at skelne hendes Træk tydeligere.

Det forekom hende, at hun tidligere havde set det Ansigt. Men hvor? Og naar? Konen sov fredeligt, hendes Hoved var faldet ned mod den ene Skulder. Hun saa ud til at være en fyrre eller femogfyrretyve Aar. Hun var stærkt bygget, firskaaren og vel ved Magt og med en blomstrende Ansigtsfarve. Hendes store grove Hænder laa slapt ned i Skødet. Hendes Haar begyndte at graane. Jeanne blev haardnakket ved at stirre paa hende endnu halv fortumlet, som man altid er, naar man vaagner op efter den feberagtige Søvn, der følger ovenpaa en stor Ulykke.

Jo vist havde hun set det Ansigt før! Laa det langt tilbage eller var det for nylig? Hun vidste det ikke og disse stadig tilbagevendende Spørgsmaal gjorde

hende urolig og nervøs. Hun stod forsigtig ud af Sengen for bedre at se den Sovende og listede sig paa Taaspidserne nærmere hen til hende. Det var Konen, der havde løftet hende op ude paa Kirkegaarden og bagefter faaet hende i Seng, saa meget huskede hun dunkelt.

Men havde hun mødt hende tidligere, paa et andet Tidspunkt af sit Liv? Eller var det blot denne sidste Dags taagede Erindring, som fik hende til at synes, at hun genkendte hende? Og hvorledes gik det til, at hun var kommen herind i hendes Værelse? Hvorfor?

Konen vaagnede, fik Øje paa Jeanne og rejste sig hastigt. Hun kom til at staa ligeoverfor hende, saa tæt, at deres Bryst næsten rørte hinanden. Den ukendte skændte: „Hvad for noget! Er De oppe! Er det Meningen, De nu vil have en Sygdom paa Halsen? Vil De se til, De kommer i Seng straks!“

Jeanne spurgte: „Hvem er De?“

Men Konen tog hende i sine Arme, løftede hende atter op og bar hende hen paa Sengen saa let, som om hun havde ejet en Mands Styrke. Og da hun havde faaet hende blidt lagt til Hvile mellem Lagenerne, bøjede hun sig saa langt ned over hende, at hun næsten kom til at ligge oven paa hende, gav sig grædende til at kysse hende paa Kinderne, paa Haaret

og paa Øjnene, lige til Jeannes Ansigt var helt vaadt af hendes Taarer, og sagde: „Stakkels kære Frue, stakkels lille Frøken Jeanne, kender De mig da slet ikke igen?“

Jeanne udbrød: „Rosalie, er det Dig?“ Og hun slyngede begge sine Arme om hendes Hals og gengældte hendes Kys; længe græd de sammen tæt omslyngede og blandende deres Taarer uden at kunne slippe hinanden.

Rosalie blev først rolig: „Saa, saa,“ sagde hun, „nu maa vi være fornuftige og ikke komme til at fryse.“ Og hun trak Tæpperne op, stoppede dem omhyggeligt ned og lagde Hovedpuden til rette under Hovedet paa Jeanne, der blev ved at hulke, gennemrystet af alle de gamle Minder, som rejste sig i hendes Sjæl.

Til sidst spurgte hun: „Hvorfor kommer Du nu tilbage, stakkels Pige?“

Rosalie svarede: „Herregud, jeg kunde da ikke lade Dem være saa helt alene, som De er!“

„Tænd et Lys, at jeg kan se paa Dig,“ bad Jeanne. Da Lyset var bleven sat hen paa Natbordet, iagttog de længe hinanden uden at sige et Ord. Saa rakte Jeanne Haanden ud mod sin forhenværende Stuepige og mumlede: „Jeg vilde aldrig have kendt Dig igen,

Du er meget forandret, ved Du, men dog ikke saa meget som jeg.“

Rosalie saa medlidende paa den hvidhaarede, udtærede og falmede Kvinde, som den Gang, hun havde forladt hende, havde været ung, smuk og blomstrende, og svarede: „Ja, det er sandt, at De er forandret, Fru Jeanne, og det langt mere end billigt. Men tænk ogsaa paa, at der er gaaet fire og tyve Aar, siden vi sidst saas.“

De tav og gav sig igen til at tænke efter. Omsider fremstammede Jeanne: „Har Du været lykkelig, i det mindste?“

Ængstelig for at komme til at opvække en eller anden altfor smertefyldt Erindring, svarede Rosalie tøvende: „Vist saa — vist saa, Frue. Jeg har saamænd ikke noget at klage over, jeg har ialfald været lykkeligere end De . . . det er sikkert nok. Der er kun en Ting, som bestandig har pint mig, og det er, at jeg ikke havde kunnet blive her . . .“ Hun tav pludselig, ganske forskrækket over alligevel at være kommen til at berøre det, hun vilde være gaaet udenom. Men Jeanne sagde mildt: „Ja, hvad skal man sige til det, min Ven, man kan ikke altid gøre, hvad man helst vil. Du er ogsaa Enke, ikke sandt?“

En undertrykt Angst fik hendes Stemme til at skælve: „Har Du andre . . . andre Børn?“

„Nej, Frue.“

„Og han, din . . . din Søn . . . hvad er der blevet af ham? Er Du tilfreds med ham?“

„Ja, Frue, det er en skikkelig Fyr, som slider troligt i det. For et halvt Aarstid siden har han giftet sig, og nu tager han jo Gaarden, eftersom jeg vilde tilbage til Dem.“

Jeanne kom til at ryste af Sindsbevægelse: „Saa vil Du altsaa blive her hos mig for Fremtiden?“

I en barsk Tone svarede Rosalie: „Ja, det er sikkert nok, Frue, jeg har da ordnet mig paa det.“

I nogen Tid talte de ikke.

Mod sin Vilje begyndte Jeanne at sammenligne deres Liv, men uden nogensomhelst Bitterhed; hun havde lært at bøje sig stille under Skæbnens uretfærdige Grusomhed.

„Hvorledes har din Mand været mod Dig?“ spurgte hun.

„Aa, det var en rigtig brav Mand, Frue, han kunde da tage fat og fik jo ogsaa noget samlet sammen paa Kistebunden. Han døde af Brystet.“

Jeanne fik Lyst til at vide rigtig Besked, hun satte

sig op i Sengen: „Hør en Gang, fortæl mig alt, min Ven, hele dit Liv. Det vil gøre mig godt.“

Rosalie trak en Stol hen ved Siden af Sengen, satte sig og gav sig til at tale om sig selv, om sit Hjem, sine Omgivelser; hun gik omhyggeligt ind paa alle de smaa Enkeltheder, der for Bønderne spiller saa stor en Rolle, hun beskrev Køkkenet og Staldene, lo af og til af Ting, som mindede om forbigangne glade Øjeblikke, og hævede lidt efter lidt Stemmen og blev „Konen i Gaarden“, som er vant til at kommandere. Hun endte med at erklære: „Jo, jeg har faaet mit paa det tørre, jeg er ikke bange for noget.“ Saa blev hun igen forvirret og fortsatte noget sagtere: „Det er alligevel Dem, jeg skylder det altsammen. Derfor vil jeg heller ikke have nogen Løn, at De ved det. Nej, det vil jeg ikke! Det kan der ikke være Tale om! Og hvis De ikke vil gaa ind paa det, saa gaar jeg min Vej igen.“

„Det er da ikke din Mening, at Du vil tjene mig for ingen Ting,“ spurgte Jeanne.

„Jo, vist vil jeg saa, Frue! Penge! Vilde De give mig Penge! Jeg har jo næstendels lige saa mange som De! Ved De maaske noget om, hvad De har tilbage efter al Deres Roderi med Prioriteter og

Laan og Renter, som ikke er betalte og som vokser for hver Termin? Ved De noget om det? Nej, det gør De ikke, vel? Men ser De, jeg lover Dem for, at De ikke har mere end som en ti Tusind tilbage i Indtægt. Maaske ikke en Gang ti Tusind, hører De. Men nu skal jeg nok faa Orden paa alt det og det i en Fart.“

Hun var igen begyndt at tale højt og lod sig rive med af sin Harme over alle de forsømte Renter og den truende Ruin. Og da et blidt ubestemt Smil gled hen over hendes Frues Ansigt, næsten raabte hun, ganske oprørt:

„Det er slet ikke noget at le af, Frue, for naar man ikke har Penge, saa er der ingen, der estimerer En.“

Jeanne tog igen hendes Hænder og beholdt dem i sine, saa sagde hun langsomt, stadig forfulgt af den samme Tanke, hun ikke kunde blive af med: „Aa, jeg har ikke haft Lykken med mig. Alt har vendt sig mod mig. En haard Skæbne har bestandig hvilet over mig.“

Men Rosalie rystede paa Hovedet: „Det maa De ikke sige, Frue, det maa De ikke sige. De er bleven daarlig gift, det er det hele. Man skal heller ikke

gaa hen og gifte sig saadan hen i Vejret uden en Gang at kende sin Tilkommende.“

Og de blev ved at tale om sig selv, som om de var to gamle Veninder.

Da Solen stod op, passiarede de endnu.

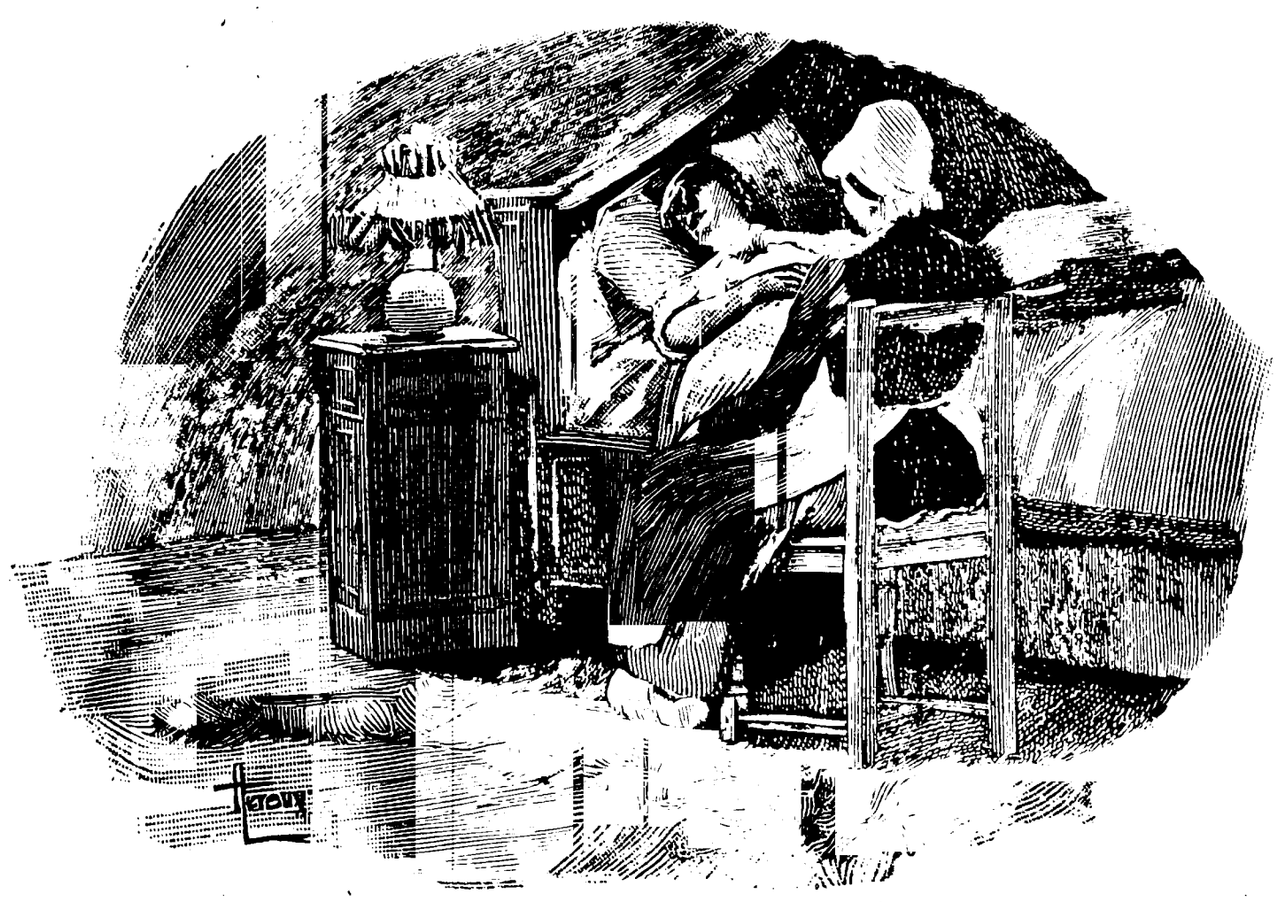

XII

Paa otte Dage havde Rosalie taget hele Styret og herskede enevældigt over alle Slottets Folk. Jeanne adlød hende sløv og resigneret. Hun var bleven svag og slæbte Benene efter sig, ligesom lille Mo'r i gamle Dage; hver Dag kom hun lidt ud, støttet til Rosalie, der tvang hende til at spadsere, prækede for hende, trøstede hende med barske og kærlige Ord og behandlede hende som et sygt Barn.

De talte altid om svundne Tider, Jeanne med Halsen sammensnøret af Taarer og Rosalie i den rolige Tone, som er egen for Bønderne, der ikke saa let

lader sig røre. Det gamle Tyende kom adskillige Gange tilbage til Spørgsmaalet om de resterende Renter, og til sidst fordrede hun at faa de Papirer udleveret, som Jeanne, der ikke havde Spor af Forstand paa Forretninger, skjulte for hende af Skam over sin Søn.

Saa tog Rosalie en hel Uge igennem hver Dag ind til Fécamp for at faa Sagerne forklaret af en Prokurator, som hun kendte.

En Aften, da hun havde faaet sin Frue bragt til Sengs, satte hun sig ved hendes Hovedgærde og sagde haardt: „Da De nu er kommen til Ro, Frue, saa lad os snakke lidt sammen.“

Og hun udviklede Stillingen for hende.

Naar alt var bleven betalt, vilde der være mellem syv og otte Tusinde tilbage i aarlig Rente-Indtægt. Det var det hele.

Jeanne svarede: „Ja, hvad gør saa det. Jeg føler tydeligt, at min Tid snart er omme; der er mer end nok til mig.“

Rosalie blev vred: „Til Dem, Frue, ja, det er meget muligt; men Hr. Paul, ham vil De altsaa ikke efterlade noget?“

Jeanne skælvede: „Jeg beder Dig, tal aldrig til mig om ham. Det gør mig altfor ondt at tænke paa det.“

„Ja, men jeg vil netop tale om ham, fordi De ikke selv har Mod til det, Fru Jeanne. Han gør Dumheder, det er vist nok, men han vil ikke blive ved med det; saa vil han gifte sig og faa Børn. Og til at opdrage de Børn maa han have Penge. Hør nu godt efter: De maa sælge „Poplerne“! . . .“

Med et Sæt satte Jeanne sig op i Sengen: „Sælge „Poplerne“! Hvad tænker Du paa? Nej, nej, det gør jeg aldrig!“

Men Rosalie lod sig ikke forvirre: „Men jeg siger Dem, at De maa sælge Slottet, Frue, for det er nødvendigt.“

Hun gav sig til at forklare sine Beregninger og sine Planer.

Naar først „Poplerne“ med de to tilhørende Forpagtergaarde var solgt til en Lysthavende, som hun havde fundet, kunde man beholde fire Gaarde, som laa ved Saint-Léonard, og som, frigjorte for alle Forpligtelser, vilde give en Indtægt paa otte Tusind tre Hundrede Francs om Aaret. Tretten Hundrede Francs skulde aarlig lægges til Side til Ejendommens Vedligeholdelse; der vilde altsaa blive syv Tusind Francs tilbage, hvoraf de fem Tusind skulde bruges til at leve for og de tiloversblevne to Tusind skulde danne en Reservekasse.

Hun tilføjede: „Hele Resten er bortødslet, det er

forbi. Nu er det mig, som beholder Nøglen, forstaar De; og hvad Hr. Paul angaar, saa faar han ikke en Smule mere, ikke en Smule, ellers vilde han plyndre Dem til sidste Hvid.“

Jeanne, der laa og græd stille, mumlede:

„Men hvis han nu ikke har noget at spise?“

„Saa kan han komme og spise hos os, hvis han er sulten. Her skal altid være en Seng og et Stykke Sul til ham. Tror De, at han nogensinde vilde have gjort alle de Dumheder, hvis De lige fra først af ikke havde givet ham en Øre?“

„Men han havde Gæld, han vilde være bleven vanæret.“

„Naar De ikke mere har noget, vil det saa forhindre ham i at blive ved med at gøre Gæld? De har betalt, det er godt. Men nu betaler De ikke mere, det siger jeg. Og nu god Nat, Frue.“

Hun gik.

Jeanne blev liggende uden at kunne falde i Søvn, hun var helt ude af sig selv ved Tanken om at skulle sælge „Poplerne“ og tage bort, forlade det Hus, hvortil hele hendes Liv havde været knyttet.

Da hun næste Morgen saa Rosalie komme ind i Værelset, sagde hun til hende: „Stakkels Pige, jeg vil aldrig kunne beslutte mig til at flytte herfra.“

Rosalie blev vred: „Det maa alligevel være saadan, Frue. Prokuratoren kommer her senere op ad Dagen sammen med ham, der har Lyst til Slottet. Ellers ejer De om fire Aar ikke en Gang Salt til et Æg.“

Jeanne følte sig aldeles tilintetgjort og blev ved at fremstamme: „Jeg kan ikke, jeg vil aldrig komme til at kunne.“

En Time efter bragte Postbudet hende et Brev, hvori Paul bad hende om ti Tusind Francs. Hvad skulde hun gøre? Fortvivlet raadspurgte hun Rosalie, der løftede Armene mod Himlen: „Hvad sagde jeg, Frue! Jo, De havde saamænd siddet net i det begge to, hvis jeg ikke var kommen til!“ Jeanne endte med at bøje sig for sit Tyendes Vilje og svarede den unge Mand:

„Min kære Søn, jeg kan ikke mere gøre noget for Dig. Du har ruineret mig; jeg ser mig endogsaa nødsaget til at sælge „Poplerne“. Men glem ikke, at Du altid vil finde et Hjem, naarsomhelst Du vil søge Tilflugt hos din gamle Moder, som Du har ladet lide saa meget. Jeanne.“

Og da Notaren kom med Hr. Jeoffrin, en forhenværende Ejer af et Sukkerraffinaderi, tog hun selv imod dem og viste dem om over det hele.

En Maaned senere undertegnede hun Kontrakten og købte samtidig et lille beskedent Sted i Nærheden af Goderville, paa Hovedlandevejen til Montivilliers i Landsbyen Batteville.

Saa gik hun lige til Aften ganske alene op og ned i lille Mo'rs Allé; hendes Hjerte var sønderrevet og hendes Sjæl i Nød, hun tog en fortvivlet og hulkende Afsked med Horisonten, Træerne, den ormædte Bænk under Platanen og alle de velkendte Ting, hun syntes var uløselig forbunden med hende selv, Buskadset, Skraaningen, hvor hun saa ofte havde siddet og set ud over Landet, og hvorfra hun den skrækkelige Dag, da Julien døde, havde set Grev de Fourville løbe ud mod Havet, den gamle kroneløse Elm, hvortil hun saa ofte havde støttet sit Hoved, og hele den gamle fortrolige Have.

Rosalie kom ud og tog hendes Arm for at tvinge hende til at gaa ind.

En kraftig bygget Bonde paa en fem og tyve Aar stod og ventede foran Døren. Han hilste og sagde i en venskabelig Tone, som om han havde kendt hende i lang Tid: „Goddag, Fru Jeanne, hvorledes gaar det? Moder sagde til mig, jeg skulde komme herover angaaende Flytningen. Jeg vilde gerne vide, hvad De

vil tage med, desformedelst at jeg saa kan besørge det Tid efter anden uden at sinke Arbejdet med Jorden.“

Det var hendes Piges Søn, Juliens Søn, Pauls Broder.

Hun fik en Fornemmelse af, at hendes Hjerte pludselig stod stille, men samtidig følte hun Lyst til at omfavne ham.

Hun saa paa ham for at se, om han lignede hendes Mand, om han lignede hendes Søn. Han var rødmosset og kraftig og havde sin Moders lyse Haar og blaa Øjne. Alligevel mindede han hende om Julien. I hvad? Ved hvad? Det skulde hun ikke kunne sige, men der var noget af ham i hele Skikkelsen.

Den unge Bonde spurgte igen: „Kunde De maaske vise mig det med det samme? Det vilde være mig det nemmeste.“

Men hun vidste endnu ikke, hvad hun kunde bestemme sig til at tage med, da hendes nye Bolig var meget lille, og hun bad ham komme igen sidst paa Ugen.

Nu lagde Flytningen helt og holdent Beslag paa hende som en sørgelig Adspredelse i hendes tomme Liv, der intet mere havde at vente.

Hun gik fra Stue til Stue og søgte de Møbler frem, der mindede hende om svundne Begivenheder,

de Møbler, som bliver vore Venner, en Del af vort Liv, ja næsten os selv, som vi har kendt saa langt, vi husker tilbage, som er nøje knyttet til alle vore Erindringer om Sorg og Glæde, og som har været stumme Vidner til vore mørke og lyse Timer, Møbler, som ere blevne slidte og gamle sammen med os, hvis Betræk her og der er bristet over Foret, der er flaaet itu, hvis Ledemod knager og klager, og hvis Farver Tiden forlængst har udvisket.

Hun tog dem ud et efter et, ofte tøvende, ligesaa ængstelig for at tage en Beslutning, som om det gjaldt en Livssag; hvert Øjeblik bestemte hun sig om igen, snart vaklende mellem to Lænestole, der syntes hende at have lige store Adkomster, og snart fortabende sig i endeløse Sammenligninger mellem en eller anden gammel Sekretær eller et udtjent Sybord.

Hun trak Skuffer ud og søgte at genkalde sig tidligere Dages Begivenheder; saa naar hun langt om længe havde fældet sin Dom: „Ja, jeg vil tage det Møbel der med," blev det bragt ned i Spisestuen.

Hun vilde beholde hele Møblementet fra sit eget Værelse, sin Seng, sine vævede Tapeter, Uhret, alt.

Fra Dagligstuen tog hun de Stole, hvis Mønstre hun havde holdt af, fra hun var ganske lille: Ræven og Storken, Ræven og Ravnen, og den tungsindige Hejre.

En Dag, da hun saaledes vandrede rundt i alle Krogene i den Bolig, hun snart skulde forlade, fandt hun paa at gaa op paa Loftet.

Hun blev slaaet af Forundring, det var et Virvar af alle Slags Genstande; nogle var itu, andre kun smudsige og atter andre sat derop, ingen vidste hvorfor, maaske fordi ingen syntes om dem mere, eller fordi de var bleven afløste af nye. Hun fik Øje paa tusinde Smaating, som hun tidligere havde kendt, og som pludselig var forsvundne, uden at hun havde tænkt over det, smaa Ubetydeligheder, som hun havde haft i sine Hænder, gamle, intetsigende Genstande, som i femten Aar havde flydt omkring ved Siden af hende, som hun havde set hver Dag uden at lægge Mærke til dem, og som hun nu pludselig fandt igen heroppe paa Loftet sammen med andre endnu ældre Ting, hun endnu tydeligt kunde se for sig paa det Sted, hvor de havde staaet i den første Tid efter hendes Ankomst — og alt dette voksede for hende og blev til forglemte Vidner og genfundne Venner. De forekom hende ligesom Mennesker, man har kendt i lang Tid, uden at de nogensinde har draget Sløret bort fra deres Indre, og som saa pludselig en Aften uden egentlig Grund giver sig til at tale uden Standsning og blotter en Sjæl, som ingen troede dem i Besiddelse af.

Hun gik fra den ene Genstand til den anden; hver ny Opdagelse gav hende et lille Stik i Hjertet: „Nej se, det var mig, som slog Revnen i denne kinesiske Kop en Aften, nogle Dage før mit Bryllup. — Aa, der er Mo'rs lille Lygte og der er Stokken, som lille Fa'r brækkede, da han med Magt vilde aabne Ledet, som var bulnet ud af Regnen."

Der var ogsaa mange Ting, som hun ikke kendte, og som intet havde at fortælle hende. De maatte stamme fra hendes Bedsteforældre eller Oldeforældre, og nu stod de der dækkede af Støv som stakkels Forviste ind i en Tid, der ikke længere er deres, og syntes ganske bedrøvede over at være saa helt forladte; ingen kendte deres Historie og deres Oplevelser, ingen havde længere set de Mennesker, som havde valgt dem, købt dem, ejet dem og elsket dem, ingen havde rørt de Hænder, som en Gang havde taget saa fortroligt paa dem, eller mødt de Øjne, som med Glæde havde hvilet paa dem.

Jeanne rørte ved dem, drejede og vendte dem; hendes Fingre afsatte Mærker i det tykke Lag Støv. Hun blev længe deroppe midt imellem alle de gamle Sager i det matte Dagskær, som faldt ind gennem nogle smaa Ruder i Taglugerne.

Hun undersøgte samvittighedsfuldt Stole med tre

Ben for at se, om de ikke skulde minde hende om et eller andet, et Varmebækken af Kobber, et bulet Fyrfad, som hun mente at burde genkende, og en Mængde gammelt utjenstdygtigt Husgeraad.

Saa samlede hun i Bunke alt, hvad hun vilde have med sig, og sendte Rosalie op for at hente det. Den gamle Pige afslog harmfuld at bringe alt det „Bras“ ned. Men Jeanne, som ellers ikke mere havde nogen Vilje, holdt denne Gang fast ved sit Forlangende og Rosalie maatte tilsidst adlyde hende.

En Morgen kom den unge Gaardmand, Juliens Søn, Denis Lecoq, kørende paa sin Arbejdsvogn for at besørge den første Flytning. Rosalie tog med for at vaage over Aflæsningen og faa Møblerne stillet paa deres fremtidige Plads.

Saasnart Jeanne var bleven alene, gav hun sig til at vandre rundt i alle Slottets Værelser som et Bytte for den skrækkeligste Fortvivlelse. Alt, hvad hun ikke kunde bringe med sig, de store hvide Fugle paa Tapetet i Dagligstuen, de mægtige gamle Armstager, alt hvad hendes Blik tilfældig faldt paa, overøste hun i overspændt Ømhed med sine Kys. Hun vandrede fra Værelse til Værelse, ude af sig selv og med Taarerne strømmende ned over Kinderne; saa gik hun ud for at „sige Farvel“ til Havet.

Det var henimod Slutningen af September, en lav og graa Himmel syntes at hvile tungt over Verden; saa langt Øjet kunde række, strakte sig de sørgmodige gullige Bølger. Hun blev længe staaende paa Klinten og pinte sin Hjerne med sine kvalfyldte Tanker. Saa, da Mørket begyndte at falde paa, gik hun ind. Den Dag havde hun lidt lige saa meget som under sine største Sorger.

Rosalie var kommen tilbage og ventede paa hende, henrykt over det nye Hus, som hun erklærede var meget muntrere end denne store Kiste af en Bygning, der ikke en Gang ligger ud til en Vej.

Jeanne græd hele Aftenen.

Fra det Øjeblik de havde faaet at vide, at Slottet var solgt, viste Forpagterne hende kun den allerskyldigste Høflighed; indbyrdes kaldte de hende „den gale Frue“, uden egentlig at vide hvorfor, maaske fordi de instinktmæssig gættede den voksende, sygelige Følsomhed, de overspændte Drømmerier og hele den Uorden, der herskede i den stakkels Sjæl, som Ulykken havde rystet.

Dagen før hun skulde tage bort, kom hun tilfældigvis ind i Stalden. En Knurren fik hende til at skælve. Det var Massakre, som hun i Maaneder ikke havde tænkt paa. Den havde naaet en Alder, som

ellers er sjælden hos Dyrene, den var baade blind og lam, men den henslæbte endnu Livet paa et Straaleje, plejet af Ludivine, som ikke havde glemt den. Jeanne tog den i sine Arme, kyssede den og bar den ind i Huset. Den var bleven ligesaa tyk som en Tønde, kunde næsten ikke bevæge sig paa sine skrævende og stive Ben og gøede ligesom de Træhunde, Børn faar at lege med.

Omsider oprandt den sidste Dag. Jeanne havde tilbragt Natten i Juliens gamle Værelse, da alle Møblerne var borte fra hendes eget.

Hun steg ud af Sengen udmattet og tungt aandende, som om hun kom fra en lang og anstrængende Tur. Vognen, som skulde besørge Kufferterne og Resten af Møblerne til det ny Hjem, stod allerede fuldt belæsset i Gaarden. Bag ved den holdt en forspændt Gig, bestemt til Fruen og Pigen.

Fa'r Simon og Ludivine skulde blive paa Slottet, indtil den nye Ejer var kommen, saa vilde de trække sig tilbage til deres Slægtninge, da Jeanne havde sørget for at sikre dem en lille aarlig Sum; desuden havde de ogsaa selv sparet nogle Penge sammen. De var begge blevne meget gamle, snakkesalige og uduelige. Marius havde giftet sig og for længe siden forladt Huset.

Henimod Klokken otte begyndte det at regne, en

fin, iskold Regn, som blev jaget afsted af en let Havbrise. Der maatte lægges Presenninger over Vognen. Bladene var allerede begyndt at falde af Træerne.

Paa Køkkenbordet stod nogle Kopper med dampende Café-au-lait. Jeanne satte sig foran sin og drak den i smaa Slurke, saa rejste hun sig: „Lad os nu komme afsted," sagde hun.

Hun tog sin Hat og sit Shavl paa, og medens Rosalie hjalp hende med Galoskerne, spurgte hun med Halsen snøret sammen af Graad: „Kan Du huske, Rosalie, hvor det ogsaa regnede den Dag, vi kørte fra Rouen hertil?"

Hun fik pludselig ondt, greb sig med begge Hænder for Brystet og faldt bagover uden Bevidsthed.

En hel Time blev hun liggende som død, saa aabnede hun atter Øjnene og gennemrystedes af hæftige Krampetrækninger, ledsagede af en Taarestrøm.

Da hun endelig var bleven lidt roligere, følte hun sig saa svag, at hun ikke formaaede at rejse sig. Rosalie, som frygtede for, at der, hvis Afrejsen blev trukket længere ud, skulde komme flere Anfald, gik ud og hentede sin Søn. De løftede hende op, bar hende ud til Vognen og satte hende til Rette paa det voksdugbetrukne Vognsæde. Den gamle Pige steg op ved Siden af Jeanne, svøbte et Tæppe om hendes Ben,

lagde en tyk Kaabe om hendes Skuldre, slog en Paraply op over Hovedet paa hende og raabte til sin Søn: „Saa, skynd Dig nu bare at køre, Denis.“

Den unge Mand klavrede op ved Siden af sin Moder, satte sig paa Vognstolens Yderkant, da der var knapt med Plads, og lod Hesten sætte i skarpt Trav. Dyrets stødvise Gang fik de to Kvinder til at hoppe i Vejret.

Da de drejede om Hjørnet ned mod Landsbyen, fik de Øje paa en Skikkelse, der vandrede op og ned ad Vejen; det var Abbed Tolbiac, der syntes at vente paa Afrejsen.

Han stod stille for at lade Vognen køre forbi. Med den ene Haand løftede han sin Kjole i Vejret af Frygt for Vejens Søle, og hans magre Ben, som stak i sorte Strømper, endte i et Par uhyre, tilsmudsede Sko.

Jeanne slog Øjnene ned for ikke at møde hans Blik, men Rosalie, som vidste Besked med alt, blev rasende. Hun mumlede: „Det Bæst, det Asen!“ Saa greb hun om sin Søns Haand: „Lang ham dog en ordentlig en ud med Pisken.“

Men ligesom de var kommen ud for Præsten, satte den unge Mand pludselig Vognen i Galop, saa at dens ene Hjul gled brat ned i det dybe Hjulspor med

et saadant Plask, at Dyndet sprøjtede højt i Vejret og overstænkede Præsten fra øverst til nederst.

Rosalie straalede af Glæde og vendte sig om for at true ad ham med sin knyttede Næve, medens han forsøgte paa at tørre sig med sit store Lommetørklæde.

Da de havde kørt en fem Minutter til, udbrød Jeanne pludselig: „Massakre! Vi har glemt Massakre!“

De holdt og Denis maatte stige af og løbe tilbage efter Hunden, medens Rosalie holdt Tømmerne.

Endelig kom den unge Mand atter til Syne, bærende i sine Arme det tykke uformelige og skabede Dyr, som han satte ned mellem de to Kvinders Skørter.

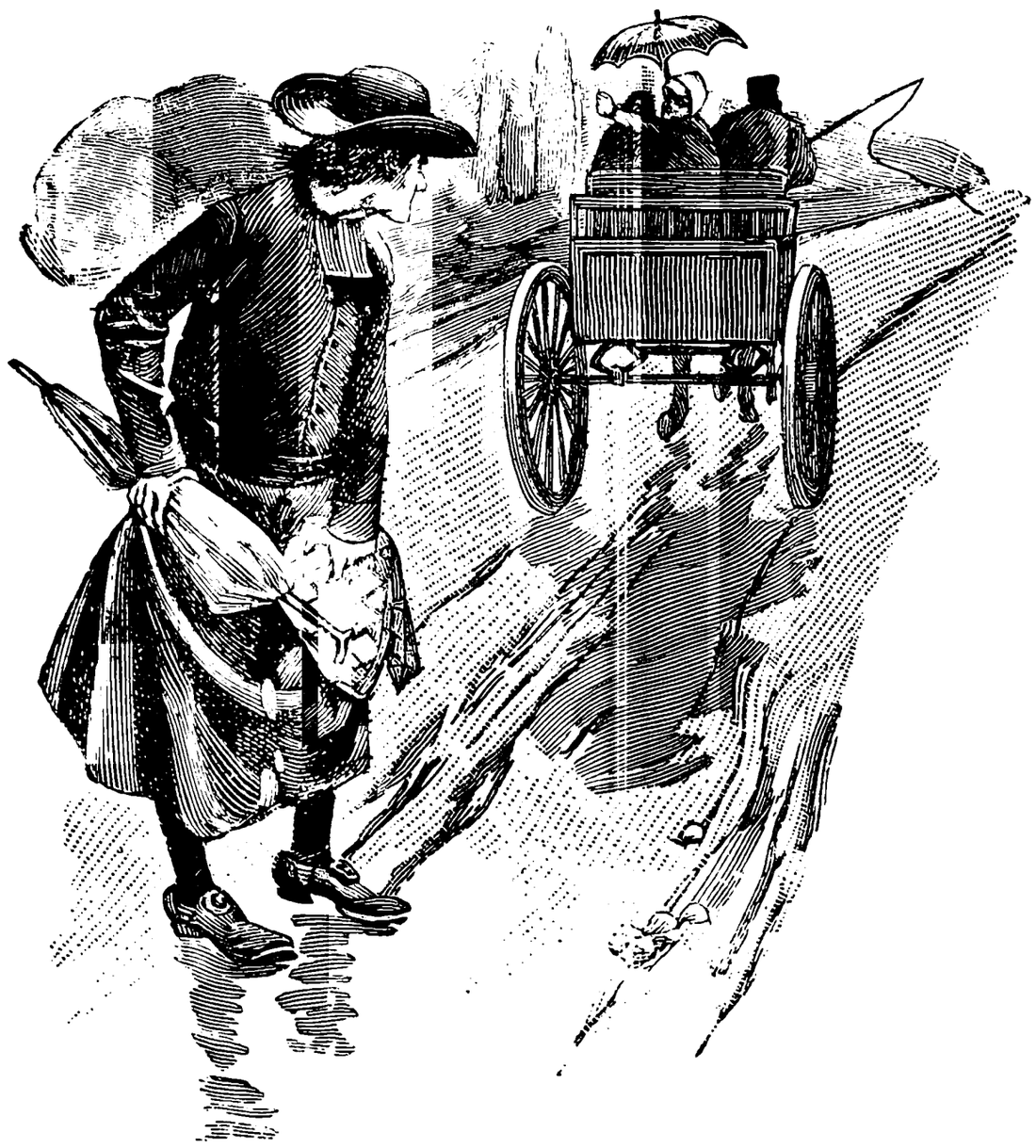

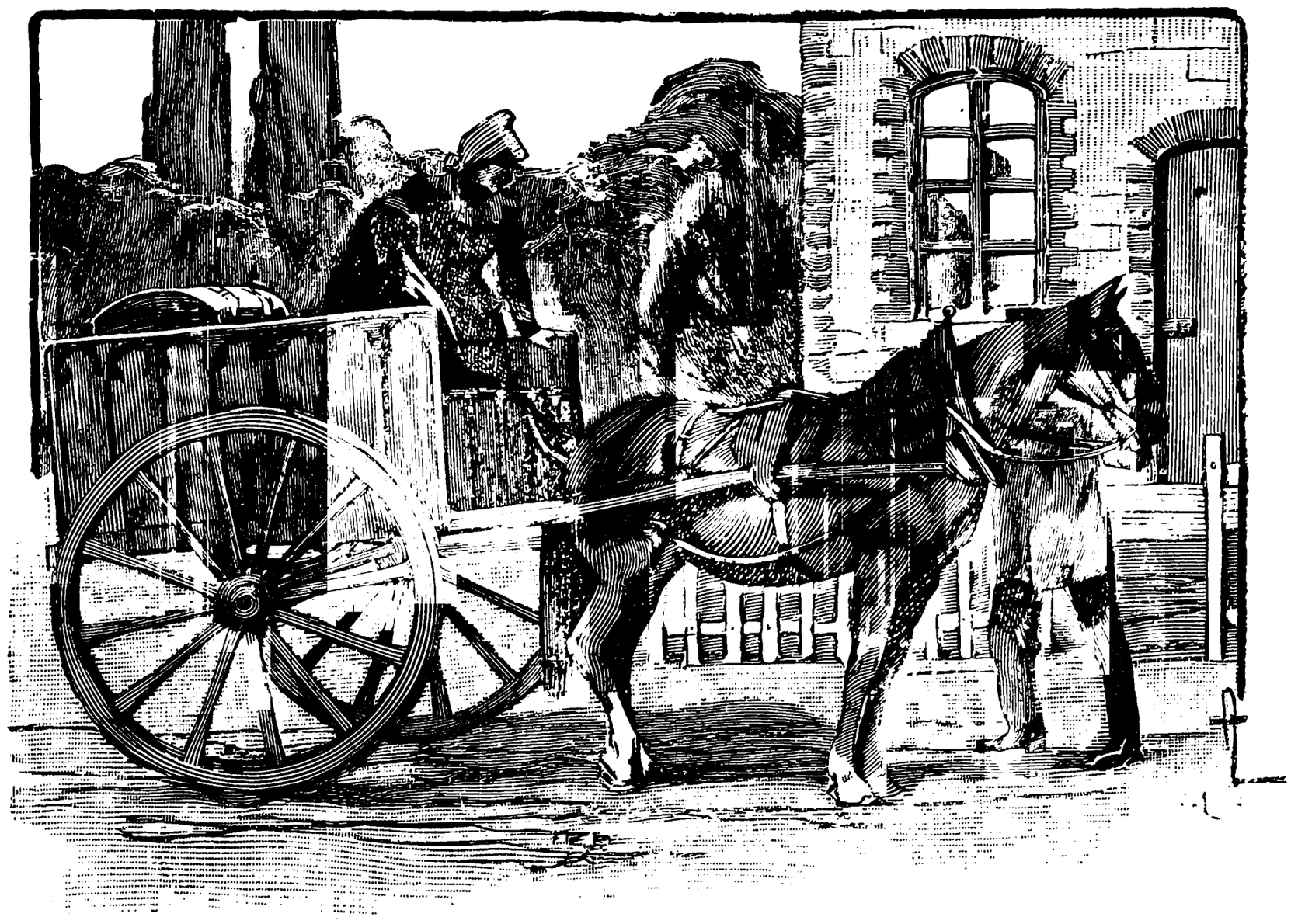

XIII

To Timer senere standsede Vognen foran et lille Hus, bygget af Mursten midt i en Have, der laa ud til Hovedlandevejen.

Fire Tremme-Lysthuse, overdækket af Kaprifolier og Klematis, dannede de fire Hjørner af Haven, som var inddelt i firkantede Bede med Grøntsager, adskilte af smalle Stier, der var kantede med Frugttræer.

En meget høj Hæk omgav hele Ejendommen, der ved en Mark var adskilt fra Nabogaarden. Et hundrede Skridt længere henne ad Vejen laa en Smedie. Med Undtagelse af den var de nærmeste Boliger en Kilometer længere borte.

Der var Udsigt ud over Caux-Sletten, som var helt oversaaet med Gaarde, hvis Bygninger laa skjult bag de fire dobbelte Linier af høje Træer, som lukkede om Æblehaven.

Saasnart Jeanne var kommen af Vognen, vilde hun hvile sig, men Rosalie gav hende ikke Lov til det, da hun var bange for, at hendes Frue igen skulde synke hen i Grublerier.

Snedkeren fra Goderville ventede paa dem for at hjælpe til med at komme i Orden; de begyndte straks at stille om paa de Møbler, der allerede var der, medens de ventede paa den sidste Vogn, som snart maatte indfinde sig.

Det var et betydeligt Arbejde, som fordrede lange Overvejelser og endeløse Drøftelser.

Saa da Flyttevognen efter en Times Forløb kørte op foran Laagen, maatte den læsses af midt i den øsende Regn.

Da Mørket faldt paa, laa Huset i den vildeste Uorden, fuldt af Ting, som var stablet op, hvor de bedst kunde anbringes. Jeanne var ødelagt af Træthed og faldt i Søvn, lige saa snart hun var kommen i Seng.

De følgende Dage fik hun ikke Tid til at tænke paa sine Sorger, hun var altfor overvældet af Arbejde.

Hun følte en vis Glæde ved at forskønne sin nye Bolig; den Tanke, at hendes Søn skulde komme for at se den, forfulgte hende bestandig. De vævede Tapeter fra hendes gamle Værelse blev hængt op i Spisestuen, der paa samme Tid skulde gøre Tjeneste som Dagligstue; med særlig Omhu indrettede hun det ene af de to Værelser i første Etage, i sine Tanker havde hun allerede givet det Navnet: „Paulets Lejlighed“.

Hun forbeholdt sig selv det andet, Rosalie boede øverst oppe i et Værelse paa Loftet.

Da det lille Hus var færdigt, saa det overordentlig nydeligt ud, og i den første Tid syntes Jeanne godt om at være der, skøndt hun havde Følelsen af, at der var noget, hun savnede, uden at kunne gøre sig klart, hvad det var.

En Morgen bragte en af Skriverne hos Prokuratoren i Fécamp hende tre Tusinde seks Hundrede Francs, det var Salgssummen for de Møbler, som var bleven ladt tilbage paa „Poplerne“, og som en Sadelmager havde vurderet. Da hun tog imod Pengene, følte hun en Dirren af Glæde, og saa snart Manden var ude af Døren, skyndte hun sig at tage sin Hat paa i den Hensigt hurtigst muligt at komme til Goderville og faa den uventede Sum sendt afsted til Paul.

Men da hun hastede hen ad Landevejen, mødte

hun Rosalie, der kom tilbage fra Torvet. Det trofaste Tyende fik straks en Mistanke uden dog at gætte hele Sandheden; men hun havde snart opdaget den, thi Jeanne var ikke længere i Stand til at skjule noget for hende; saa satte hun Kurven fra sig paa Jorden for bedre at kunne give sin Vrede Luft.

Hun plantede Hænderne i Siden og raabte op, saa stak hun sin ene Arm ind under sin Frues, tog Kurven paa den anden og satte sig i Bevægelse hjemad.

Saasnart de var kommen indenfor Døren, fordrede Rosalie øjeblikkelig at faa Pengene udleverede. Jeanne gav hende de tre Tusind og beholdt selv de seks Hundrede; men hendes List blev hurtig gennemskuet af den gamle Pige, hvis Mistænksomhed for Alvor var bleven vakt, og hun maatte give hende dem allesammen.

Rosalie samtykkede dog i, at Resten paa de seks Hundrede blev sendt til den unge Mand.

Efter nogle Dages Forløb kom der et Takkebrev: „Du har gjort mig en stor Tjeneste, kære Moder, thi vi var i allerstørste Nød.“

Jeanne kunde alligevel ikke rigtig vænne sig til Batteville; hun syntes hele Tiden, at hun ikke kunde trække Vejret som i gamle Dage, at hun var endnu mere ensom, endnu mere forladt, endnu mere glemt.

Hun gik ud for at spadsere, gik helt ned til Landsbyen Verneuil og vendte tilbage ad Vejen forbi Trois-Mares, men saa snart hun var kommen hjem, rejste hun sig igen, plaget af en Trang til atter at gaa ud, som om hun havde glemt at gaa netop derhen, hvor hun havde haft mest Lyst til at spadsere.

Det samme gentog sig hver eneste Dag, uden at hun kunde forstaa den Rastløshed, der var over hende. Men saa en Aften kom hun ubevidst til at afsløre Grunden til sin Uro. Idet hun satte sig ved Middagsbordet sagde hun: „Aah, hvor jeg længes efter at se Havet!“

Det, som hun savnede saa stærkt, det var Havet, som hun havde levet ved Siden af i fem og tyve Aar, Havet med sin salte Luft, sine Vredesudbrud, sin brummende Røst, sit mægtige Aandepust, Havet, som hun hver Morgen saa fra sit Vindue, som hun indaandede Dag og Nat, som hun følte i sin Nærhed, og som hun uden at vide af det var kommen til at elske som et levende Væsen.

Massakre levede ligesom hun i en stadig Uro. Den Aften, de var kommen, havde den indlogeret sig i det nederste Rum af Køkkenskabet, og det var ikke muligt at faa den derfra. Der laa den hele Dagen igennem,

næsten uden at røre sig, kun nu og da vendte den sig med en dump Knurren.

Men saasnart Mørket var faldet paa, rejste den sig og slæbte sig langs med Murene hen til Haveporten. Saa, naar den havde været ude i nogle Minutter, krøb den igen ind, satte sig foran det endnu varme Komfur, for saasnart Jeanne og Rosalie var gaaet til Sengs at give sig til at hyle.

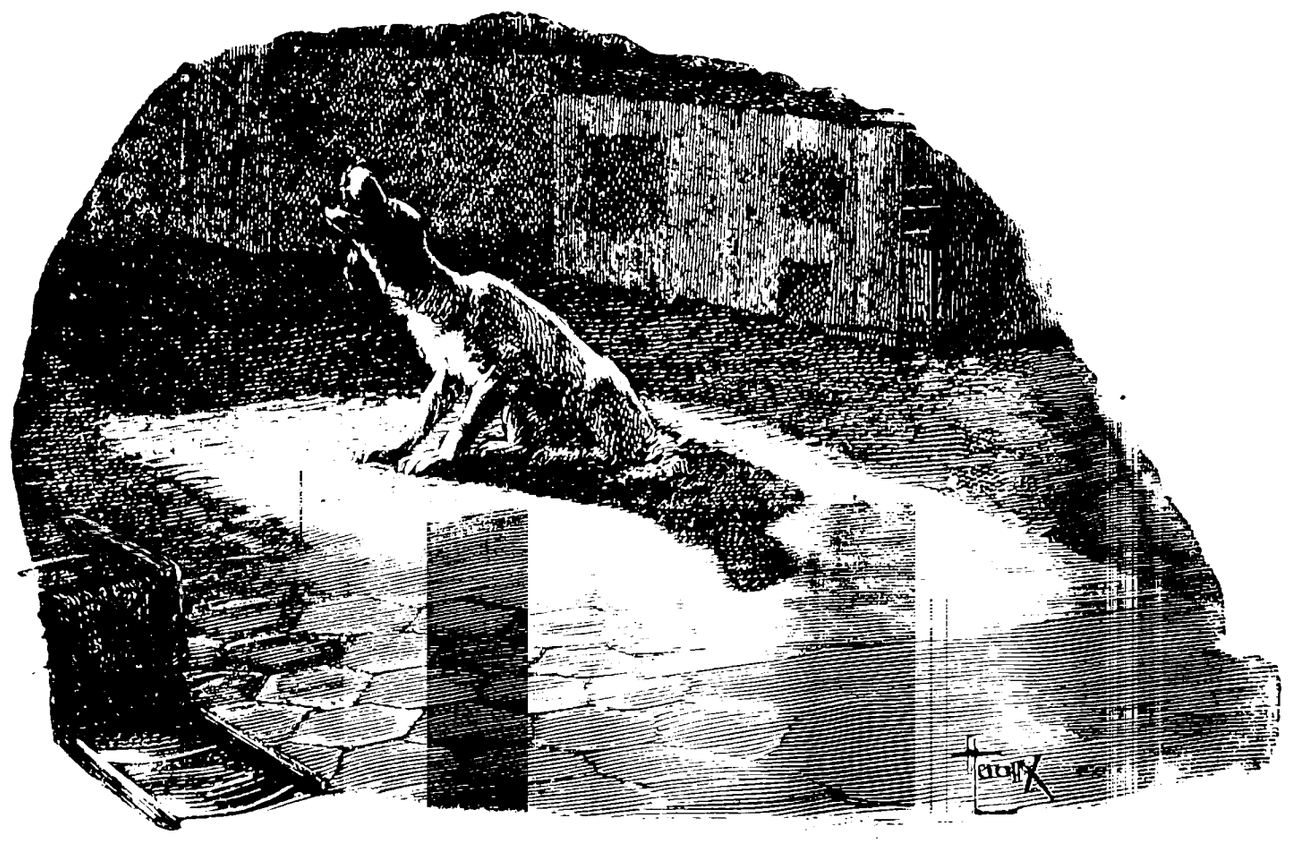

Hele Natten igennem fortsatte den sin sørgelige og uhyggelige Tuden. Af og til holdt den op en Timestid for saa igen at tage fat i en endnu mere hjerteskærende Tone. Den blev lænket til en Tønde uden for Huset. Den tudede lige saa galt neden for Vinduerne. Saa, da den var blind og døende, blev den atter lukket ind i Køkkenet.

Jeanne kunde ikke længere sove, uafbrudt hørte hun den gamle Hund stønne og skrabe for at søge at finde sig til Rette i det nye Hus, skøndt den godt forstod, at den ikke mere var hjemme.

Intet kunde berolige den. Hele Dagen laa den

stille hen, som om dens udslukte Øjne forhindrede den i at røre sig, naar alt om den levede og handlede, men saa snart det blev Aften, gav den sig til at snuse hvileløs rundt, som om den kun turde vaagne af sin Dvale i Mørket, der gør alle levende Væsener blinde.

En Morgen fandt de den død. Det var en stor Lettelse.

Vinteren skred frem; Jeanne følte sig gennemtrængt af en uovervindelig Haabløshed. Det var ikke den skærende Smerte, som synes at knuge Sjælen sammen, der tærede paa hende, men en sløv og dump Sørgmodighed.

Ingen Adspredelse rystede hende op. Ingen beskæftigede sig med hende. Udenfor hendes Bolig strakte Landevejen sig til højre og venstre næsten altid i et hvidt Øde. Fra Tid til anden skumplede en Gig forbi i Trav, kørt af en Mand med rødt Ansigt og blaa Bluse, som Vinden under Farten pustede op som en Slags Ballon; af og til kom ogsaa en Arbejdskærre listende trevent afsted, eller ogsaa saa hun to Bønder komme langt borte, en Mand og en Kone, først ganske smaa ude i Horisonten, saa større og større for, naar de var kommen forbi Huset, igen at tage af og blive mindre og mindre, indtil de lignede to smaa Insekter helt nede ved Enden af den hvide Linie, der forlængedes,

saa langt Øjet kunde række, og hævede og sænkede sig med Jordens bløde Bølger.

Da Græsset igen begyndte at gro, drev en lille Pige i et kort Skørt hver Morgen to magre Køer, som gnavede af Grøftekanterne langs Vejen, forbi Haven. Om Aftenen kom hun tilbage, ligesaa søvnig og dovnende et Skridt hvert tiende Minut bag sine Dyr.

Hver eneste Nat drømte Jeanne, at hun endnu boede paa „Poplerne“.

Hun var der igen ligesom i gamle Dage sammen med sin Fader og lille Mo'r og sommetider ogsaa med Tante Lison. Hun genoplevede en hel Mængde glemte og forbigangne Ting, ofte forestillede hun sig, at hun støttede Fru Adelaïde paa hendes Vandringer gennem Alleen. Og naar hun vaagnede, maatte hun altid græde.

Hun tænkte bestandig paa Paul og spurgte sig selv: „Hvad foretager han sig? Hvorledes er han nu? Tænker han nogensinde paa mig?“ Og medens hun spadserede langsomt hen ad Hulvejene mellem Gaardene, arbejdede hun stadig i sit Hoved med alle disse Tanker, der pinte hende; men fremfor alt led hun under en nagende Skinsyge mod den ukendte Kvinde, der havde taget hendes Søn fra hende. Det var dette Had alene, som hindrede hende i at handle, at rejse ud for at opsøge ham, at trænge sig ind til ham. Hun syntes

at se Elskerinden staa paa Tærskelen og spørge hende: „Hvad vil De her?“ Hendes Moderstolthed oprørtes overfor Muligheden af et saadant Møde, og den hovmodige Selvfølelse, hun bar i sig i Bevidstheden om at være en ren og pletfri Kvinde, hvis Liv aldrig havde kendt til et Øjebliks Svaghed, hidsede hende mere og mere op mod alle de Lavheder den Mand kan begaa, som er bleven til en Slave af en sanselig Kærligheds nedværdigende Lyst. Hele Menneskeheden forekom hende besmittet, naar hun tænkte paa alle Sansernes urene Hemmeligheder, paa deres foragtelige Kærtegn og paa uløselige Favntags anede Mysterier.

Foraaret kom og gik og Sommeren ligeledes. Men da Efteraaret atter indfandt sig med sine lange Regndage, sin graalige Himmel og sine mørke Skyer, blev hun grebet af et saadant Lede ved at skulle fortsætte sit Liv paa samme Maade, at hun besluttede at forsøge en sidste Anstrængelse for at faa sin Paulet igen.

Hun skrev et jammerfyldt Brev:

„Mit kære Barn! Jeg skriver til Dig for at bønfalde Dig om at vende tilbage til mig. Husk paa, at jeg er gammel og syg og ganske alene med en Pige hele Aaret igennem. Jeg bor nu i et lille Hus, der vender ud til en Landevej. Det er meget trist.

Men hvis du var her, vilde alt blive anderledes for mig. Jeg har kun Dig alene her i Verden, og jeg har ikke set Dig i syv Aar! Du vil aldrig faa at vide, hvor ulykkelig jeg har været, og hvor meget jeg havde sat min Lid til Dig. Du var mit Liv, min Drøm, mit eneste Haab, min eneste Kærlighed, og Du svigter mig, Du har forladt mig!

Aah, kom tilbage, lille Paulet, kom tilbage og tag mig i dine Arme, kom tilbage til din gamle Moder, som fortvivlet strækker Hænderne ud imod Dig.

Jeanne."

Nogle Dage senere svarede han:

„Kære Moder! Det er mit højeste Ønske at kunne se til Dig, men jeg ejer ikke en Øre.. Send mig nogle Penge, saa skal jeg nok komme. Jeg havde forresten til Hensigt at opsøge Dig for at tale med Dig om en Plan, der kunde sætte mig i Stand til at gøre det, Du beder mig om.

Den Kærlighed og den Uegennytte, som den Kvinde, der har fulgt mig gennem de tunge Dage, jeg lever, har vist overfor mig, er uden Grænser. Jeg bør ikke længere tøve med offentlig at anerkende hendes Opofrelse og trofaste Hengivenhed. Hun er forøvrigt velopdragen og har gode Manerer, som Du

vil vide at paaskønne. Hun har megen Dannelse og læser meget. Du gør Dig som sagt ingen Ide om, hvad hun altid har været for mig. Jeg vilde være en Skurk, om jeg ikke bevidnede hende min Taknemlighed. Jeg beder Dig derfor om din Tilladelse til at gifte mig med hende. Du maa saa tilgive mig mine Letsindigheder, og vi vil alle bo sammen i dit nye Hjem.

Hvis Du kendte hende, vilde Du straks give mig dit Samtykke. Jeg forsikrer Dig, at hun er fuldkommen og helt igennem en Dame. Jeg er vis paa, at Du vilde holde af hende. Hvad mig angaar, kunde jeg ikke leve uden hende.

Jeg venter med Længsel dit Svar, kære Moder, og kysser Dig kærligt.

Din Søn

Vikomte Paul de Lamare."

Jeanne blev som lamslaaet. Hun blev siddende ubevægelig med Brevet i sit Skød; hun forstod straks, at det var en List, som var bleven udklækket af det Fruentimmer, der bestandig havde holdt hendes Søn borte fra hende, som aldrig en eneste Gang havde tilladt ham et Besøg i Hjemmet, og som kun havde ventet paa, at hendes Time skulde komme, den Time,

da den gamle, fortvivlede Moder ikke længere kunde modstaa Ønsket om at trykke sit Barn i sine Arme og vilde være bleven saa svag, at hun gik ind paa alt.

Og hendes Hjerte sønderreves af Smerte over, at Paul haardnakket kunde blive ved at foretrække en saadan Skabning. Hun gentog: „Han bryder sig ikke om mig. Han bryder sig ikke om mig.“

Rosalie kom ind. Jeanne fremstammede: „Nu vil han gifte sig med hende.“

Pigen fór op: „Aah, Frue, det giver De vel aldrig Deres Minde til. De vil da aldrig have, at Hr. Paul skulde samle saadan En op fra Gaden.“

Overvældet, men oprørt i sit Inderste svarede Jeanne: „Nej, min Pige, det — aldrig! Men eftersom han ikke vil komme til mig, saa vil jeg gaa til ham, og saa skal vi faa at se, om det bliver hende eller mig, der gaar af med Sejren.“

Hun skrev straks til Paul for at melde sin Ankomst og for at møde ham et andet Sted end der, hvor hans Elskerinde boede.

Saa, medens hun ventede paa Svar, traf hun sine Forberedelser. Rosalie begyndte at pakke en gammel Kuffert fuld af sin Frues Linned og andre Sager. Men som hun var i Færd med at lægge en gammel Kjole sammen, udbrød hun: „De har jo ikke en Gang noget

ordentligt at tage paa Kroppen. Jeg giver Dem ikke Lov til at tage afsted paa den Maade. Alle vilde skamme sig over Dem, og Damerne inde i Paris vilde tage Dem for et Tjenestetyende.“

Jeanne lod hende gøre, som hun vilde. De to Kvinder begav sig sammen til Goderville for at vælge et stormønstret, grøntærnet Stof, som blev betroet til Landsbyens Sypige. Derefter gik de ind til Prokuratoren, Hr. Roussel, som hvert Aar gjorde en fjorten Dages Rejse til Hovedstaden, for at faa nogle Oplysninger hos ham; thi Jeanne havde ikke set Paris i otte og tyve Aar.

Han sagde hende Besked med, hvorledes hun kunde undgaa at blive kørt over, hvorledes hun bedst skulde tage sig i Agt for Tyve og raadede hende til at sy sine Penge ind i Foret paa sine Klæder og kun beholde det, hun lige skulde bruge, i Lommen. Han talte vidt og bredt om de Restauranter, som holdt Middelpriser, og gav hende Anvisning paa to eller tre, der særlig besøgtes af Damer, og han anbefalede hende Hotel Normandiet, hvor han selv plejede at tage ind, det laa lige ved Banegaarden. Hun skulde bare hilse fra ham.

Jernbanen, som der overalt taltes om, havde allerede i seks Aar løbet mellem Paris og Havre. Men Jeanne,

der havde været saa helt fyldt af sin Sorg, havde endnu ikke set disse mærkelige Vogne, som gik med Damp, og som havde sat hele Egnen paa den anden Ende.

Imidlertid svarede Paul ikke.

Hun ventede først otte Dage, saa fjorten Dage, hver Morgen gik hun Postbudet i Møde ud ad Landevejen, skælvende standsede hun ham: „Har De ikke noget til mig, Fa'r Malandain?“ Manden svarede bestandig med en Stemme, der var bleven hæs af Vejrligets Omskiftelser: „Ikke denne Gang endnu, lille Frue.“

Det var ganske sikkert dette Fruentimmer, som hindrede Paul i at svare!

Til sidst besluttede Jeanne alligevel at rejse. Hun vilde have Rosalie med sig, men Pigen afslog at tage med for ikke at forøge Rejseomkostningerne.

Hun gav forøvrigt ikke sin Frue Tilladelse til at tage mere end tre Hundrede Francs med sig: „Hvis De faar Brug for flere, saa kan De bare skrive til mig, og saa skal jeg gaa hen til Prokuratoren og faa sendt dem afsted til Dem. Hvis jeg giver Dem mere, bliver det bare til, at Hr. Paul stikker det i Lommen.“

En Decembermorgen satte Jeanne sig altsaa op i Giggen hos Denis Lecoq, der kom og hentede dem for at køre dem til Stationen, Rosalie vilde nemlig følge sin Frue til Toget.

De indhentede først Oplysninger om Billetpriserne, saa, da alt var ordnet og Kufferten indregistreret, ventede de foran Sporene, medens de forsøgte at udgranske, hvorledes den mærkelige Ting gik for sig, og

saa optagne var de af dette Mysterium, at de slet ikke tænkte paa Rejsens sørgelige Aarsag.

Endelig fik en lang Fløjten dem til at dreje Hovedet, og de fik Øje paa en sort Maskine, som blev større

og større. Den naaede dem med et skrækkeligt Spektakkel, kørte forbi og havde bag efter sig en lang Kæde af smaa rullende Huse; og da en Konduktør havde lukket en Dør op for dem, omfavnede Jeanne grædende Rosalie og steg op i et af Rummene.

Meget bevæget raabte Rosalie:

„Farvel saa længe, Frue, og lykkelig Rejse!“

„Farvel, min Pige.“

Igen lød en Fløjten og hele Vognrækken satte sig atter i Bevægelse, først ganske langsomt, saa hurtigere og hurtigere og til sidst med en svimlende Fart.

I den Kupé, hvor Jeanne var kommen ind, sad to Herrer og sov i hver sit Hjørne.

Ganske fortumlet over Hurtigheden saa hun Marker, Træer, Gaarde og Landsbyer flyve forbi; hun følte sig gennemstrømmet af nyt Liv, revet med over i en anden Verden, som ikke var hendes, ikke var den, hvori hun havde levet sin stille Ungdom og sit ensformige Liv.

Da Toget kørte ind paa Banegaarden i Paris, var Mørket allerede begyndt at falde paa.

Et Bybud bemægtigede sig Jeannes Kuffert; hun fulgte efter ham forfjamsket, puffet og skubbet, da hun ikke var vant til at bane sig Vej gennem en Trængsel, hun næsten løb bagved Manden i Skræk for at tabe ham af Syne.

Da hun var kommen ind i Hotellets Kontor, skyndte hun sig at sige:

„Jeg er bleven vist herhen af Hr. Roussel.“

Værtinden, en omfangsrig Alvorsdame, der sad foran sit Skrivebord, spurgte:

„Hr. Roussel? Hvem er det?“

Jeanne svarede forvirret: „Det er jo Prokuratoren fra Goderville, han tager ind hos Dem hvert Aar.“

Den tykke Dame erklærede:

„Det er meget muligt. Jeg kender ham ikke. De ønsker et Værelse?“

„Ja, Frue.“

En Dreng tog hendes Bagage og steg op ad Trappen foran hende.

Hun følte sit Hjerte snøres sammen. Hun satte sig ved et lille Bord og bad om hun maatte faa noget Bouillon og lidt Hønsekød bragt op. Hun havde intet nydt siden Daggry.

Sørgmodig satte hun sig til at spise ved Skæret fra et Lys; hun tænkte paa hundrede forskellige Ting, paa sit Besøg i denne samme By paa Hjemvejen fra hendes Bryllupsrejse, og paa de første Tegn paa Juliens slette Karakter, som hun havde mærket under deres Ophold i Paris. Den Gang havde hun været ung, tillidsfuld og tapper. Nu følte hun sig gammel, famlende,

ja næsten frygtsom, svag og forvirret over ingenting. Da hun var bleven færdig med at spise, gik hun hen til Vinduet og saa ud paa Gaden, som var fuld af Folk. Hun havde Lyst til at gaa ud, men turde ikke. Hun vilde uundgaaelig fare vild, mente hun. Hun gik i Seng og blæste Lyset ud.

Men Støjen, Fornemmelsen af den ukendte By og Trætheden efter Rejsen holdt hende vaagen. Timerne randt hen. Larmen udenfor stilnede lidt efter lidt, uden at hun alligevel kunde komme til at sove, og denne halve Hvile i den store By gjorde hende endnu mere mat og nervøs. Hun var vant til Landets dybe og stille Søvn, som sænker sig over alt, Mennesker, Dyr og Planter; og nu følte hun rundt omkring sig et hemmelighedsfuldt Liv. Næsten uvirkelige Stemmer naaede ind til hende, som havde de sneget sig ind gennem Hotellets Mure. Nu og da var der et Gulv, der knagede, en Dør, som smækkede, en Klokke, der ringede.

Pludselig henimod Klokken to om Morgenen, da hun endelig var begyndt at falde hen, var der en Kvinde, som udstødte et højt Skrig i Værelset ved Siden af; Jeanne fór op i Sengen; saa syntes hun, at hun hørte en Mands Latter.

Efterhaanden som Dagen nærmede sig, blev Tanken

om Paul stærkere og stærkere; saa snart det første Morgenlys viste sig, stod hun op og klædte sig paa.

Han boede i Rue Sauvage paa Øen Cité midt i Seinen. Hun vilde gaa derhen til Fods for at lystre Rosalies Paabud om at være sparsommelig. Det var klart Vejr, en bidende Kulde sved i Kroppen; inde paa Fortovene hastede Folk travlt afsted. Hun gik saa hurtigt som muligt, fulgte en Gade, som var bleven vist hende, og ved Enden af hvilken hun skulde dreje til højre og saa til venstre; naar hun saa kom ud paa et Torv, maatte hun spørge sig videre for. Hun fandt ikke Torvet og gik ind hos en Bager, der gav hende en hel anden Anvisning. Hun fortsatte sin Vej, fór vild, flakkede planløst rundt og endte med ikke at have den fjærneste Anelse om, hvor hun var.

Aldeles ude af sig selv lod hun sig ganske lede af Tilfældet. Hun skulde lige til at bestemme sig til at vinke ad en Kusk, da hun fik Øje paa Seinen. Saa gik hun langs med Kajen.

Efter omtrent en Times Forløb drejede hun ind i Rue Sauvage, et Slags helt sort Stræde. Hun standsede foran Gadedøren, saa bevæget, at hun ikke kunde gøre et Skridt.

Han var der i dette Hus, hendes Paulet.

Hun følte sine Hænder og Knæ ryste, endelig tog

hun Mod til sig og gik ind. Hun kom gennem en Gang, opdagede Portnerlogen og spurgte, idet hun rakte Portneren en Sølvmønt: „Vilde De ikke være saa god at gaa op og sige til Hr. Paul de Lamare, at en gammel Dame, en Veninde af hans Moder, beder ham om at komme ned?“

Portneren svarede:

„Han bor ikke mere her, Frue.“

Hun blev gennemrystet af en heftig Skælven og fremstammede:

„Aah! Hvor — hvor bor han da nu?“

„Det ved jeg ikke.“

Hun følte sig igen, som om hun skulde til at besvime, og hun blev staaende nogen Tid uden at kunne sige noget. Endelig tog hun ved en voldsom Kraftanstrengelse sin Bevidsthed fangen og mumlede: „Naar er han flyttet?“

Portneren strømmede over med Oplysninger: „Nu er det fjorten Dage siden. De tog afsted saadan uden videre en Aften, og de er ikke kommen igen. De skyldte allevegne, hele Kvarteret over, saa De kan nok begribe, at de ikke har været forlegne for at efterlade deres Adresse.“

Jeanne saa Flammer og Gnister danse for sine Øjne, som om et Gevær var blevet fyret af lige op i

Ansigtet paa hende. Men en bestemt Tanke gav hende Styrke og holdt hende oprejst, tilsyneladende rolig. Hun vilde vide, hvad der var blevet af Paul, og finde ham igen.

„Han sagde altsaa slet ikke noget, da han tog bort?“

„Nej, slet ingenting. De er stukket af for at slippe for at betale, det er klart nok.“

„Men der maa dog komme nogen for at hente hans Breve.“

„Det kunde vel nok være, at de ikke blev udleverede. Desuden fik han saamænd ikke ti om Aaret. Jeg bragte forresten et op til dem to Dage, før de gjorde sig usynlige.“

Det havde sikkert været hendes Brev. Hun sagde hastigt: „Hør en Gang, jeg er hans Moder, og jeg er kommen hertil for at opsøge ham. Her er foreløbig ti Francs, hvis De faar noget at vide om ham, saa bring mig straks Besked til Hotel Normandiet, Rue du Havre. De skal nok blive godt betalt.“

Han svarede: „Stol De bare paa mig, Frue.“

Hun gik.

Uden at bryde sig om hvor hun kom hen, blev hun ved at gaa lige frem for sig. Hun skyndte sig, som om hun skulde besørge noget, der hastede; hun sneg sig langs med Murene og rendte paa Folk, der bar

Pakker; hun gik tværs over Gaderne uden at lægge Mærke til de Vogne, der kom kørende; Kuskene slyngede deres Skældsord efter hende; hun snublede over Fortovskanten, som hun ikke tænkte paa at tage sig i Vare for; hun løb stadig videre, halvt sindssyg.

Pludselig stod hun i en Have, og hun følte sig saa træt, at hun satte sig paa en Bænk. Hun blev formodentlig længe siddende der og græd saa stærkt, at de Forbigaaende stod stille for at se paa hende. Saa følte hun, at hun frøs, og hun rejste sig for at fortsætte sin Gang; Benene var lige ved at svigte under hende, saa svag og overvældet var hun.

Hun vilde drikke en Kop Bouillon i en Restaurant, men hun turde ikke gaa nogen Steder ind, skræmmet af en Slags Blufærdighed over sin Sorg, der indgød hende en Skam og en Frygt, som hun syntes maatte være synlig. Hun standsede et Øjeblik uden for Døren til enhver Restaurant, hun kom forbi, og kiggede ind; hun saa de mange Mennesker sidde omkring Bordene og spise, og hun flygtede forskrækket bort, idet hun lovede sig selv: „Jeg gaar ind i den næste.“ Men heller ikke der turde hun vove sig over Tærskelen.

Til sidst købte hun hos en Bager et lille halvmaaneformet Brød og gav sig stadig gaaende til at spise af det. Hun var meget tørstig, men hun vidste

ikke, hvor hun skulde faa noget at drikke og foretrak at undvære det.

Hun kom igennem en Hvælving og befandt sig i en ny Have, omgivet af Buehvælvinger. Hun genkendte Palais Royal.

Da hun var bleven varm af Gangen og Solheden, satte hun sig igen en Timestid eller to.

En Sværm af Mennesker befolkede pludselig Haven, en elegant Sværm, der passiarede, lo og hilste, den lykkelige Sværm, hvis skønne Kvinder og rige Mænd kun lever for at smykke sig og nyde Glæden.

Forvirret over at befinde sig midt i den straalende Vrimmel rejste Jeanne sig for at gaa; men paa en Gang slog den Tanke ned hos hende, at hun maaske kunde møde Paul her paa dette Sted, og med hurtige og undskyldende Skridt næsten løb hun fra den ene Ende af Haven til den anden, om og om igen, medens hun ivrigt stirrede ind i alle Ansigter.

Et Par Mennesker vendte sig for at se efter hende, andre lo og pegede paa hende. Hun opdagede det og flygtede bort; hun tænkte, at de formodentlig morede sig over Snittet paa hendes grøntærnede Kjole, som Rosalie havde valgt og ladet Sypigen i Goderville sy under sin Ledelse.

Hun turde ikke længere spørge de Forbigaaende

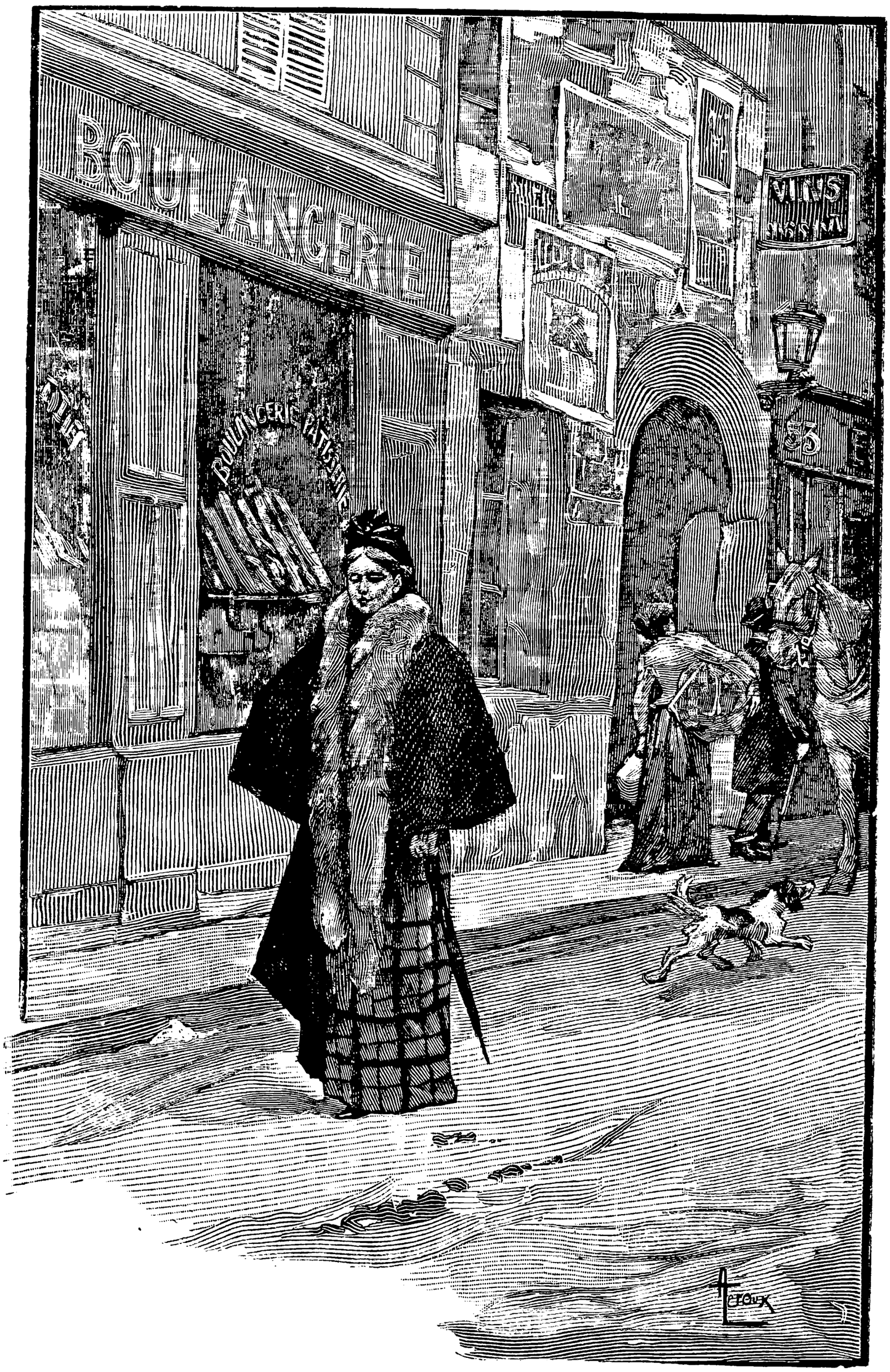
BOULANGERIE
BOULANGERIE PATISSERIE
35

om Vej. Til sidst maatte hun dog tage Mod til sig og endte med at finde tilbage til Hotellet.

Resten af Dagen blev hun siddende paa en Stol ved Fodenden af Sengen uden at røre sig. Saa spiste hun ligesom den foregaaende Dag lidt Suppe og lidt Kød til Middag. Derefter gik hun i Seng, altsammen mekanisk og vanemæssigt.

Den næste Dag gik hun hen til Politipræfekturet for at paakalde Politiets Hjælp til at finde sit Barn. De kunde intet love hende, men forsikrede, at de nok skulde tage sig af Sagen.

Saa gav hun sig til at strejfe om i Gaderne i det stadige Haab at møde ham. Hun følte sig endnu mere ensom, glemt og elendig i det travle Liv, der omgav hende, end ude paa de øde Marker.

Da hun om Aftenen kom hjem til Hotellet, blev der sagt hende, at der havde været En fra Hr. Paul og spurgt efter hende, han vilde komme igen i Morgen. Alt Blodet strømmede til hendes Hjerte, og hele Natten lukkede hun ikke et Øje. Hvis det var ham? Ja, det maatte ganske bestemt være ham, selv om hun ikke syntes, at den Beskrivelse, hun havde faaet, kunde passe.

Henimod Klokken ni om Morgenen bankede det paa hendes Dør, hun raabte: „Kom ind!“ rede til at styrte frem med aabne Arme. En Mand, hun ikke

kendte, viste sig paa Tærskelen. Han kom med mange Undskyldninger, fordi han forstyrrede hende, og forklarede sit Ærinde; det drejede sig om nogle Penge, som Paul skyldte ham, og som han kom for at fordre. Hun følte Graaden arbejde sig frem i hende, men da hun ikke vilde lade den fremmede Mand se hendes Taarer, tørrede hun dem bort med Spidsen af Fingrene, efterhaanden som de piplede ud fra Øjenkrogene.

Gennem Portneren i Rue Sauvage havde han erfaret hendes Ankomst, og da han ikke kunde finde den unge Mand, henvendte han sig til Moderen. Han rakte hende et Papir, og tanketom tog hun imod det. Hun læste et Tal: 90 Francs, lukkede sin Pung op og betalte.

Den Dag gik hun ikke ud.

Dagen efter fremstillede andre Kreditorer sig. Hun gav alt, hvad hun havde tilbage, og beholdt kun tyve Francs i sin Lomme. Hun skrev til Rosalie for at fortælle hende om Sagernes Stilling.

Medens hun ventede paa Pigens Svar, tilbragte hun sine Dage med at strejfe hvileløs rundt uden at vide, hvad hun skulde tage sig for, hvorledes hun skulde faa dræbt de triste og uendelige Timer, uden nogen, til hvem hun kunde sige et kærligt Ord, og uden et Menneske, der kendte hendes Nød. Hun gik, hvor Tilfældet førte hende hen, jaget af sin Længsel efter

at komme bort, rejse hjem og igen være tilbage i sit lille Hus ved den ensomme Vej.

Nogle Dage tidligere havde hun syntes, at hun ikke længere kunde udholde at bo dér, hvor Sorgen overvældede hende saa ganske, nu følte hun, at det eneste

Sted, hvor hun overhovedet kunde leve, netop var i dette Hus, hvor hendes glansløse Vanetilværelse havde slaaet dybe Rødder.

Endelig en Morgen kom Brevet og to Hundrede Francs. Rosalie skrev: „Fru Jeanne, skynd Dem at

komme hjem igen, thi jeg sender Dem ikke mere. Hvad Hr. Paul angaar, saa bliver det mig, der tager ind og henter ham, saasnart vi igen hører noget om ham.

Med mange Hilsener er jeg Deres Tjenerinde

Rosalie."

Og en Morgen, da det sneede og var bitterlig koldt, rejste Jeanne tilbage til Batteville.

XIV

Hun gik ikke mere ud, rørte sig slet ikke mere. Hver Morgen stod hun op paa samme Tid, saa ud ad Vinduet for at se, hvorledes Vejret var, og gik saa ned og satte sig foran Kaminen i Dagligstuen.

Der blev hun siddende ubevægelig hele Dage igennem og stirrede ind i Flammerne, medens hun gav sine fortrykte Tanker Lov til at svæve frit omkring og lod al sin Sorg glide forbi sig. Lidt efter lidt sænkede

Mørket sig over den lille Stue, uden at hun havde gjort andre Bevægelser end de nødvendige for at lægge mere Brænde paa Ilden. Saa kom Rosalie ind med Lampen og skændte: „Naa, Fru Jeanne, vil De saa ikke prøve paa at ryste Dem lidt op, ellers faar De heller ikke i Dag Appetit til Middagen.“

Hun blev ofte forfulgt af bestemte Tanker, som hun ikke kunde blive af med, de mest underordnede Bekymringer kunde pine hende i timevis, thi for hendes syge Hoved fik de mindste Bagateller en overordentlig Betydning.

For det meste levede hun Fortiden om igen, især det længst forbigangne; om og om igen drømte hun sin første Ungdom og sin Bryllupsrejse paa Korsika. Landskaber, som hun for længe siden havde glemt, dukkede pludselig op for hende inde i Kaminens Gløder; hun huskede hver lille Enkelthed, hver lille Hændelse, alle de Ansigter, hun havde mødt derovre; Føreren Jean Ravolis Skikkelse forfulgte hende stadig, undertiden syntes hun næsten, hun hørte hans Stemme.

Saa tænkte hun paa de blide Aar fra Pauls Barndom, da han fik hende til at prikle Salater, da hun laa paa Knæ paa den fede Jord ved Siden af Tante Lison, og de begge søgte at gøre sig mest Umage for

at behage Barnet og kappedes om, hvem der kunde faa flest af de unge Planteaflæggere til at gro.

Og ganske sagte hviskede hendes Læber: „Paulet, lille Paulet," som om hun talte til ham; undertiden standsede hendes Drømmerier ved dette Navn og i timevis forsøgte hun med udstrakt Pegefinger at skrive dets Bogstaver i Luften. Hun tegnede dem langsomt, syntes, at hun saa dem, saa forekom det hende, at hun havde skrevet forkert, og hun begyndte om igen paa P'et; hendes Arm dirrede af Træthed, men hun tvang sig til at tegne Navnet lige til Enden; naar hun saa var færdig, begyndte hun forfra igen.

Til sidst kunde hun ikke mere, blandede det hele sammen og formede andre Ord, lige til det svimlede for hende.

Hun blev pirrelig i sine Vaner som alle ensomme; den mindste Ting, der blev sat paa en anden Plads, bragte hende i Harnisk.

Rosalie tvang hende ofte til at gaa og fik hende med ud paa Landevejen; men efter en tyve Minutters Forløb erklærede Jeanne: „Jeg kan ikke mere!" og hun maatte sætte sig paa Grøftekanten.

Snart indgød al Bevægelse hende Afsky, og hun blev liggende i Sengen saa længe som muligt.

Saasnart hun havde tømt sin Kop med Café-au-lait,

plejede hun øjeblikkelig at staa op; det var en Vane, hun havde haft fra sin Barndom, og som uforandret havde holdt sig Aarene igennem; det vilde have været hende et uovervindeligt Savn, hvis hun skulde have forandret den. Hver Morgen laa hun og ventede utaalmodigt paa Rosalies Komme, og saa snart den fulde Kop blev stillet paa det lille Bord ved Siden af Sengen, satte hun sig over Ende og tømte den hurtigt, en lille Smule slugvorent. Saa slog hun Tæpperne til Side og begyndte at klæde sig paa.

Men lidt efter lidt vænnede hun sig til at sidde og drømme nogle Sekunder, efter at hun havde sat Koppen fra sig; derefter blev det til, at hun atter strakte sig ud i Sengen, og fra Dag til Dag forlængede hun sin Dovenskab til det Øjeblik, da Rosalie blev rasende og næsten med Magt klædte hende paa.

Iøvrigt havde hun ikke en Gang mere saa meget som Skinnet af en Vilje; hver Gang Rosalie stillede hende et Spørgsmaal eller forhørte sig om hendes Mening, svarede hun: „Gør bare, som Du vil.“

Hun troede sig saa uundgaaelig forfulgt af Ulykken, at hun blev ligesaa skæbnelydig som en Østerlænder. Hun var saa vant til at se sit Haab styrte sammen og sine Drømme svinde bort, at hun ikke længere turde foretage sig det mindste, hele Dage kunde hun betænke

sig paa at gøre den simpleste Ting, overbevist om, at hun ufejlbarlig vilde slaa ind paa den urette Vej, og at det vilde vende sig til Uheld.

Hvert Øjeblik gentog hun: „Aldrig har jeg haft Lykken med mig her i Verden.“ Saa blev Rosalie gerne ærgerlig: „Hvad vilde De saa sige, hvis De skulde arbejde for at tjene Deres Brød, hvis De var nødt til at staa op Klokken seks hver Morgen for at gaa ud og slide! Det er der saamænd mange, som maa gøre, og naar de saa bliver gamle, dør de af Sult alligevel.“

Jeanne svarede: „Tænk dog paa, at jeg er ganske alene, at min Søn har forladt mig.“ Nu blev Rosalie for Alvor vred: „Naa ja, hvad saa? Er det noget at tale om? Hvad skal saa de sige, hvis Sønner er i Militærtjeneste? Og de, hvis Børn er rejst over til Amerika!“

Amerika stod for hende som et ubestemmeligt Land, hvor Folk tager hen for at tjene Penge, og hvorfra de aldrig vender tilbage.

Hun vedblev: „Der kommer altid et Øjeblik, hvor man maa skilles, fordi gamle og unge nu en Gang ikke er skabt til at leve sammen,“ og hun sluttede barskt: „Naa, og hvad vilde De da sige, hvis han var død?“

Saa svarede Jeanne intet mere.

Da Foraarets første Dage gjorde Luften mildere, kom hun igen lidt til Kræfter, men hun benyttede sig kun af sin Bedring til at kaste sig endnu dybere ind i sine mørke Tanker.

En Morgen, da hun var gaaet op paa Loftet for at søge efter et eller andet, kom hun tilfældigvis til at aabne en Kasse, som var fuld af gamle Kalendere, der, som det nogle Steder paa Landet er Skik, omhyggeligt var blevne gemte.

Det forekom hende, at det var selve de svundne Aar, hun saaledes fandt igen, og hun blev staaende grebet, forvirret og betaget foran Bunken af de firkantede Papstykker.

Hun samlede dem sammen og tog dem med ned i Stuen. Der var alle Størrelser, store og smaa. Hun gav sig til at ordne dem efter Aar paa Bordet. Pludselig fandt hun den første, den, som hun havde bragt med sig til „Poplerne.“

Hun saa længe paa den, paa Datoerne, hun havde streget ud den Dag, hun kom ud af Klosterskolen, og den Dag, hun rejste fra Rouen. Og hun græd. Hun græd langsomme og tunge Taarer, Alderdommens stakkels Taarer foran hele det elendige, forspildte Liv, som laa bredt ud over Bordet foran hende.

En Tanke faldt hende ind og voksede til en forfærde-

lig, vedvarende og udholdende fiks Ide. Dag for Dag vilde hun bygge det forbigangne op igen.

En efter en stak hun Kalenderne fast paa Væggene og paa Gardiner, og hun tilbragte Timer med at sidde foran en eller anden af dem og spørge sig selv: „Hvad skete der den Maaned?“

Hun havde mærket alle de betydningsfulde Data i sin Livshistorie med Blyantstreger, og undertiden lykkedes det hende at genfinde en hel Maaned ved at gruppere og samle alle de smaa ubetydelige Hændelser, som var gaaet forud eller fulgte efter en vigtig Begivenhed.

Ved haardnakkede Anstrengelser, ved at anspænde sin Hukommelse til det yderste og ved at sætte hele sin Viljestyrke ind derpaa, fik hun sine to første Aar paa „Poplerne“ kædet fuldstændig sammen; de fjernest liggende Minder dukkede lettest frem, mange Gange med forbausende fremspringende Tydelighed.

Men de følgende Aar forekom hende at flyde ud i Taage, i en forvirret Sammenblanding, hvor det ene løb ind i det andet. Af og til kunde hun en uendelig Tid blive siddende bøjet over en Almanak, med alle sine Tanker rettet mod Fortiden, uden en Gang at være sikker paa, om det var mellem dens Blade, at en eller anden bestemt Erindring kunde indordnes.

Hun flyttede efterhaanden hele Stuen rundt fra den

ene Almanak til den anden, som om hun var i Kirke og holdt Andagt foran Korsvejens Vægtavler. Hun standsede nu og da med sin Stol foran en af dem og blev uden at røre sig siddende og stirrede paa den, lige til Mørket faldt paa, hensunken i sin Mindesøgen.

Saa pludselig, da alle Spirer vaagnede under Solens Varme, da Kornet begyndte at pippe frem paa Markerne, da Træerne grønnedes og Æbletræerne udfoldede deres rosenrøde Blomster og sendte deres Duft ud over Landet, blev hun grebet af en mægtig Uro.

Hun kunde ikke længere sidde stille; hun flyttede sig fra Sted til Sted, gik ud og ind tyve Gange om Dagen og flakkede ofte langt omkring mellem Gaardene, hidsende sig selv op til en Slags Feber ved den stadige Uddyben af sine Sorger.

Synet af en Marguerite, der skjulte sig i Græsset, af en Solstraale, som listede sig ned gennem Løvet, af en Stump blaa Himmel, der spejlede sig i Vandet i et Hjulspor, rørte hende, bragte hende ganske ud af Ligevægt og vakte fjerne Indtryk til Live hos hende, ligesom et Ekko af de Stemninger, der havde vugget hende, da hun som ung Pige strejfede drømmende om i det frie.

Hun havde følt den samme dirrende Skælven i hele sit Væsen og paa samme Maade indaandet de unge,

lune Dages beroligende Sødme, den Gang, da hun ventede alt af Fremtiden. Hun genfandt det altsammen, nu da Fremtiden var lukket for hende. Hun frydede sig endnu over det i sit Hjerte, men paa samme Tid led hun ved det, som om den genopvaagnende Verdens evige Glæde ved at trænge ind gennem hendes indtørrede Hud til hendes langsommere Blod og trætte Sjæl kun kunde faa svage og smertefyldte Klange til at tone derinde.

Det forekom hende ogsaa, at alt omkring hende var lidt forandret. Solen maatte være lidt mindre varm end i hendes Ungdom, Himlen lidt mindre blaa, Græsset lidt mindre grønt, og Blomsterne blegere og mindre duftende, og heller ikke saa krydret berusende.

Paa enkelte Dage følte hun alligevel et saadant Velvære ved Livet, at hun paa ny gav sig til at drømme, haabe og vente; thi, naar Vejret er smukt, kan man saa vel lade være med bestandig at haabe, selv om hele Skæbnen vender sig mod En?

Hun gik og gik Timer igennem lige ud ad Landevejen, ligesom jaget afsted af Ophidselsen i sin Sjæl. Men til andre Tider kunde hun pludselig standse og sætte sig paa en Grøftekant for at tænke over Ting, der pinte hende. Hvorfor var hun ikke bleven elsket som saa mange andre? Hvorfor havde hun ikke en

Gang faaet Lov til at kende en rolig Tilværelses fordringsløse Lykke.

Det kunde ogsaa hænde, at hun en Stund glemte, at hun var gammel, at der ikke laa andet foran hende end nogle sidste, sørgelige og ensomme Aar, at hun havde vandret sin Vej til Ende; saa lagde hun ligesom i gamle Dage Planer, der frydede hendes Hjerte, og udkastede lokkende Fremtidsbilleder, indtil Tanken om Virkeligheden slog ned i hende, og hun rejste sig øm i alle Ledemod, som om en tung Vægt havde mattet hendes Lemmer. Langsomt slog hun saa ind paa Vejen til sit Hjem, idet hun mumlede: „Aah, gamle Taabe! Gamle Taabe!“

Hvert Øjeblik sagde Rosalie til hende: „Men saa hold Dem dog lidt rolig, Frue, hvad gaar der af Dem, at De saadan flyver rundt?“

Og Jeanne svarede bedrøvet: „Aah, jeg ved det ikke, det gaar vel sagtens mig ligesom Massakre paa dens sidste Dage.“

En Morgen kom Rosalie tidligere end sædvanlig ind til Jeanne, hun satte Koppen med Café-au-lait fra sig paa Natbordet og sagde: „Naa, skynd Dem at drikke. Denis holder foran Døren og venter paa os. Vi skal til „Poplerne“, jeg har noget at gøre derovre.“

Jeanne troede, at hun skulde besvime, saa bevæget

blev hun. Hun klædte sig skælvende paa, helt ude af sig selv og ganske svimmel ved Tanken om at skulle gense sit kære Hus.

En straalende Himmel hvælvede sig over Jorden; Hesten vrinskede af Glæde og slog hvert Øjeblik over i Galop. Da de kom inden for Grænseskellene til Étouvents Sogn, kunde Jeanne næppe faa Vejret, saa

stærkt bankede hendes Hjerte, og da hun fik Øje paa Hegnets Murstensfundament, sagde hun uden at vide det to eller tre Gange ganske sagte: „Aah! Aah! Aah!“ som naar man staar overfor Ting, der ryster Ens Sjæl.

Giggen blev spændt fra hos Couillards; medens Rosalie og hendes Søn gik til deres Forretninger, foreslog Forpagterfolkene Jeanne at gøre en Runde i Slottet, Herskabet var borte, og hun kunde godt faa Nøglerne.

Hun gik alene, og da hun var kommen op foran den gamle Slotsfaçade ud mod Havet, blev hun længe staaende og saa paa den. Intet var forandret udvendig. Dagen lagde Solskinssmil over den mægtige, graalige Bygnings anløbne Mure. Alle Skodderne var lukkede.

Et lille Stykke tør Gren faldt ned paa hendes Kjole, hun saa op, det kom fra Platanen. Hun gik hen til det store Træ og klappede kærtegnende, som om det var et Dyr, dets lyse, glatte Bark. Hendes Fod stødte mod en raadden Træstump, der stak op mellem Græsset, det var den sidste Levning af den Bænk, hvor hun saa ofte havde siddet med alle sine Kære, Bænken, som var bleven anbragt der den Dag, da Julien besøgte dem første Gang.

Hun prøvede paa at aabne Forhallens store Fløjdør; det lykkedes hende kun med stort Besvær, den tunge, rustne Nøgle vilde ikke lade sig dreje om. Omsider

lystrede Laasen med en haard Knirken, og ligeledes med Modstand gav den halve Dør efter for hendes Tryk.

Ligestraks, næsten løbende skyndte Jeanne sig op i sit Værelse. Hun kunde ikke kende det igen, det var bleven tapetseret med ganske lyst Papir; men da hun havde faaet Vinduet lukket op, blev hun staaende oprevet i sit Inderste foran den elskede Udsigt, Buskadset, Elmene, Sletten og i det fjerne Havet, oversaaet med brune Sejl, der saa ud, som om de laa ganske stille.

Hun gav sig til at strejfe om i den store, øde Bolig. Paa Væggene søgte hun efter de Pletter, hun kendte saa godt. Hun standsede foran et lille Hul i Kalken; hver Gang Baronen var gaaet der forbi, var han kommen til at tænke paa Vaabenøvelserne fra hans Ungdom og havde gjort Udfald mod Væggen med sin Stok for at ramme Hullet.

I lille Mo'rs Værelse fandt hun stukket ind bag en Dør i en mørk Krog tæt ved Sengen en lille Naal med Guldhovede; der havde hun selv for lang Tid siden sat den — det huskede hun nu — og senere havde hun søgt den Aar igennem. Ingen havde fundet den. Hun tog den som en uvurderlig Relikvie og kyssede den.

Hun gik om overalt, søgte og fandt næsten usynlige Spor paa Tapeterne i de Stuer, som ikke var bleven

lavede om, fik atter Øje paa de forunderlige Skikkelser, Fantasien former ud af Tegninger i Stoffer og Marmor, af Skyggerne paa de af Tiden tilsmudsede Lofter.

Med lydløse Skridt vandrede hun om, ganske alene i det mægtige, tause Slot, som igennem en Kirkegaard. Hele hendes Liv hvilede derinde.

Hun gik ned i Dagligstuen. Der var ganske mørkt bag de lukkede Skodder, og der gik lidt Tid, inden hun kunde skelne sine Omgivelser, først lidt efter lidt genkendte hun de høje vævede Tapeter, hvorpaa Fuglene sejlede i deres dristige Flugt. To Lænestole var bleven staaende foran Kaminen, som om nogen lige havde rejst sig fra dem. Stuens Duft, — thi hvert Værelse har ligesom hvert levende Væsen sin egen Duft — den ubestemmelige, svævende og dog saa tydelige Duft, der hviler over gamle Lejligheder, gennemtrængte Jeanne, svøbte sig om hende, berusede hende med Minder. Og pludselig i et Øjebliks Hallucination, undfangen af hendes fikse Ide, troede hun at se, saa hun virkelig, som hun saa ofte havde set dem, sin Fader og Moder sidde og varme Fødderne ved Ilden.

Hun veg rædselslagen tilbage og stødte Ryggen mod Dørkarmen, hun greb fat om den for ikke at falde, hendes Øjne var spændt fæstede paa Lænestolene.

Synet var forsvundet.

Hun blev nogle Minutter staaende helt ude af sig selv, saa fik hun langsomt sin Selvbeherskelse tilbage og vilde flygte bort af Skræk for at blive gal. Tilfældigvis faldt hendes Blik paa Stolpen, hun støttede sig til, og hun fik Øje paa Paulets Mærker.

Alle de lette Rids fortsattes med ulige Mellemrum op ad Malingen, ved Siden af dem var med en Kniv udskaaret Tal, der angav Alder, Maaned og Vækstens Fremskridt. Snart var det Baronens store Skrift, snart hendes mindre og snart Tante Lisons lidt rystende Haand. Og det forekom hende, at Paul igen stod foran hende som en lille, guldlokket Dreng og trykkede sin Barnepande op mod Væggen, for at hans Størrelse kunde blive maalt.

Baronen raabte: „Jeanne, han er vokset en halv Tomme i de sidste seks Uger.“

Hun gav sig til at kysse paa Stolpen i et vanvittigt Ømhedsudbrud.

Der blev kaldt paa hende udenfor. Det var Rosalies Stemme: „Fru Jeanne, Fru Jeanne, Frokosten venter paa Dem.“ Hun gik ud, fuldstændig fra Sans og Samling. Hun forstod ikke mere noget af, hvad der blev sagt til hende. Hun spiste de Ting, som blev sat frem for hende, hørte nogen tale uden at vide om hvad, passiarede formodentlig selv med Forpagterfolkene,

der spurgte, hvorledes det gik med hendes Helbred, lod sig kysse og kyssede de Kinder, som raktes frem mod hende; derpaa steg hun atter til Vogns.

Da det sidste Glimt af Slottets høje Tag forsvandt, var det, som om hendes Bryst blev sønderslidt af ulidelig Smerte. Hun følte i sit Hjerte, at hun nu for bestandig havde sagt Farvel til sit gamle Hjem.

De var igen i Batteville.

Ligesom hun traadte ind i sin nye Bolig, fik hun Øje paa noget hvidt under Døren; det var et Brev, som Postbudet under hendes Fraværelse havde ladet glide ind gennem Sprækken. Hun saa straks, at det var fra Paul og rev det op skælvende af Angst. Han skrev:

„Kære Moder, jeg har ikke skrevet tidligere, fordi jeg ikke vilde lade Dig gøre en unyttig Rejse

til Paris, da jeg selv med det allerførste vilde komme til Dig. Jeg er bleven ramt af en stor Ulykke og befinder mig i en skrækkelig Vanskelighed. Den Kvinde, jeg elsker, ligger og kæmper med Døden efter for tre Dage siden at have bragt en lille Pige til Verden, og jeg ejer ikke en Øre. Jeg ved ikke, hvad jeg skal stille op med Barnet, som min Portnerske for Øjeblikket har taget sig af; hun giver hende Flaske og passer hende saa godt hun kan, men jeg er alligevel bange for ogsaa at miste den lille Pige. Kunde Du ikke tage Dig af hende? Jeg ved ikke mine levende Raad, og jeg har ikke Penge til at sætte hende i Pleje for. Svar mig pr. omgaaende.

Din Søn, som elsker Dig,

Paul.“

Jeanne sank ned paa en Stol, hun havde næppe Kræfter nok til at kalde paa Rosalie. Da Pigen kom til, læste de Brevet om sammen, saa blev de længe siddende tause ligeoverfor hinanden.

Endelig sagde Rosalie: „Jeg vil tage ind og hente den lille, Frue. Vi kan ikke lade det gaa paa den Maade.“

Jeanne svarede:

„Ja, rejs, min Pige.“

De tav atter, saa tog Rosalie igen Ordet: „Tag

Deres Hat paa, Frue, og lad os se at komme til Goderville, til Prokuratoren. Hvis hun den anden dør, saa maa Hr. Paul gifte sig med hende, for den lilles Skyld senere.“

Uden at svare et Ord hentede Jeanne sin Hat. En dyb og jublende Glæde fyldte hendes Hjerte, en Glæde, som hun ikke vilde være bekendt, som hun for enhver Pris vilde skjule, en af de hæslige Følelser, man rødmer over, men som man alligevel fryder sig ved i sin Sjæls Inderste: hendes Søns Elskerinde var ved at dø.

Prokuratoren gav Rosalie omhyggelige Forklaringer, som hun lod ham gentage flere Gange for sig; saa da hun var vis paa ikke at komme til at begaa nogle Fejl, erklærede hun: „Vær ikke bange, nu skal jeg nok sørge for det altsammen.“

Samme Aften rejste hun til Paris.

Jeanne tilbragte to Dage i en saadan Tankeforvirring, at hun hverken kunde sanse eller samle. Den tredie Morgen fik hun et Par Linier, hvori Rosalie meddelte hende, at hun vilde komme hjem med sidste Tog. Intet mere.

Henimod Klokken tre lod Jeanne en Nabo spænde for sin Gig og køre hende til Beuzeville, hvor hun vilde hente sin Pige.

Hun blev staaende ude paa Perronen og lod spændt sine Øjne følge Sporene, der fortsatte sine to lige Linier, indtil de helt ude i Horisonten løb sammen i en. Hvert Øjeblik saa hun paa Stationsuhret. — Ti Minutter endnu — Fem Minutter endnu — To Minutter endnu — Nu skulde det være der — Men intet viste sig paa det lange Banelegeme. Saa fik hun pludselig Øje paa en hvid Plet, en Røgsky, saa skelnede hun et sort Punkt nede under Skyen, det blev større og større og nærmede sig i fuld Fart. Endelig sagtnede den vældige Maskine og kørte pustende og stønnende forbi hende. Ivrigt spejdede Jeanne ned over Kupedørene; flere af dem blev lukket op, og Passagererne steg ud, Bønder i blaa Bluser, Forpagtersker med store Kurve og Smaaborgere med bløde Filthatte. Endelig opdagede hun Rosalie, som paa Armen havde noget, der saa ud som en Pakke Linned.

Hun vilde gaa hende i Møde, men hendes Ben rystede under hende, saa at hun var bange for at falde. Pigen, som havde set hende, kom hen til hende og sagde med sin sædvanlige rolige Mine: „Goddag, Frue, se nu er jeg tilbage igen; det var saamænd ikke det nemmeste.“

Jeanne fremstammede: „Naa, hvorledes gik det?“

Rosalie svarede: „Det gik saadan, at hun døde i

Nat. De blev gifte. Her er den smaa.“ Og hun rakte hende Barnet, som var helt skjult mellem Tøjet.

Mekanisk tog Jeanne imod det; de gik ud fra Stationen og steg op i en Vogn.

Rosalie fortsatte: „Hr. Paul kommer, saasnart Begravelsen er overstaaet. I Morgen ved samme Tid vel sagtens.“

Jeanne mumlede: „Paul . . .“ men tilføjede intet.

Solen sank ned mod Horisonten og ødslede sin Klarhed ud over Markernes første grønne, der hist og her brødes af den blomstrende Agerkaals Guld og Valmuernes Blod. En uendelig rolig Fred hvilede over den stille Jord og dens spirende Grøde. Giggen kørte raskt til, Bonden smækkede med Tungen for at skynde paa Hesten.

Jeanne sad og saa lige ud for sig, ud mod den blaa Himmel, hvor Svalernes Flugt steg i Vejret som Raketter. Men pludselig strømmede en blød, levende Varme gennem hendes Kjole, ned til hendes Knæ, helt ind i hendes Legeme; det var Varmen fra det lille Væsen, som sov paa hendes Skød.

En usigelig Bevægelse bemægtigede sig hende. Hastigt afdækkede hun det lille Barneansigt, hun endnu ikke havde set: hendes Søns Datter. Og da den skrøbelige lille Skabning vækket af det stærke Lys

lukkede sine blaa Øjne op og bevægede Munden, gav Jeanne sig til at kysse hende som en vanvittig, løftede hende op i Armene og blev ved at oversaa hende med sine Kys.

Tilfreds og barsk standsede Rosalie hendes voldsomme Kærtegn: „Naa, naa, Fru Jeanne, hold saa dog op; De faar hende til at græde.“

Saa tilføjede hun, formodentlig som et Svar paa sine egne Tanker: „Livet, ser De, det er aldrig hverken saa godt eller saa daarligt, som man tror.“

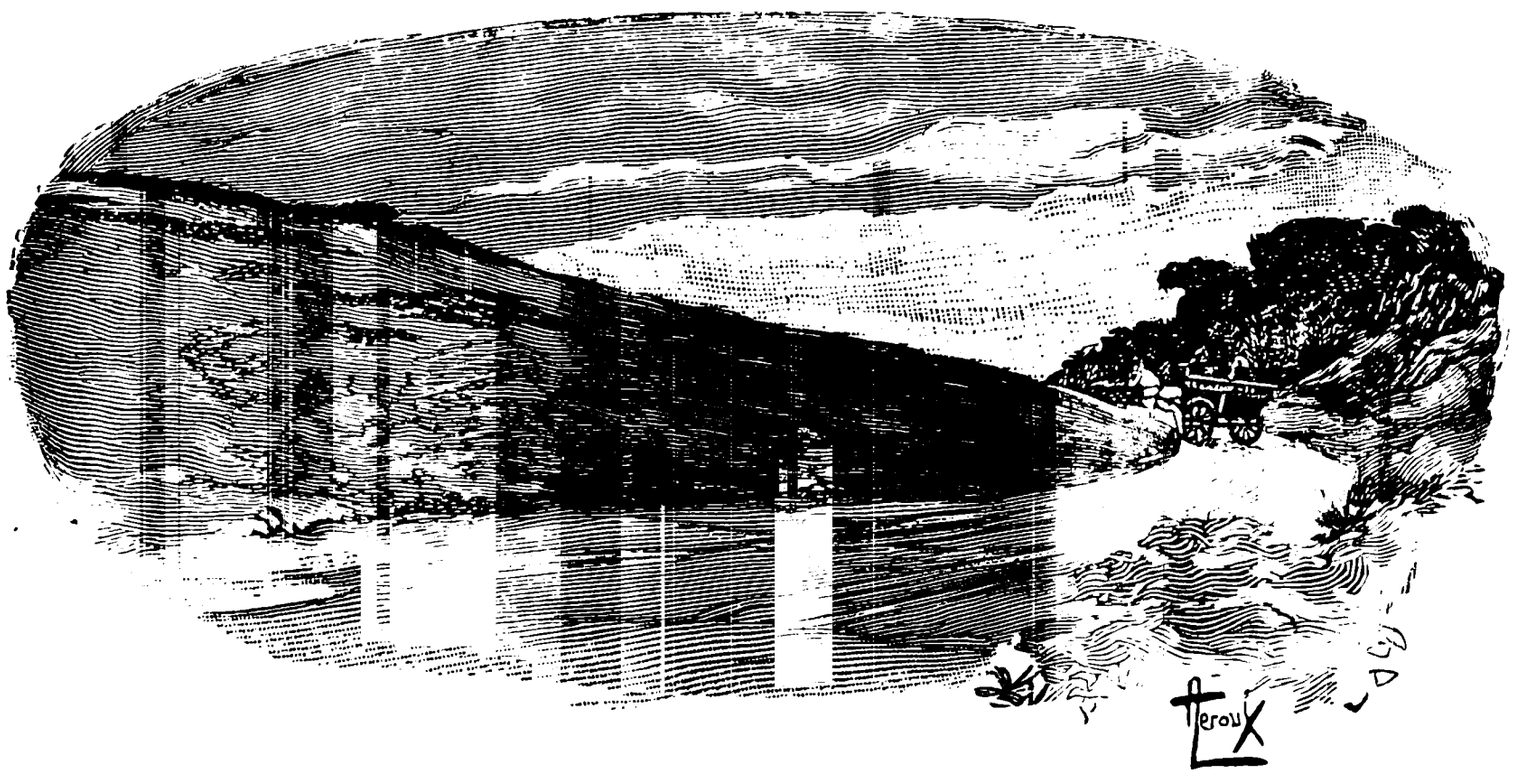

GUY DE MAUPASSANTS

SAMLEDE VÆRKER

PAA DANSK VED LOULOU MARCUSSEN

Romaner:

»Et Liv« (Illustr. af *A. Leroux*).
»Smukke Ven« (Illustrationer af *F. Bac*).
»Ved Badestedet Mont Oriol« (Illustr. af *F. Bac*).
»Stærk som Døden« (Illustr. af *André Brouillet*).
»Vort Hjærte« (Illustr af *René Lelong*).
»Pierre og Jean«.
»En Pariserborgers Søndage« (Illustr. af *Geo-Dupuis*).

Fortællinger:

»Frøken Fifi« (Illustrationer af *L. Vallet*).
»Bollen« (Illustr. af *Jeanniot*).
»Huset Tellier« (Illustr. af *René Lelong*).
»Jagt-Historier« (Illustr. af *Lucien Barbut*).
»Miss Harriet« (Illustr. af *Ch. Morel*).
»I Maaneskin« (Illustr. af *Lucien Mélivet*).
»Horla« (Illustr. af *Julian-Damazy*).
»Den venstre Haand«.
»Fa'r Milon«.
»Hr. Parent« (Illustr. af *Julian-Damazy*).
»Søstrene Rondoli«.
»Paa Vandet«.
»Yvette« (Illustr. af *Carlazzo*).
»Den smaa Roque«.
»Kolportøren«.
»Den unyttige Skønhed«.
»Vandreliv«.
»Fortællinger om Dag og Nat«.
»Toine«.
»Fru Hudsons Rosentræ« (Ill. af *V. Rottembourg*).
»I Solen« (Ill. af *A. Suréda*).

A. CHRISTIANSENS FORLAG ❧❧❧ KØBENHAVN

J.V. RODES EFTFLG.
J. SKRÆM
BROLÆGGERSTRÆDE 3